2015 SEÇİM BEYANNAMESİ

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

7 Haziran 2015
Seçim Beyannamesi

TOPLUMSAL ONARIM
VE
HUZURLU GELECEK

BİZİMLE YÜRÜ TÜRKİYE

www.mhp.org.tr

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

7 Haziran 2015
Seçim Beyannamesi

TOPLUMSAL ONARIM
VE
HUZURLU GELECEK

BİZİMLE YÜRÜ TÜRKİYE

3 MAYIS 2015 - ANKARA

SUNUŞ

Aziz Türk Milleti,

7 Haziran 2015'te yapılacak olan Milletvekili Genel Seçiminde hedefimiz, milletimizin desteği, Cenab-ı Allah'ın izniyle tek başına iktidar olmaktır.

Biz Türkiye'nin önüne aydınlık ufuklar açarak, ülkemizi ve milletimizi güvenli bir geleceğe taşımaya kararlıyız.

Türkiye'yi yaşadığı sıkıntılardan kurtaracak program ve projelerimizin yanı sıra 46 yıllık tecrübe, yetişmiş kadrolar ve imanımız iddiamızın kefilidir.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin hem meselelere bakışında hem de çözüm önerilerinin temelinde; Türk milletine millî, manevi ve insanî açılardan seslenen; sevgiyi, adaleti, özgürlüğü, barışı ve güven içinde bir gelişimi amaçlayan Türk milliyetçiliği anlayışı bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket,

- Türkiye'nin millî varlığına ve tarihi misyonuna sahip çıkmanın ve bütün mazlum milletleri kendi ayakları üzerinde başı dik yaşatacak kutsal bir görevin adıdır.
- "Önce Ülkem ve Milletim" anlayışını kendisine düstur yapan yüce bir davadır.
- Adalette yarışmak, yoksullukla savaşmaktır.
- Türkiye'nin uluslararası gücü ve yüksek prestiji için onurlu mücadeledir.

- "Tek vatan, tek bayrak, tek millet, tek devlet, tek dil" anlayışını hâkim kılma ve yaşatma iradesidir.
- Ahlak, mukaddesat ve Türkiye merkezli yeni bir medeniyet hareketidir.
- Ülkemizin kalkınması, milletimizin refah ve huzurunun temin edilmesidir.
- Yenilikçiliğe, demokratikleşme ve özgürleşmeye, kardeşlik ve barışa açılan siyaset penceresidir.
- Toplumsal onarımı gerçekleştirecek ve huzurlu bir geleceği tesis edebilecek yegâne güçtür.

Milliyetçi Hareket; adalette, demokraside, güvenlikte, kardeşlikte, ahlakta, kalitede, güvende, itibarda ve ekonomide ortaya çıkan fiyasko, çöküş ve bozulmaları yok edecek, açıkları kapatacak program ve projeleri ile Türkiye'yi içinde bulunduğu kısır döngüden kurtaracak ve refah içinde bir toplum inşa edecektir.

Uygulayacağımız politika ve projeler ile;

- Ekonomide toparlanma ve canlanma,
- Devlet ve yönetimde onarım ve yeniden yapılanma,
- Uluslararası düzeyde saygınlık ve sözü dinlenir olma,
- Karşılıklı güveni esas alan vatandaş odaklı bir yönetim,
- Adaletine inanılan bir yargı sistemi,
- Devlet ve toplum hayatında ahlak ve kalite,
- Üniter milli devlete yönelen bölücü saldırıların hak ettiği karşılığı aldığı, terörün son bulduğu ve asayişin sağlandığı güvenlikli bir yaşam,
- Temel hak ve özgürlüklerin teminat altına alındığı, hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik bir düzen, tesis edilecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak;

Kaos, kargaşa, kan ve gözyaşı ile anılır olan küreselleşme süreci-

nin bir an önce insani bir mecraya sokulmasını ve küresel ölçekte bir adalet hareketine dönüşmesini istemekteyiz.

Türk milletinin ve bütün insanlığın barış ve mutluluk içinde insanca yaşayacağı bir dünya idealinin ise Türkiye merkezli yeni bir medeniyet inşasıyla mümkün olabileceğine inanmakta ve bu doğrultuda siyaset yapmaktayız.

Demokratik olgunluk ve uzlaşı kültürünün egemen olduğu, dışlayıcı ve ötekileştirici söylem ve üslubun törpülendiği, Türkiye'nin milli ve manevi değerlerinin ortak payda olarak kabul edildiği bir siyaset anlayışının hâkim kılınmasını önemli bulmaktayız.

Parlamenter demokrasilerde egemenliğin yegâne sahibinin millet olduğuna, siyasi iktidarların meşruiyetinin milli iradeye dayandığına, milli iradenin tecelli ettiği yerin ise Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğuna inanmaktayız.

Demokrasiyi; hukukun üstünlüğünün, insan şeref ve haysiyetinin, fikir, teşebbüs, din ve vicdan özgürlüğünün teminatı olarak kabul etmekte; sosyal ve siyasî ilişkilerde, demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işletilmesini asgari bir gereklilik olarak görmekteyiz.

Sağlıklı bir demokrasinin tesis edilebilmesinin bireysel hakların geliştirilmesine ve bireyin özgürleştirilmesine bağlı olduğunu düşünmekteyiz.

Ekonomik, siyasi ve sosyal hayatta, sağlıklı gelişmelerin önünün açılabilmesinin ise fikri hür, vicdanı hür bireylerin yetişmesine fırsat vermekle mümkün olabileceğine inanmaktayız.

Gelinen noktada meselelere salt "siyasî parti" çerçevesinden değil "siyasî duruş", "ilke", "amaç ve hedefte uzlaşma" çerçevesinden bakılmasının mecburiyet haline geldiğini değerlendirmekteyiz. Türkiye'nin ve Türk milletinin geleceğe taşınması için benzer hassasiyetleri paylaşan tüm kesimlerin böyle bir bütünleşme ideali etrafında toplanmasının ise içinden geçilen bunalımlı dönemden çıkmanın ilk şartı olduğu fikrini benimsemekteyiz.

Bu çerçevede;

- Milli ve manevi değerlerin yıpratıldığına inananları,
- Cumhuriyetin temel niteliklerinin aşındığını düşünenleri,
- Yolsuzluk, usulsüzlük, istismar ve aldatma düzeninden bizâr olanları,
- Siyasi vesayetin her alana hükmetmesinden kaygı duyanları,
- Namusuyla çalışan, helal lokma için ter döken ve bunun sonucunda emeğinin karşılığını görmek isteyenleri,
- Vatan ve millet sevgisi ile Türkiye'nin onurlu ve huzurlu geleceği ortak paydasında aynı duyguları, hassasiyetleri ve endişeleri paylaşanları,
- Gelecek nesillere güçlü ve kalkınmış bir Türkiye bırakma arzusunda olanları,
- Bireysel hakların en geniş anlamda kullanılabildiği, temel hakların güvence altına alındığı müreffeh bir Türkiye inşasına katkı vermeye hazır bulunanları,
- Yolu Ahmet Yesevi'nin, Mevlana'nın, Yunus Emre'nin, Hacı Bektaş-ı Veli'nin yolu olanları,
- Türkiye'nin birliğine, dirliğine ve geleceğine duyarlı, demokrasinin erdemine inanan, tam bağımsız Türkiye ve barış içinde bir vatan bekleyenleri,

"Bizimle Yürümeye", Türkiye'yi lider ülke yapma yolunda Milliyetçi Hareket Partisi'ne güç ve omuz vermeye, ortaya koyduğu programa destek olmaya davet ediyoruz.

Bunu başarabilecek kadro, fikri hazırlık, azim ve irade bizde mevcuttur. Tek ihtiyacımız yüce Türk milletinin güçlü desteğini almaktır.

Milliyetçi Hareket sağduyunun ve milli vicdanın sarsılmaz sesidir. Onun için;

Yolsuzluğa, rüşvete, adaletsizliğe ve ahlaksızlığa karşı "Bizimle Yürü",

Kutuplaşmaya, kaosa, kavgaya ve karanlığa karşı "Bizimle Yürü Türkiye".

Çözülmeye ve çöken dış politikaya karşı "Bizimle Yürü",

Bölücülüğe ve ihanete karşı "Bizimle Yürü Türkiye".

Türkiye'nin kırılan onurunu, kaybolan huzurunu, yok olan kardeşliğini, çürüyen değerlerini, bozulan ekonomisini onarmaya "Bizimle Yürü Türkiye".

Refah ve mutluluğa, hak ve adalete, güçlü bir demokrasiye, barış içinde bir hayata, ahlaklı bir kalkınmaya "Bizimle Yürü Türkiye".

Toplumsal onarım ve huzurlu bir gelecek için bir adımın yeter... "Bizimle Yürü Türkiye".

"Toplumsal Onarım ve Huzurlu Gelecek" adını taşıyan Seçim Beyannamemizi Türkiye'yi bölgesel ve küresel güç yapma hedefi doğrultusunda Milliyetçi Hareket'in sözü olarak aziz milletimizin değerlendirmesine ve onayına sunuyoruz.

Gayret bizden, destek milletimizden, takdir Cenab-ı Allah'tandır.

Saygılarımla.

Devlet BAHÇELİ

Milliyetçi Hareket Partisi
Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 5

A - AKIL TUTULMASINDAN AKILLI DEVLETE 15

B - ÇAĞIN DİNAMİKLERİNE MİLLİ BAKIŞ 23

C - "KÜRESEL GÜÇ TÜRKİYE" VİZYONU 29

D - İKTİDAR ANLAYIŞIMIZ, TEMEL GÖRÜŞ VE HEDEFLERİMİZ 43

E - DEMOKRASİ ANLAYIŞIMIZ VE TEMEL HAKLAR 53

F - POLİTİKALARIMIZ 65

1 - ADALET 67

2 - YOLSUZLUKLA MÜCADELE, SİYASÎ VE AHLÂKÎ YOZLAŞMANIN ÖNLENMESİ 74

3- KAMU YÖNETİMİ 80

4 - EKONOMİK HEDEF VE POLİTİKALAR 89

a) Ekonomi Politikamızın Esasları 89

b) Üreten Ekonomi Programı 91

c) Üreten Ekonomi Programının Makroekonomik Hedefleri 95

d) Ekonomik Büyüme 96

e) Para Politikası ve Fiyat İstikrarı 100

f) Kamu Maliyesi 101

g) Borç Yönetimi Politikası 107

h) Borç Sarmalından Çıkış Projesi 108

ı) Finansal Piyasalar ve Bankacılık 109

i) Dış Ticaret 113
j) Doğrudan Yabancı Sermaye ve Özel Sektör Yatırımları 116
k) Özelleştirme 119
l) Ekonomi Yönetiminde Yeniden Yapılanma 121
m) Katılımcı kalkınma 123
5 - BİLİM VE TEKNOLOJİ 124
6- BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ 128
7- SANAYİLEŞME 131
8- KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELER 136
9 - ENERJİ VE DOĞAL KAYNAKLAR 139
10 - ULAŞTIRMA 147
11- TARIM, HAYVANCILIK VE KIRSAL KALKINMA 151
12 - BÖLGESEL KALKINMA 161
13 - ESNAF VE SANATKÂR 164
14 - İŞSİZLİKLE MÜCADELE 168
15 - YOKSULLUKLA MÜCADELE 172
16 - SOSYAL KORUMA 175
a) Sosyal Yardım ve Destekler 175
b) Gaziler, Şehit Yakınları ve Maluller 177
c) Yaşlılar 179
d) Engelliler 180
17 - SOSYAL GÜVENLİK VE EMEKLİLER 182
18 - ÇALIŞMA HAYATI 184
19- KADIN, ÇOCUK VE AİLE 189
20 - EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI 193

21 - GENÇLİK 200
22 - SPOR 205
23- KÜLTÜR VE SANAT 208
24 - SAĞLIK 213
25 - KENTLEŞME VE KONUT 218
26 - ÇEVRE 223
27 - TURİZM 226
28 - GÜVENLİK VE SAVUNMA POLİTİKASI 228
a) Asayişin Tesisi 228
b) Terörle Mücadele 230
c) Savunma Politikası 235
d) Güvenlik Birimleri ve Güvenlik Çalışanları 237
29 - DIŞ POLİTİKA 239
a) Dış Politika Anlayışımız, Temel İlke ve Hedeflerimiz 239
b) Huzurun ve İstikrarın Teminatı "Bölgesel Lider" Türkiye 241
c) Uluslararası Barış ve Adaletin Savunucusu"Küresel Güç" Türkiye 243
d) Türk Dünyası İle İlişkiler 244
e) Kıbrıs 245
f) Avrupa Birliği 246
g) Amerika Birleşik Devletleri 246
h) Rusya Federasyonu 247
ı) Yükselen Güçler 247
30 - KAMUOYUNU AYDINLATMA 248
G - GELECEĞİN BİRLİKTE İNŞASI 251

A

AKIL TUTULMASINDAN AKILLI DEVLETE

Türkiye, on iki yılı aşkın bir süredir tek başına iktidar olan bir siyasi partinin kurduğu hükümetler tarafından yönetilmektedir. Bu süre içinde millettin desteği, adalet, huzur ve refah için kullanılmak yerine gerilim, kutuplaşma ve çatışma ekseninde heba edilmiş, "Milli irade" yolsuzluk, adaletsizlik ve bölücülük için kılıf yapılmıştır.

Bugünkü Türkiye tablosu milli ve manevi değerlerimizin tahrip edildiği, terörün azdığı, bölücülüğün cesaret bulduğu, işsizlik ve yoksulluğun tırmandığı, yolsuzluk ve adaletsizliğin zirve yaptığı, eğitimin milliliğini kaybettiği, Türkiye'nin uluslararası camiada itibarsızlaştığı, vatandaşların borç yükü altında bunaldığı bir yıkım ve hezimet tablosudur. Türkiye meşruiyetini başka mahfillerde arayan, liyakatsiz ve basiretsiz AKP hükümetlerinin idaresinde, başta Büyük Ortadoğu Projesi olmak üzere emperyalist projelerin taşeronu olma zilletine düşürülmüş, kan, gözyaşı ve katliamlara ortak edilmiştir.

Son yıllarda, Türkiye'nin tek milletli ve tek devletli olarak ilelebet yaşama ülküsünü zedeleyen gelişmeler birbiri peşi sıra meydana gelmiştir.

Başta bölücülük hareketlerinin hiç olmadığı kadar güç kazanması olmak üzere, siyasî taviz politikalarıyla terör meselesinin aynı zamanda bir kimlik meselesi hâline getirilmesi, sözde demokratik söylemlerle kılıflandırılan bölücü taleplerin kabul ve karşılık görmesi, Türkiye üzerindeki sosyal ve siyasî basıncın yükselmesi bunlardan bazılarıdır.

Millî kimlik ve milli tarih şuurundan yoksun AKP yönetimleri, sistematik biçimde yürütülen Türk milletini tasfiye projesinin ilmek ilmek örülmesine uygun vasat oluşturmuşlardır. Bu süreçte önce milletin fertleri arasındaki güçlü bağlar gevşetilmeye çalışılmış, bu amaçla çoğu ayrıntı

düzeyindeki farklılıklar öne çıkarılmış, tarihi ve kültürel derinliğe sahip ortak değerler kıymetsizleştirilmiştir. Sürekli olarak 36 etnik gruptan söz edilerek toplumda etnik ayrılıkçılık öne çıkarılmış, ötekileştirici bir dil ile de mezhepçilik kaşınmıştır.

"Siyasî/hukuki" kimlik ile "etnik/kültürel kimlik" arasındaki ayrımın anlaşılamaması, "insani hak talebi" ile "etnik /ayrılıkçı imtiyaz talebi" arasındaki farkın da anlaşılamamasına sebep olmuş, bu durum ise bölücülüğün ivme kazanmasına yol açmıştır.

"Millet olma hâli", böylelikle topyekûn ve organize bir saldırıya maruz bırakılmıştır.

"Türk" isminin tüm dünyada zihinlerde çağrıştırdığı ihtişamın içinin boşaltılması çalışmalarına girişilmiş, bu çerçevede, Anadolu coğrafyasında mukim irili ufaklı etnik topluluklarla birlikte telâffuz edilerek "Türk" kelimesinin kapsayıcı, kuşatıcı, heybetli ve en az bin yıldır bir medeniyete gönderme yapan niteliği örselenmiştir.

Türk isminin ve tanımlamasının karşılık bulduğu evrensel çerçeve bu şekilde zayıflatılmaya, vatandaşlarımızın bu tanımlamayla olan duygudaşlıkları kurutulmaya ve irtibatları kesilmeye çalışılırken, eşzamanlı olarak bir etnik grubun milletleştirilmesi ve ait olduğu kültür havzasından soyutlanarak emperyalizme yem edilmesi gayretleri de hız kazanmıştır.

Açılım sürecine paralel olarak yapılan birçok yasal ve idari düzenleme, etnisite merkezli, farklılıkları ve ayrımcılığı öne çıkartan bir anlayışla şekillendirilmiş, bu kapsamda sürdürülmekte olan hukuki süreçler, giderek Türkiye'nin üniter yapısını zorlayan bir mahiyete sürüklenmiştir.

Bölücü terörle yürütülen müzakere süreci, ne PKK'nın dağdan inmesine ve silah bırakmasına ne de birlikte yaşama iradesinin güçlenmesine yol açmıştır. Sadece taviz ve teslimiyet döngüsünde ilerleyen bir hükümet icraatı ile birliğimiz zedelenmiş ve Türkiye zayıflatılmıştır. Yol kesme, yakma, yıkma, adam kaçırma, bombalama ve katliamlar sürmektedir. PKK terörü Türkiye'nin bekasını, vatandaşın can ve mal güvenliğini, huzur ve refahını tehdit etmeye devam etmektedir. Bu sonuç AKP'nin

"açılım politikası"nın iflas ettiğini, MHP'nin haklılığının bir kez daha ortaya çıktığını göstermektedir.

Bize göre zaman geçirilmeden Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ve Türk milletinin bekasını tehdit eden bölücü terörle mücadele kapsamında yeni bir yaklaşım geliştirilmelidir.

Güvenlik kuvvetlerinin savunmacı bir anlayışla kışla ve karakollarına hapsedilmesi uygulamasına ve terör örgütüyle örtülü ve/veya açık müzakerelere derhâl son verilmelidir. Bölücü terör sorununun çözümünün öncelikle terörist unsurların etkisiz hâle getirilmesine bağlı olduğu gerçeği doğrultusunda kendileri de terör örgütünün tehdidi altında olan birtakım siyasî figürlerden medet umma yaklaşımı terk edilmelidir. Eş zamanlı olarak da terör unsurlarının istismar ettiği ekonomik ve sosyal sebeplerin ortadan kaldırılması için tedbirler hayata geçirilmelidir.

Milli birlik ve beraberliğin tesisi ancak ortak değerler ve geçmiş üzerinde inşa edilen bir millet anlayışıyla ve müşterek bir gelecek yürüyüşü ile mümkün olabilecektir.

Ortadoğu coğrafyasında yaşanan büyük karmaşa ve kargaşa, hem tarihî ve kültürel ilişkileri, hem de bölgeye olan doğal yakınlığı sebebiyle Türkiye'yi olumsuz etkilemektedir. Aynı zamanda dar bir bürokrasi çevresinin tekelinde ve şahsî egolar ekseninde şekillenen dış politika yaklaşımı, sadece Ortadoğu'da değil, diğer bölgelerde de Türkiye'nin işini zorlaştıracak ve manevra alanını daraltacak bir mahiyet kazanmıştır.

Türkiye makroekonomik büyüklükler açısından da gittikçe kırılgan hâle gelmektedir. Gerekli tedbirlerin alınamaması durumunda bu kırılganlıklar, Türk halkı için sarsıcı sonuçlar doğurabilecektir.

Sıcak para akışına dayalı ve üretmekten çok tüketmeye, bilgi ve teknoloji yoğun, rekabetçi yatırımlar yerine hizmet sektörüne dönük yatırımlara ve rant ekonomisine dayalı yaklaşımlar sürdürülebilir olmadığı gibi, Türkiye ekonomisinin geleceği için de önemli bir risk faktörü oluşturmaktadır. Rekabet gücü yüksek, üretken ve dinamik bir ekonomiye sahip ülkeler, bölgesel ve küresel siyasette daha fazla rol alabilmektedir.

Türkiye'nin böylesi sağlıklı bir ekonomik düzene kavuşması, önümüzdeki yılların şekillenmesini etkileyecek en önemli hususlardan birisi olacaktır.

İşsizlik, yoksulluk, gelir dağılımındaki adaletsizlik, eğitim sistemindeki çarpıklıklar ve sosyal güvenlik sistemindeki yetersizlikler ile her alanda yaşanan yozlaşma ve yolsuzluk, Türkiye'nin önünde duran ve köklü temelleri bulunan başlıca sosyo-ekonomik sorunlardır.

Politik iklimin sertleştiği, siyasî söylemlerin zaman zaman seviyesiz bir nitelik arz ettiği, uzlaşma kültürünün zayıfladığı, kamplaşmaların körüklendiği ve kardeşlik hukukunun yara aldığı bir Türkiye manzarası, son zamanlarda daha çok konuşulur hâle gelmiştir.

17-25 Aralık'ta deşifre olan yakın siyasi tarihimizin hükümet üyeleri eliyle yapıldığı iddia olunan en büyük yolsuzluk ve rüşvet olayları ile bu iddiaların üstünün iktidar gücü kullanılmak suretiyle örtülmesi; toplumsal huzur, kardeşlik ve güven için en çok ihtiyaç duyulan hak, adalet, eşitlik ve meşruiyet gibi değerlerin örselenmesine ve bu değerlere inancın kalmamasına sebep olmuş, insanların adalet arayışında meşru mekanizmalardan umudunu kesmesine yol açmıştır.

Bu manzara karşısında Türkiye'nin; neredeyse bir asırdır süregelen ve birçoğunun toplumsal karşılığı olmayan tartışmaları bir kenara bırakması, enerjisini müreffeh bir ülkenin inşası ve yüksek değerlerle donanmış yeni bir Türk medeniyeti oluşturulması hedeflerine yöneltmesi gereklidir.

Zira Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasi olarak sağlıklı bir zemine oturamaması ve gelişmiş çağdaş demokratik ülke standartlarına erişememesi; ana çerçevesi çizilmiş, ayrıntıları üzerinde düşünülmüş, devletin ve milletin geleceğe dönük yol haritası olarak müştereken benimsediği bir medeniyet projesinin bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

Bu çerçeve içinde öncelikle Türk milletinin türedi bir topluluk olmadığı hususunda başta siyasî partiler olmak üzere üst düzeyde bir mutabakat sağlanmalıdır. Türk milletini etnik gruplara göre sınıflandırma gafletinden behemehâl vazgeçilmelidir.

Türkiye'nin sadece bir ülkenin adı değil, görkemli bir medeniyetin ve zengin Türk-İslam geleneğinin mirasını barındıran toprakların adı olduğu; ayrıca bu toprakların batı dışı dünyada yeni buluşma ve uzlaşmalar için bir sembol değeri taşıdığı unutulmamalıdır.

Bize göre Türk- İslam medeniyetinin temsil ettiği ruhu ve kök değerleri bugün yeni bir başlangıç noktası yapmak, Türkiye'yi içinde bulunduğu kafa karışıklığından ve kısır döngüden çıkaracağı gibi mazlum milletler için de bir umut ışığı olacaktır.

Türk milletinin başlatacağı yeni bir medeniyet yürüyüşü; manevi iklimini Türk-İslam kaynaklarından, kültürel temellerini kadim değerlerimizden alacaktır.

Bu yürüyüş, öncelikle Türkiye'yi kendisine güvenen, kendi gücüyle ayakta duran, başı dik, karnı tok ve özgür insanların yaşadığı onurlu bir ülke hâline getirme yürüyüşüdür. Giderek acımasızlaşan küreselleşme olgusunun insani bir nitelik kazanmasını, adaletsizliklerin azaltılmasını ve milletler arasındaki dayanışmanın artırılmasını hedefleyen insan merkezli bir yürüyüştür.

Türk milleti sahip olduğu engin tarihi tecrübeye ve kültürel derinliğe, demokratik değerlerle teçhiz edilmiş evrensel kazanımları da katarak yeniden büyük bir sentez yaratma imkân ve potansiyeline sahiptir.

Bu anlayışın gerçekleşebilmesi, siyasetin her seviyede toplumla bütünleşmesinin yolunu açacak olan "kesintisiz tam demokrasi" ile devletin toplumdan, tarihten ve millî kimlikten uzaklaşmasına yol açan antidemokratik, gayri milli kural, kurum ve yapıların tasfiyesini; ayrıca Türkiye'nin kendi kabuğunu yırtabilme ve mazlum milletlere medeniyet yapıcı değerleri ulaştırma gücünü yakalayabilmesini sağlayacak kural, kurum ve yapıların ihdasını gerekli kılmaktadır.

Gücünü mukaddesattan, inançlarından, ilkelerinden ve Türk milletinden alan Milliyetçi Hareket Partisi, siyasette "toplumsal merkezi" hem inşa hem de temsil iddiasını taşımaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi çatışmacı değil uzlaşmacı, ayrıştırıcı değil bütünleştirici, kavgacı değil barışçı, ötekileştirici değil kucaklayıcı, bölen değil birleştiren, kaostan değil huzurdan beslenen, Türkiye'yi ve Türk milletini geleceğe birlikte taşıma iradesini ortaya koyan bir siyaset diliyle bu iddiasını pekiştirmektedir.

Bireysel hakların en geniş manada kullanımını sağlayarak "hür bireyi", güçlü sanayi, güçlü ekonomi, güçlü demokrasi ile yatırım, üretim ve istihdamı artırarak "müreffeh toplumu"; bunlarla birlikte milli birlik ve bütünlük, etkin dış politika, caydırıcı silahlı kuvvetlerin tesisi ile "güçlü devleti" inşa; küresel düzeyde insan haklarını, adaleti, sürdürülebilir kalkınmayı öne çıkararak ise "daha insani bir dünya"nın gerçekleştirilmesini tasavvur etmektedir.

Milli ve evrensel düzeydeki politikalarını bu temel ilke ve kabuller ekseninde şekillendiren MHP; ülkemizin sorunlarını çözecek, Türkiye'yi dünyada saygın, sözü dinlenir, kalkınmış bir ülke yapacak projelerle milletimizin huzuruna çıkmaktadır. Temel proje alanları şu şekilde belirlenmiştir:

- Toplumsal Onarım Sürecinde Devlet ve Yönetim Reformu
- Üreten Ekonomi Programı
- Yoksullukla Mücadele Projesi
- Terörle Mücadele ve Milli Birlik Projesi
- Yolsuzlukla Mücadele, Ahlak ve Kalitenin Tesisi Projesi

Türkiye'de uzunca bir süredir yaşanan "akıl tutulmasının" sona erdirilmesi ve toplumsal bir mutabakatla, birlikte yaşama iradesinin güçlendirilmesi ve vatandaşlarını hor görmek yerine onlara değer veren bir devlet aklının oluşturulması için bu ana projeler ile bunların uygulanmasını düzenleyen alt projeler geliştirilmiştir.

Ayrıca, Türkiye'nin behemehâl çözüme kavuşturması gereken acil sorunlarına ilişkin olarak "Öncelikli Eylem Planı (ÖNEP)" hazırlanmış ve çözüme yönelik süreç takvimlendirilmiştir.

B

ÇAĞIN DİNAMİKLERİNE MİLLİ BAKIŞ

21'nci yüzyılın ilk yılları küreselleşme rüzgârı ile birlikte geleneksel bazı ittifakların dağıldığı, gelişen teknolojinin üretme, tüketme, yönetme ve yaşama tarzı üzerinde belirleyici olduğu, küresel sermayenin sınır tanımaz hareketliliğe ulaştığı ve çok boyutlu ortaklıklar ekseninde dünya düzenini yeniden şekillendirme çabalarının devam ettiği yıllar olmuştur. Bununla birlikte daha çok demokrasi, insan hakkı, adalet, barış ve refah artışı beklenilmiştir.

Her ne kadar küreselleşmenin insanlığın ortak refah ve mutluluğunun tesisi gerekçesiyle demokrasinin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi, hukukun üstünlüğünün hâkim kılınması, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması açısından fırsatlar sunduğu söylense de bu süreç; uluslararası terörizm, göç, etnik çatışmalar, iç karışıklıklar, bölgesel çatışmalar, uluslararası hukuka aykırı çifte standartlar, açlık ve yoksullaşma, zengin ülkelerle fakir ülkeler arasında büyüyen uçurum, demokrasi adına yapılan hukuk ihlalleri, çevresel felaketler gibi sorunlarla birlikte ilerlemiştir.

Bazı güçler bu süreçte önlerine çıkan milli ve insani duyarlılıkları ve kuralları olabildiğince yok saymaya ya da ortadan kaldırmaya çalışarak kendi imtiyaz ağlarını genişletme çabasında olmuşlardır. Bunu yaparken de "insan hakları" bayraktarlığına soyunarak hedef alınan ülkelerde hükümet dışı sivil toplum yapılanmalarını, etnik ve dini unsurları en önemli araç ya da işbirliği aktörü olarak kullanmışlardır. Teknolojik ve ekonomik hâkimiyetin sağladığı üstünlükle etnik kimlikleri kaşıyarak ve milli kimliği zayıflatarak milli devlet yapısını tehdit etmeye yönelmişlerdir.

Küresel saldırı karşısında, asgari müşterekleri zayıflayan, ahenkli bir toplumsal birliktelik zemini oluşturamayan, ortak karar ve çözüm üretemeyen toplumlar bu süreçte milli direnç kalelerini birer birer kaybetmekle yüz yüze kalmışlardır. Özellikle etnik ve dini kırılganlığın hâkim olduğu bölgelerde, kamu düzeni bozularak kaotik bir ortam oluşturulmak suretiyle çok kimlikli, çok kültürlü, çok dilli ve çok hukuklu parçalı yapıların oluşumu körüklenmiştir.

Jeopolitik konumu itibariyle çatışmaların, kaos ve kargaşanın odağında bulunan Türkiye ne yazık ki bu döneme, meşruiyetini çatışmaların yaşandığı bölgede egemenlik kurma peşinde koşan emperyalist güçlerde arayan; basiretsiz, istikametsiz, kimliksiz ve kişiliksiz siyaseti ön plana çıkarmış kadroların yönettiği AKP'li hükümetlerle yakalanmıştır. Büyük Ortadoğu Projesi'nin eş başkanı olan bir Başbakan yönetiminde Türkiye, "demokrasi" vaadi ile girişilen Ortadoğu'ya yeniden şekil verme sürecinde rol üstlenmeye kalkmış, yaşanan çatışma, zulüm, kan, gözyaşı ve milyonlarca Müslümanın ölümüne ortak olmuştur.

Oysa hukuk devleti ancak araçsallaştırılmamış bir demokrasi ve temiz siyasetle mümkün olabilecektir. Demokrasinin araçsallaştırıldığı bir siyasi ve sosyal ortamda demokrasiye özgü değerler de içeriği olmayan bir söylemden ileri gidemeyecektir.

Öngörüsüz, gerçeklerden uzak, başka ülkelerin önceliklerine göre şekillenen politikaların bir sonucu olarak Türkiye, dünyada sözü dinlenir ülke olmaktan çıkmış, yakın coğrafyasında meydana gelen hiçbir gelişmede belirleyici olamayan, tamamen etkisiz bir duruma düşürülmüştür.

Bu gelişmelerin dünyayı ve dünyanın en stratejik bölgesinde yer alan Türkiye'yi ne denli tehdit ettiğinin farkında olan Milliyetçi Hareket Partisi, siyaset sahnesinde yer aldığı geçmiş kırk altı yılda, nasıl ki Türkiye'yi ve insanlığı tehdit eden gelişmeleri kimsenin henüz algılayamadığı dönemlerde önceden görerek kararlı duruşunu ortaya koymuşsa, bugün de küresel tehdidin ülkemizi, bölgemizi ve insanlığı sürüklediği akıbeti görmekte ve buna karşı milli tavır ve politikalar geliştirmektedir.

Bu noktadan hareketle Partimiz; küreselleşme sürecinin insani bir mecraya sokulabilmesinin ve küresel ölçekte bir adalet hareketine dönüşebilmesinin; dünya nimetleri ve teknolojik imkânların tüm insanlığın ortak geleceğine hizmet edecek şekilde kullanılması, insanların temel hak ve özgürlüklerinin teminat altına alınması, kültürler ve medeniyetler arasında ekilmeye çalışılan kin ve nefret tohumları yerine karşılıklı saygı, hoşgörü ve anlayışa dayalı işbirliğinin geliştirilmesi, açlık ve yoksulluğun önüne geçilmesi, terörizmle mücadele için ortak bir tavır geliştirilmesi, kadın ve çocuk hakları ile yaşanabilir bir çevre için seferber olunması halinde mümkün olabileceğine inanmaktadır.

Türk milletinin ve bütün insanlığın barış ve mutluluk içinde insanca yaşayacağı bir dünya ideali, Türkiye merkezli yeni bir medeniyet projesinin hayata geçirilmesiyle gerçekleşebilecektir. Türkiye, sahip olduğu imkân ve kabiliyetlerini, evrensel değerlerle bütünleştirerek küresel ölçekte etkili ve güçlü bir ülke olduğu takdirde, Türk ve İslam dünyası için ana eksen ve cazibe merkezi olabilecektir.

Türkiye MHP yönetiminde, millî varlığına ve tarihi misyonuna sahip çıkarak bugün içinde bulunduğu ataletten kurtulacak; sahip olduğu zenginlikler, köklü devlet tecrübesi ve ortaya koyacağı vakur duruş ile bölgesel güç olmanın ötesine geçecek ve **küresel bir oyun kurucu** haline gelecektir.

C

"KÜRESEL GÜÇ TÜRKİYE" VİZYONU

MHP'nin "**Küresel Güç Türkiye**" vizyonu, ülkemizin imkân ve kabiliyetleri ile sahip olduğu potansiyelin, gerçekçi bir şekilde değerlendirilmesi esasına dayanan bir vizyondur.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin tek başına iktidarında, tarihi ve kültürel birikimi, jeo-stratejik konumu, doğal ve beşeri kaynakları gibi sahip olduğu imkân ve kabiliyetleriyle Türkiye'nin; fırsatları değerlendirmek, tehditleri bertaraf etmek ve imkânları kullanmak suretiyle bölgesel ve küresel bir güç merkezi haline gelmesi ve "Lider Ülke" olması sağlanacaktır.

Türkiye'nin 21'inci yüzyılda lider ülke olma hedefini gerçekleştirmek için öncelikle bütün sosyal kesimlerin tarih, din, kültür gibi ortak değerler ekseninde müşterek bir anlayış ve dayanışma içinde geleceğe birlikte yürüme azim ve kararlılığına sahip olmaları temin edilecektir.

Temel millî ve insanî değerler ile millî ülküler ve hedefler ekseninde sağlanacak toplumsal uzlaşma, Türkiye'nin temel meselelerde görüş birliği içinde olmasını mümkün kılacak ve geleceğe dönük plân ve programların işbirliği içinde uygulamaya konulmasını kolaylaştıracaktır.

Siyasi istikrar içinde ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve milli bütünleşmesini sağlamış bir Türkiye; siyasi, askeri, ekonomik ve sosyal açıdan milletler camiasının belli başlı aktörlerinden biri konumuna gelecektir.

Türkiye bölgesinde ekonomik ve siyasi işbirliğine dayalı etkin birliktelikler oluşturulması için inisiyatif alarak gerekli kurumsal, hukuki ve siyasi adımları atacak ve bunların hayata geçirilmesini sağlayacaktır.

Türkiye'nin öncülüğünde inşa edilecek olan işbirliği projelerinin içinde yer alacak ülkeler; demokratik standartların yükseltilmesi, refahın artırılması, insan hak ve hürriyetlerinin teminat altına alınması, adaletin hâkim kılınması, barış ve huzurun tesis edilmesi, yoksulluğun kökünün kazınması suretiyle güç kazanacaktır.

Milliyetçi Hareket'in 1990'lı yıllarda siyaset gündemine soktuğu ve bir proje olarak 1999 yılında kamuoyuna takdim ettiği, 2001 yılında ise Sekizinci Kalkınma Planına dâhil edilerek devlet politikası haline getirdiği, Cumhuriyetimizin yüzüncü kuruluş yıldönümünde Türkiye'yi dünyada lider ülke yapmayı hedefleyen "2023 Lider Ülke Türkiye" vizyonunun, 12 yılı aşkın süredir ülke yönetiminde olan AKP hükümetlerinin yetersiz performansı nedeniyle gerçekleşmesi sekteye uğramış, öngörülen hedeflerden uzaklaşılmıştır. 2023'e sekiz yıl kala Türkiye'nin dünyadaki saygınlığı azalmış, bölgesinde belirleyici olabilme vasfı kaybolmuştur.

Bu nedenle 2023'e kadar olan sekiz yıllık iki dönemde MHP iktidarıyla; AKP'nin ülkemize kaybettirdiği zamanın, yaptığı tahribatın ve verdiği açığın bertaraf edilmesi sağlanacaktır.

2015-2019 arasını kapsayan **"Onarım, Bütünleşme ve Atılım"** döneminin ardından Türkiye, 2023 yılında bölgesel güç ve küresel bir aktör olacak, 2053 yılında ise ekonomik, sosyal, siyasi, teknolojik ve stratejik alanlarda küresel ölçekte etkili bir güç ve lider ülke haline gelecek ve bunu sürdürülebilir kılacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye'yi küresel güç ve lider ülke yapma yolunda kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerle kamuoyunun huzuruna çıkmaktadır.

Kısa vadeli hedefimiz; tek başına iktidar olmak, 2015-2019 yıllarını kapsayan birinci iktidar dönemi sonuna kadar tahrip edilen Türkiye'nin onarılmasını, çözülen milletin bütünleştirilmesini, demokrasinin güçlendirilmesini sağlamak; ekonomik, siyasi, sosyal ve teknolojik alanlarda yapılacak atılımlarla Türkiye'yi içine girdiği kısır döngüden çıkarmak ve sıçrama yapmasını temin etmektir.

Orta vadeli hedefimiz 2019-2023 yıllarını kapsayan ikinci iktidar dönemi sonunda 2023 yılında, Türkiye'nin bölgesel güç haline gelmesi, siyasi ve sosyal sorunları aşarak küresel ölçekte söz sahibi olmasıdır.

Uzun vadeli stratejimiz ise 2053 yılında Türkiye'nin "Küresel Güç ve Lider Ülke" olmasını sağlamaktır.

MHP, Türkiye merkezli yeni bir medeniyet ve yeni bir dünya tesis etme anlayışını kendisine siyasi misyon olarak kabul etmiştir. Bu misyon, hem Türkiye'yi lider ülke konumuna taşıyacak, hem de başta Avrasya coğrafyasındakiler olmak üzere, bütün mazlum milletlerin hür ve onurlu bir şekilde yaşamasına vesile olacaktır.

Bunu başarmanın şartı, öncelikle Türkiye'nin teslimiyetçilikten kurtulması ve Türk milletinin özünü temsil eden değerlere yönelmesinden geçmektedir.

Kendi milli ve tarihi değerleri ile barışık, sorun çözme kabiliyetine sahip, siyaset üretme kapasitesi yüksek, etkin bir devlet düzeni kurmuş, kaynaklarını üretime seferber edecek bir ekonomi modeli uygulamaya koymuş ve küresel sistemde saygın konuma gelmiş güçlü bir Türkiye; 21'inci yüzyılda dünya siyasetine ve ekonomik hayatına mührünü vuracaktır.

MHP, 2015-2023 yıllarını kapsayan sekiz yıllık dönemde bölgesel güç ve küresel aktör haline gelmiş bir Türkiye'yi oluşturmaya kararlıdır. Bunun gereği olarak tek başına iktidara talip olmakta ve bu hedefe matuf program ve projelerle Türk milletinin huzuruna çıkmaktadır.

Birinci İktidar Dönemi: 2015-2019 Yıllarını Kapsayan "Onarım, Bütünleşme ve Atılım" Dönemi

Bu dönemde Türkiye'nin küresel güç olması yolunda ihtiyacı olan çağdaş normlarda bir devlet ve toplum düzeninin gerektirdiği kurum ve kurallar tesis edilecektir.

Bununla birlikte, AKP hükümetlerinin eseri olan anti-demokratik, vesayetçi, kayırmacı, hukuk tanımaz, kişi güvenliğini ihlal edici, özgürlükleri

kısıtlayıcı her türlü iş, işlem, kural ve kurumlar bütün unsurlarıyla ele alınarak bozuk düzene son verilecektir.

AKP'nin devletin kurumları, milli ve manevi değerlerimiz ile vatandaşlar üzerinde oluşturduğu her türlü tahribat onarılacak, kuvvetler ayrılığı ilkesinin gerekleri tesis edilecek, korku ve şüphe gibi travmalar toplum üzerinden kaldırılacaktır. Bu dönem vatandaşlarımız arasındaki ayrışma ve kutuplaşmanın ortadan kaldırıldığı, devlet ile milletin, demokrasi ile cumhuriyetin buluşturulduğu, kurumlar ile vatandaş arasındaki güven bunalımının giderilerek her alanda güvenin tesis edildiği bir dönem olacaktır. Tüm toplum kesimleri ve aktörler arasında uzlaşmanın tesis edileceği bu dönemde yasal ve idari tedbirlerle birlikte **"yönetim üslubu"** uzlaşmanın temel dinamikleri olacaktır.

Her bakımdan toparlanmanın sağlanacağı bu dönemde; öncelikle toplumsal uzlaşma niteliği taşıyan sonuç alıcı bir Anayasa yenileme girişimi başlatılacaktır. Terör tamamen bitirilerek toplumsal huzur ve güven tesis edilecektir. İşsizlik ve yoksulluk sorunu önemli ölçüde hafifletilerek vatandaşlarımızın refah düzeyi yükseltilecektir. Devletin ve milletin bütünlüğünü esas alacak şekilde devlet teşkilatı yeniden yapılandırılacaktır. Demokrasi tüm kurum ve kurallarıyla işler hale getirilecek, temel haklar teminat altına alınacak, bireysel özgürlükler güçlendirilecektir.

Toplumun eğitim ve sağlık düzeyi yükseltilerek yaşam kalitesi iyileştirilecek, gelir dağılımı adil hale getirilecek, bilim-teknoloji ve yenilik yeteneği güçlendirilecek, yeni teknolojiler geliştirilecek, ulaşım ve altyapı hizmetlerinde etkinlik artırılacak, çevre korunarak ekonomik ve sosyal yapıda dönüşüm büyük ölçüde gerçekleştirilecektir.

Ayrıca, devletin düzenleme, gözetim ve denetleme fonksiyonları geliştirilecek, yerel yönetimler hizmet bakımından güçlendirilecek ve hür bir medya ve sivil toplum kuruluşları yapısı oluşturulacaktır.

Yüksek standartlı bütün kamu hizmetleri herkes için erişilebilir ve kullanılabilir olacaktır.

Bilgi teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacak; özel sektörün, sivil toplumun, kamu kurum ve kuruluşlarının iş ve işlemlerinin yürütülmesinde e-kültürün tesisi sağlanacaktır.

Yargının işleyişinde ve temel unsurlarında hizmet kalitesi artırılacaktır. Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti gerekleri çerçevesinde, yargılama sürecinin hızlı, adil, güvenli ve isabetli şekilde işlemesini temin edecek gerekli hukuki ve idari düzenlemeler yapılacaktır. Yargı kurumları üzerindeki tahakküm kaldırılacak, bağımsız yargı teminat altına alınacaktır.

Ülkemizin sahip olduğu doğal kaynakların korunma ve kullanma şartları belirlenerek bilinçsiz kullanma ve tahribat önlenecek, bu kaynaklardan etkin ve verimli bir şekilde yararlanılmasını temin edecek çevre yönetim sistemleri oluşturulacaktır.

Gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilecek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı oluşturulacaktır.

Sosyal güvenlik sistemi; mevcut aksaklıkları giderilerek nüfusun tümünü kapsayan, toplumun değişen ihtiyaçlarını karşılayabilen, mali sürdürülebilirliği olan ve kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavuşturulacaktır.

Orta ve yüksek teknolojili üretim yapan sektörlerde yenilikçilik faaliyetlerine ve Ar-Ge altyapısına öncelik verilecektir.

Türk girişimcisi dünya ölçeğinde üreten ve satan, rekabet gücü yüksek girişimci haline gelecektir.

Muhtaç insanlar devletin tam koruması altına alınarak yoksullukla etkin bir şekilde mücadele edilecektir.

Araştırmacı insan gücü yetiştirilmesine önem verilecek, bilgi ekonomisi ve inovasyon için gerekli ortam oluşturulacaktır.

Bölge ülkeleri ile ilişkiler, sıkı ve kalıcı bağlarla güçlendirilecek, bölgeye yönelik yeni ekonomik ve siyasi girişimlerde bulunulacak ve

bölge ülkeleriyle bozulan ilişkilerin onarılmasına bu dönemde öncelik verilecektir.

Türkiye, tüm vatandaşları ile "birlikte yaşama arzusunu" ortaya koyarak iç mücadele için harcadığı enerjisini ülkenin kalkınmasına yöneltme başarısını gösterecektir.

Yapılan teknoloji yoğun, yüksek katma değerli yatırımların üretime dönüşmeye başladığı süreçte, enerji gibi stratejik sektörlerde iç ve dış potansiyel harekete geçirilerek arz güvenliği tam manasıyla sağlanacaktır.

2015-2019 yıllarını kapsayan "Onarım, Bütünleşme ve Atılım" döneminin son yılı, 2015'ten itibaren yapılan hamlelerin sonuç verdiği, Türkiye'nin her bakımdan sıçrama yaparak demokratik, ekonomik, sosyal ve teknolojik kısır döngüden kurtulduğu, 2023 hedeflerinin alt yapısının tamamlandığı bir süreç olacaktır.

Ağırlıklı olarak 2016-2019 yıllarını kapsayacak olan birinci iktidar döneminde; yıllık ortalama yüzde 5,2 büyüme ve 700 bin yeni istihdam sağlanacak, dönemin sonunda GSYH 1,1 trilyon dolara, kişi başına milli gelir 13,3 bin dolara, ihracat 239 milyar dolara yükselecek ve istihdam yaklaşık 29,1 milyon kişiye ulaşacaktır. 2014 yılında yüzde 45,5 olan istihdam oranı, dönem sonunda yüzde 47,8'e çıkarılacaktır.

İkinci İktidar Dönemi: 2019-2023 Yıllarını Kapsayan "Bölgesel Güç, Küresel Aktör Türkiye" Dönemi

2019-2023 yıllarını kapsayan MHP iktidarı Türkiye'nin bölgesel güç ve küresel aktör olma, 2023 yılı vizyonunu yakalama dönemi olacaktır. Yıllar öncesinden uzun vadeli stratejik hedef olarak ortaya koyduğumuz "2023'te Lider Ülke Türkiye" siyasi vizyonunun temel amacı; ülkemizin, çağdaş dünyayı Türkçe algılama ve değerlendirme yeteneğine sahip, küresel düzeyde etkili ve ekonomide dünyanın ilk 10 ülkesinden biri olan "lider ülke" konumuna yükseltilmesidir.

MHP'nin 2023 vizyonu çerçevesinde ortaya koyduğu politikalar, Türkiye ve dünya gerçekleri dikkate alınarak geliştirilmiş, erişilebilir nitelikte hedefler olsa da, AKP iktidarı ile geçen on iki yıllık dönemde Türkiye bu

hedeflerin çok gerisinde kalmıştır. Ancak, ülkemizin sahip olduğu kaynakların "2023 yılı kalkınma hedefleri" doğrultusunda harekete geçirilmesi için **geç değildir**. MHP bu potansiyeli harekete geçirecek birikime ve donanıma sahiptir. AKP'nin on iki yıllık tahribatına rağmen 2015-2019 yıllarını kapsayan ilk MHP iktidarı dönemi ve ardından 2019-2023 yıllarını kapsayan ikinci MHP iktidarı döneminde Türkiye'nin, yapacağı sıçrama ile 2023'yılında "**bölgesel güç ve küresel aktör**" olması sağlanacaktır.

2019-2023 dönemi MHP iktidarında kaynaklar harekete geçirilerek, ileri teknoloji kullanan, yüksek katma değer ve istihdam yaratan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip bir üretim yapısı tesis edilecektir.

Bilgi toplumu olmanın bütün unsurları sağlanmış olacaktır.

"Türk Malı" markalı ürünler dünya markası haline getirilecek ve dünyanın her yerinde en çok aranan ürünler olacaktır.

Uluslararası işbirliğine açık yerli enerji sanayi kurulacak, ileri teknoloji kullanılarak yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılacak, enerji bağımlılığını en aza indirmiş Türkiye, uluslararası enerji piyasasının önemli aktörlerinden olacaktır.

2023 yılına kadar olan dönemde Türkiye malzeme teknolojileri, bioteknoloji ve bilişim teknolojileri alanında ciddi atılım yaparak teknolojik rekabet üstünlüğü kazanacaktır.

İnsanın yaşam standartlarının artmasını sağlayan, refah düzeyini yükselten, kaliteli üretimi gerçekleştiren teknolojiler uygulamaya konulacaktır.

Türkiye, uzayın imkânlarından yararlanabilen bir ülke haline gelecek ve gelişmiş uydu üretme teknolojisi yetkinliğine kavuşacaktır.

Eğitim çağındaki nüfusun eğitim sisteminde ortalama kalma süresi 15 yılın üzerine, ilk ve ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 100'e ve örgün yükseköğretimde okullaşma oranı ise yüzde 75'e çıkarılacaktır.

Bin kişi başına düşen tam zamana eşdeğer araştırmacı sayısı 3'e, Ar-Ge harcamalarının GSYH'ya oranı yüzde 3'ün üzerine çıkartılacaktır.

İnsanın insan olmaktan kaynaklanan temel hak ve hürriyetleri tartışmasız bir şekilde teminat altında olacak, hukukun üstünlüğü tam olarak tesis edilecek ve Türkiye'nin içinde yer aldığı uluslararası hiçbir siyasi projede bu hakların ihlaline fırsat verilmeyecektir.

Bu dönem aynı zamanda, ülkemizin milletler camiasında saygınlığının arttığı, vatandaşlık bilincinin geliştirilerek herkesin Türk vatandaşı olmaktan gurur duyduğu bir dönem olacaktır. Böyle bir ülkede yaşamanın değerli olduğuna bütün vatandaşlarımız inanacak ve hiç kimse farklılıkların bölünme ve ayrışma unsuru olması yönündeki çabalara itibar etmeyecektir.

2015 yılında başlayan "Onarım, Bütünleşme ve Atılım" döneminden sonra, mevcut kaynak, imkân ve kabiliyetlerin stratejik bir vizyonla harekete geçirilmesi; vatandaşlık bilincinin güçlendirilmesi; tarih ve inanç temelinde kaynağını bulan ortak değerler ekseninde bütünleşilmesi; dünya ölçeğindeki karar süreçlerinde söz sahibi olunması MHP'nin tek başına iktidarında geçecek olan sekiz yıllık dönemin sonunda gerçekleştirilmiş olacaktır.

Yıllık ortalama yüzde 6,6 büyüme ve 1 milyon 25 bin yeni istihdamın sağlanacağı bu dönemin sonunda GSYH 1,7 trilyon dolara, kişi başına gelir 20 bin dolara, ihracat 400 milyar dolara yükselecek ve istihdam 33,2 milyon kişiye ulaşacaktır. İstihdam oranı ise dönem sonunda yüzde 52,5'e çıkarılacaktır.

Orta Vadeli Türkiye vizyonumuz çerçevesinde, 2023 yılına kadar Türkiye'nin şu hedeflere ulaşmasını öngörmekteyiz:

- Gerçek anlamda demokratik bir hukuk devletine bütün yönleriyle işlerlik kazandırmak,
- Yüksek demokrasi standartlarını yakalamak,
- Yargı bağımsızlığını ve hukukun üstünlüğünü teminat altına almak,
- Hak ve özgürlükleri dünya standartlarına çıkarmak,

- Temiz toplum-temiz siyaset anlayışını hâkim kılmak,
- Yolsuzlukların kökünü kurutmak, yozlaşmaya yol açan sebepleri ortadan kaldırmak,
- İçerde huzurlu ve güvenli, dışarıda onurlu ve itibarlı bir ülke olmak,
- Ekonomik ve teknolojik gelişmeyi sağlamak, "milli yenilik sistemi" oluşturmak,
- Üretim kapasitesini, sanayi ve enerji alt yapısını dünya standartlarının üzerine çıkarmak,
- Tarımda kendine yeterli olmanın ötesine geçerek bölge ve dünya pazarına yüksek katma değerli işlenmiş tarım ürünü satabilir hale gelmek,
- Kayıtdışı ekonomiyi kayıt altına almak ve vergi adaletini sağlamak,
- Doğal kaynakları optimum düzeyde değerlendirmek,
- Enerjide yerli, yeni ve yenilenebilir kaynaklara yönelerek dışa ba ğımlılığı azaltmak,
- Dezavantajlı ve muhtaç durumda olan vatandaşlarımızın diğer toplum fertleriyle aynı düzeyde yaşam sürmesini temin edecek yapıyı oluşturmak,
- Gelir dağılımındaki adaletsizliği gidermek,
- Sosyal güvenlik ve sosyal adaleti bütün icaplarıyla tesis etmek,
- İşsizlik ve yoksulluğu ortadan kaldırmak,
- Köklü bir eğitim reformu gerçekleştirmek ve bilgi toplumu dönüşümünü tamamlamak.
- Vatandaşlarımızın kimseye muhtaç olmayacağı ve insanca yaşayacağı bir sosyal refah düzenini tesis etmek,

Bu hedeflere ulaşmış bir Türkiye'de;

- Siyasi, sosyal ve ekonomik istikrar sağlanmış,
- Toplumsal yaralar sarılmış ve kronik sorunlar çözülmüş,
- Ortak milli ve manevi değerler ekseninde bütünleşilmiş,
- Milli birliğin siyasi, sosyal ve kültürel temelleri güçlendirilmiş,
- Terör tamamen sona erdirilmiş,
- Cumhuriyet'in temel nitelikleri ile milli ve manevi değerler, siyasi ve toplumsal çatışma alanı ve aracı olmaktan çıkarılmış,
- Zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğinde milli şuur oluşturulmuş,
- Husumetin yerini sevgi, ayrışmanın yerini kucaklaşma almış,
- Bin yıllık kardeşlik hukuku yüceltilmiş,

olacaktır.

Uzun Vadeli Strateji: "Küresel Güç Türkiye Vizyonu"

MHP'nin uzun vadeli stratejik hedefi Türkiye'nin 2053 yılında "Küresel Güç ve Lider Ülke" olmasıdır. Bu hedefin gerçekleştirilebilmesi için Türkiye'nin doğal ve beşeri kaynakları ile ekonomik sosyal ve teknolojik imkân ve fırsatlarının harekete geçirilmesi ve kararlılığın en güçlü şekilde ortaya konulması, MHP iktidarlarıyla mümkün olacaktır.

MHP'nin birinci ve devam eden iktidarları döneminde Türkiye'nin her alanda küresel belirleyici aktörlerden birisi olması sağlanacaktır. Türkiye üretim yapısı ileri teknoloji kullanan, yüksek katma değer yaratan ve küresel ölçekte rekabet gücüne sahip bir ülke olacaktır.

Böylesi bir gelişimi yakalamış Türkiye, devam eden yıllarda göstereceği üstün performans ile 2053 yılında küresel güç ve lider ülke olma hedefine ulaşacaktır.

2053'te Türkiye'nin nüfusu 100 milyonu, istihdam ise 50 milyonu bulacaktır. İhracat 3,2 trilyon dolara, Gayrı Safi Yurtiçi Hasıla 10 trilyon dolara, kişi başına düşen milli gelir ise 100 bin dolara ulaşacaktır.

Türkiye küresel düzeyde söz sahibi, siyasi, ekonomik ve diplomatik alanda belirleyici bir güç olacak; silahlı kuvvetleri dünyanın en güçlü ve caydırıcı üç ordusundan biri konumuna gelecek; eğitim, sağlık, adalet, hukuk, toplumsal cinsiyet eşitliği, çocuk hakları, sürdürülebilir kalkınma, sağlıklı çevre ve engelli yaşama şartları gibi evrensel normları esas alan insani gelişmişlik endeksinde en üst sıralarda yer alacaktır. Bilime, teknolojiye, insanlık yararına gelişmelere katkı yapacaktır. Dünyanın her yerinde yüksek teknolojili "Türk Malı" markalı ürünler yer alacak ve en çok tercih edilen ürünler olacaktır.

Türkiye 2053 yılında, uzayın imkânlarından etkin şekilde yararlanacak, uluslararası enerji piyasasının belirleyici aktörlerinden olacak, ürettiği değerlerle birçok alanda teknolojik rekabet üstünlüğü kazanacaktır. Türkiye'nin lider ülke olmasıyla Türkçe, dünya üzerinde öğrenilen ve konuşulan en yaygın dillerden birisi olacaktır.

Eğitim çağındaki nüfusun eğitim sisteminde ortalama kalma süresi 18 yılın üzerine, ilk ve ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 100'e, örgün yükseköğretimde ise yüzde 90'ın üzerine çıkarılacaktır.

OECD tarafından geliştirilen ve ülkelerde eğitim kalitesini ortaya koyan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programında (PISA) OECD ülkeleri arasında ilk 10 arasına girmesi sağlanacaktır.

Türkiye kalkınmış demokratik yapısı ile sahip olduğu kültürel birikimini ve kadim değerlerini, küreselleşmenin daha insani bir nitelik kazanması yolunda kullanacak; dünyanın hiçbir yerinde açlık ve hastalıklar nedeniyle çocukların ölmediği, kimsenin zalimane davranışlara muhatap olmadığı, başta yaşama hakkı olmak üzere temel insan haklarının teminat altına alındığı, evrensel düzeyde "adaletin" tesisini esas alan, Türkiye merkezli yeni bir medeniyet inşasını gerçekleştirmiş olacaktır.

Yüzyılları bulan mazlum milletlerin sömürülmesini, demokrasi, insan hakları ve adalet adına sürdürülen zorbalık düzeninin bitirilmesini sağlayacak medeniyet inşasıyla, İstanbul'un fethinden 600 yıl sonra yeniden bir **"Yeni Çağ"** açılacaktır.

TABLO: ÜRETEN EKONOMİ PROGRAMININ MAKROEKONOMİK HEDEFLERİ

	2014	2019	2023	2016-19 Ort.	2020-23 Ort.
Büyüme	2,9	6,1	6,8	5,2	6,6
GSYH (Trilyon dolar)	0,8	1,1	1,7		
Kişi Başı Gelir (Bin Dolar)	10,4	13,3	20,0		
Sabit Sermaye Yatırımları / GSYH (%)	20,4	23,9	28,9	22,1	27,1
Yurt İçi Tasarruflar / GSYH (%)	15,2	19,4	23,8	17,9	22,1
Üretim Faktörlerinin Büyümeye Katkısı (%)					
Sermaye Oluşumu	64,8	44,7	53,0	45,5	49,9
İstihdam	104,2	27,7	30,8	29,1	30,0
Toplam Faktör Verimliliği	- 69,0	27,6	16,2	25,4	20,1
İstihdam (Milyon Kişi)	25,9	29,1	33,2		
İstihdam Artışı (Bin Kişi)				700	1.025
istihdam Oranı (%)	45,5	47,8	52,5		
İşgücüne Katılım Oranı (%)	50,5	52,9	55,6		
İhracat (milyar dolar)	158	239	400		
İhracatın Reel Değişimi (%)	3,5	9,5	10,3	9,3	10,2
İthalat (milyar dolar)	242	348	559		
İthalatın Reel Değişimi (%)	- 1,2	8,2	8,5	7,0	8,4
Cari Açık / GSYH (%)	5,7	5,2	5,1	5,1	5,2
Enflasyon (TÜFE yıllık ortalama)	8,9	6,0	5,0		

D

İKTİDAR ANLAYIŞIMIZ, TEMEL GÖRÜŞ VE HEDEFLERİMİZ

Siyaseti, milletin huzur ve refahının teminine yönelik politikaların geliştirilmesinin yolu olarak görmekte, bunun için, devlet hizmetlerinin, vatandaşların beklentilerine uygun nitelikte sunulmasını, kurum ve kurallarının bu anlayışa göre şekillenmesini öngörmekteyiz.

Devlet idaresinde, milletin en iyi şekilde temsil edildiği rejim olan demokrasiyi; hukukun üstünlüğünün, insan hak ve özgürlüklerinin en geniş anlamda teminat altına alındığı bir sistem olarak benimsemekte ve demokrasinin kurumsallaşmasının hayati önemine inanmaktayız.

Demokratik siyasi kültürü, uzlaşma ve sorumluluk ahlakını önde tutan bir anlayışla siyaset yapan Partimiz; bu anlayışın Türk siyasi hayatına hâkim olmasına da öncülük etmeye devam edecektir.

Vatandaşların inançlarına saygı duyan, din ve vicdan özgürlüğünü esas alan bir laiklik anlayışını, milli birlik ve bütünlüğün güvencesi olarak görmekteyiz.

Türk milletinin tarihinden, kültüründen, geleneklerinden ve inanç dünyasından feyiz alarak şekil bulan milliyetçilik anlayışımız; gelenekten geleceğe uzanan çizgide Türk milletinin sahip olduğu milli ve manevi değerlerin varlığını anlamlandırarak sürekli kılmayı ifade etmektedir.

Yaşadığımız topraklarda bin yıllık güçlü devlet yapısının, kültürel birikimimizin, basiretsiz ve teslimiyetçi bir anlayış ile tüketilmesi, kirletilmesi, itibarsızlaştırılması ve nihayetinde bölücü unsurlara ve menfaat çetelerinin buyruklarına terk edilmesini asla kabul edilemez görmekteyiz.

Milliyetçilik anlayışımızın manevi temelini oluşturan "yaşa ve yaşat" ilkesi; tarihin imbiğinden süzülüp gelen ve milletimizin hayat kaynağı olan değerlerimizin bütün benliğimizi kuşatacak şekilde yaşamımıza anlam kazandırmasını, yaşanarak zenginleşen ve kurumsallaşan bu değerler hazinesinin gelecek nesillere aktarılmasını ifade etmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi beşeri ilişkilerde sevgi, hoşgörü ve adaleti tesis etmeyi hedef alan bir ahlak anlayışını benimsemektedir. Bu anlayışın, bütün kurum ve kurallarıyla toplumun her kesiminde hâkim kılınması için, yozlaşma eğiliminin önüne geçecek ilke ve standartların hayata geçirilmesini savunmaktayız.

Toplumsal dayanışma ve uzlaşma kültürünün geliştirilmesi suretiyle barış, huzur ve refah içinde topyekûn kalkınmanın gerçekleştirilmesini öngörmekteyiz.

Adalet, liyakat, hakkaniyet ve kurumsallaşmayı sağlamanın önemine, bireysel yeteneklerin ancak kurumsallaşmış bir ortamda üretim ve değere dönüşeceği ve bunun da sadece adil bir toplumda mümkün olduğu gerçeğine inanmaktayız.

Tarih, kültür ve inanç temelinde derinliği olmayan yapay farklılıkların ayrıştırıcılığı yerine, zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğini esas alan bir anlayışla, ekonomik ve sosyal birikimlerimizin ortak hedeflere seferber edilmesini milli birlik ve bütünlüğümüzün teminatı saymaktayız.

Hukukun üstünlüğünü, demokratik sistem içerisinde düzeni sağlayan bir kanunilikten öte, insanın yüce değerini ve temel haklarını tanımak, kabul etmek ve bunları güvence altına almak şeklinde değerlendirmekteyiz. Hiçbir kişi ya da kurumun hukukun üstünde olamayacağı gerçeğinden hareketle hukuku, Cumhuriyetin temel niteliklerinin ve evrensel değerlerin de güvencesi olarak görmekteyiz.

Sağlıklı bir demokrasinin ancak hoşgörü, dürüstlük, tutarlılık, samimiyet gibi ahlaki değerlerle bezenmiş bir siyasi kültür zemini üzerinde

yükselebileceğine inanmakta ve ilkeli, seviyeli ve temiz siyaseti demokrasinin teminatı olarak görmekteyiz.

Toplumun demokrasiye ve devlete olan güven duygusunun zaafa uğramasına neden olan siyasetteki yozlaşmanın önüne geçilmesinin; milli, ahlaki ve toplumsal duyarlılığa sahip bir anlayışı hâkim kılmakla mümkün olabileceğini savunmaktayız.

Her insanın dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez temel hak ve özgürlükleri bulunduğuna; bu hakların kullanma yetki ve özgürlüğünün kutsallığına, bunları her türlü istismardan korumanın, teminat altına almanın ve işlerlik kazandırmanın vazgeçilmezliğine inanmaktayız.

Toplumsal huzur ve barışın pekiştirilmesi için gelir dağılımını adaletli ve dengeli bir biçimde gerçekleştirmeyi, toplumun millî duyarlılıklarını yaşatmayı, dayanışma kültürünü geliştirmeyi, bencillik ve vurdumduymazlığa karşı feragat ve fedakârlık gibi güzel hasletleri yüceltmeyi öngörmekteyiz.

Devlet hizmetinde verimlilik ve kaliteyi esas alan bir yönetim kültürünün yerleştirilmesini, halka güveni esas alan ve halkın güvenini kazanmayı hedefleyen şeffaf, katılımcı, hesap verebilir, kollayıcı ve koordine edici bir anlayışın ve bunlara yönelik idari yöntemlerin hâkim kılınmasını hedeflemekteyiz.

Serbest teşebbüsün esas olduğu, üretimin teşvik edildiği, rekabetçi ve hakkaniyetli bir ekonomi politikasını savunmakta, Türk girişimcisinin dünya ekonomisinde söz sahibi olabilmesi için Türk firma ve markalarının küresel düzeyde rekabet gücü kazanmasına stratejik bir önem atfetmekteyiz.

Bilgi toplumu altyapısının hızla oluşturulmasını, bilgi ve teknoloji üretimi, kullanımı ve ihracını mümkün kılacak politikaların uygulanmasını ve bu yönde toplumsal bilincin geliştirilmesini hedeflemekteyiz.

Dış politikada siyasi eşitlik zemininde; karşılıklılık esası ve milli çıkarların gözetilmesi doğrultusunda, etkin ve saygın devlet anlayışıyla, sosyal, ekonomik ve siyasi ilişkileri zenginleştirmeyi hedeflemekteyiz.

Milliyetçi Hareket Partisi, her insanı mukaddes bir varlık ve emanet olarak kucaklamak ve onların gönlünü, sevgisini ve saygısını kazanmak suretiyle bir gönül seferberliği anlayışı içerisinde **"Lider Ülke Türkiye"** hedefine ulaşmak istemektedir.

Bu anlayışı, yurt ve dünya barışına katkı sağlayacak vicdani bir sorumluluk olarak da kabul etmekte olan Partimiz, Türkiye'yi geleceğe taşıma ideali için belirlenecek ortak tavrın ve onu gerçekleştirme arzusunun tüm gönüllerde yer bulması ile bu hedefe daha hızla ulaşılabileceğine inanmaktadır.

Gücünü milletten alan Partimiz; ülkemize ve vatandaşlarımıza hizmet etmenin, içinde bulunduğumuz bölgede ve dünyada barış, huzur ve kardeşliği hâkim kılmanın ve **"Küresel Güç Lider Ülke Türkiye"** idealini gerçekleştirmenin demokratik düzen içerisinde temel yolunun siyaset kurumu olduğuna inanmakta ve bu hedef doğrultusunda milletimizin teveccühüne mazhar olarak **"Tek Başına İktidar"** olmayı amaçlamaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi'nin güçlü iktidarında hedefimiz;

- Hukukun üstünlüğünü ve adaleti her alanda hâkim kılmak,
- Anayasanın ilk üç maddesinde anlam bulan esasları güçlendirecek, özgürlükleri esas alacak ve demokratik standartları yükseltecek "toplum sözleşmesi niteliğinde" bir anayasa yapmak,
- Cumhuriyetin temel niteliklerine sahip çıkmak,
- Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin; ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü korumak, üniter milli devleti baki kılmak,
- Uzlaşma kültürünü geliştirerek toplumsal dayanışmayı güçlendirmek ve kardeşliği pekiştirmek,

- Temel insan hak ve hürriyetlerini teminat altına almak,
- Güçlünün değil haklının yanında olan adil bir sistem oluşturmak,
- Milletin değerlerini temsil eden, milletin hizmetinde, güçlü, adil, müşfik ve insani bir devlet anlayışını hâkim kılmak,
- Adaletli, açıklığa dayalı bir yönetim anlayışı benimsemek ve bu anlayışa uygun kurum ve kuralları oluşturmak,
- Devlet tarafından sunulan hizmetlerin ülkenin her yerinde ve çağdaş standartlarda her vatandaş tarafından erişilebilirliğini temin etmek,
- Seviyeli, ilkeli, dürüst, ahlaki siyaset anlayışını hâkim kılmak,
- Ahlaki kirlilik ve yolsuzluklarla kararlı ve etkin mücadele suretiyle temiz siyaset-temiz yönetimi tesis etmek,
- Rekabetçi piyasa ekonomisini ve serbest teşebbüsü esas alan, kaynakların rasyonel kullanıldığı, bir ekonomik düzen oluşturmak,
- Çevreye dost ve duyarlı bir kalkınma anlayışıyla ekosistemleri, tabii varlıkları ve kaynakları koruyarak büyümeyi gerçekleştirmek,
- Teknolojik gelişmeyi, verimliliği, istikrarlı büyümeyi ve istihdam sağlamayı esas alan güçlü bir "üretim ekonomisi" oluşturmak,
- Yatırımların; yüksek teknolojiye dayalı ve katma değeri yüksek mal ve hizmet üreten alanlara yöneltilmesini öngören bir sanayileşme stratejisini tesis etmek,
- Özel sektörün dinamizmini ve teşebbüs gücünü desteklemek,
- Ekonomik ve sosyal politikaları dar ve sabit gelirlileri gözetecek şekilde ahenk içinde uygulamak,
- Vergi adaleti sağlamak, üretimin ve istihdamın sürdürülebilirliğini zora sokmayacak bir anlayışla kazancın vergilendirilmesini temin etmek,

- Tarımda kendi kendine yetebilen hale gelmek, teknoloji kullanma kapasitesi ve verimliliği yüksek bir üretim yapısına geçmek, çiftçimizin gelir ve refah düzeyini artırmak,

- Küçük sanayici ve esnafı destekleyerek yatırım, üretim ve istihdamı artırmak,

- Bölgeler arası gelişmişlik farklarını en aza indirmek,

- Bilim ve teknolojide çağı yakalamış, kudretli, itibarlı ve önder bir toplum oluşturmak, hayatın her alanında "e-yaşam" tarzının benimsenmesini temin etmek,

- Adil bir gelir dağılımı sağlamak,

- Yoksulluk, işsizlik ve yolsuzlukla mücadele etmek üzere milli seferberlik başlatmak,

- Sosyal koruma programları geliştirerek yardıma muhtaç, yoksul ve kimsesiz vatandaşları aç ve açıkta bırakmamak,

- Çalışanların çalışma şartlarını iyileştirmek ve adaletli bir ücret sistemine kavuşturmak,

- Bütün vatandaşlarının eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik gibi temel ihtiyaçlarının eksiksiz olarak karşılandığı, insan onur ve haysiyetine yakışır sosyal düzen oluşturmak,

- İstihdam edilebilirliği yüksek, eğitimli, sağlıklı, vasıflı, yüksek ahlak ve seciye sahibi, Türk kültür ve değerlerini özümsemiş, evrensel düzeyde iddia sahibi bir gençlik yetiştirmek,

- Milli ve manevi değerleri güçlendirerek kültürel ve ahlaki yozlaşmayı önlemek,

- Milli kimliğimizin vazgeçilmez unsurlarından birisi olan Türkçe'nin, Türk dünyasında kullanılan ve anlaşılabilen ortak bir kültür ve bilim dili olmasını sağlamak,

- Bilinçsiz ve kontrolsüz göç olgusunu durduracak, yerinde yaşamı teşvik edecek projeler geliştirmek,

- Uluslararası ve bölgesel krizlerden kaynaklanan dış göç ve kontrolsüz mülteci akınlarına karşı ülke çıkarlarını ve güvenliğini dikkate alan tedbirler almak,

- Her türlü terör ve anarşiye son vermek suretiyle huzur ve güven ortamını tesis etmek,

- Çevre şartlarını sürekli iyileştirerek yaşanabilir hale getirmek,

- Türkiye'nin jeo-stratejik konumunu dikkate alan, dünya ölçeğinde siyasi, sosyal ve ekonomik politikaların oluşturulmasında söz sahibi olan, gelişmeleri ve sorunları gerçekçi, milli bir strateji çerçevesinde değerlendiren, Türkiye merkezli ve çok yönlü bir dış politika yürütmek,

- Türkiye'nin tarihine, kültürüne, yeraltı ve yerüstü zenginliklerine, beşeri-askeri-iktisadi kapasitesine, jeopolitik avantajlarına uygun bölgesel ve küresel işbirliği programları geliştirmek,

- Ülkemizi 2023 yılında çağdaş değerlere sahip, küresel düzeyde etkili hale getirmek, 2053 yılında ise Türkiye'nin küresel güç ve lider ülke olmasını sağlamaktır.

E

DEMOKRASİ ANLAYIŞIMIZ VE TEMEL HAKLAR

Demokrasi anlayışı

Hukukun üstünlüğünün, insan şeref ve haysiyetinin; fikir, teşebbüs, din ve vicdan özgürlüğünün teminatı olarak demokrasiyi sadece bir siyasî rejim değil, aynı zamanda bir hayat tarzı olarak gören Partimiz, sosyal ve siyasî ilişkilerde, demokrasinin bütün kurum ve kuralları ile işletilmesinin gereğine inanmaktadır.

Milli ve demokratik nitelikte bir Anayasanın, mümkün olabildiğince geniş bir uzlaşmaya dayanmasını, genel sınırlama hükümlerinden daha çok genel koruma hükümlerine yer vermesini ve özgürlükleri esas almasını savunmaktayız.

Millet ve milli irade

Parlamenter demokrasilerde egemenliğin yegâne sahibinin millet olduğuna, siyasi iktidarların meşruiyetinin milli iradeye dayandığına, milli iradenin tecelli ettiği yerin ise Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğuna inanmaktayız.

Partimiz; hangi düşünce ve gerekçeyle olursa olsun demokratik rejime ve parlamentonun anayasal yetkilerine dışarıdan her türlü müdahalenin gayri meşru ve kabul edilemez olduğuna ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin; devletin kuruluş ilkelerine, Türk milletinin ortak değerlerine, Türkiye'nin huzuruna ve kardeşliğine, Parlamento'nun itibarına ve yetkilerine ve siyasetin ahlakına her şartta sahip çıkması gerektiğine inanmaktadır.

Milli iradeyi kılıf yaparak otoriterleşme eğilimini ise "milli irade" anlayışı ile bağdaştırmamaktadır.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi

Kuvvetler ayrılığı ilkesini, demokratik hukuk devletinin hayatiyet kaynağı ve yaşam sigortası olarak görmekte olan MHP; devletin üç temel fonksiyonu olan yasama, yürütme ve yargının görev ve yetkilerinin en rasyonel şekilde dengelenmesi ve bunların uyumlu bir şekilde icra edilmesine önem vermektedir.

Partimiz, erkler arasında yetki aşımı ve çatışması ekseninde yaşanan sorunların, herkesin Anayasadan kaynaklanan görev ve yetkileri ile sınırlı hareket etmesi suretiyle giderilebileceğine inanmakta, sağlam teminatlara bağlanmış yargı bağımsızlığının ve Anayasa yargısının demokratik rejim için hayati önemini her türlü tartışmanın üstünde görmekte, hiçbir organın kaynağını Anayasadan almayan bir yetkiyi kullanamayacağını savunmaktadır.

Siyaset anlayışı

Siyasetin ahlaki bir temele dayandığı, demokratik olgunluk ve uzlaşı kültürünün egemen olduğu, ayrıştırıcı dilin törpülendiği, Türkiye'nin milli ve manevi değerlerini ortak payda olarak kabul eden bir siyaset anlayışının hâkim kılınması gerektiğine inanmaktayız.

Milliyetçi Hareket Partisi, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü hedef almaması, terör ve şiddeti siyasi amaç ve araç olarak görmemesi kaydıyla, her siyasi görüşün partileşerek bu görüşlerini Anayasal çerçevede, demokratik platformlarda açıklama, savunma ve yayma özgürlüğüne sahip olması gerektiğini savunmaktadır.

Siyasi partilerin sadece Türk milleti tarafından ve seçim sandığı yoluyla tasfiye edilebileceğine inanan Milliyetçi Hareket Partisi, terör ve şiddeti siyasi amaç ve araç olarak gören ve destekleyen partiler dışında siyasi partilerin kapatılmasına karşı olup parti kapatma yerine bireysel sorumluluk esasını öngörmektedir.

Milletvekili dokunulmazlığının, kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisindeki yasama ve denetleme faaliyetlerinin dışında kalan hususlardaki dokunulmazlıkların kaldırılması gerektiğine inanmaktayız.

Özgür ve bağımsız medya

Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Cumhuriyetin temel ilkelerine, millî güvenliğe ve kamu düzenine aykırı olmamak üzere basın, yayın ve diğer iletişim araçları üzerinde kısıtlama konulmaması, bunların sansür edilmemesi ve hür olması gerektiğine inanmaktayız.

Bununla birlikte düzeltme ve cevap hakkı, kişilerin haysiyet ve şerefine dokunulmaması ve gerçeğe aykırı yayınlar yapılmaması gibi hususları içeren basın ve yayın ahlakının gelişip kurumsallaşması, bu doğrultuda mesleki denetim ve kamuoyu denetiminin de sağlanmasını gerekli görmekteyiz.

Milliyetçi Hareket Partisi, demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından biri olan medyanın ahlaki ilke ve standartlara uygun hareket etmesi için hukuki düzenlemelerin yapılmasının yanı sıra, medyanın kendi öz denetimini sağlamasını da öngörmektedir.

Herhangi bir kişi ya da grubun çıkarlarını kamu çıkarlarının önüne koymayı, habercilik adına yanıltma, aldatma ve karalamaya dönük yayıncılık yapmayı, kamuoyu adına denetim yapmak yerine iktidarın şakşakçılığına soyunmayı demokratik yapı ile bağdaştırmamaktayız.

Bu kapsamda siyaset, medya ve iş dünyası ilişkilerinde geçerli olacak temel etik kuralların belirlenmesi ve etkili yaptırımlara bağlanması gerektiğine inanmaktayız.

Bireysel özgürlüklerin geliştirilmesi

Bireysel hak ve özgürlüklerin önündeki engellerin kaldırılması ile bu hakların en geniş anlamda kullanımının teminini gerekli görmekteyiz.

Sağlıklı bir demokrasinin tesis edilebilmesinin birey anlayışının egemen olmasına ve bireyin özgürleştirilmesine bağlı bulunduğuna inanmaktayız.

Ekonomik ve sosyal hayatta, adalette, siyasette sağlıklı gelişmelerin önünün açılabilmesinin, fikri hür, vicdanı hür bireylerin yetişmesine fırsat vermeyi gerekli kıldığını düşünmekteyiz. MHP olarak insanın, insan ve vatandaş olmaktan kaynaklanan haklarını kullanabileceği, herkesin kendi ayakları üzerinde durabileceği bir özgürlük alanına sahip olmasını temin edecek demokratik bir yapı, sosyal ve ekonomik düzen oluşturmayı hedeflemekteyiz.

İyi yönetim

Partimiz vatandaş memnuniyetini esas alan bir anlayışla kamu hizmetlerinin; açıklık, katılımcılık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde vatandaşa en yakından, hızlı ve etkili sunumunu esas kabul etmekte; bilgi edinme, yasal yollara başvurma ve hak arama yollarını göstermeyi de vatandaşa yakın yönetimin gereği saymaktadır.

Hesap verme anlayışı çerçevesinde, idarenin sürekli olarak kamuoyunu bilgilendirmesini, vatandaşın devlete güveninin tesisi açısından önemli görmekteyiz.

Sivil toplum ve katılımcılık

Milliyetçi Hareket Partisi, ülkemizde sağlıklı işleyen bir sivil toplum yapısının güçlendirilmesi için, vatandaşların birey olmanın sorumluluğunu taşıyarak içinde yer alacağı sivil oluşumların kamu hizmetlerinin denetimine iştirakini öngörmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarının, ülkenin hukuk düzenine, değerlerine, geleneklerine, üniter yapısına ve kamu düzenine uygun faaliyet yürütmeleri kaydıyla toplum hayatında etkin bir rol üstlenmeleri esas olacaktır.

Vakıfların ve sivil toplum kuruluşlarının gelişmesi ve toplum hayatında öne çıkması sağlanarak, toplumsal ihtiyaçların daha iyi karşılanması, kamuoyu denetiminin etkinleştirilmesi ve kamuya destek olunması temin edilmiş olunacaktır.

Sivil toplum kuruluşlarının, kamuoyu adına denetim yapma görevini bırakarak, hükümet uygulamalarını aklama, pazarlama, bir ideolojik grubun ya da zümrenin kamu kaynakları üzerinde hâkimiyet oluşturma çabasına destek verme ve siyasi bir figür haline gelmelerini bu kuruluşların temel işlevleriyle bağdaştırmamaktayız.

Etik kuralların hâkim kılınması

Demokratik sistemin varlığını tehdit eden ve devlet kurumlarına olan güveni sarsan ahlaki kirlilik ve yolsuzluklarla kararlı ve etkili mücadele edilmesi "temiz siyaset-temiz yönetim" anlayışımızın gereğidir. Milliyetçi Hareket Partisi, yolsuzlukla mücadeleyi siyaset anlayışının temel unsurlarından birisi olarak görmektedir.

Bu doğrultuda, siyasette ve kamu yönetiminde, sivil toplum kuruluşları, medya ve iş dünyasında, sporda ve sanatta toplumsal tüm alanda yaşanan yozlaşma ve yolsuzluklara karşı etik kuralları aktif bir şekilde gündelik hayatımıza sokacak düzenlemelerin aciliyetine inanmaktayız. İktidarımızda toplumsal dokuyu tahrip eden bu yapı ile etkin mücadele edilecektir.

Temel hakların teminat altına alınması

Başta yaşama hakkı olmak üzere, insanın dokunulamaz, devredilemez, vazgeçilemez temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi devletin başta gelen görevlerinden biri olup, bu hak ve özgürlüklerin tanınması ve teminat altına alınmasını özgürlük, adalet ve barışın temelidir.

Milli güvenliğe, Cumhuriyetin temel niteliklerine, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, kamu düzenine, genel ahlaka, genel sağlığa ve başkalarının temel haklarını kullanmasına tehdit oluşturmamak kaydıyla temel hak ve özgürlüklerin kullanımına kısıtlama getirilemeyeceğini savunuyoruz.

Kişi dokunulmazlığı

Partimiz; her türlü işkence ve eziyet ile insanlık dışı ve aşağılayıcı davranış ve uygulamalara şiddetle karşı olup, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğuna, her bireyin kişisel özgürlüğü ve güvenliğinin sağlanması ve hayatının güvence altına alınması gerektiğine inanmaktadır.

Düşünce ve kanaat özgürlüğü

Millî birlik ve bütünlüğü, kamu yararı ve genel ahlâkı zedelememek kaydıyla, herkesin düşünce ve kanaat, düşünceyi ifade etme ve inandığı gibi yaşama hürriyetine sahip olması düşünce ve kanaat özgürlüğü anlayışımızın esasını oluşturmaktadır.

Özel hayatın gizliliği ve dokunulmazlığı

Milliyetçi Hareket Partisi, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamayacağına inanmakta, özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkını temel insan hakkı olarak görmekte ve konut dokunulmazlığının esas olduğu kabulü ile yasalarla belirlenen hallerde usulüne göre alınmış hâkim kararı olmadan kimsenin konutuna girilemeyeceğini temel bir ilke olarak benimsemektedir.

Haberleşme özgürlüğünün temel insan hakkı olduğunu, engellenemeyeceğini ve gizliliğine dokunulamayacağını savunmaktayız.

Din ve vicdan özgürlüğü

Herkes vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Toplum ve devlet hayatında din ve vicdan özgürlüğünün engellenmemesi, insanların inançları ve ibadetlerinden dolayı kınanmaması, tenkit edilmemesi, hor görülmemesi, hangi gerekçe ile olursa olsun din ve vicdan özgürlüğünün kısıtlanmaması, din ve vicdan özgürlüğü anlayışımızın esasını oluşturmaktadır.

Eğitim ve öğrenim hakkı

Partimiz herkesin eğitim ve öğrenim hakkına sahip olduğuna ve bu hakkın her ne suretle olursa olsun engellenemeyeceğine, eğitim ve öğretimin devletin gözetim ve denetimi altında yapılması gerektiğine inanmaktadır. Eğitimin her kademesinde eğitim dilinin Türkçe olması esastır.

Örgütlenme, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı

Milliyetçi Hareket Partisi; Cumhuriyetin temel ilkelerine, milli güvenliğe ve kamu düzenine aykırı olmamak şartıyla; örgütlenme, toplantı ve gösteri düzenleme hakkının özüne uygun olarak kullanılmasının esas olduğuna inanmaktadır.

Kadın ve çocuk hakları

Partimiz kadınlara karşı her türlü fiilî ve hukukî ayrımcılığa ve kadın istismarına karşı durmakta, ailelerinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere çocukların her türlü hak ihlaline ve istismarına karşı korunmasını gerekli görmektedir.

Hak arama özgürlüğü ve kanun önünde eşitlik

Herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde adil yargılanma hakkına sahip olduğuna, hiçbir eylem ve işlemin yargı denetimi dışında bırakılamayacağına inanmaktayız. Partimiz herkesin kanun önünde eşitliği ilkesi uyarınca, Anayasa ve kanunlarımızdaki dokunulmazlıkların kaldırılmasını, herkesin hak arama özgürlüğüne sahip olmasını gerekli görmektedir.

Milli ve demokratik anayasa anlayışımız

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin temel harcını oluşturan "hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir" ilkesinin hukuki alanda en üst dayanağı olduğuna inandığımız Anayasa'nın; milli ve üniter devletin temeli olan "hâkimiyet-i milliye"nin yerleşmesine ve yaygınlaşmasına imkân sağlaması gerektiğini düşünmekteyiz.

Anayasa'yı, yalnızca bugün yaşayanları değil gelecek nesilleri de etkileyecek, siyasetin ve zamanın üstünde ve ötesinde bir sözleşme olarak görmekteyiz.

Partimiz Anayasa'nın, genel sınırlama hükümlerinden daha çok, genel koruma hükümlerine yer vermesini, özgürlükleri esas almasını ve bir "Toplum Sözleşmesi" niteliğinde olmasını gerekli görmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi, çağdaş normlarda bir Anayasa için mümkün olabildiğince geniş bir uzlaşma ile toplumun tamamının beklentilerini dikkate alan geniş bir vizyonla, farklı görüş ve düşüncelere saygı gösteren bir anlayışla, herkesin katkısının sağlanacağı uzlaşma arayışıyla ve ahlaka uygun yöntemlerle yapılmasını gerekli görmektedir.

Anayasa yapılmasındaki önceliklerimiz:

Milliyetçi Hareket Partisi, anayasa değişikliği yahut yeni bir anayasa yapılmasında;

- Siyasal yapıdaki anti demokratik uygulamaları tasfiye ederek modern demokrasilerde olduğu gibi düşünce, inanç, teşebbüs, örgütlenme ve benzeri alanlarda temel hak ve hürriyetleri güvence altına alan demokratik devlet yapısına ulaşılması,

- Vatandaşlarımızın aynı milletin bir ferdi olmaktan gurur duyacağı, ayrışmayı değil bütünleşmeyi, farklılaşmayı değil kucaklaşmayı, kutuplaşmayı değil kaynaşmayı sağlayacak toplumsal uzlaşmayı gerçekleştirmesi,

- Birbirinden uzaklaşmamış, birbirine yabancılaşmamış bir millet yapısı ile etnik köken, inanç, mezhep gibi özelliklerin milli kimliğin ve bin yıllık kardeşliğin zenginliği olarak görüldüğü bir toplum hayatına kavuşulması,

- Devletin taviz ve teslimiyet döngüsünden kurtulup bağımsız karar verebilen, yeryüzünde sözü geçen ve dünyaya başkent Ankara vizyonundan bakabilen kudret haline gelmesi,

- Bizi bir millet olarak tanımlayan, milli ve üniter varlığımızı güvenceye alan Anayasamızın başlangıç kısmında ve ilk üç maddesinde

ifadesini bulan esaslara ve Cumhuriyetin kurucu değerlerine saygı ve riayetin gerçekleşmesi,

hususları üzerinde önemle durmaktadır.

Anayasa değişikliği veya yeni bir anayasa yapılması kapsamında hiçbir şekilde tartışmayacağımız hususlar:

Milliyetçi Hareket Partisi; Cumhuriyetin temel nitelikleri, Türk milli kimliği, demokratik rejim ve temel insan hakları gibi değerleri vazgeçilmez olarak kabul eder ve bunların uzlaşma arayışı içinde tartışılmasını reddeder. Tek millet-tek devlet esasına dayanan, üniter yapıdaki milli devlet bünyesinde,

- Farklı etnik kimliklere siyasi ve hukuki statü tanınarak çok parçalı millet yapısı oluşturulmasına,
- Kişi hak ve özgürlüklerinin etnik temelli kolektif haklara dönüştürülmesine,
- Türkçe dışındaki dillere ve farklı kültürlere statü kazandırılarak yapay azınlık yaratılmasına,
- Vatandaşların birbirleriyle ve milletin devletle çatıştırılmasına zemin hazırlanmasına,
- Milli kimlik tanımının değiştirilerek "Türkiyelilik" kavramının esas alınmasına,
- Vatandaşlık bağının Türk milleti kavramı yerine ikame edilmeye çalışılmasına,
- Türkçe'den başka dillerde "anadil" olarak eğitim yapılmasına,
- Türkiye'nin idari yapısının değiştirilerek yerel yönetimlerin mahalli Parlamento olarak çalışacağı özerk bölgeler sisteminin hayata geçirilmesine,

zemin hazırlayacak anayasa değişikliği yahut yeni bir anayasa yapılmasını hiçbir şekilde tartışma konusu yapmayacak ve karşı duracaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter milli devlet yapısını esas alan parlamenter sistemi, demokratik siyasi sistemin sürdürülebilmesi bakımından gerekli görüyor ve Türk milletine en uygun yönetim şekli olarak değerlendiriyoruz. Sistemin işleyişinden kaynaklanan sorunların yine parlamenter sistem içinde çözülmesini mümkün görüyoruz. Bu sebeple iktidarın kişiselleşmesi suretiyle temel hak ve özgürlükler bakımından tehlikeli bir otoriterleşmenin önünü açabilecek, Türkiye Cumhuriyeti Devletini kuruluş esaslarından koparak devleti ve milleti farklı siyasi ve idari yapılanmalara götürecek altyapı oluşturmayı hedef alan, başta Başkanlık olmak üzere yarı başkanlık ve benzeri sistemleri uygun bulmuyoruz.

Anayasa ihtiyacını toplumsal gereklilikler yerine devleti ve milleti parçalanmaya götürecek bir sistem değişikliğine endeksleyen siyasi yaklaşımı reddediyoruz.

F

POLİTİKALARIMIZ

1- ADALET

Adalet sistemi güçlüyü değil haklıyı koruyacak

Adaleti, temel hak ve özgürlüklerin güvencesi ve devletin temeli olarak görüyoruz. Bu nedenle yargı, insanların tereddütsüz güvenebileceği, adalet duygusunun zihinlerde ve kalplerde yer ettiği bir yapıda olacaktır. Hâkim ve savcıların liyakat ve vicdan sahibi olması ile "kanaat adaletinin" tesisi, yargıya olan güvenin teminatı olacaktır. Sistemin etkin, erişilebilir ve adil olması sağlanarak adalete güven tesis edilecektir.

Yargı siyasi iktidarların veya belirli kişi ya da grupların güdümünde hareket etmeyecek, bir kısım aidiyetlerin "adalet" duygusunun önüne geçmesine imkân verilmeyecek, daima ve her şartta hakkı savunan bir yapıya büründürülecek; bu amaçla fiziki ve teknolojik imkânlar geliştirilecek, insan kaynakları nitelik ve nicelik olarak güçlendirilecek, hukuki tedbirler alınacaktır.

Çeşitli güç unsurlarının hukuk devleti kurallarına göre sınırlandırılması suretiyle güçlünün değil haklının korunması, toplumsal ahengin ve huzurun tesis edilmesi devletin temel görevleri olacaktır.

Hukukun üstünlüğü hâkim kılınacak

İnsanlarımızın adaletli ve hakkaniyetli bir sosyal düzen içerisinde yaşaması sağlanacak, hukukun üstünlüğü prensibi hâkim kılınacak, temel hak ve özgürlükler güvence altına alınacaktır.

Suçun oluşmasının önlenmesine ilişkin tedbirlerin alınması, suçun işlenmesinden sonra olaya ait delil ve bilgilerin sağlıklı bir şekilde mahkemelere intikali, mahkemelerin bağımsız, hızlı ve doğru karar vermesi sağlanacak, bu süreci etkin kılacak bilgi teknolojilerinin kullanılması temin edilecektir.

Reformlarla adalete güven artırılacak

Yargı reformu kapsamında yapılacak her türlü değişikliğin toplumun adalete güven duygusunu artıracak şekilde olması sağlanacaktır.

Hukuk ve adalet alanında evrensel normları da dikkate alan kısa, orta ve uzun vadeli devlet politikaları oluşturulacaktır.

Milli ve manevi değerleri tehdit ve tahrip eden yasal ve idari düzenlemeler kaldırılacak

AKP döneminde başta bölücü terör örgütüyle sürdürülen müzakere sürecine paralel olarak yapılanlar olmak üzere etnisite merkezli, ayrımcı, milli ve manevi değerlerle üniter milli devlet yapısını, Cumhuriyetin temel niteliklerini tahrip eden, Türkiye'nin ülkesi ve milletiyle bölünmezliğini tehdit eden, yolsuzluk ve usulsüzlüğü teşvik eden yasal ve idari düzenlemeler kaldırılacak ve oluşan tahribatı onarıcı yeni düzenlemeler hayata geçirilecektir.

Yargı hizmetlerinde etkinlik sağlanacak

"Geciken adaletin adalet olmadığı" ilkesinden hareketle adil ve hızlı yargılamanın sağlanması için gerekli altyapı oluşturulacaktır.

Adalet hizmetlerinin etkinleştirilmesi için devlet erk ve işlevlerinde yargıya yük getiren, verimliliği ve etkinliği azaltan unsurlar ortadan kaldırılacaktır.

Tutukluluğun cezalandırmaya dönüşmemesi ve yargılama sürecinin uzamasıyla birlikte cezadan kurtulmaya fırsat verilmemesi amacıyla

yargılama sürecini hızlandıracak adli yapılanmaya gidilecek, Yargıtay'ın hizmet kapasitesi geliştirilecektir.

Yargı bağımsızlığı teminat altına alınacak

Hiçbir organ, makam, merci, kişi ve baskı gurubuna ayrıcalık tanınmayacak biçimde yargı bağımsızlığı tesis edilecek, hiçbir kimse ya da organ yargı denetimi dışında bırakılmayacaktır. Yargı yetkisinin kullanılmasında hiçbir organ, makam, mercii veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat verememesi, tavsiye ve telkinde bulunmaması esas olacak, hukukun herkes için eşit ve adil bir şekilde tecelli etmesi sağlanacaktır.

Yargıdaki seçimler demokratik usullerle yapılacak

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin seçimi demokratik usullere uygun olarak ve yargı bağımsızlığını zedelemeyecek şekilde yeniden düzenlenecektir.

Hâkim savcı atamaları ve yargıda yapılan seçimler objektif kriterlere dayandırılacaktır. Seçimlerin, hâkim ve savcıların mesleklerinin ve kararlarının önüne geçmesine yol açan siyasi, ideolojik ya da bir gurubun temsiline dönük yarışa dönüşen çarpıklıkları giderilecektir.

Adli yardım uygulaması etkinleştirilecek, aile avukatlığı sistemi oluşturulacak

Hak arama özgürlüğünün tam olarak kullanılmasının sağlanması amacıyla, adlî yardım uygulaması etkinleştirilecektir. Dezavantajlı gruplar başta olmak üzere adli yardıma erişim sağlanacaktır. Yararlanıcıların hukuki sorunlar ve dava akış süreçleri konusunda bilgilendirilmeleri sağlanacaktır.

Bu çerçevede vatandaşlarımızın muhatap olduğu hukuki meselelerde hangi hukuki yollara ne şekilde başvuracağı ile ortaya çıkmadan hukuki problemlerin önlenmesi, uyuşmazlıkların azaltılarak yargının yükünün

hafifletilmesi amacıyla tüm vatandaşlarımızı kapsayan bir aile avukatlığı sistemi oluşturulacak ve hukuki koruma sigorta sistemi yaygınlaştırılacaktır.

Kadın, çocuk, engelli ve yaşlılara yönelik şiddet olaylarında dava zamanaşımı kaldırılacak

Kadın, çocuk, engelli ve yaşlılara yönelik şiddet olaylarında dava zamanaşımı kaldırılacak, harç ve benzeri mahkeme masrafları alınmayacak.

Kesin hüküm olmadan kimse suçlu gösterilemeyecek

Suçlu olduğuna dair kesin hüküm bulunmayan kişilerin beyan, yayın ve diğer yollarla suçlu gösterilmesi önlenecektir.

Suç ve ceza arasında adil bir denge kurulacaktır.

Suçlular topluma kazandırılacak

Güvenli ve huzurlu bir toplum anlayışımızın gereği olarak; suçu ortaya çıkaran nedenlerin önlenmesi, suç işleme eğiliminin önüne geçilmesi, caydırıcı hukuki tedbirlerin uygulanması ve suçlunun topluma kazandırılarak yeniden suç işlemesine mani olunması sağlanacaktır.

Suç işleme eğiliminin ortadan kaldırılması amacıyla eski hükümlülerin bulunduğu toplumla uyum sağlayabilmesi için psikolog, pedagog ve sosyologların hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak imkânlar oluşturulacaktır.

Yargıda ihtisaslaşma sağlanacak

Hâkim ve cumhuriyet savcılarının örgütlü suçlar, haksız rekabet, döviz işlemleri, sigortacılık, kara para aklama, iş kazaları, sermaye piyasası suçları gibi bazı özel alanlarda uzmanlaşması sağlanacaktır.

Yargının genel bütünlüğünü bozmadan ihtisas mahkemeleri oluşturulacaktır.

Yüksek yargının içtihat oluşturma işlevi önündeki engeller kaldırılacaktır.

İnfaz hizmetlerindeki altyapı eksiklikleri giderilecek

İnfaz hizmetlerinin etkinliğinin artırılabilmesi için gerekli fiziki ve teknik altyapı eksiklikleri giderilerek teşkilat ve personel yapısı güçlendirilecektir.

Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumlarında insan onuruna yakışır bir biçimde ve güvenlik içerisinde barındırılmaları, iaşeleri, tedavileri, sevk ve nakilleri, eğitimleri ile rehabilitasyonları sağlanacak, üretime katılmaları temin edilecektir.

Delillerin kaybolmadan toplanması sağlanacak

Suç delillerinin bozulmadan ve değiştirilmeden ileri teknoloji kullanılarak, modern yöntemlerle toplanması ve korunması için cumhuriyet savcılıkları ve kolluk kuvvetleri araç, gereç ve laboratuvar imkânları açısından güçlendirilecektir.

Suç tiplerine göre geliştirilecek bilgisayar programları ile mahkemeler, cumhuriyet savcılıkları ve kolluk kuvvetleri desteklenecek ve usul hataları önlenecektir.

Yargının iş yükü azaltılacak

Bilgisayar teknolojisinin yargı hizmetlerinde kullanılması ile yargının iş yükü azaltılacaktır.

e-devlet altyapısının tamamlanmasıyla kolluk kuvvetleri, cumhuriyet savcılıkları, mahkemeler ve yüksek mahkemeler, Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ve Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü arasında suçun işlendiği andan yargılamanın sonuçlanmasına, cezanın infaz ve adli sicilden silinmesine kadar geçen süreçte adaletin maddi hatalardan arındırılmış hızlı ve doğru bir şekilde tecelli etmesi sağlanarak mahkemelerin iş yükü azaltılacaktır.

e-devlet ile nüfus, tapu, vergi gibi yargılama süreci ile yakından ilgili tüm kuruluşlar eşgüdümlü çalışacaktır.

Yargıya gitmeden bazı uyuşmazlıkların çözümü için yeni müesseseler oluşturulacaktır.

Bilirkişilik müessesesi yeniden düzenlenecek

Adli, idari ve askeri yargıda; ceza, hukuk ve idari yargılama usulünde bilirkişilik müessesesi ile bilirkişilerin seçimi ve denetimi yeniden düzenlenecek, adaletin gerçekleşmesine katkı sağlayacak bir yapıya kavuşturulacaktır. Adliyelerin fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve E-Devlet ile UYAP sistemleri ve yardımcı diğer sistemlerdeki bütün sorun ve kullanım zorluklarının giderilmesi sağlanarak verimlilik azami düzeye yükseltilecektir.

Adalet sisteminin ayrılmaz bir parçası olan hâkim ve savcılar dışındaki görevlilerin özlük hakları ve çalışma şartları düzeltilecektir. Kolluk sisteminden kaynaklanan yapısal ve hukuki sorunlar çözülecektir. Bilirkişilerin raporlarında objektif bilimsel ölçütlerin uygulanması temin edilecektir. Yargı sisteminin ayrılmaz bir parçası olan avukatlık, noterlik, icra ve iflas idareleri ile ceza infaz kurumlarının kronik sorunları çözüme kavuşturularak adalet sistemine katkı sağlaması temin edilecektir.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın adalete erişiminin önündeki yapısal ve hukuki engeller, uluslararası işbirliği imkânlarına da ağırlık verilerek kaldırılacaktır.

Ailenin korunması esasından hareketle, aile içi şiddetin önlenmesi, özellikle çocuk, yaşlı ve kadınların korunması kapsamında adli mercilerin etkin şekilde koruma ve soruşturma yapmalarını sağlayacak imkânların geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır. Ayrıca, adliye ve ceza infaz kurumlarında engellilere yönelik iyileştirici tedbirler artırılacaktır.

Yargının insan gücü yapısı etkinleştirilecek

Hâkim, savcı ve yardımcı personel ihtiyacı giderilerektir.

Hâkim ve savcıların mesleki gelişmeleri takip edebilmeleri ve niteliklerinin artırılması için hizmetçi eğitim faaliyetlerinde devamlılık sağlanacaktır.

Kamuda çalışan avukatların ek göstergeleri 3600'e yükseltilecektir.

İnfaz koruma memurlarının yıpranma payı hakkı yeniden verilecek

İnfaz koruma memurlarına, çalışma sürelerinin her bir yılı için 90 gün fiili hizmet süresi zammı (yıpranma payı) hakkı verilecektir.

Mübaşir, zabıt katibi ve diğer adalet çalışanlarının özlük hakları iyileştirilecek

Mübaşir, zabıt katibi ve diğer adalet hizmetlerinde çalışanların mali ve sosyal haklarıyla diğer özlük haklarında gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.

Adli teşkilat yeniden yapılandırılacak

Adli teşkilatın toplumsal ihtiyaçlar ve çağın gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılması temin edilecek, bu çerçevede fiziki altyapı ve teknik donanım açısından modernize edilecek, insan gücü kapasitesi geliştirilecektir.

Üniversitelerde verilen hukuk eğitiminin bilimsel gelişmelerle ve adli sistemin beklentileri ile uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır.

Adli hizmet sunan kolluk güçleri; idari yönden yeniden yapılandırılacak, modern delil toplama yöntem ve teknikleri ile diğer mesleki bilgilerinin artırılması amacıyla etkin bir hizmet içi eğitim, araç, gereç, bilgisayar sistemleri ile desteklenecektir.

Adli Tıp dış etkilerden bağımsız karar verecek

Adli Tıp Kurumunun yargı bağımsızlığı anlayışı içindeki özerk yapısı korunup güçlendirilecek, kurumun dış etkilerden uzak tarafsız bir şekilde karar vermesine yönelik düzenleme yapılacak ve etkin bir denetim mekanizması kurulacaktır.

2- YOLSUZLUKLA MÜCADELE, SİYASÎ VE AHLÂKÎ YOZLAŞMANIN ÖNLENMESİ

Yolsuzluklarla amansız bir şekilde mücadele edilecek

Devlet idaresi milletimizin bir emaneti olarak görülecek, yolsuzluklara, rüşvete, yağmacılığa ve kayırmacılığa meydan verilmeyecektir.

Toplum hayatını, demokratik rejimi ve ahlaki değerleri tahrip eden, halkın devlete olan güvenini azaltması ve toplumsal dokuyu tahrip etmesi yanında kaynak israfına, yatırım ortamının bozulmasına ve uluslararası itibarımızın zedelenmesine yol açan yolsuzluğa karşı köklü ve kalıcı tedbirler alınacak, yolsuzluk yapanlar ve yolsuzluğu doğuran unsurlarla etkili bir mücadele yürütülecektir.

Türk siyasi ve bürokratik hayatına ilkeli, seviyeli ve temiz bir yönetim anlayışı yerleştirilecektir.

Rüşvet ve yolsuzluğu caiz gören anlayışa son verilecek

Siyasi ya da herhangi bir aidiyet duygusunun yolsuzluk ve usulsüzlük yapmaya vesile kılınması veya yapılan bir kamu hizmetinin karşılığı olarak doğal karşılanması gibi kamuoyunda oluşturulmaya çalışılan sakat algı yok edilecektir.

Yolsuzlukla mücadelede kamu menfaatinin kişisel menfaatlerden üstünlüğü anlayışının toplumsal bir değer olarak benimsetilmesi, eğitim başta olmak üzere çeşitli araçlarla sağlanacaktır.

Dürüstlük kültürü yerleştirilecek

Dürüstlüğü teşvik eden davranış kuralları oluşturulacak, eğitimin her kademesinde, insanımıza dürüstlük ve sorumluluk gibi erdemlerin kazandırılmasına önem verilecektir. Bu amaçla medya ve sivil toplum kuruluşlarının desteğinden de yararlanılacak, dürüstlük kültürünün bir hayat tarzı olarak benimsenmesi sağlanacaktır.

Bağımsız ve etkin bir denetim yapısı oluşturulacak

Yolsuzlukların önlenmesinde etkinliği sağlamak amacıyla denetim sistemi, yapısal ve işlevsel olarak yeniden düzenlenecektir.

Denetim bulgularının, sonuç ve önerilerin örtbas edilmesini önlemek amacıyla, uygun teminatlar verilmek suretiyle denetim birimlerinin faaliyetlerini bağımsızlık ilkesi çerçevesinde yürütmesi sağlanacaktır.

Etkin bir hukuka uygunluk denetimi yanında, performans denetimi yapılması sağlanacaktır. Kamu kaynağını kullanan hiç bir kuruluş denetim dışında bırakılmayacaktır.

Yolsuzluk yapanlardan hesap sorulacak

Siyaset, iş çevresi, bürokrasi, sivil toplum ve medya tarafından işbirliği içinde yapılan ve karşılıklı koruma ve kollama anlayışıyla örtbas edilen her türlü yolsuzluk ortaya çıkartılarak, makam ve mevkii ne olursa olsun yolsuzluk yapanların bağımsız Türk adaleti önünde hesap vermesi sağlanacaktır.

"17-25 Aralık rüşvet, yolsuzluk ve kara para" soruşturması ile ortaya dökülen, hükümet üyeleri ile aile fertlerinin içinde yer aldığı siyasi tarihimizin en büyük rüşvet ve yolsuzluk iddiaları başta olmak üzere tüm yolsuzlukların üzerine titizlikle gidilecek, kul hakkı yiyenlerden, rüşvetçilerden, soygunculardan ve hortumculardan hesap sorulacaktır.

Yolsuzluk yoluyla elde edildiği hukuki olarak tespit edilen her türlü varlığa el konulması ve suçluların bu varlıktan mahrum bırakılması

amacıyla, yolsuzluktan suçlu görülen kişilerin servetlerinin nerede ve kimin adına kayıtlı olursa olsun, zaman aşımı gözetilmeksizin el konulmasına imkân sağlayacak hukuki düzenlemeler yapılacaktır.

"Yolsuzlukla Mücadele Kurulu" kurulacak

Yolsuzlukla mücadeleden sorumlu olan kurumların görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmesi için gerekli idari, mali, teknik ve hukuki alt yapı oluşturulacak ve insan gücü kapasiteleri geliştirilecektir.

Bu doğrultuda; yolsuzlukları önlemek, yolsuzluklarla mücadelede etkin ve kalıcı politikalar üretmek ve ilgili kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlamak üzere, özerk bir "Yolsuzlukla Mücadele Kurulu" oluşturulacaktır.

Her alanda etik kurallar hâkim kılınacak

Yozlaşmanın önlenebilmesini teminen, kamu yönetimini, sivil toplum, medya ve özel teşebbüsü kapsayacak temel ahlaki düzenlemeler yapılacaktır.

Rüşvet ve yolsuzluğa zemin hazırlayan gereksiz bürokratik formaliteler ortadan kaldırılacaktır. Kamu yönetiminde şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu etkili kılınacaktır.

Kamu görevinden ayrılanların yapamayacakları işler yeniden belirlenerek, kamu kaynaklarının kaybına neden olacak çıkar ilişkilerine girmeleri önlenecektir.

Kamu görevlilerinin, işe ve iş sahiplerine karşı tutum ve davranışlarını etkileyecek, ayrıcalık ve öncelik tanımasına yol açacak hediye kabul etmeleri etkin hukuki müeyyidelerle engellenecektir.

Yolsuzluk yapan kamu görevlilerine, tüketiciyi aldatanlara ve vergisini vermeyenlere ağır cezalar getirilmesinin yanı sıra, bunların kamuoyuna duyurulması sağlanacaktır.

Yolsuzlukla mücadele için eğitim yoluyla bilinçlendirmeye ağırlık verilecek

Yolsuzluklarla mücadele ile toplumdaki ahlaki değerlerin güçlendirilmesi için devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği yapılması sağlanacaktır.

Kamu kurumları, meslek teşekkülleri, odalar, sivil toplum kuruluşları ve medyada çalışanlara dürüstlük, sorumluluk gibi erdemlerin kazandırılmasını sağlayacak düzenlemeler uygulamaya konulacaktır.

Temel ahlaki normlar, toplumsal kalite anlayışı, feragat ve fedakârlık duygusu, vatandaşlık bilinci, dayanışma kültürü gibi toplumsal duyarlıklar güçlendirilecektir.

Bu amaçla her türlü örgün ve yaygın eğitim araç ve yöntemleri kullanılarak, toplumun her kesimine milli bir şuur kazandırılması sağlanacaktır.

Öncelikle geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın eğitimlerine ilişkin müfredat programlarında; temel hak ve özgürlükler, sorumluluklar, hak arama bilinci, topluma zarar vermeyecek hâl ve hareketler, kamu malına en az kendi malı kadar önem vermenin erdemi, insani ilişkiler gibi hususların yer alması temin edilecektir.

Yolsuzluğun toplumumuzdaki olumsuz etkilerinin önlenmesi temiz kuşaklar yetiştirilebilmesi için her yıl 17-25 Aralık tarihleri arasındaki dönem "Yolsuzlukla Mücadele Haftası" ilan edilecektir.

Yolsuzluğa zemin hazırlayan mevzuat değiştirilecek

Teşvik, ihale ve bilirkişilik gibi yolsuzluğa açık müesseseler denetlenebilir hale getirilecek ve suiistimallere açık olmaktan çıkarılacaktır.

İhale sisteminde yatırımcı kuruluşların ihale sistemi dışına çıkartılması ve istismar edilmesine dönük istisnalar ortadan kaldırılarak

işlemlerin hızlı, doğru, şeffaf, güvenli ve verimli şekilde yürütülmesini teminen kamu ihale sistemi bütünüyle yeniden düzenlenecektir. Bu doğrultuda "Kamu İhale Kurumu" da yeniden yapılandırılacaktır.

Mal bildiriminde bulunma zorunluluğu olanların görev öncesi ve görev sonrası mal bildirimlerinin kamuoyuna açıklanmasını sağlayacak düzenleme yapılacaktır.

Kamu kaynaklarının istismarı ile her türlü yolsuzluk ve usulsüzlüklerin ortaya çıkartılmasında yardımcı olanların ödüllendirilmesi ve ihbarda bulunanların korunmasına yönelik kapsamlı bir düzenleme yapılacaktır.

Tüketiciyi aldatmaya dönük girişimler engellenecek, hakları korunacak

Tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, tüketiciyi aldatmaya ve istismara dönük uygulamaların önüne geçici, zararlarını tazmin edici önlemler kapsamında tüketici haklarını koruyucu yasal ve idari düzenlemeler geliştirilecek, tüketici bilincinin artırılmasını amaçlayan sivil toplum yapılanmaları desteklenecektir.

Sağlıklı işleyen sivil toplum ve medya yapısı tesis edilecek

Kısıtlama ve sansürün olmadığı, basın ve yayın ahlakının gelişip kurumsallaştığı, ahlaki ilke ve standartlara uygun hareket eden, hür ve bağımsız bir medya yapılanması tesis edilecektir.

Sivil toplum kuruluşlarının; ahlaki ilke ve standartlara, meslek etiğine uygun hareket eden, kamuoyu denetimine ve kendi öz denetimlerine tabi faaliyet gösteren özgür yapılar haline gelmesi sağlanacaktır.

Temiz siyaset, dürüst yönetim tesis edilecek

Türk siyasî ve bürokratik hayatına ilkeli, seviyeli, dürüst ve temiz bir yönetim anlayışının yerleştirilmesine özel önem verilecektir.

Siyasi yozlaşmanın, kültürel ve ahlaki erozyonun önlenmesi için millî değerlerin yozlaşması ve medeniyet telâkkisinin kaybolmasının önüne geçilecektir.

Siyasette demokratik standartlar esas olacak, elektronik oy kullanımına geçilecek

Siyasi partiler ve seçim kanunları gözden geçirilerek siyasette demokratik ilke ve standartların hâkim olmasını sağlayacak düzenlemeler yapılacaktır.

Siyasete katılımın artırılması sağlanacak, mevzuatta yer alan engelleyici hükümler yeniden düzenlenecektir.

Siyasi parti üyeliği sağlam teminatlar altına alınacaktır.

Yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının seçimlerde, bulundukları yerde kolaylıkla oy kullanabilmeleri sağlanacak, bu yöndeki bürokratik formaliteler kaldırılacaktır.

Seçimlerde oy kullanımının "elektronik oylama" yöntemi ile yapılması sağlanacak ve bu yöntem ilk seçimlerde uygulanacaktır. Bu kapsamda SEÇSİS programı yerine milli bir yazılım sistemi geliştirilerek seçim sistemi güvenli hale getirilecektir.

Dokunulmazlıklar kaldırılacak ve yüce divan yeniden düzenlenecek

Milletvekili dokunulmazlıkları kaldırılarak kürsü dokunulmazlığı ile sınırlandırılacaktır. Milletvekillerinin yapamayacakları işlerin; parlamento faaliyetlerinde etkinlik sağlanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin saygınlığı çerçevesinde değerlendirilmesi benimsenecektir.

Yüce divan yetkisinin ve görevinin, yargılanmanın adil, bağımsız ve ihtisas sahibi mahkeme tarafından yapılması anlayışı içinde tanzimi esas olacaktır.

Siyasi ahlâk yasası çıkarılacak

Siyasi partilerin, TBMM üyelerinin ve üst siyasi yönetim kadrolarının faaliyet ve çalışmalarının tüm yönlerinin etik esaslara bağlanması esas olacaktır. Bu amaçla kapsamlı bir siyasi ahlak yasası çıkarılacaktır.

Milletvekilleri, belediye başkanları, siyasî partilerin merkez yönetimlerinde, il ve ilçe teşkilâtında görevli başkan ve yönetim kurulu üyelerinin görev öncesi ve görev sonrası mal bildirimlerinin kamuoyuna açıklanması sağlanacaktır.

Siyasetin finansmanı şeffaflaştırılacak ve harcamalar denetlenecek

Siyasî partiler ile parti yönetici ve adaylarının gelir kaynaklarının ve seçim harcamalarının denetim altına alınarak kamuoyunun bilgisine sunulması sağlanacaktır.

Siyasi partilere yapılabilecek bağışların üst sınırı yükseltilecek, ancak belli tutarın üzerindeki bağışların kamuoyuna açıklanması esası getirilecektir.

Anayasa Mahkemesinin, siyasi partiler hakkında Sayıştay aracılığıyla yaptıracağı denetimlere ilişkin raporları ile bütçe ve kesin hesap raporları kamuoyuna açıklanacaktır.

3- KAMU YÖNETİMİ

Halkın güven duyduğu ve halkına güvenen bir kamu yönetimi tesis edilecek

Türkiye'nin köklü devlet geleneğini çağdaş gelişmelerle buluşturan bir kamu yönetimi yapısı ve işleyişi oluşturulacak, bu doğrultuda gerçekleştirilecek reform girişiminin temel ilkelerini; hukuk devleti ve adalet, kurumsal kapasitenin artırılması, bireysel yetkinlikleri, performansı ve hizmet üretimini esas alan bir insan kaynakları yönetimi, e-dönüşüm, yolsuzluklarla mücadele ve hesap verebilirlik oluşturacaktır.

Kamu yönetimi alanında demokratik meşruiyetin güçlendirilmesi ve devlete duyulan güvenin artırılması amacıyla yolsuzluk ve usulsüzlük gibi güven sarsıcı uygulamaların önüne geçilerek hukuk devleti güçlendirilecek, diğer yandan da vatandaşların ve sivil toplum kuruluşlarının yönetim sürecine daha aktif katılımını sağlayarak vatandaşa duyarlı bir kamu yönetimi inşa edilecektir.

Katılımcı bir yönetim yaklaşımı benimsenecek

Demokratik hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde hakkaniyeti, verimliliği ve yeni gelişmeleri birlikte gözeten bir yönetim yapısı ve işleyişi oluşturulacaktır. Yönetimde ihtiyaçlara göre esnek ve hızlı bir yapı ile kaliteli hizmet sunumu anlayışının ve buna ilişkin etkin yöntemlerin yerleştirilmesi sağlanacaktır.

Sadece "yönetilen" vatandaş yerine, birtakım sorumluluklar ve ödevler üstlenen "aktif" vatandaş olgusu güçlendirilecektir.

Kamunun düzenleme ve denetleme yetkisi güçlendirilecek

Kamu sektörünün doğrudan hizmet sunumundaki rolü azaltılarak düzenleme ve denetleme görevini daha iyi şekilde yürütmesi sağlanacaktır. Stratejik işlevler merkezileştirilecek yerel yönetimlerin uhdesinde daha etkin hizmet sunulabilecek olan operasyonel işlevler yerelleştirilecektir.

Politikaların etkin olup olmadığı sürekli olarak değerlendirilerek alternatif politikalar üretilmesi suretiyle idarenin geliştirilmesi, vatandaşın; kendisi ile ilgili karar süreçlerine iştiraki, hizmetin nasıl yürüdüğü, sorumluları ve kalitesi konusunda bilgi edinme ve hesap sorma hakkının etkin kullanımı sağlanacaktır.

Kamu yönetimi disiplini, gelenekleri ve işleyişine ilişkin yapılan tahribat giderilecektir.

Hizmet sunumunda vatandaş memnuniyeti esas olacak

Kamu yönetimi, bütün kurum ve kurallarıyla milletin ortak taleplerini yerine getirmeye ve vatandaş memnuniyetini tesis etmeye yönelik olarak açıklık, katılımcılık ve hesap verebilirlik anlayışıyla yapılandırılacaktır.

Vatandaş memnuniyeti ilkesi doğrultusunda özellikle hizmet sunumunda kalitenin artırılması ve yeterli tercih alternatiflerinin sunulmasına önem verilecek, kullanıcı odaklı standartlar geliştirilecektir.

Vatandaşın, kamu kurumlarından aldığı hizmetten memnun ve mutlu olduğu, idari eylem ve işlemleri denetleyebildiği ve mutlak güven duyduğu bir kamu yönetimi tesis edilecektir.

Performans esaslı yönetim benimsenecek

Yönetim ilke ve uygulamaları ile teşkilatlanma, insan kaynakları, personel sistemleri ve halkla ilişkileri içine alan performans esaslı bir yönetim kültürü oluşturulacaktır.

Görev, yetki ve sorumluluklarla uyumlu teşkilatlanma oluşturulacak

Kamu yönetiminde politika belirleme kapasitesi geliştirilecek ve kamu politikalarının birbiriyle uyumu sağlanacaktır.

Kurumlar, kendi kendisini sürekli ve sistemli bir şekilde geliştirebilecek dinamik bir yapı ve işleyişe kavuşturulacaktır.

Devletin fonksiyonlarının belirlenmesi suretiyle, görevlerin merkez, taşra ve yerel yönetimler arasında dağılımı yapılacak, devletin yürüteceği hizmetlerle uyumlu şekilde teşkilat yapısı yeniden düzenlenecektir. Kurumlar arasındaki görev geçişleri önlenecek, hizmette birlik sağlanacak ve kaynak israfına son verilecektir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar daha etkin hizmet sunmak üzere yeniden yapılandırılacaktır.

Kamu yönetiminin iyileştirilmesi için bütün kurum ve kurallarıyla sistem kalitesinin geliştirilmesi yanında dönüşümü gerçekleştirecek ve idame ettirecek insan gücü kalitesinin birlikte geliştirilmesi sağlanacaktır.

Kamunun sağlıklı veri toplama kapasitesi artırılacak

Kamu yönetiminde sağlıklı veri toplanabilmesini ve güvenli veri oluşturulmasını sağlayacak yapılanmaya gidilecek, kamu kurumlarının sağlıklı veri toplama ve değerlendirme kapasitesi geliştirilecektir.

Personel rejimi yeniden düzenlenecek

Personel rejimi, liyakati esas alan ve performansı değerlendiren anlayışla yeniden düzenlenecektir. Kamu görevine girişte, ilerleme ve yükselmede objektiflik ve fırsat eşitliği esas olacaktır. İstihdamda bölgesel dengesizlik giderilecek, ülkemizin her yerinde yeterli nicelik ve nitelikte kamu görevlisi istihdamı sağlanacaktır.

Memur ve diğer kamu görevlilerinin tanımı yeniden yapılarak devletin asli ve sürekli hizmetlerini yerine getiren daraltılmış memur tanımı içine girenler ile belli özellik arz eden görevleri yürütenlerin dışında kalan kamu görevlilerine, uluslararası normlara uygun sendikal haklar ve siyasi partilere üye olma hakkı getirilecektir.

Kamuda çalışan taşeron işçiler, 4/C'liler, vekil, sözleşmeli ve geçici statüde çalışanlar kadroya geçirilecek

Kamu istihdamı gözden geçirilerek aynı ya da benzer işi yapmakla birlikte sözleşmeli, geçici, taşeron elemanı, 4/B'li, 4/C'li, vekil ve benzeri adlar altında istihdam edilenlerin tamamının kadrolu istihdamını sağlayacak düzenlemeler yapılacak, bu alandaki karmaşa ve mağduriyetler giderilecek, eşitlikçi, adaletli ve hakkaniyetli bir istihdam düzeni sağlanacaktır.

Kamu işçilerine naklen atanabilme imkanı verilecek

Kamuda çalışan işçilerin, kamu kurumları arasında naklen geçişlerine imkân sağlanacaktır.

Dezavantajlı grupların ve kadınların istihdamını artırmak için güvenceli esnek istihdam şekilleri yaygınlaştırılacaktır.

Kamu çalışanları üzerinde uygulanan yıldırma, sürgün, ötekileştirme, torpil ve kayırmaya dayalı zulüm düzenine son verilecek ve yaşadıkları mağduriyetler giderilecektir.

Kamuda eşit değerde iş yapan eşit ücret alacak, ücret adaleti sağlanacak

Kamuda ücret adaleti sağlanacak, görev, yetki ve sorumluluk bakımından eşit değerde iş yapanın eşit ücret alması temin edilecektir.

Kamu çalışanlarının ek gösterge, denge ve hizmet tazminatı, fazla çalışma tazminatı, diğer zam ve tazminatlar ile yan ödeme gibi kurumlar ve statüler arası farklılıklara yol açan ödeme unsurları gözden geçirilerek, tüm kamu çalışanlarını kapsayacak şekilde ve hakkaniyete uygun biçimde yeniden düzenlenecektir.

Şube müdürlerinin ek göstergesi 3000 olacak

Kamuda çalışan şube müdürlerine 3000 ek gösterge verilecek,

Kamuda çalışan müdürler, müdür yardımcıları, şef, memur ve yardımcı hizmetlilerin mali ve sosyal hakları ile ilgili mağduriyetleri giderilecektir.

Kamu çalışanları enflasyona ezdirilmeyecektir.

Ek ödemeler emekli aylığına yansıyacak, emekli ikramiyesinde yıl sınırı kalkacak

Kamu çalışanlarına çeşitli adlar altında ödenmekte olan tüm ek ödemeler emekli aylığına yansıtılacaktır.

Kamu çalışanlarına disiplin affı getirilecek

Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında verilmiş olan disiplin cezaları, Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı suçlar ve yolsuzluk suçları ile ilgili olanlar hariç olmak üzere bütün sonuçları ile affedilecektir.

Bir derece hakkından yararlanmamış memurlara bir derece verilecek

Memur ve diğer kamu görevlilerinden bir derece hakkından daha önce yararlanmamış olanlara bir derece verilerek eşitsizlik giderilecek ve yeni göreve başlayacak olanların da derece ve kademelerine bir derece ilâve edilmesine yönelik düzenleme yapılacaktır.

İmam ve müezzini olmayan cami kalmayacak

İmam ve müezzin kadrosu olmayan camilere kadro ihdası yapılacak, boş bulunan imam ve müezzin kadrolarına atama yapılarak imam ve müezzini olmayan cami bırakılmayacak,

Vekil imam ve müezzinlere kadro verilecek

Yeterlilik belgesini alan vekil imam ve müezzinler daimi kadrolara geçirilecektir.

Kamu görevlerinin nüfuz ve güç aracı olarak kullanımı önlenecek

Makamların nüfuz ve güç yeri olmaktan çıkarılarak hizmet yeri olmalarının sağlanması, yolsuzluk ve adam kayırmanın önlenmesi, kamu görevlilerinin yaptıklarının yanında ihmallerinden de sorumlu tutulmaları temin edilecektir.

Kamu görevlilerinin yargılanmaları sürecini sekteye uğratan ve dokunulmazlık olarak nitelendirilen hükümler kaldırılacak, etkin bir yargılama süreci tesis edilecektir.

Kamu görevlilerinin, vatandaşla ilişkilerde baskı, cebir, şiddet ve benzeri yöntemlere başvurması ve kamu gücünü kötüye kullanması engellenecektir.

Görevi ihmal ve görevi kötüye kullanmak suretiyle kamu kaynaklarının istismarına ve kamu zararına yol açan kamu görevlilerinin cezai müeyyideleri artırılacak, yolsuzluklara ilişkin cezalarda zaman aşımı kaldırılacaktır.

Yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi artırılacak

Yerel hizmetlerin zamanında, hızlı, ucuz ve adil bir şekilde sunulduğu; çevreye ve afete duyarlı, estetiğe önem veren planların yapıldığı ve uygulandığı; fiziki ve sosyal alt yapının, yeterli yeşil alanların, spor alanlarının ve sosyal donatıların sağlandığı; doğal, tarihi ve kültürel mirasın korunduğu; yoksulların gözetildiği, yaşanabilir çağdaş bir kent ortamının temin edildiği yapı, yerel hizmet ve belediyecilik anlayışımızın esasını oluşturmaktadır.

Bazı kamu hizmetlerinin; erişimini kolaylaştırmak, kalitesini ve etkinliğini artırmak suretiyle yerel düzeyde vatandaşa sunumu esas olacak, bu amaçla yerel yönetimlerin hizmet kapasitesi artırılacaktır.

Yerel yönetim reformu, merkezi idare ile yerel yönetimler arasındaki ilişki biçiminin tarif edilmesi ve yetki, görev ve sorumluluk sınırlarının tam olarak belirlenmesiyle başlatılacak ve kamu yönetimi reformunun bir parçası olarak uygulamaya konulacaktır.

Yerel yönetimlerle ilgili düzenlemeler, merkezi idarenin ihtiyaç ve kriterlerine göre oluşturulmuş düzenlemeler yerine, yerel yönetimlerin ihtiyaçları da dikkate alınarak yapılacaktır.

Hizmet yönünden yerel yönetimin federasyon ve benzeri bölgesel yönetimlere dönüştürülmesine izin verilmeyecek

Hizmetin vatandaşa daha yakın ve hızlı ulaştırılmasını amaçlayan hizmet yönünden yerinden yönetim yapısının, siyasi yerinden yönetime dönüştürülmesine hizmet edecek hiçbir düzenleme ve çabaya fırsat verilmeyecektir.

Bazı belediyelerin fiili durum yaratarak yasaları çiğnemesine izin verilmeyecektir.

Belediye meclislerinin uhdesinde olan bütçe, kesin hesap, şirket kurma, borçlanma, imtiyaz devri, davaların sulhen halli gibi bazı kararlar ile mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinde istismarı ve usulsüzlükleri önleyici etkin düzenlemeler yapılacaktır.

Büyükşehir sınırını mülki sınır yapan düzenleme kaldırılacak

Büyükşehir belediyesi sınırlarını mülki sınır haline getiren büyükşehir belediyesi kanunundaki düzenleme kaldırılacak, bu doğrultuda ilçe belediyeleri yetki ve işlevlerine yeniden kavuşturulacaktır.

Kapatılan belde belediyeleri, özel idare ve köyler yeniden kurulacak

Kaldırılan belediye, özel idare ve beldeler ile tüzel kişilikleri sona erdirilen köylerin ekonomik, sosyal, demografik ve benzeri yöreye özgü özellikleri dikkate alınarak yeniden kurulmaları ve tüzel kişiliklerine kavuşturulmaları sağlanacaktır.

Belde ve köy mülki idare temsilciliği oluşturulup, vasıflı personel alımı yapılacak

Belde ve köy Mülki İdare temsilciliği oluşturulacaktır.

Belde ve köylerde, üretim yapısı ve potansiyeli dikkate alınarak tarım, hayvancılık, sağlık, turizm, orman, maden ve diğer alanlarda kamu görevlileri görevlendirilecektir. Görevlendirilenlerden kıdem, liyakat ve

benzeri hususlara göre belirlenecek birisi belde ve köy mülki idare temsilcisi olacaktır.

İhtiyar heyeti üyelerine her ay 150 lira huzur hakkı verilecek

Köy ve mahalle muhtarlarının maaşları, yerleşim biriminin idari yapısı ve nüfusu gibi kriterler dikkate alınmak suretiyle en az asgari ücret kadar olmak üzere kademeli olarak yükseltilecektir.

Köy ve mahalle ihtiyar heyeti üyelerine her ay 150 lira huzur hakkı ödenecektir.

Muhtarların il genel ve belediye meclislerinde temsili sağlanacak

Köy odası ve mahalle muhtarlıkları hizmet bürolarının ilgili il özel idareleri ve belediyeler tarafından yaptırılması ve zaruri giderlerinin karşılanması, muhtarların belediye toplu taşıma araçlarından ücretsiz yararlanmaları ve muhtarların İl Genel ve Belediye Meclislerinde temsil edilmeleri için yasal düzenleme yapılacaktır.

İl genel ve belediye meclis üyeleri sosyal güvenceye kavuşturulacak

İl genel meclisi üyeleri ve büyükşehir belediye meclisi üyeleri sosyal güvenceye kavuşturulacak, aldıkları huzur hakkı iyileştirilecektir.

4- EKONOMİK HEDEF VE POLİTİKALAR

Partimizin ekonomi politikaları milletimizin karşı karşıya olduğu borçluluk, geçim sıkıntısı ve fakirliğe çare olacak acil önlemlerden oluşan **"rahatlatıcı politikalar"** ile bununla eş zamanlı olarak Türkiye'yi geleceğe taşıyacak **"kalkınma politikaları"** olmak üzere iki ana eksenden oluşmaktadır.

a) Ekonomi Politikamızın Esasları

Küresel rekabet gücüne sahip üretim ekonomisi

Dışa açık ve rekabetçi bir yapı içerisinde dünya ekonomisiyle bütünleşerek, bölgesel ve küresel gelişmelerin önde gelen belirleyicileri arasında yer alınmasını; bilgi çağının gereği olarak bilgi üretiminin desteklenmesi, bilgiye hızlı ve kolay ulaşımın sağlanması suretiyle bilginin en etkin tarzda kullanımının gerçekleştirilmesini; kolay ve spekülâtif kazanç sağlayan ranta dayalı bir tüketim ekonomisi yerine, teknolojik gelişmeyi, yenilikçiliği, verimliliği ve istihdamı esas alan bir üretim ekonomisinin oluşturulmasını gerekli görmekteyiz.

Geleneksel ihraç ürünlerinin yerini yüksek katma değerli, Ar-Ge ve teknoloji odaklı çeşitlendirilmiş ürünlerin alması temin edilecek, işlenmiş ürünü teşvik etmeye yönelik bir endüstriyel yaklaşım benimsenecektir.

Sürdürülebilir, kapsayıcı ve istihdam dostu büyüme

Piyasa ekonomisi kurallarının işletilerek tekelci oluşumların ve haksız rekabetin önlenmesi, kamunun ekonomideki rolünün yol gösterici, düzenleyici ve denetleyici faaliyetlerle sınırlandırılarak; özel sektör dinamizminin ve teşebbüs gücünün desteklendiği istikrarlı, çevreye duyarlı ve istihdam dostu bir büyümenin gerçekleştirilmesi, ekonomi politikamızın esasını oluşturmaktadır. Sadece iç talep artışını esas alan ve sıcak para ile finanse edilen, istikrarsız ve dışa bağımlı büyüme anlayışının yerine; küresel piyasalara hâkim, farklı ürünleri ve pazar çeşitlemesini esas alan,

rekabet gücü yüksek sektörel kalkınma anlayışını egemen kılan stratejiler geliştirilecektir.

Sosyal adalet ve adil gelir dağılımı

İstikrarlı ekonomik büyümenin sağlanması ve güçlü bir üretim ekonomisinin tesisi suretiyle; üreten, istihdam yaratan ve üretilen değerden bu süreçte yer alan her kesimin katkısı ölçüsünde adil pay almasını sağlayan, yoksulu gözeten, gelir dağılımını adaletli kılan bir sosyal refah düzeni oluşturmak temel hedefimizdir.

Sosyal refahın asli unsuru olan beşeri sermayenin eğitimine öncelik verilecek, çalışma hayatı ve işgücü piyasası iyileştirilecektir. Güçlü bir emek piyasası; yoksulluğun azaltılması ve sosyal refah düzeni açısından vazgeçilmez bir unsurdur. Maliye politikası araçları sosyal adalet ve gelir dağılımı yönünde daha etkin kullanılacaktır.

Makroekonomik hedefleri destekleyici birbirleriyle uyumlu para ve maliye politikası

Sürdürülebilir bir büyümenin gerçekleştirilebilmesi için fiyat istikrarının sağlanması ve sürdürülmesi zaruri olup, bu amaçla borç stokunu ve cari açığı ekonomide kırılganlığa yol açmayacak düzeylere çekecek para ve kur politikası izlenecektir. Serbest döviz kuru politikası uygulanacak, Merkez Bankasının araç bağımsızlığı korunacaktır.

Mali disiplinden taviz verilmeyecektir. Herkesin malî gücüne göre vergi ödediği, üretimi ve istihdamı teşvik eden, öngörülebilir bir vergi sistemi tesis edilecektir. Ülkemizin ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak şekilde kamu harcamaları önceliklendirilecektir.

Beyannamede yer alan tahhütlerimizin, vatandaşlarımızın acil sıkıntılarını gidermek üzere behemahâl hayata geçirilmesine başlanacak; yarıtılan kaynak dikkate alınarak makroekonomik istikrara ve mali disipline zarar vermeden kademeli olarak uygulanması temin edilecektir.

b) Üreten Ekonomi Programı

Üretimi ve istihdamı artıracak ekonomik program uygulanacak

Uzun vadeli stratejimizin 2015-2019 yıllarını kapsayan "Onarım, Bütünleşme ve Atılım" döneminde ekonomide de **"onarım ve atılım"** gerçekleştirilecektir.

İleri teknoloji kullanan, yenilikçiliği, verimliliği ve istihdamı gözeten, gelirin adil bölüşümünü esas alan, rekabet gücü yüksek üretim ekonomisini tesis etmek ve sosyal dokuyu güçlendirmek amacıyla ülkemizin kendi imkân ve şartları ile doğal ve beşeri kaynaklarını dikkate alan "Üreten Ekonomi Programı" uygulamaya konulacaktır.

Ekonomi politikalarının merkezine insanı koyan; eşitlik, ahlak ve adalet ilkelerini gözeten bir yönetim anlayışıyla halkın refahının artırılması temel hedefimiz olacaktır.

Türkiye ekonomisinin mevcut temel sorunları şunlardır:

- Başta ara malı, enerji ve sermaye malı olmak üzere ithalat bağımlılığı
- Düşük tasarruf, aşırı tüketim ve israf
- Kaynak tahsisinde çarpıklık
- Yüksek reel faiz
- Yatırım yetersizliği
- İşletmelerde ölçek sorunu
- Düşük teknolojili üretim
- Enflasyon ve fiyat istikrarsızlığı
- Yüksek kayıtdışılık
- Kamu maliyesinde kalite sorunu
- Kalitesiz eğitim

- Tarımsal yapıdaki verimsizlik
- İşgücü piyasasının etkin olmaması
- Kamu ve özel kesimde kurumsal kapasitenin yetersizliği

Bu temel sorunların ortaya çıkardığı sonuçlar ise şöyle özetlenebilir:

- Düşük ve istikrarsız büyüme
- Yüksek işsizlik
- Düşük gelir ve adaletsiz gelir dağılımı
- Yüksek cari açık
- Ekonomi genelinde ve işletmelerde düşük verimlilik
- Özel kesimin artan dış borcu
- Hane halkının hızlı artan ve yüksek boyutlara ulaşan borç yükü

Uygulayacağımız Ekonomi Programının ulaşmak istediği hedefler şunlardır:

- Sürdürülebilir ve yüksek bir büyüme ortamını tesis etmek
- Ekonominin dış kaynak bağımlılığını azaltarak şoklara karşı dayanıklı hale getirmek ve kırılganlığını azaltmak
- Fiyat istikrarını sağlamak
- Büyümeden taviz vermeden cari açığı kontrol altına almak
- Maliye politikasını makro politikaları destekleyici şekilde yürütmek
- İstihdamı teşvik edici bir işgücü piyasası kurmak
- Ar-Ge payını artırmak, bilgiyi ticarileştirmek, yenilikçiliği ve girişimciliği kurumsallaştırmak, dünyada Türk markalı ve patentli ürünleri yaygınlaştırmak
- Ekonomide kaynakları üretken alanlara yönlendirmek

- Firmaların ve hane halkının borç yükünü azaltarak sürdürülebilir hale getirmek

Programın temel amaçları çerçevesinde şunlar gerçekleştirilecektir:

- Rekabetçi piyasa ekonomisi geliştirilecek ve hukuki alt yapısı güçlendirilecektir. Rekabetin Korunması Hakkında Kanun geliştirilerek günümüz şartlarına uygun, yenilikçi ve etkili bir mevzuat oluşturulacak, fikri mülkiyet hakları sadece mevzuat açısından değil fiili süreçler açısından da Ar-Ge teşvikini sağlayacak seviyeye çıkartılarak, patent hukukunun gelişmesine gereken önem verilecektir.

- Bilgi ve iletişim teknolojileri yaygınlaştırılacak, bilgiye erişim kolaylaştırılarak gerekli altyapı sağlamak suretiyle erişim maliyetleri en aza indirilecektir. Üretim ve istihdam sağlanması teşvik edilecek, iş ve yatırım ortamı iyileştirilecek, katma değeri yüksek ve yenilikçi bir üretim ekonomisi tesis edilecektir.

- İhracat artırılacak ve ihraç malları çeşitlendirilecek, kaliteli ürünlerle uluslararası piyasalarda kalıcılık sağlanacaktır.

- İhracattaki artışı sürdürülebilir kılacak gerçekçi bir döviz kuru politikası ekonominin gerekleriyle uyumlu bir şekilde uygulanacak, teşvik sistemi etkin hale getirilecektir.

- Yatırımları ve istihdamı teşvik etmek amacıyla sektörel ve dar bölge teşvik sistemine geçilecektir.

- Mali sistem ve sermaye piyasaları güçlendirilecek ve küçük yatırımcı korunacaktır. Bankacılık sistemine yönelik düzenlemeler, müşteri odaklı olacaktır.

- Kamu mali yönetimi ve mali kontrol sistemi etkin hale getirilecektir. Şeffaf yönetim anlayışının bir gereği olarak "hesap verilebilirliği" yüksek, modern bir bütçe yönetimi benimsenecektir. Yasama organı ve kamuoyunun denetimine açık bir kamu harcama-gelir ve bütçe uygulaması esas alınacaktır.

- Kayıtdışı ekonomi ile etkin mücadele yapılacak, kayıtdışı ekonomiye yol açan kamu kaynaklı yüksek istihdam maliyetleri en aza indirilecek, kayıt altında ve hukuken korunan bir istihdam anlayışı hâkim kılınacaktır.

- KOBİ'lerin finansman ve altyapı imkânları artırılacak; karşılıksız danışmanlık hizmeti verilecektir. Dağınık ve bireysel işleyen KOBİ'ler yerine uluslararası piyasaları tanıyan ve entegre olan KOBİ'lerle, küresel ekonomide rekabet edebilecek güçlü bir yapı oluşturulacaktır.

- Tarımsal üreticiyi koruyan yapısal nitelikli modern bir toprak-arazi reformunun oluşturulduğu, tarımsal şirketleşmenin üretici lehine teşvik edildiği ve tarımsal mekanizasyonun güçlendirilmesine yönelik bir anlayışın egemen olduğu bir tarım politikası esas alınacaktır.

- Tarım sektörü modernize edilerek verimlilik artırılacak ve tarımsal ürünler yerinde ve en uygun işletme projeleriyle işlenerek katma değeri yükseltilecektir.

- Üretici birlikleri siyasi anlayışları ve yönetim yapılarına göre değil üreticinin ihtiyaç ve isteklerine göre etkin bir üretim organizasyonuna kavuşturulacaktır.

- Yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları çevresel etkiler, dışsal maliyet-faydalar, ekolojik dengeler dikkate alınarak, en üst düzeyde güvenli ve temiz bir şekilde geliştirilerek, enerjide dışa bağımlılık azaltılacaktır.

- Ulaştırma altyapısı geliştirilerek, yaygın, hızlı, güvenli ve ucuz bir ulaştırma sistemi tesis edilecektir. Gerek ekonominin gerek toplumun ihtiyaçları doğrultusunda modern bir taşıma ağının oluşturulması esas olacaktır.

- Ekonomiyle ilgili kurum ve kuruluşların eşgüdüm içinde çalışması ve daha etkin bir ekonomi yönetiminin sağlanması için, öncelikle Ekonomi ve Hazine Bakanlığı adında yeni bir bakanlık kurulacak, ekonomi ile ilgili bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, düzenleyici ve denetleyici kurumlar yeniden yapılandırılacaktır. Orta ve uzun dönem ekonomik ve sosyal

politika, strateji ve hedefleri oluşturmak üzere Strateji ve Politika Geliştirme Müsteşarlığı kurulacaktır.

- Türkiye'nin içine düştüğü "Orta Gelir Tuzağı"ndan çıkarılması için yurtiçi üretimde rekabet gücü ve katma değeri yüksek ürünlerin üretimine öncelik verilecek, ekonomik büyümeyi kısıtlayan tasarruf oranının artırılması sağlanacaktır.

- KOBİ'leri, esnaf ve sanatkârı, çiftçileri ve diğer vatandaşları borç ve yüksek faiz sarmalının neden olduğu yoksulluk tuzağından kurtarmak amacıyla finansal borçların yeniden yapılandırılması için **"Borç Sarmalından Çıkış Projesi"** uygulamaya konulacaktır.

c) Üreten Ekonomi Programının Makroekonomik Hedefleri

Yanlış ekonomik politikalar nedeniyle, 2015 yılında da çok düşük gerçekleşeceği tahmin edilen büyüme, MHP iktidarında oluşacak güven ve istikrar ikliminde alınmaya başlanacak yapısal tedbirlerle, 2016 yılından itibaren kademeli olarak artmaya başlayacak ve birinci dönem sonunda yüzde 6,1'e ulaşacaktır. Böylece, 2019 yılında, GSYH 1,1 trilyon dolara, kişi başına gelir ise 13,3 bin dolara yükselecektir.

Hem üretim faktörlerinin büyümeye katkısı açısından hem de iç ve dış talep açısından dengeli bir büyüme hedeflenmektedir. Bu çerçevede, büyümenin ortalamada dörtte birinin toplam faktör verimliliğinden gelmesi; ihracatın büyümeye güçlü katkı sağlaması öngörülmektedir.

2019 yılında, yüksek büyümenin ve reformların etkisiyle işgücüne katılım oranı 2,4 puan artarak yüzde 52,9'a; istihdam, yıllık ortalama yüzde 2,6 artışla, 29,1 milyon kişiye ulaşacaktır. 2016-2019 döneminde yıllık ortalama 700 bin kişiye ilave iş sağlanacaktır.

2015 yılında 155 milyar dolara gerilemesi beklenen ihracatın, ekonominin yeniden üretir hale gelmesi ve ihracatı artırmaya yönelik alınacak tedbirlerin etkisiyle yıllık ortalama yüzde 9,3 reel artışla, 239 milyar dolara; kriz ortamının etkisiyle 2015 yılında önemli ölçüde azalan

ithalatın ise nispeten daha düşük artarak dönem sonunda 348 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Bu çerçevede, büyümenin hızlanmasına rağmen dönem boyunca cari işlemler açığının milli gelire oranının yüzde 5 civarında tutulması hedeflenmektedir.

Bir yandan israf ve aşırı tüketimin önüne geçilerek, diğer taraftan yüksek gelir artışı etkisiyle yurt içi tasarrufların milli gelire oranı dönem sonunda yüzde 19,4'e ulaşacaktır.

Belirsizlikler ve istikrarsızlık nedeniyle yatırım yapılamaz hale gelen ülkemizde yeniden yatırım hamlesi başlatarak sabit sermaye yatırımlarının GSYH'ya oranı, 4 puan artışla yüzde 24'e yükseltilecektir.

Yıllık ortalama enflasyonun kademeli bir düşüşle dönem sonunda yüzde 6'ya geriletilmesi hedeflenmektedir.

Kamu maliyesinde mali disiplinden taviz verilmeyecek, makul ölçüde faiz dışı fazla verme politikası sürdürülecek; kayıtdışılığın azaltılması, yolsuzluk ve israfın önlenmesi ve yüksek büyüme ortamının getirdiği adil vergi artışı yoluyla politikalarımızın hayata geçirilmesi için kaynak oluşturulacaktır. Bu çerçevede genel devlet yapısal bütçe açığının milli gelire oranı dönem boyunca yüzde 2 seviyesinde tutulacaktır.

d) Ekonomik Büyüme

Yapısal reformlarla desteklenmiş yüksek, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme ortamı oluşturulacak

2023'e kadar uzanan büyüme senaryosunda, bir taraftan makro dengeleri sağlıklı bir şekilde kurarak, diğer taraftan da kapsayıcılık derecesi artırılarak yüksek büyüme ortamına geçiş hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, maliye politikası ve para politikası eşgüdüm içinde daha güçlü bir şekilde kullanılacak, bu politikalar yapısal reformlarla, özellikle de ekonominin rekabet gücünü artıracak adımlarla desteklenecektir.

Para politikası, enflasyonun düşük seviyelere kalıcı olarak indirilmesi hedefine odaklı aynı zamanda ekonomik ve finansal aktiviteyi de dikkate alan bir yapıya kavuşturulacaktır. Bu kapsamda daha öngörülebilir bir hale getirilerek para politikasının etkinliği artırılacak ve enflasyon kademeli olarak düşürülecektir.

Maliye politikası, öncelikle gelir ve gider kalitesini artırarak üretimin desteklenmesine ve bütçe esnekliğinin sağlanmasına odaklanacaktır. Bütçe dengesini bozmadan hem gelir hem harcama tarafında etkinliği artırıcı çalışmalar yürütülecektir. Gelir tarafında, ekonomideki kaynakların üretken alanlara tahsisini sağlamaya, üretim üzerindeki yükleri azaltmaya ve gelir dağılımını daha adil hale getirmeye yönelik çalışmalar yapılacaktır. Harcama tarafındaki çalışmalarda ise, sosyal devletin bir gereği olarak korunması gereken yoksul kesimlere yönelik programlara etkin bir şekilde devam edilecektir. Ayrıca, ekonomide üretimin teknoloji seviyesini yükseltmeye yönelik programlar başlatılacak ve özel sektörü destekleyecek kamu alt yapı yatırımlarına özel önem verilecektir. Tüm bu politikalar, üretim kapasitesinin hem artırılmasına hem de daha etkin kullanılması yoluyla ekonomik büyümenin ivme kazanmasına zemin oluşturacaktır.

Güçlü para ve maliye politikasını destekleyecek yapısal reformlar, büyümenin hızlandırılması ve kalitesinin artırılması açısından temel unsur olacaktır. İş ve yatırım ortamı, işgücü piyasası ve rasyonelleştirilmiş teşvik politikası, doğrudan yabancı yatırımların cezbedilmesinin de katkısıyla yatırımların hızlı bir şekilde artırılmasını ve üretken alanlara yönlendirilmesini sağlayacaktır. Ayrıca, kamu kesimi bu süreci uygun altyapı yatırımlarıyla da destekleyecektir. Böylece, **sabit sermaye yatırımlarının GSYH içindeki payı 2019 yılında yüzde 24, 2023 yılında ise yüzde 29 düzeyine çıkarılacaktır.**

Sağlanacak yatırım hamlesi ve bunun sonucunda hızlanan büyüme, işgücü piyasasının etkinleştirilmesini sağlayacak reformlarla birlikte istihdam imkanlarını artıracaktır. Diğer taraftan, yüksek düzeyde yeni

yatırımların sağlayacağı teknolojik yenilenme kaynaklı verimlilik kazancı yanında, Ar-Ge destekleri, dışa bağımlılığımızın en yüksek olduğu enerji alanına dönük çalışmalar gibi hedefe odaklı politikalar, ekonomi genelinde istikrarlı bir verimlilik artışını mümkün kılarak rekabet gücümüzü destekleyecektir.

Bu politika çerçevesi, güçlü ve kaliteli bir büyümeyi beraberinde getirecektir. Büyüme, 2016-2019 döneminde ortalama yüzde 5,2 seviyesine, 2020-2023 döneminde ise yüzde 6,6 seviyesine çıkartılacaktır. Bundan daha da önemlisi, ekonomimizin 2023 sonrasında büyüme hamlesini daha güçlü bir şekilde sürdürmesi için uygun bir altyapı oluşturulmuş olacaktır.

Sanayide yeni bir yatırım ve üretim hamlesi başlatılacak

Gelişmiş ülkelerle olan kalkınmışlık farkının azaltılmasını sağlayacak orta-uzun dönemli kalkınma stratejileri belirlenecek ve uygulamaya konulacaktır.

Bu kapsamda, toplumsal kesimlerin aktif destekleri ve işbirlikleri de sağlanarak, bilgi ve teknolojiye dayanan, yüksek katma değerli mal ve hizmet üretimini, verimliliği, yenilikçiliği, ileri ve öncü teknolojileri esas alan rekabet gücü yüksek bir sanayileşme stratejisinin oluşturulması ve kamu kaynaklarının seçici bir yapı içinde bu amaca tahsis edilmesi büyük önem taşımaktadır. Sanayileşme stratejilerinin belirlenmesi, geliştirilmesi ve revize edilmesi süreçlerinde ilgili kamu kurumları yanında meslek kuruluşları ve üniversiteler gibi planlama işlevine katkı sağlayabilecek kurumsal yapıların sürece dahil olmaları sağlanacaktır.

Teknoloji tabanlı, katma değeri yüksek mal ve hizmet üreten alanlara yapılacak yatırımlara gerekli vergi ve prim, kredi, yatırım indirimi, enerji, arazi ve benzeri destekler sağlanacak, yatırım için gerekli teknik ve fiziki altyapı kamu-özel sektör ortaklık anlayışı ve tamamlayıcılık ekseninde gerçekleştirilecektir.

Ekonominin orta-uzun vadede sağlıklı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması için yalnız iç talebi değil, daha büyük ölçüde dış talebi de dikkate alan bir ekonomik yapı oluşturulacaktır.

Eğitim harcamaları, araştırma ve geliştirme harcamaları, teknoloji yatırımları, kamu yönetimi, yargı sistemi, kurumsal ve fiziki alt yapı yatırımları, iş ortamı, doğrudan yabancı yatırımlar ve dışa açıklık gibi hususlarda yapılacak atılımlarla orta ve uzun dönemde toplam faktör verimliliği artırılacaktır.

Türkiye'nin yüksek büyüme hedefinin gerçekleştirilebilmesi için faktör verimliliklerini artırmanın yanı sıra, üretime yönelik sermaye birikiminde de önemli miktarda artış sağlanması gerekmektedir. Bu çerçevede yurt içi tasarrufların artırılması, bu tasarrufların üretken alanlara yönlendirilmesi ve yatırımların yüksek düzeyde tutulabilmesi önem taşımaktadır.

Yurt içi tasarrufları artırmak için uygun makroekonomik koşullar temin edilecektir. Bu bağlamda, yurtiçi tasarruflar, kredi büyümesini ve TL'nin aşırı değerlenmesini kontrol altında tutan para ve kur politikalarıyla desteklenecek; tasarrufu arttırmaya yönelik makro ihtiyati politikalar gerekli olduğu şartlarda yeni tedbirlerle güçlendirilerek uygulanacak; vergi politikalarının belirlenmesinde tasarrufların artırılması amacı da gözetilecektir.

Ayrıca, mali piyasa araçlarıyla tasarruflar özendirilecektir. Bu kapsamda, finansal ürün çeşitliliği artırılacak, küçük ölçekli yatırımcıların tasarruf imkânları geliştirilecek ve sermaye piyasası araçlarına erişimi kolaylaştırılacaktır.

Vergi ve kredi maliyetlerinin farklılaştırılması gibi araçlarla üretken olmayan yatırımların cazibesi azaltılacak ve tasarruflar üretken alanlarda yatırımlara yönlendirilecektir.

e) Para Politikası ve Fiyat İstikrarı

Enflasyon kalıcı şekilde düşürülecek, fiyat istikrarı sağlanacak

MHP, enflasyon hedeflemesi sistemi içinde, enflasyonu kalıcı bir şekilde düşürerek ilk dönem sonunda yüzde 6'ya, ikinci dönem sonunda yüzde 5'e çekmeyi ve fiyat istikrarını sağlamayı hedeflemektedir.

Uygulayacağımız program çerçevesinde, bir yandan kamu açıklarının diğer taraftan cari açığın azaltılması sonucunda faiz üzerindeki baskı azaltılacak ve reel faizlerin düştüğü bir ortamda, para politikası sağlıklı bir şekilde uygulanabilecektir.

Gerçekçi maliye politikasının sürdürülmesi ve programlanan yapısal reformların gerçekleştirilmesi, bir taraftan enflasyonun düşürülme maliyetini azaltırken, diğer taraftan enflasyon bekleyişleri ve hedefleri arasındaki farklılıkları azaltarak para politikasının etkinliğini destekleyecektir.

Sürdürülebilir büyümenin sağlandığı bir ortamda, fiyat istikrarını kalıcı hale getirecek para ve kur politikaları izlenecektir.

Kurların piyasa şartlarına göre belirlendiği serbest döviz kuru politikası uygulanacaktır. Ancak piyasanın derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak, kısa dönemde kurlarda aşırı dalgalanmalara ve spekülatif hareketlere izin verilmeyecektir.

Aynı şekilde Türk Parasının, uluslararası piyasalarda rekabeti önleyecek ve ithalatın artmasını teşvik edecek derecede, yapay olarak değerlenmesine de izin verilmeyecektir.

Merkez Bankasının araç bağımsızlığı korunacak

Para politikası uygulamalarında Merkez Bankasının araç bağımsızlığı ilkesi hâkim olacaktır.

Merkez Bankası fiyat istikrarının yanı sıra finansal piyasalarda istikrarın sağlanması amacına yönelik politikalar uygulayacak ve faaliyetlerini Ankara'da sürdürecektir.

f) Kamu Maliyesi

İsraf ve usulsüzlükler önlenecek, mali disipline riayet edilecek

Maliye politikasının temel amacı; kamu gelir ve harcamalarının kalitesini iyileştirmek, kamu açıklarının kalıcı bir biçimde azaltılmasını sağlayarak kamu borç stokunu sürdürülebilir bir seviyeye çekmektir. Maliye politikası makroekonomik amaçları sağlamak için etkin bir araç olarak kullanılacaktır.

Bu amaca yönelik olarak; gelirler politikası verimlilikle ilişkili ve ileriye dönük olarak uygulanacak; harcamalarda israf ve verimsizliğin önüne geçilecek ve harcamalar yeniden önceliklendirilecektir. Basit, açık, uygun, düşük oranlı, eşit ve adil vergi uygulamalarıyla ve vergi tabanının genişletilmesi suretiyle vergi gelirleri artırılacaktır. Özellikle şatafat ve gösteriş amacıyla yapılan her türlü israf ve saltanat ekonomisine dayalı harcamalara son verilecektir. Kamunun bina ve araç kiralamasındaki savurganlık önlenecektir.

Türk kamu mali yönetiminde mali ve idari etkinlik sağlanması amacıyla; plan–program-bütçe ilişkisi güçlendirilecek, mali riskler önceden hesaba katılacak, sistem daha şeffaf ve hesap verilebilir hale getirilecektir. Bütçe sürecinde performans bilgisinin kullanımı için iyi işleyen bir performans bilgi sistemi oluşturulacaktır.

Kamu harcamalarında etkinlik sağlanarak israf, usulsüzlük, rant kollama ve partizanlığın önüne geçilecek, daha az kaynakla daha fazla kamu hizmeti üretilecektir. Kamu harcamalarının denetiminde fayda maliyet analizini de kapsayan ve verimlilik ölçen yöntemler uygulamaya konulacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına sahip çıkılacak

Kaynakların etkin dağılımı ve kullanımını sağlamak amacıyla; bütçe hazırlama sürecinde yetki ve sorumluluklar net bir şekilde tespit edilerek Parlâmentonun etkinliği artırılacak, malî raporlama ve hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesiyle birlikte malî şeffaflık sağlanacaktır. Bu kapsamda, kamu mali yönetim ve kontrol sistemi gözden geçirilerek yeniden düzenlenecektir.

Ek ödenek kanunu çıkarılmadan başlangıç bütçe ödeneklerinin üzerinde harcama yapılmayacaktır.

Kamu gelirlerinin kalitesi iyileştirilecek

Kamunun elde ettiği gelirlerin kamu harcamalarını karşılaması esas olacaktır. Kamu gelirlerinin tahakkukunda; kamu harcamalarının sağlam kaynaklardan karşılanması, yatırım, üretim ve ticaretin teşvik edilmesi gibi ekonomik politikaların yanı sıra, sosyal adaletin sağlanması, bölgesel gelişmişlik farklarının en aza indirilmesi, istihdamın artırılması gibi sosyal politikalar göz önünde bulundurulacaktır.

Gelir idaresi modern ve teknolojik bir yapıya kavuşturulacak; siyasi telkin, siyasi kadrolaşma ve siyasi gelecek beklentilerinden ayrıştırılarak liyakati esas alan bir yapı içerisinde yenilenecektir.

Kaynak dağılımında adalet ve etkinlik, hizmet üretiminde verimlilik sağlanacaktır.

Adaletli ve etkin bir vergi sistemi tesis edilecek

Herkesin malî gücüne göre vergi ödediği adaletli bir vergi sistemi tesis edilmesi esas olacaktır. Vergiye ilişkin düzenlemelerde, kamu finansmanıyla ilgili önceliklerin yanı sıra verginin üretim ve istihdam üzerindeki etkileri ile sosyal yönü birlikte değerlendirilecektir.

Üretimi, yatırımı ve etkin kaynak dağılımını sağlayan bir vergi sistemi kurulacak

Vergi sistemi, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısını dikkate alan dinamik bir yapıya kavuşturulacaktır. Bu çerçevede yatırım yapanlara, istihdam, üretim ve ihracat artışı sağlayanlara yönelik vergi indirim ve kolaylıklarını içeren bir program uygulamaya konulacaktır.

Firmaların harç ve damga vergisi gibi işlem vergileri azaltılacak

Üretim ve ticareti olumsuz etkileyen harç ve damga vergisi gibi işlem vergileri azaltılacaktır.

Vadeli satışlarda KDV ertelenecek

Vadeli satışlarda KDV erteleme sistemi getirilecektir.

Ekonomide zaten sınırlı olan kaynakların üretken olmayan alanlardan üretken alanlara yönelmesini sağlayıcı tedbirler alınacaktır.

Vergisini düzenli ödeyen vatandaşlar ödüllendirilecek

Vergi muafiyeti ve istisna uygulamalarında; makro hedefler ile ekonomik ve bölgesel kalkınma politikaları dikkate alınarak seçici olunacaktır.

Vergisini düzenli ödeyen vatandaşlar ödüllendirilecektir.

Gelir vergisinin kişiselliği ve mali güce göre vergilendirme ilkeleri dikkate alınarak üniter ve adil vergilemeye ağırlık verilecektir.

Vergi gelirleri içindeki dolaylı vergilerin payının azaltılması suretiyle dar gelirlilerin vergi yükü hafifletilerek vergide adalet sağlanacaktır.

Vergi sistemi basitleştirilecek, denetimler etkinleştirilecek

Vergi kanunları; verginin konusu, matrahı ve vergi çeşitleri itibarıyla tümüyle gözden geçirilerek uygulamada basitlik ve etkinlik sağlanacaktır.

Vergi denetimlerine önem verilecektir. Vergi idaresi organizasyon yapısındaki sorunlar çözülecek, idarenin insan gücü ve teknik alt yapı yetersizliği giderilecektir.

Bilgi edinme hakkı ve şeffaflık kapsamında kişi ve kurumların ödedikleri vergilerin nereye ve nasıl harcandığı hususunda bilgi edinme ve gerektiğinde hesap sorma imkânına kavuşması sağlanacak, vergide öz denetim sistemi güçlendirilerek kayıp ve kaçak önlenecektir.

Tüm harcamalar gider konusu yapılabilecek

Vergi mükelleflerinin üretim ve ticaretine ilişkin belgelendirdikleri harcamaların gider konusu yapılması sağlanacaktır.

Asgari ücretliden vergi alınmayacak, bütün çalışanların gelirlerinin asgari ücret kadar kısmı vergi dışı bırakılacaktır.

Vergi yükümlülüğüne erişim kolaylaştırılacak

Vergi tahsilatının önündeki bürokratik işlemler ile süre kaybına ve amme alacağının tehlikeye girmesine neden olan engeller kaldırılacaktır. Etkin bir tahsilat modeli geliştirilecek ve uzlaşma müessesesi etkin ve basit hale getirilecektir.

Mükellefler ve vatandaşlarda vergi bilincini, vergi gayretini vergi ahlakını geliştirmeye dönük eğitim çalışmalarına önem verilecektir.

Ekonomik faaliyetlerin yoğun olduğu merkezlerde vergi danışma ve şikâyet birimleri yaygınlaştırılacaktır.

Kayıtdışılık ve kaçakçılıkla mücadele edilecek

Kayıtdışılıkla mücadele için kamu kuruluşlarının, özel sektörün, meslek kuruluşlarının, odaların ve sendikaların içinde olacağı toplumsal bir seferberlik başlatılacaktır.

Kayıtdışı ekonomik faaliyetler ile kara para elde edilmesine yönelik faaliyetler arasındaki ayrım netleştirilecek ve kara parayla mücadelede ayrı bir strateji belirlenecektir.

Akaryakıt, tütün, alkol ve şeker başta olmak üzere kaçakçılığın yüksek boyutlara ulaştığı alanlarda, yapılacak hukuki, idari ve denetim tedbirleriyle kaçakçılıkla etkin bir mücadele başlatılacaktır.

Kayıtdışı ekonominin önlenmesi, yasa dışı gelirlerin izlenmesi ve kara para faaliyetleriyle mücadele edilmesi için gerekli olan kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon sağlanacak ve bu amaçla MASAK etkinleştirilecektir.

TC kimlik numarası tüm işlemlerde kullanılacaktır.

Mali müşavirlerin öncelikli sorunları çözülecek

Mali müşavirlerin yaptıkları işlemlerle ilgili sorumluluklarının çerçevesi açık bir şekilde yeniden düzenlenecek, haksız rekabet, yetki karmaşası, tahsilat gibi öncelikli sorunları çözüme kavuşturulacaktır.

Kamu yatırımlarında etkinlik, verimlilik ve stratejik öncelik esas alınacak

Kamu yatırımlarının temel amacı, yatırımların planlanması ve uygulanmasında etkinlik sağlamak suretiyle projelerin ekonomik büyümeye ve buna bağlı olarak sosyal refaha sağlayacağı katkının en yüksek düzeye çıkarılmasıdır. Bu yapılırken, kamu ve özel sektör yatırımlarının akılcı ve birbirlerini tamamlayan yatırım alanlarına yönlendirilmesi esas olacaktır. Bağlılık katsayıları yüksek olan öncelikli-lokomotif sektörler belirlenerek, kalkınma projeleri spekülatif ve istikrarsız yatırım alanlarından çekilerek, ileri teknoloji birikimini sağlayabilecek alanlara kaydırılacaktır.

İleri teknoloji ve yüksek miktarda kaynak gerektiren enerji ve altyapı gibi büyük kamu projelerinde özel sektörün imkânlarından yararlanmak amacıyla kamu-özel sektör işbirliği yöntemi uygulanması suretiyle projelerin gerçekleştirilmesi teşvik edilecektir.

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması ilkesi çerçevesinde adalet, güvenlik, eğitim, sağlık, enerji, savunma, ulaştırma,

havacılık ve uzay, Ar-Ge, yazılım ve yeni teknolojilerin geliştirilmesine yönelik alanlardaki yatırım projelerine öncelik verilecektir.

Sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra yapılabilirliği ve önemi dikkate alınarak devam eden projelerden; çok kısa sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilecek olanlara, uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış projeler ile başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eşzamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere öncelik verilecektir.

Öncelikli yatırım projelerine kaynak tahsis edilecek, gerçeklikten uzak projeler ayıklanacak

Öncelikli yatırım projelerine gerekli kaynak tahsis edilecek ve öngörülen sürede tamamlanarak bir an önce geri dönüşü sağlanacaktır.

Gerçekçi etüde dayanmayan projelere kaynak tahsis edilmeyecektir. Belli bir stratejiye dayanmadan borçlanma ve sağlanan finansman kaynağına göre proje uygulama anlayışı yerine, sektörel ve proje bazındaki önceliklerden hareketle dış finansman sağlama anlayışı yerleştirilecektir.

Kamu projelerinin yönetiminde "proje döngüsü yönetimi"nin her aşamasında yani proje belirleme, hazırlama, analiz, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarında uyulması gerekli temel prensipler belirlenecek, uygulamadaki keyfiliğin ve dağınıklığın önüne geçilecektir.

Kamu kuruluşlarında proje yönetimi etkinleştirilecek ve hedefe yönelik şekilde performans denetimleri sağlanacaktır.

Önemli altyapı sektörlerinde gerçekleştirilecek projelerin planlanması ve uygulanmasında, bu amaca yönelik olarak hazırlanacak ana planlar ilgili kurumların katkısıyla oluşturulacak, gerçekleştirilme sürecinde yine kurumsal işleyişler-istişareler esas alınacaktır.

Ana planlarda yer alan öncelikler ile uyumlu olmayan siyasi rant yaratmaya ve gösterişe yönelik, gerçekçilikten uzak projeler gündeme getirilmeyecektir.

Kamuya ait hizmet binası yapımında saltanat anlayışına son verilecektir.

Toplumun büyük kesimini ilgilendiren önemli projelerde (ekonomik ve sosyal kalkınma projeleri) halkın proje oluşumuna ve karar süreçlerine katılımını sağlayacak katılım mekanizmaları oluşturulacak ve geliştirilecektir.

g) Borç Yönetimi Politikası

Kamu borçları sürdürülebilir seviyede tutulacak

Borç yönetimi, istikrarın sağlanması amacıyla kullanılan ayrı bir politika olarak değerlendirilecek, para ve maliye politikalarıyla uyumlu, sürdürülebilir, şeffaf ve hesap verilebilir bir borçlanma politikası izlenecektir.

Kamu kesiminde mali sorumluluk bilinci geliştirilecek, bu kapsamda mali yönetim, iç denetim ve iç kontrol faaliyetlerine ilişkin beşeri ve teknik kapasite güçlendirilecektir.

İç borcun vadesini uzatmak, çevrilebilirliğini sağlamak ve borç yükünü azaltabilmek için, borçlanmada alternatif yöntem ve araçlar kullanılacaktır. Bu amaçla, ikramiyeli veya primli tahviller, kademeli tahviller gibi yeni senetler ülke şartları da gözetilerek kullanılacaktır. Ayrıca, şartlara göre enflasyona ve dövize endeksli, hisse senedine dönüştürülebilir ve değişken faizli tahvil ihracı da araç çeşitlendirmesi amacıyla kullanılacaktır.

İç borçların vadesini uzatmak amacıyla, sigorta şirketleri, özel emeklilik fonları, tasarruf sandıkları, munzam sandıklar, emeklilik sandıkları gibi banka dışı finansal kuruluşlara yönelik olarak uzun vadeli özel tertip tahviller ihraç edilecektir.

Borçlanma maliyetini düşürmek amacıyla, geniş bir yatırımcı kitlesine ulaşılarak ihale sistemi rekabetçi hale getirilecektir. Bu amaçla

etkin işleyen derin bir ikincil piyasanın tesisi için, borçlanma senetlerinin likiditelerinin yüksek olması amacıyla, senetlerin vadesinden önce geri ödenebilmesine, başka senetlerle değiştirilebilmesine, parçalara ayrılarak satılmasına imkân veren yöntemlere ağırlık verilecektir.

Dış borçlanmada; uluslararası piyasalardaki gelişmelere paralel olarak döviz kompozisyonu çeşitlendirilecek, riskin ve maliyetin azaltılması için finansal araçlardan faydalanılacak ve değişik piyasalara yönelinecektir.

Özel sektörün kur riskini hafifletecek tedbirler alınacak

Son yıllarda uygulanan kur ve faiz politikaları sonucunda hem dış ticaret açığı artmış, hem de özel sektörün dış borçlanması tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.

Tehlikeli boyutlara ulaşan özel sektör borçlarının, özellikle de bankalar dışındaki şirketlerin, dış borç stokunun azaltılması ve döviz kuru riskinin hafifletilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

h) Borç Sarmalından Çıkış Projesi

"Borç Sarmalından Çıkış Projesi" ile vatandaşların borç sorunu çözülecek, icralık durumdaki kredi ve kredi kartı borçlularına kolaylık getirilecek

KOBİ'lerin, esnaf ve sanatkârın, çiftçilerimizin ve diğer vatandaşlarımızın borç ve yüksek faiz sarmalının neden olduğu yoksulluk tuzağından kurtarmak amacıyla finansal borçların yeniden yapılandırılması için "Borç Sarmalından Çıkış Projesi" uygulamaya konulacaktır.

Bu doğrultuda bankaların mevcut durumda donuk ve şüpheli alacak olarak görülen ve takibi başlatılmış olan alacakları, büyük ölçüde gönüllülük esasına dayanan bir mekanizma dâhilinde faizleri enflasyona göre yeniden hesaplanmak suretiyle ve üç yıllık bir vadede yeniden yapılandırılacaktır. Bu işlemler yapılırken BSMV (Banka Sigorta

Muameleleri Vergisi) ve KKDF (Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu) kesintisi alınmayacaktır.

Böylece bankaların donuk kredileri azalacak, aktiflerin kalitesi artacak, vatandaşların birikmiş borçlarında önemli ölçüde azalma sağlanacak, girişimcimizin, çiftçimizin yeniden aktif üretime katılımı sağlanmış olacaktır.

Mevcut borç sorunu çözümlenirken bir yandan üreten ekonomi programının sağlayacağı gelir ve istihdam artışı, diğer yandan sosyal destek programımız, finansal farkındalık ve alınacak makro ihtiyati tedbirlerle vatandaşımızın tekrar borç tuzağına düşmesinin önüne geçilecektir.

ı) Finansal Piyasalar ve Bankacılık

Uluslararası standartlarda sağlıklı işleyen finansal sistem oluşturulacak

Reel ekonominin ihtiyaçlarını karşılayacak ve büyümeyi finanse edecek her türlü finansal aracın ihraç edilebildiği, işlem maliyetlerinin düşük olduğu, güçlü bir teknolojik ve beşeri altyapıya sahip, etkin bir biçimde denetlenen, yenilikçi ve şeffaf işleyen bir mali piyasa yapısı hedeflenmektedir.

Finansal sistemin sağlıklı bir şekilde işlemesi için sistemin tüm unsurları güçlendirilecek ve sağlıklı bir yapıya kavuşmaları sağlanacaktır. Başta bankacılık sektörü olmak üzere, finansal piyasaların milli niteliğinin korunmasına özen gösterilecektir.

Finansal sistemin işlevlerini yerine getirebilmesi için; ülke şartları ve uluslararası standartlar dikkate alınarak hukuki düzenlemeler yapılacak, gözetim ve denetim sistemleri uluslararası standartlara uygun hale getirilerek etkin işlemesi sağlanacaktır.

Mali piyasalarda Ar-Ge faaliyetleri desteklenecek, mobil bankacılık ve internet bankacılığı yaygınlaştırılacaktır.

Mali sektörde çevre ülkelerle işbirliği geliştirilecektir.

Bankaların firmaları kredilendirme aşamasında ortak risk raporlama ve kredi derecelendirme ölçütlerine kavuşması sağlanacaktır.

Mevduat sigorta sistemi rekabetçi hale gelecek

Mevduat sigorta sisteminde, bankaların risklerinin dikkate alındığı riske dayalı bir prim sistemi oluşturularak bankaların sistemi kötüye kullanmaları önlenecek ve mudilerin daha seçici davranmaları sağlanarak rekabetçi bir ortam oluşturulacaktır.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun yönetimindeki siyasi etkiler ve çıkar odaklı baskılar ortadan kaldırılacaktır.

Bankaların sorunlarının Fon'a devredilmeden çözülmesi esas olacak, önlemlere rağmen mali bünyesi güçlendirilemeyen bankalar ve şirketler tasfiye edilecektir.

Sermaye piyasaları geliştirilecek

Sermayenin tabana yayılması diğer bir temel hedefimizdir. Bu itibarla, başta menkul kıymet borsaları olmak üzere sermaye piyasalarının gelişimi ile yabancı yatırımcı etki ve kontrolünden kurtulmasını sağlayacak tedbirler alınacak, daha fazla küçük ve orta ölçekli yurt içi yatırımcının sisteme girmesini sağlayacak yöntemler geliştirilmek suretiyle de piyasaların yeterli derinliğe kavuşması temin edilecektir.

Finansal ürünlerin yeterli çeşitliliğe sahip olması ve finansal farkındalığın artırılması sağlanacaktır.

Tasarruf farkındalığı oluşturularak yurtiçi tasarrufları artırıcı politikalar uygulanacak ve ekonomide yatırım seviyesi artırılacaktır.

Yurt dışı para, menkul kıymet ve mal piyasaları ile ilişki ve iş birliği geliştirilecektir.

Şirketlerin borsaya girişi teşvik edilecek, kurumsallaşmalarını özendirecek kolaylıklar getirilecektir.

Borsada manipülasyon yapanlar mutlaka engellenecek, güven kaybına neden olacak unsurlar ortadan kaldırılacaktır.

Ülkemiz uluslararası finansal işlemler için çekim merkezi haline getirilecek

Türkiye'yi uluslararası finansal işlemler için çekim merkezi haline getirebilmek amacıyla idari, hukuki, vergisel, düzenlemeler ile fiziki, teknolojik ve beşeri altyapıyı güçlendirmeye dönük tedbirler alınacaktır. Büyük uluslararası bankaların yatırım fonlarının, emekli fonlarının bölge ofislerini ülkemizde kurmaları sağlanacaktır. Finansal işlemlerin yoğunlaştığı bölgelerin bu proje kapsamında fiziki alt yapıları güçlendirilecektir.

Finansal işlemlerden oluşan katma değerin GSYH içindeki payının beş puan artırılması hedeflenmektedir.

Şeffaf ve güvenli bankacılık sistemi oluşturulacak

Tasarruf sahipleri ve kredi kullananlar için şeffaf ve güvenli bir bankacılık sistemi oluşturulacaktır.

Bankaların reel kesimin finansmanında etkin hale gelebilmesi için, kaynak maliyetlerini artıran unsurlar yeniden değerlendirilerek, zaruri olmayanların tasfiyesi sağlanacak, bu suretle ortaya çıkacak avantajın ise doğrudan kredi faizlerine yansıtılması temin edilecektir.

Tasarruf artışının sağlanması için bankacılık sisteminde vatandaşımızın gelir fazlasını yatırabileceği finansal araçlar çeşitlendirilecek ve yaygınlaşması sağlanacaktır.

Kamu bankalarının; tarım sektörünün modernleşmesi, sanayi üretiminin artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi ile tarımsal üretime, küçük ve orta ölçekli işletmelere, Ar-Ge ve teknolojik yatırımlara destek verecek şekilde hizmet vermeleri sağlanacaktır.

Ziraat Bankası yeniden yapılandırılarak kamu bankası olarak kalacak ve tarım sektörünün modernleşmesine ve tarımsal üretime destek sağlayan, ancak verimlilik ve performans esasına göre yönetilen bir yapıya kavuşturulacaktır.

Halk Bankasının satışında halka arza ve sektörü ilgilendiren meslek kuruluşlarına öncelik verilecek, blok satışa izin verilmeyecektir.

Bankacılık prensiplerine uygun etkin bir yönetim yapısına kavuşturulması amacıyla, yönetiminde kamunun rolünü azaltacak şekilde Vakıfbank'ın yeniden yapılandırılması sağlanacaktır.

Türkiye Kalkınma Bankası yeniden yapılandırılarak, KOBİ finansmanında etkin bir şekilde kullanılacaktır. Özellikle bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesine yönelik projeleri desteklemesi sağlanacaktır.

KOBİ'lere yönelik Gelişen İşletmeler Piyasası yeniden açılarak etkin olarak çalışması sağlanacaktır.

Bankacılık kesimini reel sektöre sürekli olarak mali destek verebilir hale getirecek tedbirler alınacaktır.

KOBİ'lerin bankalardan daha fazla kaynak kullanmasını temin etmek üzere, Kredi Garanti Fonu sisteminin kaynakları artırılacaktır. Ayrıca, Kredi Garanti Fonu ve risk sermayesi sistemi etkin hale getirilerek KOBİ'lerin teminat sorunu çözülecektir.

Türkiye İhracat Kredi Bankasının kaynakları artırılacak ve ihracatın finansmanında ve sigortalanmasında etkinliği artırılarak ihracata dayalı bir büyüme yapısına katkıda bulunması sağlanacaktır. Bu çerçevede, Eximbank'ın ihracatta önemli payı ve potansiyeli olan şehirlerde şube açması ve muhabir ağını genişletmesi sağlanacaktır.

Sigortacılık sistemini geliştirecek politikalar uygulamaya konulacak

Bu kapsamda mali sistemin derinleşmesine katkıda bulunmak, uzun vadeli tasarrufları artırmak ve tamamlayıcı bir sosyal güvenlik sistemi oluşturmak için bireysel emeklilik ve diğer sigorta türleri desteklenecektir. Ayrıca modern ekonominin gereklerine uygun olarak reel ekonominin ve üreticilerin risklerini kapsamak ve ticaretin gelişmesini sağlamak amacıyla sigortacılık sistemini geliştirecek politikalar uygulamaya konulacaktır.

i) Dış Ticaret

Dış ticaret açığı ve cari açık azaltılacak

AKP döneminde rekor düzeylere ulaşan dış ticaret açığı ve cari işlemler açığı, ülkemizin ekonomik yapısını olumsuz etkilemekte ve kırılganlığı artırmaktadır.

Ekonomi programımızın temelini oluşturan ihracata dayalı ve istihdam dostu büyüme modelinin gereği olarak, üretimin ve ihracatın ithalat bağımlılığı azaltılarak sürdürülebilir büyüme ve ihracat artışını sağlayacak politikalar uygulanacaktır.

Yurtiçi ara mal üretimi teşvik edilecek

Dâhilde işleme rejimi, başta tarım ürünleri olmak üzere ithalatı azaltacak ve yerli üretimi artıracak şekilde düzenlenecektir.

Dışa açık ve rekabetçi bir yapı içerisinde dünya ekonomisi ile bütünleşmeyi sürdüren bir yapı esas alınacak, ihracatı geliştirmek için, ilgili tarafların da katılımı ve onayıyla, planlı ve proaktif bir dış ticaret politikası uygulamaya konulacaktır.

Bu kapsamda, ihracatta; katma değeri yüksek, bilgi ve teknoloji yoğun ürünler ihraç etmek; dünya ticaretinde önemi artan, alım gücü yüksek,

genç nüfuslu ve dinamik pazarlara yönelmek; komşu ülkelerle ticareti geliştirmek; nihai tüketiciye ulaşmak gibi stratejiler benimsenecektir.

İhracatta sektör, mal ve pazar çeşitliliği sağlanacak

İhracatta sektörel ve mal grupları çeşitliliğinin sağlanması kapsamında, katma değeri yüksek ve teknoloji yoğun mallara ağırlık verilerek "Türk Malı" imajının yerleşmesi için moda-marka oluşturulması ile tanıtım ve tasarım faaliyetleri desteklenecektir.

Bu çerçevede, moda ve markaya yönelik tekstil ve konfeksiyon sanayi, elektrikli ve elektronik makine ve cihazlar sanayi, otomotiv ana ve yan sanayi, makine-imalat sanayi, demir-çelik sanayi, gıda sanayi ve bilişim sektörlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi sağlanacaktır.

Yurt dışındaki Türk müteşebbislerinin Türkiye ve diğer ülkelerde yapacakları yatırımlar desteklenecek ve bu konuda gerekli danışmanlık hizmetleri verilecektir.

Uluslararası rekabette Türk firmalarının başarılı olabilmesi için, teknolojik yenilenme, Ar-Ge ve kalite artırma faaliyetlerine gereken destek sağlanacaktır.

Ürün, girdi ve ülkeler bazında spesifik çalışmalar yapılarak üretim teşvikleri az sayıda belirlenen ürünlere yoğunlaştırılacaktır.

Üretim tercihlerinin orta ve yüksek teknolojili belirli sektör ve ürün gruplarında yoğunlaşması teşvik edilerek ekonomimiz; katma değeri yüksek, rekabet gücünü artırabilecek bir üretim yapısına kavuşturulacaktır.

Üretim tercihlerinin yoğunlaştığı alanlarda Ar-Ge çalışmalarına ayrılan kaynaklar artırılacaktır.

Dış piyasalarda kalıcı pazar payı edinmek üzere yurtdışı mağaza zincirlerinin yaygınlaşması desteklenecektir.

Tanıtım ve fuarlara katılım artırılacak; Türkiye'nin ev sahipliği yaptığı uluslararası toplantılar sırasında fuarlar ve iş forumları düzenlenecek,

özellikle hedef ülkelerde yapılacak iş konseyi toplantıları sırasında ihraç ürünlerinin tanıtılması sağlanacak ve yurtdışında yerleşik Türk işadamları ile işbirliği artırılacaktır.

Yeni pazarlara ulaşma ve rekabet gücü kazanabilme açısından farklı ülke ve piyasalarda ülke çıkarları doğrultusunda, siyasi yaklaşımlardan arındırılmış akılcı politikalar izlenecektir. İhracatımızın önemli bir bölümünü gerçekleştirdiğimiz AB ülkeleri yanında Asya ve Afrika piyasalarında ikili işbirlikleri oluşturularak yeni pazarlara ulaşım ve erişim kolaylaştırılacaktır.

Uluslararası rekabet gücünü zayıflatan unsurlar kaldırılacak

Ulaştırma, enerji ve diğer girdi maliyetleri bakımından Türk sanayicisinin uluslararası rekabet gücünü zayıflatan unsurlar ortadan kaldırılacak ve yatırım-üretim-ihracat zinciri sağlıklı olarak kurulacaktır.

Dünya ticaretinde payı giderek artmakta olan elektronik ticaret yoluyla ihracatımızın artırılması için gerekli alt yapı oluşturulacaktır.

Özel sektörün yurtdışı yatırımları ve ticari ilişkilerinde kamu kurumlarının her türlü desteği vermeleri sağlanacaktır.

Başta ihracat taahhüt kapatma olmak üzere, ihracat teşvik sistemi yeniden yapılandırılacaktır. Vergi idaresinin, başta gümrük idaresi olmak üzere ilgili diğer kamu kuruluşlarının veri bankalarına ulaşması sağlanarak, vergi iadesi talepleri daha hızlı sonuçlandırılacaktır. Nakdi KDV iadelerinde karşılaşılan sorunlar nedeniyle mahsuben iade uygulaması yaygınlaştırılacaktır.

İhracatın kredi, sigorta ve garanti programlarıyla teşvik edilmesi kapsamında, ihracatın finansmanında Türk Eximbank yeni dönemde daha aktif bir hale getirilerek güçlendirilecek, bürokratik işlemler azaltılarak Eximbank kredilerinin zamanında kullanılması sağlanacaktır.

İhracatın ithalat bağımlılığını azaltmak amacıyla yerli kaynaklarla üretilebilecek girdilerin yurt içinde üretimi teşvik edilecektir.

Tüketim malı ithalatının caydırılması amacıyla, ihtisas gümrükleri daha etkin şekilde çalıştırılacak, ithalatta aşırı ucuz ve kalitesiz mal girişi daha yakından izlenecek, ithalatta haksız rekabet, gözetim ve standart denetimi mevzuatları çerçevesinde yürütülen uygulamalar titizlikle devam ettirilecektir.

İhracat odaklı üretim artışında daha rekabetçi bir yapı oluşturulabilmesi için lojistik ve ulaştırma alt yapısı geliştirilecektir. Bölge ülkelerine de hizmet edecek, ulaşım yolları üzerinde büyük ticaret limanları ve bunlara bağlı lojistik ve stratejik sanayi kümeleri oluşturulacaktır.

Yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın tasarrufları ülke ekonomisine kazandırılacak

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın tasarruflarının ülke ekonomisine kazandırılarak üretim ve diğer alanlarda kullanılması amacıyla, işçi döviz hesaplarının bankacılık sektörü ve sermaye piyasası araçları kanalıyla Türk finans sektörüne aktarılmasını sağlayacak bir mekanizma oluşturulacaktır.

Tasarruflarını iyi niyetle ülkemizin ekonomik kalkınmasını desteklemek amacıyla holding tipi şirketlere aktaran vatandaşlarımızın kaybolan tasarruflarının telafisi amacıyla, Ortaklık Tazmin Fonundan yararlanmaları sağlanacaktır.

Uluslararası hizmet ticareti müzakereleri kapsamında ülkemiz yatırımcılarının yurt dışında haklarının teminat altına alınması ve korunması sağlanacaktır.

j) Doğrudan Yabancı Sermaye ve Özel Sektör Yatırımları

Doğrudan yabancı sermaye teşvik edilecek

Uluslararası rekabet gücüne sahip yüksek katma değerli mal ve hizmet üretmek, ileri teknoloji transferini gerçekleştirmek, istihdam artışı

sağlamak, yönetim kapasitesi ve işgücü kalitesini geliştirmek amacıyla, milli menfaatlerimizi gözetmek, çevreye ve insana saygılı olmak kaydıyla doğrudan yabancı sermaye ve özel sektör yatırımlarına Türkiye'yi cazip kılmak için gerekli kolaylıklar sağlanacaktır. Özellikle ileri teknoloji ürünlerine ilişkin yatırımlara özel teşvik ve öncelik verilecektir.

Ancak, yabancı sermayenin faaliyet gösterdiği sektörde milli güvenliği ve ekonomik istikrarı olumsuz etkileyecek ve rekabeti engelleyecek şekilde hâkim konuma gelmemesi için gerekli önlemler alınacaktır.

Yatırım işlemleri hızlandırılacak

Yabancı sermayenin ülkemize çekilebilmesi, yerli ve yabancı yatırımcıların bir araya getirilmesi için etkin bir tanıtım faaliyeti yürütülecektir.

Doğrudan yabancı yatırımların yer seçimi, alt yapı gibi sorunlarını önemli ölçüde gideren "Endüstri Bölgeleri" uygulamaları etkin bir araç olarak kullanılacaktır. Bürokratik işlemleri basitleştiren ve tüm işlemlerin tek merkezde yapılmasına imkân veren "Tek Durak İş Merkezleri" kurulacak ve yaygınlaştırılacaktır.

Şirketlerin yönetiminde kurumsal yönetim ilkelerinin hakim olması ve şirketlerin finansal ve kurumsal yapılarının güçlendirilmesini sağlayacak önlemlerle uluslararası rekabet güçleri artırılacaktır.

Yabancı yatırımların özendirilmesi amacıyla yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulması, tabi olunan esaslar açısından yabancı yatırımcıyla yerli yatırımcı arasında ayrım gözetilmemesi ve kar transferlerinde uluslararası uygulamaların esas olması sağlanacaktır.

Yabancılara mülk satışının esasları, karşılıklılık ilkesi dikkate alınarak ve milli güvenliği tehdit etmeyecek şekilde belirlenecektir.

Öngörülebilir kurumsal bir yatırım ortamı oluşturulacak

Hukuk normlarında, vergilemede ve bürokratik işlemlerde yatırım için her bakımdan öngörülebilir, istikrarlı ve güvenilir bir ortam oluşturulacak, hukuk devleti tesis edilerek yabancı yatırımcı için bütünüyle kurumsal hale gelmiş bir yatırım ortamı teşekkül ettirilecektir.

Kısa vadeli portföy yatırımlarının piyasalardaki dalgalanmalar sonucu hızlı ve yüksek miktarda yurt dışına çıkmasını önleyecek tedbirler alınarak, kısa vadeli sermaye hareketleri ekonomik istikrarsızlık unsuru olmaktan çıkarılacaktır.

Yerli üreticilerin rekabet gücünü artıracak teşvikler uygulamaya konulacak, girdi maliyetleri düşürülecektir. Vergi politikalarında rekabet gücünü azaltan istisna, muafiyet ve indirimler azaltılacaktır.

Yeni teşvik sisteminde, bölgesel teşviklerden ziyade, en fazla etkiyi yapacak stratejik sektör ve işletmeler üzerine yoğunlaşılacaktır.

Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı yeniden yapılandırılacak ve etkin bir şekilde çalışarak yabancı ve yerli yatırımcıyı teşvik etmesi sağlanacaktır.

Makine teçhizat yatırımları için alınan kredilerin maliyeti düşürülecek

Makine teçhizat yatırımlarını teşvik etmek amacıyla, makine teçhizat alımlarında kredi kullanımında Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi alınmayacaktır.

Ülkenin makine teçhizat üretme kapasitesini artıracak önlemler alınacaktır.

İthal ettiğimiz bazı malların üretimi özel bir program kapsamında teşvik edilecek

Yoğun olarak ithal edilen belli malların ülkemizde üretimini sağlamak için yatırım yapılması amacıyla belli bir program dahilinde Merkez Bankası tarafından reeskont kredisi verilecektir.

k) Özelleştirme

Özelleştirmede halka arz yöntemi esas olacak, stratejik kuruluşların özelleştirilmesinde seçici olunacak

Özelleştirmede amaç, devletin ekonomiye doğrudan müdahalesinin sınırlandırılması, verimliliğin arttırılması, ekonomide rekabet ortamının tesisi, kamu maliyesi üzerindeki yükün hafifletilerek kaynakların etkin kullanılması, üretim ve istihdam artışı sağlanması, teknoloji transferi ve ihracat kapasitesinin geliştirilmesi, sermayenin tabana yayılmasıdır.

Özelleştirme uygulamalarında; kapsam ve öncelikler yeniden belirlenecek, kamuoyunun desteği ile birlikte uzlaşma ve şeffaflık temin edilecek ve özelleştirme sonrası yeni yatırım ve istihdam imkânları yaratılması ile ekonomi ve millî güvenlik açısından stratejik öneme sahip olan kuruluşlarda kamunun gerektiğinde müdahale ve yönlendirme yapabilmesi, belirleyici unsurlar olarak dikkate alınacaktır.

Özelleştirmede öncelikli olarak halka arz yoluyla özelleştirme yöntemi uygulanacak, sermayenin tabana yayılması sağlanacaktır. Devlet tekellerinin yerini özel sektör tekellerinin almasını önleyecek piyasa düzenleyici çalışmalar etkinleştirilecek ve rekabetçi piyasaların oluşması sağlanacaktır.

Özelleştirilecek kuruluşlarda kalite ve maliyet yapısı bakımından uluslararası rekabet şartlarında üretim yapılabilmesi, tüketici hak ve menfaatlerinin korunması, bölgeler arasındaki gelişmişlik farklarının

azaltılması, rekabetin engellenmemesi ve kamuya ilave yük getirmemesi özelleştirme politikamızın belirleyici özelliği olacaktır.

Özelleştirmelerde şeffaflık ilkesi tam anlamıyla uygulanacak, kamu vicdanını rahatsız edecek hiçbir uygulamaya izin verilmeyecektir.

Özelleştirme işlemlerinin mevzuata uygun olması sağlanacak, özelleştirme sonrası ihtilafları en aza düşürecek şekilde özelleştirme hazırlıkları titizlikle yapılacak, yargıya intikal eden özelleştirme uygulamalarında yargı kararlarını uygulanamaz kılmaya dönük özel ilişkileri öne çıkaran girişimlerin önüne geçilecektir.

Hangi kuruluşların özelleştirileceğine ilişkin özelleştirme politikası gözden geçirilerek büyük hidroelektrik santralları gibi stratejik olan varlıklar belirlenecek ve bunlar özelleştirilmeyecektir.

Gelir getiren kamu alt yapı tesisleri için gelir ortaklığı senetleri ihraç edilerek hem kaynak yaratılacak hem de alt ve orta gelir grupları için alternatif yatırım araçları sunulacaktır.

Özelleştirmelere ilişkin şartnamelerde yer alan taahhütlerin yerine getirilmesi amacıyla etkin bir hukuki takip ve denetim sistemi oluşturulacaktır.

KİT'lerin satışından elde edilecek gelirlerin bir kısmı, dar ve sabit gelirli vatandaşlarımıza yönelik sosyal politikaların, mesleki eğitim ve beceri edindirme programlarının finansmanında kullanılacaktır.

KİT'lerin karlılık ve verimlilik esasına göre çalışması sağlanacak

KİT'ler tek bir portföyde toplanarak karlı ve verimli bir biçimde faaliyet gösterecek şekilde yönetilmeleri sağlanacaktır. Daha az müdahaleci, daha çok piyasacı bir KİT politikasının uygulandığı bu sistemde, Özelleştirme İdaresi yeniden yapılandırılacaktır.

KİT'lerde profesyonel yönetim anlayışına geçilecek, kontrollü bir yöneticilik anlayışından uzaklaşılıp kar ve vergi odaklı bir KİT işletmeciliğine gidilecektir.

Karar alınırken özelleştirecek ya da tasfiye edilecek KİT'lerin, özelleştirme veya tasfiyesi gerçekleştirildikten sonra bulunduğu sektörlerde üretimin aksamamasına, istihdam alanlarının daralmamasına ve ithalata bağımlı hale gelinmemesine dikkat edilecektir.

Zarar eden KİT'lerden rehabilite edilebileceklerin gerekli yatırımları gerçekleştirilecek, rehabilitasyonu mümkün olmayan ve sektöründe doğal tekel olmayanların ise tasfiyesi sağlanacaktır.

l)Ekonomi Yönetiminde Yeniden Yapılanma

Ekonomi ve Hazine Bakanlığı kurulacak

Ekonomiye ilişkin politikaların ve uygulamaların değişik bakanlıklar ve müsteşarlıklar bünyesinde oluşturulması ve uygulanması nedeniyle, kararların alınmasında, işlemlerin yürütülmesinde ve koordinasyonunda yaşanan sorunları çözebilmek ve dağınıklığı gidermek amacıyla ekonomi yönetimi yeniden yapılandırılacaktır.

Ekonomi Bakanlığı bugünkü yapısıyla büyük ölçüde dış ticaretten sorumlu ve görevlidir. Ekonominin diğer bileşenlerini ve fonksiyonlarını içinde barındırmayan mevcut Ekonomi Bakanlığı kaldırılacak ve yeni bir Ekonomi ve Hazine Bakanlığı kurulacaktır. Ekonomik politikaların uygulanması, borç yönetimi, özelleştirme uygulamaları, kamu bankaları, yeni oluşturulacak Mali Piyasalar Üst Kurumu, BİST, Merkez Bankası ile koordinasyon ve bu kuruluşların uygulamalarının makro politikalar ile uyumunun izlenmesi ve koordinasyonu bu bakanlık tarafından yapılacaktır.

Bütçenin gelir ve harcamalarına ilişkin uygulama Maliye Bakanlığı; sanayi ve iç ticaret ile dış ticaretin geliştirilmesi ve gümrük işlemlerine

ilişkin uygulama yeniden kurulacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılacaktır.

Strateji ve Politika Geliştirme Müsteşarlığı kurulacak

Kalkınma Bakanlığı kapatılacak ve bazı görevleri Ekonomi ve Hazine Bakanlığına verilecektir. Hükümete müşavirlik, makroekonomik, sektörel ve bölgesel vizyon, strateji ve politika geliştirme, üst politika dokümanları yapma gibi görevler ise yeni kurulacak ve Başbakana doğrudan bağlı olacak Strateji ve Politika Geliştirme Müsteşarlığı tarafından üstlenilecektir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar yeniden yapılandırılacak

Mevcut kurulların yeniden yapılanmaları ile yeni düzenleyici kurul kurulması idarenin bütünlüğü, verimlilik ilkeleri ve kaynak israfına yol açmayacak şekilde, bağımsızlık ekseninde değerlendirilecektir.

Tüm finansal piyasaların daha sağlıklı ve istikrar içinde işlemesini ve dengeli ekonomik büyümeye katkıda bulunmasını sağlamak üzere; bankacılık, sermaye piyasası, sigortacılık ve diğer mali sektörü kapsayacak Mali Piyasalar Üst Kurumu; haberleşme, iletişim, ulaştırma, enerji piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla Sektörel Piyasalar Üst Kurumu; iş güvenliği, tarım, gıda ve ilaç piyasalarının düzenlenmesi amacıyla Halk Sağlığı Düzenleme ve Denetleme Üst Kurumu oluşturulacaktır. Kamu İhale ve Rekabet Kurumu ise yeniden yapılandırılacaktır.

Koordinasyon sağlamak üzere Ekonomik ve Mali İşler Yüksek Kurulu oluşturulacak

Yüksek Planlama Kurulu, Özelleştirme Yüksek Kurulu, Para Kredi Koordinasyon Kurulu ve Ekonomi Koordinasyon Kurulunun birleştirilmesiyle Ekonomik ve Mali İşler Yüksek Kurulu oluşturulacak

ve tüm ekonomik ve mali işlerle ilgili eşgüdümün sağlanması bu Kurulca yerine getirilecektir.

m) Katılımcı Kalkınma

Atıl kaynaklar harekete geçirilecek, göç önlenecek

Toplumun topyekûn üretime katılması, katıldığı oranda üretimden pay alması ve "ortaklık" anlayışına dayanan "katılımcı kalkınma" ile doğal ve beşeri kaynakların harekete geçirilmesi sağlanacaktır.

Esnaf, sanatkâr, çiftçi, ev kadını ve gençlerin atıl kaynakları harekete geçirecek yöntemlerle üretime daha aktif katılımları temin edilecektir. Geliştirilecek "yerinde" projeler ile büyük kentlere göç de önlenecektir.

Birlikte yönetim birlikte üretim yapılacak, çalışanlar fabrikaya ortak olacak

Bu kapsamda tarımda ve küçük sanayide katma değeri yüksek ürünler üretilmesi sağlanacaktır. Ülkenin her yerinde uygulamaya konulacak projelerle çalışanlar aynı zamanda fabrikalara, işyerlerine ortak olacaklar ve yönetime katılacaklardır. Herkesin kalkınma hamlesine katkı verdiği demokratik bir anlayış içinde yürütülecek projelerin hayata geçmesi ile ilave istihdam sağlanacaktır. Pazar imkânlarının geliştirilmesi ile üretim gelire dönüştürülecek ve yoksulluk azalacaktır. Yeterli gelir elde eden vatandaşlarımız karnını doyurmak için bulundukları yerleri terk etmek zorunda kalmayacaktır. Bu şekilde Türkiye, doğal ve beşeri kaynaklarını daha etkin kullanabilecek, kalkınma hareketine ivme kazandıracaktır.

Sosyal sorumluluk projeleri desteklenecek

Gerçek ve tüzel kişilerin sosyal sorumluluk projelerine katılımı, vergi indirimleri yoluyla teşvik edilecektir.

5- BİLİM VE TEKNOLOJİ

Bilime ve bilim insanına önem verilecek

Bilim ve teknoloji politikamızın esasını; bilime, bilim insanına, bilimsel düşünceye, yenilikçiliğe, teknoloji üretimine ve teknolojinin üretimde kullanımına önem verilmesi, üretim yöntemlerinin rekabetçi düzeye ulaştırılarak sanayileşmenin gerçekleştirilmesi ve bilgi toplumuna geçişin sağlanması oluşturacaktır.

Bilim ve teknoloji üretme yeteneğini ve kapasitesini artırarak toplumun refah düzeyini yükseltmek ve ekonomik kalkınmayı gerçekleştirmek amacıyla teknoloji üretim seferberliği başlatılacaktır.

Ülkemizde sosyal ve fen bilimleri ile fikir ve sanat alanında bilimsel düşüncenin hayat bulacağı ve itibar göreceği bir iklim oluşturulacaktır.

Temel eğitimden başlamak üzere, eğitim ve öğretimde aklın ve bilimin hâkimiyeti sağlanarak, öğrenci ve öğreticilere sorgulayıcı ve araştırmacı bir kimlik kazandırılacaktır.

Araştırmacı insan gücü yetiştirme programları uygulamaya onulacak ve araştırmacıların istihdamı teşvik edilecektir.

Üniversitelerde Yükseköğretim Kanunu'nun 50'nci maddesine göre istihdam edilen geçici araştırmacıların daimi istihdamları sağlanacaktır.

Öğretim üyesi yetiştirme programının (ÖYP) daha etkin ve teşvik edici yönde geliştirilmesi ve nitelikli araştırmacıların doğru yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Bin kişiye düşen tam zamana eşdeğer araştırmacı sayısı 2019 yılında 3'e çıkartılacaktır.

"Bilim, Teknoloji ve İletişim Bakanlığı" kurulacak

Bilgi toplumuna geçişin her türlü alt yapısının oluşturulması, teknoloji tedarik ve yatırımları ile bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirmenin

etkin bir şekilde yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması amacıyla **"Bilim, Teknoloji ve İletişim Bakanlığı"** kurulacaktır. Mevcut Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığının ilgili birimleri bu bakanlık bünyesine alınarak yeniden yapılandırılacak ve etkin bir hale getirilecektir.

Bilimsel araştırmalara daha fazla kaynak ayrılacak

Kamu kaynaklarından Ar-Ge yatırımlarına daha fazla kaynak aktarılacaktır. Özel sektörün; Ar-Ge ve teknoloji üretimi yatırımları desteklenecek, Ar-Ge'ye daha fazla kaynak ayırması sağlanacaktır.

Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payı bugünkü yüzde 0,9 seviyesinden dört yıl içinde yüzde 2'ye çıkarılacaktır.

Kamu ihalelerinden alınacak pay ile Ar-Ge fonu oluşturulacak ve uluslararası fonlardan yararlanmaya matuf projeler geliştirilecektir. Üniversitelerin, araştırma kurumlarının ve özel sektörün öncelikli ve ileri teknoloji alanlarında Ar-Ge projeleri geliştirmeleri ve uygulamaya koymaları teşvik edilecektir.

Üniversitelerimizin bilgi ve teknoloji üretim merkezleri hâline gelmeleri sağlanacak, bilimsel ve teknolojik alanda atılım yapabilmenin önemli araçlarından olan teknokentler ve teknoloji serbest bölgelerinin gelişimi ve yaygınlaşması temin edilerek üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde güdümlü projeler gerçekleştirilmesi sağlanacak, üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri kurulacak, özel sektörün ve üniversitelerin Ar-Ge kapasitesinden yararlanması temin edilecektir.

Milli Yenilik Sistemi kurulacak

Ülkemize küresel ölçekte rekabet gücü kazandırılmasında, dünya pazarlarından daha fazla pay alınmasında, verimliliğin artırılmasında, bilim ve teknolojinin ekonomik faydaya dönüştürülmesinde stratejik bir rolü olan yenilikçiliğe (inovasyon) önem verilecektir.

Bilimsel ve teknolojik araştırmaların, yenilikler ve buna bağlı olarak verilecek patentler aracılığıyla üretime ve toplumsal faydaya dönüşmesini sağlamak amacıyla **"Milli Yenilik Sistemi"** kurulacak, bu çerçevede, teknolojik yenilikler ve teknolojik ürünleri yenilemek için gerekli olan Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.

Milli Yenilik Sisteminin kurulmasının ardından, sektörel ve yerel bazda yenilik sistemleri oluşturulacak ve bölgesel özelliklere göre sistem yapılandırılacaktır.

Patent, ticari marka, endüstriyel tasarım ve telif haklarının korunması amacıyla fikri mülkiyet hakları sistemi etkinleştirilecek, Ar-Ge sonuçlarının sanayiye ve üretime aktarılabilmesi için "Teknoloji Transfer Merkezleri" yaygınlaştırılacak ve özel sektörün Ar-Ge ve teknoloji üretimi yatırımlarını desteklemesi sağlanacaktır.

Güdümlü Ar-Ge projeleri desteklenecek, KOBİ'ler bu projeler kapsamına alınarak rekabet gücü geliştirilecek ve büyük projeler üretme kapasitesine kavuşturulacaktır.

Bilim ve teknolojide kurumsal kapasite geliştirilecektir. Bu çerçevede milli teknoloji üretim merkezi "**Bilge Kent"** oluşturulacak ve Türk Dünyasının bilimsel araştırma merkezi niteliğinde "Ankara Temel Araştırmalar Merkezi (ATAM)" kurulacaktır.

Türkiye bilim insanları için cazibe merkezi olacak

Ekonomik ve toplumsal kalkınmanın en önemli faktörlerinden birinin yetişmiş insan gücü olduğu gerçeğinden hareketle; bilim camiası için Türkiye'yi bir çekim merkezi hâline getirecek her türlü alt yapının oluşturulması için; araştırmacı insan gücü kapasitesi geliştirilecek, ileri araştırma ve geliştirme çalışmaları için alanında temayüz etmiş Türk ve yabancı araştırmacıların ülkemizde istihdamını cazip hale getirmek amacıyla teknik, idari, mali imkânlar iyileştirilecektir.

Stratejik teknolojiler desteklenecek

Bilgi üretim teknolojileri, bioteknoloji, gen ve doku teknolojileri, uzay ve havacılık teknolojileri, bilişim teknolojileri, nano ve nükleer teknolojiler, mekatronik, üretim süreç ve teknolojileri, malzeme teknolojileri, enerji teknolojileri ve tasarım teknolojileri gibi çağımızın stratejik teknolojilerinde Ar-Ge faaliyetlerine ve Ar-Ge sonuçlarının üretime dönüştürülmesine önem ve öncelik verilecektir.

Bilimsel ve teknolojik işbirlikleri yapılacak

Ortak bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirme merkezleri vasıtasıyla başta Türk Cumhuriyetleri olmak üzere uluslararası düzeyde bilimsel ve teknolojik iş birliği geliştirilecektir.

İleri teknoloji üretimi yeteneğine sahip ülkelerle işbirliği geliştirilecek, bilim ve teknolojide meydana gelen evrensel gelişmeler takip edilecek ve teknoloji transferi gerçekleştirilecektir.

Sosyal bilimler alanındaki araştırmalar artırılacak

Ekonomi, hukuk, tarih, arkeoloji, sosyoloji ve din bilimleri gibi sosyal alanlarda araştırma faaliyetleri desteklenerek milletimizin sahip olduğu değerlerin ve zenginliklerin, devletimizin, dününe ve bugününe ilişkin fırsat, tehlike ve tehditlerin ortaya konulması suretiyle yaşadığımız çağın ve toplumsal gelişmelerin daha iyi anlaşılması sağlanacaktır.

Kamu tedarik politikası Ar-Ge'ye dayalı olacak

Başta savunma sanayiine yönelik tedarikler olmak üzere, tüm kamu kurumlarının tedarik politikaları Ar-Ge'ye dayalı olacak ve bilim, teknoloji ve yenilik yeteneğimizi geliştirmek amacıyla kullanılacaktır.

6- BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Bilgi toplumuna geçiş hızlandırılacak

Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında teknoloji kapasitesi yüksek bir alt yapı oluşturulması sağlanacaktır. Elektronik haberleşme sektöründe etkin rekabetin ve kaliteli hizmetin tesisi amacıyla alternatif altyapının tesisine önem verilecek, bilgi toplumu olmanın bir gereği olarak teknolojik cihaz, sistem ve yazılım üretimi ile hizmetler bazında farklı ancak birbiriyle tutarlı stratejiler uygulanacaktır. Hizmetler kapsamında, serbestleştirme ve özelleştirmeler etkin ve hızlı bir şekilde tamamlanacaktır.

Bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla rekabetçi bir yapı oluşturulacak, geniş bant erişim kalitesi iyileştirilecektir. Çağdaş norm ve standartlarda internet alt yapısının mevzuat, idari yapı ve beşeri kapasitesinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Bilgi toplumunun temel taşı niteliğindeki bilgiye iş yeri, okul ve evlerden kolayca erişimi teminen, millî enformasyon ağına ilişkin alt yapı oluşturulacak, bilgisayar yazılım ve donanım faaliyetlerinin teşviki suretiyle de özellikle yazılım alanında ülkemizin lider ülkeler arasına girmesi sağlanacaktır.

Ucuz ve hızlı haberleşme yaygınlaştırılacak

Bütün vatandaşların ülkenin her yerinden ve her zaman, seçenek zenginliğine sahip bir şekilde, başta sabit ve mobil telefon ile geniş bant internet hizmetleri olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerine katlanılabilir maliyetle erişebilmesi sağlanacaktır. İnternette içeriğin zenginleştirilmesine ve nitelikli, doğru ve Türkçe olmasına önem verilecektir.

Hızlı veri ve ses iletimini sağlayacak teknolojiler ile bilgisayar donanım ve yazılımı üretimi ve ihracatının teşvik edilmesi, elektronik sektöründe, hızlı gelişen ve yüksek katma değer oluşturan bilişim ve özellikle elektronik haberleşme teknolojilerinde yerli katkı ve fikri mülkiyet oranının artırılması sağlanacaktır.

"Bilişim Vadisi" projesi hayata geçirilecek

Bilgi teknolojilerinde eğitilmiş insan gücü yetiştirilmesine önem verilecektir. **"Bilişim Vadisi"** Projesi hayata geçirilerek, sektörde faaliyet gösteren firmalar için alt yapısı hazır alanlar tahsis edilecek, yazılım ve hizmetler alanında sektörün yurt dışına açılması desteklenecektir.

Sektörü ve sektörün sunmuş olduğu hizmetleri desteklemek amacıyla, Evrensel Hizmet Fonu ve Ar-Ge Fonu'nun şeffaf, ayrım gözetmeyen bir anlayışla ve etkinlik kriterleri çerçevesinde kullanılması sağlanacaktır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde kamu alımları ve düzenlemeler sektörün gelişimini destekleyici bir politika aracı olarak kullanılacaktır.

İletişim üzerindeki vergi yükü azaltılacak

İletişim üzerindeki vergi yükü hafifletilecektir.

Herkese "Akıllı Kart" verilecek

Bilgi toplumu alt yapısının oluşturularak hayatın her alanında elektronik yaşam tarzının benimsenmesi sağlanacaktır. e-yaşam tarzının bir gereği olarak herkese nüfus, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, vergi gibi vatandaşlık bilgilerinin yer aldığı "akıllı kart" verilerek hayatın kolaylaştırılması sağlanacaktır.

Kamunun elektronik ortamda sunduğu hizmetler çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacaktır. Bu suretle, bir taraftan hızlı ve kaliteli hizmet verilirken, diğer taraftan insanların gereksiz seyahatleri de önlenecektir. Ayrıca, elektronik ortamda hizmet sunumuyla birlikte kayıtlılık sağlanarak yolsuzluk ve usulsüzlüğe neden olan birçok uygulama da ortadan kaldırılacaktır.

Bilgi güvenliğinin sağlanması stratejik öneme sahip olup; bilgiye erişimin, paylaşılmasının ve korunmasının güvenliği için gerekli hukuki, kurumsal ve teknolojik altyapı oluşturulacaktır. Kişisel, kurumsal ve

ulusal bilgilerin güvenliğinin sağlanmasında yönetici, kullanıcı, üretici, satıcı, uygulayıcı, denetleyici ve düzenleyici tarafların sorumluluk içinde hareket etmesi sağlanacaktır.

Bilgi güvenliği denetim sistemi oluşturulacak

Ülkemizde, özellikle sosyal güvenlik, adres, kimlik, askerlik, seçmen, vergi kayıtları gibi kritik kişisel verileri, bilgi ve belgeleri işleyen, sunan ve saklayan kamu kurumları ile bankalar, finans kuruluşları, elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları, kayıtlı elektronik posta hizmet sağlayıcıları, noterler vb gibi önemli bilgi işleyen, taşıyan ve saklayan kuruluşların bilgi ve iletişim güvenliğini temin edecek bir altyapıya sahip olmaları sağlanacaktır.

Siber tehditlere dönük güvenlik sistemleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Etkin işleyen bir bilgi güvenliği denetim sistemi oluşturulacaktır.

İletişim teknolojileri kullanımı üzerindeki siyasi baskı ve keyfi düzenlemeler kaldırılarak, bilgiye erişimde kişisel ve ekonomik özgürlükler, evrensel hukuk ilkeleriyle korunacaktır.

Posta sektörü; kalite, güvenilirlik ve erişilebilirlik esasları dikkate alınarak rekabetçi bir anlayışla düzenlenecek, serbestleşmeye geçilecektir.

Yasal olmayan dinlemelere fırsat verilmeyecek

Özel hayatın gizliliğini ihlal eden yasal olmayan dinleme ve izlemeler ile bunların yayınlanması engellenecek ve vatandaşların iletişim özgürlüğü ve özel hayatının gizliliğini teminat altına alan koruyucu tedbirler alınacak, faillerin etkin cezai müeyyideye tabi tutulması sağlanacaktır.

Sorumlu yayıncılık esas olacak

Görsel ve işitsel medya sektörünün toplumsal sorumluluk çerçevesinde yayın yapmasına, Türk dilinin doğru kullanılması ve milli kültür ve ahlaki değerlerin korunmasına katkıda bulunması sağlanacaktır. Bu çerçevede yapılacak düzenlemelerle medya yayıncılığı iyileştirilecek ve etkin denetim sağlanacaktır.

Karasal vericiler üzerinden sayısal yayıncılığa geçiş amacıyla gerekli hukuki ve teknik altyapı oluşturulacaktır.

Bilişim ve iletişim yatırımları özel olarak teşvik edilecek

Ar-Ge merkezlerinin geliştirilmesi, Ar-Ge kültürünün oluşturulması, Ar-Ge'ye yönelik teşviklerin artırılması sağlanacaktır. Böylece yerli üretimin geliştirilmesi ve haberleşme alanında dünya ölçeğinde başarılı olmak için uluslararası düzeyde bilinen markalar oluşturulması yöntemiyle pazardan pay alınması sağlanacaktır.

Genişbantın ülke ekonomisine katkısı göz önünde tutularak bu alandaki yatırımlar teşvik edilecektir.

7- SANAYİLEŞME

Uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulacak

Yerel kaynakları harekete geçiren, nitelikli iş gücü istihdam eden, ileri teknoloji kullanan ve üreten, özgün tasarım ve marka geliştiren, tüketici sağlığını ve tercihlerini gözeten, çevre normlarına uygun üretim yapan, teknolojik yenilik öngören, verimlilik artışı sağlayan, uluslararası rekabet gücüne sahip bir sanayi oluşturulacaktır.

Büyüme, istihdam ve ihracat kapasiteleri yüksek olan sektörlerde katma değeri yüksek ürünlerin üretimine ağırlık verilecektir. İthalat bağımlılığını azaltacak ve yerli imkânları harekete geçirecek sanayi yatırımları desteklenecektir.

Teknolojik değeri yüksek ürünlerin üretilmesi tercih edilecek

Ar-Ge ve inovasyon kültürünün yerleştirilmesi, ara malı üretiminin Türkiye'de yapılmasının desteklenmesi sağlanacaktır. Katma değeri düşük yüksek enerji gerektiren üretim yerine teknolojik değeri yüksek ürün ve hizmetlerin üretilmesi tercih edilecektir.

Ar-Ge yatırımlarının çeşitlendirilmesi ve artırılması, üniversite-sanayi işbirliğinin artırılması sağlanacaktır.

Ülkemiz bölgesel ve küresel üretim merkezi olacak

Orta ve yüksek düzeyde üretim teknolojilerine sahip olan sektörlerde ülkemizin önemli bölgesel ve küresel üretim merkezi olması sağlanacaktır.

Kümelenme faaliyetleri desteklenecek, firmalar arası işbirliği, ortak Ar-Ge ve tasarım özendirilecektir.

Sanayimizin yurt içi kaynakları azami ölçüde kullanan, uluslararası rekabet gücüne sahip, ileri teknolojili ve yüksek katma değerli bir yapıya dönüşümü desteklenecektir.

Kamu ihaleleri yoluyla yenilikçi yerli sanayi desteklenecektir.

Sektörlere yönelik politika uygulamalarında temel öncelikler uzay ve havacılık, elektronik, ilaç, tıbbi cihazlar gibi alanlara yönelik Ar-Ge desteklerinin artırılması, kapsamlı, stratejik ve etkin destek mekanizmalarının geliştirilmesi olacaktır.

Otomotiv üretim ve tasarımında yurt içi katkı artırılacak

Otomotiv sanayiinde ana ve yan sanayi entegrasyonu güçlendirilecek, tasarım ve üretimde yurtiçi katkı artırılarak katma değerin yükseltilmesi ve "marka" geliştirilmesi sağlanacaktır.

Tarım, hayvancılık, tekstil gibi geleneksel sektörlerde yerli üreticilerin rekabet gücünü artıracak önlemler alınacak, enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, verimliliğin artırılması ve dışa bağımlılığın azaltılması temin edilecektir.

Savunma ve havacılık, makine imalat, kimya, elektronik sanayileri ve yazılım sektörlerinde atılım yapılacaktır.

Kimya sanayinde ve demir çelikte büyük ölçekli entegre yatırımlar yapılacak

Temel bir ara malı olan kimya sanayinde ithalatı azaltacak rekabet gücü yüksek büyük ölçekli yeni yatırımlar desteklenecektir.

Entegre demir-çelik tesisleri kurularak bu alandaki artan ihtiyacın ithalat yoluyla karşılanma zorunluluğunun önüne geçilecektir.

Ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayinin, teknoloji üretebilen ve diğer sanayilerle entegre olan bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.

Savunma ihtiyaçlarının ülke sanayinden karşılanmasına öncelik verilecek

Savunma ihtiyaçlarının, özgün tasarıma dayalı olarak ülke sanayii ile bütünleşik bir şekilde teminine azami çaba sarf edilecektir.

Savunma ve güvenlik alanında uzayın imkânlarından yararlanmak için havacılık ve uzay teknolojilerine ağırlık verilecek, uydu üretim teknolojileri teşvik edilecektir.

Elektronik sanayi ile yazılım sektörünün gelişimine ve bilgiye dayalı yüksek katma değer sağlayacak öncelikli alanlarda yeni ürün geliştirilmesine önem verilecektir. Mikro elektronik bazlı enformasyon teknolojilerinin üretimi, geliştirilmesi, transferi ve kullanımına önem verilecektir.

Etkin sanayi yatırım destekleri oluşturulacak

Yüksek teknolojili, yüksek katma değer ve istihdam sağlayan yatırım projelerine yüzde 100'e kadar yatırım indirimi verilecek, sigorta pirimi işveren payı belirli oran ve süreyle devlet tarafından karşılanacaktır.

Orta ve uzun vadede, büyümeye ivme kazandırılması ve istihdamın artırılması için, yapısal nitelikli tedbirlerin alınmasının yanında özel kesim tarafından yatırım kararı verilmiş teşvik belgeli projelerin hızla gerçekleştirilmesini destekleyici tedbirler alınacaktır.

Öncü sektörler belirlenecek, Ar-Ge kaynakları öncelikle bu alanlara kaydırılacak

Teşvikler sektörel boyutlu olmakla birlikte, projeler değerlendirilerek verilecektir. Teşvikleri alabilecek "öncü sektörler" belirlenecek ve millî Ar-Ge kaynaklarının belirlenen öncü sektörlere yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Sanayinin kullandığı girdilerin fiyatlarını yükselten fon ve benzeri kesintiler gibi maliyet dışı unsurlar kaldırılacaktır.

Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde tasarım, markalaşma ve etkin pazarlama özendirilecek, daha yüksek katma değerli üretim yapısına geçiş sağlanacaktır.

Deri ve deri ürünleri sanayi Sektöründe çevre ve insan sağlığına uygun yöntemlerle üretim yapılması teşvik edilecek ve desteklenecektir.

Lojistik imkânlar ve yenilikçi teknolojiler geliştirilecek

Jeopolitik konumumuzdan daha fazla faydalanılarak lojistik imkânlar geliştirilecek, bu sayede turizm ve tekstil gibi geleneksel sektörlerde rekabetçi avantajımız artırılacaktır.

Patentin ekonomik değerinin tespitinde yardımcı olmak, sanayi kesimi ile buluş sahibini bir araya getirmek ve yenilikçilik sürecinde destek sunmak için etkin mekanizmalar geliştirilecektir.

İleri teknolojiye dayalı yüksek ihracat kapasitesine sahip, istihdam öngören sanayi yatırımlarına ucuz ve uzun vadeli kaynak sağlayacak yatırım bankacılığı desteklenecektir.

Endüstri bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri desteklenecek

Yeni nitelikli endüstri bölgeleri oluşturulacak, mevcut bölgelerin ise etkin kullanımı sağlanacaktır. Yatırımcıyı cezbedecek şekilde altyapısı tamamlanacaktır.

Mevcut OSB'lerimizdeki başarı ve etkinlikleri geliştirici kapsamlı planlar ve programlar biran önce uygulamaya konulacaktır. OSB'lerin yatırım cazibe merkezine, istihdam, üretim ve ihracat üssüne dönüştürülmesi için yeni teşvik sistemi uygulamaya konulacak ve OSB'lerde yapılacak yatırımlarda pozitif ayrımcılık gözetilecektir.

Off-set uygulamalarına kolaylık getirilecek

Ülkemizin ekonomisi ve sanayisi için büyük önem arz eden yenilik, yerlileşme ve teknoloji transferini sağlamaya yönelik sanayi katılımı/off-set uygulamaları içeren mal ve hizmet alımları için kolaylıklar getirilecektir.

Sanayi bilgi sistemi oluşturulacak

Sanayi ve ticaret alanındaki politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla, Türkiye'nin sanayi ve ticaret sayısal haritası çıkarılacak ve bu bilgi sistemlerine dayanan karar destek sistemleri geliştirilecektir. Bu kapsamda mevcut Girişimci Bilgi Sistemi etkinleştirilecek ve kapsamı genişletilecektir.

8- KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELER

KOBİ'lerin katma değeri yüksek mal ve hizmet üretmeleri desteklenecek

Değişime ve gelişime uyum sağlayabilen, girişimcilik kapasitesi yüksek, uluslararası rekabet gücüne sahip, kurumsal yönetim anlayışını benimsemiş KOBİ'ler Türk ekonomisinin temel dinamiğini oluşturacaktır.

KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat yapabilme kapasiteleri geliştirilerek uluslararası rekabet güçleri artırılacaktır. KOBİ'lerin markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri sağlanacaktır.

Bilgi ve teknoloji tabanlı yenilikçi KOBİ'lerin katma değeri yüksek mal ve hizmet üretmeleri desteklenecek, Ar-Ge yatırımı yapmaları ve araştırmacı istihdam etmeleri özendirilecektir.

KOBİ'lerin üretim, yönetim-organizasyon, pazarlama ve benzeri alanlarda rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik destekler sağlanacak ve bu desteklerin izleme ve değerlendirmesine ilişkin etkin sistemler oluşturulacaktır.

Yenilik stratejisi uygulamaya konulacak

Yenilikçilik devlet politikalarının odağı haline getirilecek, bölgesel, sektörel ve ulusal yenilik strateji ve politikaları ivedilikle uygulamaya konulacaktır.

KOBİ'lere hizmet ve destek veren kurumlar arasındaki eşgüdüm tek elden yürütülecektir.

KOBİ'lerin finansmana ulaşma konusunda yaşadıkları sorunları ve know-how üretimi, sermaye miktarı ve özellikle bilgi ve iletişim alanındaki modern teknolojiye erişim ve sağladığı avantajlardan faydalanma kabiliyeti açısından yaşadıkları olumsuzlukları giderecek önlemler alınacaktır.

Kümelenme yaklaşımı benimsenecek

Geleneksel ve teknolojik ağırlıklı sektörlerde rekabet gücü yüksek sektör ve bölgelerin desteklenmesi için "**kümelenme**" yaklaşımı çerçevesinde sanayi ve hizmet sektörleri yeniden tasarlanacaktır. KOBİ'lerin birleşerek ölçek ekonomisine uygun bir yapılanmaya gitmeleri temin edilecektir.

KOBİ'lerin makine-teçhizat ve donanım yatırımlarından KDV alınmayacak

KOBİ'lerin yenileme amacıyla yapacakları makine-teçhizat ve donanım yatırımlarından KDV alınmayacak, KOSGEB kaynaklarından faizsiz olarak yararlanmaları sağlanacaktır.

KOBİ'lerin, ortak tedarik, tasarım, iç ve dış pazarlama, laboratuvar, makine-teçhizat kullanımı gibi konulardaki işbirliği projeleri ve birlikler halinde teşkilatlanmaları sağlanacaktır.

İyi yönetişim uygulamalarından yararlanmaları ve rekabet gücü kazanmaları için KOBİ'lere etkin danışmanlık desteği verilecektir.

KOBİ'lerin daha kolay finansman bulmaları sağlanacak

KOBİ'lerin bilânçoları uluslararası standartlara paralel olarak geliştirilecek ve daha şeffaf hale getirilecek, kurumsal yönetim ilkelerini uygulamaları teşvik edilecek ve daha kolay finansman bulmaları sağlanacaktır. Bu kapsamda, KOSGEB'in, kurumsal yönetim, teknik destek ve eğitim kapasitesi güçlendirilecektir.

Gelişen İşletmeler Piyasası (GİP) yeniden açılarak etkin bir şekilde işletilecek ve KOBİ'lerin finansmana erişimi kolaylaştırılacak, GİP ile ilgili farkındalık artırılacaktır.

KOBİ'lere sağlanan desteklerin etkinliğinin artırılması ve finansal araçların çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.

Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin iş süreçleri, kurumsal yapısı iyileştirilecektir.

Finansal araçlar çeşitlendirilecek ve geliştirilecek

KOBİ'lerin büyük çoğunluğunu oluşturan mikro işletmelerin finansmana erişimini artırmak üzere, esnaf kefaletleri mekanizmasının iyileştirilmesi, mikro kredi, mikro sigorta ve mikro finansal kiralama gibi finansal enstrümanların geliştirilmesi sağlanacaktır.

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS) sistemi ve diğer alternatif finansal modeller etkin kullanılacaktır.

KOBİ'lerin her kademedeki insan gücü kapasitesi artırılacak

KOBİ'lerin her kademedeki insan gücü kapasitesinin artırılması için; üniversitelerin, KOSGEB'in, meslek teşekküllerinin ve sivil toplum kuruluşlarının eğitim programı geliştirmeleri özendirilecektir.

KOBİ'ler tarafından üretilecek mal ve hizmetlerde standartların oluşumu, kalitenin yükseltilmesi ve pazara ulaşımda bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Çıraklık eğitimi çeşitli araçlarla teşvik edilecek, nitelikli insan gücüne dönük eğitim-sanayi işbirliği politikaları desteklenecektir.

Küçük sanayi siteleri çağdaş bir anlayışla düzenlenecek

Küçük sanayi sitelerinde alt yapı, ulaşım, haberleşme, sağlık, eğitim, depolama, pazarlama gibi hususlar çağdaş bir anlayışla düzenlenecektir.

Sınır ticaretinin il ekonomilerine katkısı sağlanacak

Sınır ticareti yeni bir düzenlemeyle kontrollü olarak geliştirilerek il ekonomilerine katkısı sağlanacaktır.

9- ENERJİ VE DOĞAL KAYNAKLAR

Millî bir enerji politikası oluşturulacak

Uzun vadeli enerji stratejisi çerçevesinde oluşturulacak milli enerji politikasının temel hedefleri şunlar olacaktır:

- Enerji hammaddelerinde dış bağımlılığının azaltılması, bunun için kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının azami seviyede değerlendirilmesi
- Enerji ithalatında kaynak ve kaynak ülke çeşitliliğinin sağlanması
- Etkin bir talep yönetimi ile enerji arzının kesintisiz ve yeterli bir şekilde gerçekleştirilmesi
- Çevreye dost ve duyarlı bir anlayışa, gelişmiş atık kontrol ve bertarafına, havza ve kaynak planlamasına dayalı bir yaklaşımla enerjinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden üretilmesi
- Enerji verimliliğinin üretimden tüketime bütün alanlarda güçlü ve çeşitlendirilmiş finansal araçlarla desteklenmesi
- Nükleer başta olmak üzere yeni enerji teknolojilerini üretecek yetkinliğe ulaşılması

Enerji sektöründe süregiden programsız, keyfi, hesap vermekten uzak yaklaşımlara ve rekabeti kısıtlayıcı uygulamalara son verilecektir. Enerji ihalelerinde, lisans ve ruhsat tahsislerinde, uluslararası anlaşmalarda şeffaflık, objektiflik ve kamu yararı ilkelerinin yeniden hâkim olması sağlanacaktır.

Enerji sektörü yeniden yapılandırılacak, rekabetçi piyasa güçlendirilecek

Enerjiyle ilgili Bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşları, EPDK ve enerji KİT'leri yeniden yapılandırılacaktır.

Kamu enerji yatırımları plânlı ve istikrarlı bir şekilde tamamlanacak, yerli ve yabancı özel sermayenin enerji sektöründeki yatırımlarını artırması için uygun zemin oluşturulacaktır.

Enerji borsası oluşturulacak

Referans fiyat oluşumlarına imkân veren ve uzun vadeli alım-satımların yapılabildiği bir **enerji borsası** Borsa İstanbul altında kurulacaktır. Borsanın, enerji piyasalarında fonlama ve fiyatlamayı garanti edecek bir mekanizma olması hedeflenecek, piyasaların derinleşmesiyle finansman imkânlarına erişimin kolaylaşması sağlanacaktır.

Özelleştirmelerle gittikçe belirgin hale gelen piyasada hâkim güç oluşturma hareketleri dizginlenecek, bununla ilgili mevzuatta yer alan sınırlayıcı hükümler kararlılıkla uygulanacak, sektörle işbirliği içinde mevzuat yenilenecek, tam rekabetçi piyasa yapısı tesis edilecektir.

Millî petrol-gaz şirketleri oluşturulacak, arama ve üretime hız verilecek

Petrol ve doğal gaz arama, çıkarma ve taşıma işlerinde faaliyet gösteren kamu işletmeleri bir üst yönetim altında toplanacak, dikey bütünleşik bir yapıyla **millî petrol-gaz şirketleri** oluşturulacaktır. Bu şirketlerin rafinaj, dağıtım, toptan ve perakende satış alanlarında faaliyet gösterebilmeleri için sermaye artırımı sağlanacak, yeni kuruluş yasasıyla şirket yönetimlerinde profesyonellere de yer verilecektir.

Yeniden yapılanma, ilâve yatırımlar, sermaye desteği ve profesyonelleşme ile Türk petrol-gaz şirketleri uluslararası piyasalarda rekabet edebilir hale getirilecektir. Bunun için kamu-özel işbirliği modelinin yanı sıra uluslararası ortaklık seçenekleri de değerlendirilecektir.

Konvansiyonel petrol ve doğal gazın yanı sıra, ikili işbirlikleri yoluyla bitümlü şeyl, gaz hidrat, sığ biyojenik gaz, kömür gazı ve özellikle kaya gazı aramalarına da hız verilecektir. Millî petrol-gaz şirketleri aracılığıyla

Orta Asya Türk cumhuriyetleri veLibya, Cezayir, Irak gibi ülkelerde arama ve sondaj faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Enerji diplomasisi geliştirilecek, prestijli yatırım projeleri gerçekleştirilecek

Başta Azerbaycan olmak üzere, zengin enerji kaynaklarına sahip Türk cumhuriyetleriyle ikili anlaşmalar yapılacak, bu ülkelerin kendi aralarında anlaşmaları için önderlik edilecek, bu kapsamda **"Türk Enerji Ticareti Birliği"** kurulacaktır. Enerji sahasında başlayan bu birliğin ekonominin diğer alanlarına model olması hedeflenecektir.

TANAP ve Samsun-Ceyhan Boru Hattı projelerinin hayata geçirilmesi için bütün diplomatik imkânlar seferber edilecektir. **Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi** faaliyete geçirilecek, Ceyhan'ın uluslararası bir enerji dağıtım merkezi (hub) olması için çalışmalar yürütülecektir. Ceyhan'a yakın İskenderun ve Mersin limanlarında LNG, LPG, ham petrol ve taşkömürü ticareti için kapasite geliştirme ve altyapı takviyesi yapılacaktır.

Doğu Akdeniz havzasındaki enerji rekabetinde aktif biçimde rol alınacak, Türkiye'nin sahip olduğu jeopolitik avantaj deniz altı doğal gaz boru hattı ve LNG terminali projeleriyle realize edilecektir. İlk etapta Mersin Silifke-KKTC Karpaz ve Mersin Anamur-KKTC Güzelyalı Denizaltı Doğal Gaz Boru Hattı projelerinin fizibilite çalışmaları yapılacaktır.

Adanın hem güneyine hem de kuzeyine elektrik satabilecek Mersin Taşucu-KKTC Yeşilköy 400 kV'luk Denizaltı Elektrik İletim Kablosu projesi kamu garantisi altında ivedilikle hayata geçirilecektir.

Aylık 200 kWh'ın altında elektrik tüketen ailelere yüzde 75 indirim uygulanacak

Hane halkının tükettiği enerjinin birim fiyatlandırmasında farklılaştırmaya gidilecektir. Konutlarda tüketilen elektriğin

belli bir miktarın altında kalması durumunda indirimli tarife uygulanacaktır.

Bu kapsamda enerji tasarrufu sağlanması ve dar gelirli vatandaşların desteklenmesi amacıyla; aylık 200 kWh'in altında elektrik tüketen ve ödeme gücü olmayan hane halklarına, elektrik faturasının yüzde 75'i oranında geri ödeme yapılacaktır.

Vatandaştan elektrik kayıp-kaçak bedeli alınmayacak

Elektrik şirketlerinin kusurlarından kaynaklanan kayıp kaçak bedeli vatandaşlarımızdan alınmayacaktır. Sayaç okuma ve benzeri tüketime bağlı olmayan giderler vatandaşa yansıtılmayacaktır.

Enerji arz güvenliğini sağlamlaştırmaya yönelik somut adımlar atılacak

Enerji plânlamasında ve yapılacak uluslararası anlaşmalarda, kaynak ve ülke çeşitliliğine gidilerek arz güvenliği güçlendirilecektir.

Doğal gaz depolama alanlarının sayısı, depolama ve günlük enjeksiyon kapasiteleri artırılacak, olağanüstü durumlara ve mevsimsel dalgalanmalara karşı yüksek yedek imkânı oluşturulacaktır. Ulusal petrol stok kapasitesinin artırılması için **Petrol Stok Ajansı** kurulacaktır. Doğal gazın elektrik üretimindeki payının makul bir orana düşürülmesi için uygun tedbirler alınacaktır. Bu kapsamda, öncelikle uzun vadeli bir enerji arz-talep projeksiyonu yapılacak, projeksiyon sonuçlarına göre, belli bir süreye kadar doğal gazdan elektrik üretimi için yapılacak yeni lisans başvuruları kabul edilmeyecek, öncelik yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilecektir.

Teşvik kararnamesi ile destek kapsamına alınan yeni linyit santrallerinin bu desteklerden hızlı biçimde yararlanması sağlanacaktır. Ayrıca bu tür tesislere projelendirme, soğutma suyu temini, kamulaştırma, elektro-mekanik teçhizat ithalatı gibi konularda know-how transferi, muafiyet, vergi indirimi ve gümrük kolaylıkları sağlanacaktır.

Yenilenebilir kaynaklardan enerji temininin artırılması için ayrı ve müstakil bir program yürütülecektir.

Ülkemizin hassas nükleer teknolojiye sahip olması sağlanacak

Nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılması hedefi doğrultusunda, uzun vadede belirginleşecek yüksek baz yük talebinin karşılanması için nükleer santraller kurulacaktır. Bu santrallerde en gelişmiş ve güvenli teknolojilerin kullanılmasına, konunun insan sağlığını ve çevreyi merkeze alan bir yaklaşımla ele alınmasına azami dikkat gösterilecektir. Ülkemizin bilim ve teknolojinin her kademesinde kullanılabilecek ileri teknolojileri kapsayan hassas nükleer teknolojiye sahip olması sağlanacaktır.

Komşu ülkelerle elektrik ticareti kapasitesi artırılarak pik yük talebine yönelik yatırım ihtiyaçlarının azaltılması yoluna gidilecektir.

Enerji verimliliği millî enerji politikasının temel ve etkin bir bileşeni olacak

Enerji verimliliğine yönelik faaliyetler enerji politikalarının öncelikli konusu haline getirilecektir. Öncelikle sanayide, sonrasında binalarda ve elektrikli ev aletlerinde enerji verimliliğinin yükseltilmesi için özel programlar uygulanacaktır. Ulaştırma sektöründe enerji verimliliğinin sağlanması için büyükşehir belediyeleriyle ilgili mevzuata bağlayıcı hükümler konulacaktır.

Enerji verimliliğinin ülke genelinde teşvik yoluyla yaygınlaştırılması için avantajlı mikro-kredi, uzun geri ödeme süreli yatırım kredisi, küçük tüketiciler için kısmî ekipman hibesi, sanayiciler için finansal kiralama ve faiz garantisi desteği, enerji performans sözleşmesi risk paylaşımı gibi finansal araçları kullanabilen bir Enerji Verimliliği Fonu kurulacaktır. Enerji verimliliği ile ilgili yurtdışı köprü kredilerin ve fonların, yönetimi kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşan Enerji Verimliliği Fonu'nda

toplanması sağlanacaktır. Bu fonun enerji verimliliği danışmanlık şirketlerine aktif destek vermesinin yolu açılacaktır.

Sanayide, büyük alışveriş merkezlerinde, otellerde ve havaalanlarında kojenerasyon ve trijenerasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması için bir program yürütülecek, sanayide atık ısı geri kazanımı ve santral atık ısılarının değerlendirilmesi için kamu eliyle pilot uygulama projeleri gerçekleştirilecektir.

Yenilenebilir enerji bir strateji belgesi kapsamında desteklenecek

Yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılması, enerji üretimindeki payının artırılması için kapsamlı bir Yenilenebilir Enerji Strateji Belgesi hazırlanacak, bu belgenin hazırlanmasında sektörün tüm taraflarına eşit söz hakkı tanınacaktır.

Elektrik üretiminde rüzgâr, güneş ve jeotermal kaynakların daha fazla değerlendirilmesi için etkili teşvik ve düzenlemeler hayata geçirilecektir.

Hidroelektrik santral yapımında, toplumda oluşan duyarlılığı gözeten yeni bir yaklaşım geliştirilecektir. Havza planlaması çerçevesinde, ekosistemi tahrip etme riski bulunan projelerin projelendirme aşamasında takibi yapılacaktır. Bu konuda ÇED mevzuatı ve ÇED'le ilgili kamu kurumları yeniden değerlendirilecektir.

Jeotermal kaynakların özellikle sağlık turizmi, kentsel ısıtma ve seracılık faaliyetlerinde yaygınlaştırılması için bir eylem planı hazırlanacaktır.

Tarım ürünleri içerisinde biyoyakıt üretimini en az zararla ve en yüksek fayda ile gerçekleştirecek ürünler belirlenecektir. Ulusal gıda güvencesini riske etmeyecek bir yaklaşımla ve ikinci nesil teknolojileri nihai hedef seçerek, yurtiçi biyoetanol ve biyodizel üretiminin artırılması için kapsamlı bir strateji oluşturulacaktır.

Çöp gazı ve biyogaz üretilmesi, kentsel atık ve tarımsal artıkların (biyokütle) doğrudan yakılmasıyla enerji elde edilmesi, atık yağların değerlendirilmesi gibi yeşil seçenekler için de bir potansiyel çalışması yapılacak, yeni bir destek programı oluşturulacaktır.

Başta türbin ve jeneratör olmak üzere, yenilenebilir enerjiyle ilgili mekanik ve elektronik aksamın yerli üretiminin geliştirilmesi için kamu öncülüğünde projeler yürütülecektir.

Su kaynakları ekosisteme duyarlı bir anlayışla yönetilecek

Su kaynaklarının geliştirilmesi, su hizmetlerinin yönetilmesi ve suyun kullanılmasını içeren bütüncül bir yaklaşımla içme suyu, jeotermal sular, yağmur suyu, deniz suyu ve sahip olunan yer altı ve yer üstü tüm su kaynakları etkin bir şekilde değerlendirilecektir.

Su yönetimi; uluslararası politikaların millî çıkarlarımız ve toplumsal gerçeklerimiz ışığında değerlendirilmesi ve sürdürülebilir bir su politikasının uygulanması esasına dayanacaktır. Bu kapsamda kaynak ile talebi de buluşturacak olan "su yolları projesi" uygulamaya konulacaktır.

Suyun kaynağından itibaren korunması, kirletilmemesi, barajların çevre ile uyum içinde bulunması, baraj göllerinin erozyonun etkileri ile kentsel atıklardan korunması, sağlıklı içme ve kullanma suyunun uluslararası standartlarda sağlanması esas olacaktır.

Ülkemizin önceliklerine göre tüm su kaynaklarımızın planlanması, yönetimi, geliştirilmesi ve işletilmesi ile su konusundaki ulusal politikaların ve uluslararası sözleşmelerin bütüncül bir anlayışla takip, değerlendirme ve koordinasyonu sağlanacaktır.

Tarımsal amaçlı sulamalarda yeni sulama teknolojilerinin kullanılması konusunda çiftçiler ve tarımsal işletmeler desteklenecek, suyun ekonomik kullanılması sağlanırken verimli tarım toprağının tuzlanması önlenecektir.

Madenlerimiz yüksek katma değerli ürünlere dönüştürülecek

Bilinen maden rezervlerimize ilâve olarak yeni rezervlerin bulunması, sanayi ve enerji sektörlerinin hammadde taleplerinin ucuz ve güvenli bir şekilde sağlanması, işlenmiş maden ihracatımızın artırılması madencilik politikamızın esasını oluşturacaktır.

İthal zorunluluğu olan madenlerde arz güvenliğini sağlamak amacıyla özel sektörün Türk cumhuriyetleri başta olmak üzere yurtdışında yatırım yapması desteklenecektir.

Kıymetli madenlerin işlenmeden cevher olarak satılması yerine, yüksek ileri teknoloji kullanılarak katma değerli yeni ürünlere dönüştürülmesi suretiyle satılması sağlanacaktır. Bu amaçla Ar-Ge faaliyetlerine daha fazla kaynak ayrılacaktır.

Arama faaliyetlerine tahsis edilen kaynak artırılacak ve özel sektörün arama faaliyetlerine girmesini sağlayıcı tedbirler alınacaktır. Arama ve işletme faaliyetlerinde teknoloji transferine önem verilecektir.

Sektörde, yürütülecek olan ekonomik faaliyetleri planlayacak, yönlendirecek, destekleyecek, bilgi ve veriyi üretecek bir yapılanmaya gidilecektir. Üretim maliyetlerini düşük tutmak amacıyla, kabul edilebilir madencilik tekniklerinden ve mali denetimden uzak bir şekilde faaliyet gösteren maden işletmeleri yakın takibe alınacak, sektördeki kayıtdışılık önlenecektir. İş güvenliği ve işçi sağlığı alanındaki reformlar, madencilik sektöründeki düzenlemelerle paralel biçimde yapılacaktır.

Rodövans uygulamaları gözden geçirilerek rodövansçı firmaların denetimi etkin bir şekilde yapılacaktır.

10- ULAŞTIRMA

Hızlı, güvenli ve düşük maliyetli bir ulaştırma sistemi tesis edilecek

Ulaştırma sisteminin hızlı, güvenli ve ileri teknolojiyi kullanan, çevreye duyarlı, rekabeti tesis edecek, uluslararası ulaşım koridorları ile bütünleşen, yaygın ve katlanılabilir maliyette ve sanayiyi yönlendirecek bir yapıda olması sağlanacaktır.

Ekonomik ve sosyal kalkınmaya destek olacak, milli menfaatleri kollayacak, güvenlik sisteminin taleplerini karşılayacak, vatandaşın refah düzeyini yükseltecek ve kullanıcıların memnuniyetini sağlayacak bir ulaştırma sistemi tesis edilecektir.

Kara, deniz ve hava yolu ulaşımı için akıllı araçlar ve akıllı sistemler geliştirilecektir.

Kombine taşımacılık geliştirilecek

Ulaştırma alt sistemlerinin birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olmasına önem verilecek, denizyolu-karayolu ve denizyolu-demiryolu kombine taşımacılığı geliştirecek projelere öncelik verilecektir. Deniz ulaşımı imkânlarının olmadığı durumlarda ise demiryolu-karayolu kombine taşımacılık sistemleri değerlendirilecektir.

Ulaştırma modları arasındaki dengesizliğin giderilebilmesi için demiryolu ve deniz yolu fiziki alt yapısı geliştirilecek, limanların demiryolu ile karayolu bağlantıları güçlendirilecektir.

Demiryolları, limanlar ve hava limanları ile başta bölünmüş yollar olmak üzere karayoluyla ulaşımın standartları yükseltilecektir. Yük ve yolcu taşımacılığında demir yolu ve deniz taşımacılığının payı önemli ölçüde artırılacaktır.

Trafik yoğunluğu fazla olan bölgelerde yeni bölünmüş kara yolları ve alternatif yollar inşa edilecektir. Karayolları Genel Müdürlüğü bünyesinde

etkin bir varlık yönetimi tesis edilecek, otoyollarda mevcut altyapının korunmasına önem ve öncelik verilecek, ağır taşıt trafiği yoğun olan güzergâhlarda fiziki standartlar iyileştirilecektir.

"Çanakkale boğaz geçişi" projesi gerçekleştirilecek

Güney Marmara-Ege aksı ile Trakya ve Avrupa kara ulaşım koridorlarının bütünleşmesini sağlayacak "Çanakkale boğaz geçişi" projesi gerçekleştirilecektir.

Uzun dönemde doğu-batı ulaşım koridorlarındaki alt yapı geliştirilmesine paralel olarak güney-kuzey ulaşım alt yapısının geliştirilmesi çerçevesinde, Samsun-Adana ve Trabzon-GAP hattına demiryolu, karayolu ve liman entegrasyonunu sağlayacak yatırımlar yapılacaktır.

Demiryolu ağı yaygınlaştırılacak ve teknoloji yenilenecek

Demiryollarının standartları yükseltilecek, yüksek hız ve ulaşım konforu sağlayan demiryolları inşa edilerek demiryolu ağı yaygınlaştırılacak, sanayi odaklarının liman ve ana hat demiryolu bağlantıları gerçekleştirilecektir.

Hızlı tren ulaşım teknolojileri geliştirilerek raylı taşımacılıkta altyapı, üstyapı ve elektromekaniğin yerli üretimi sağlanacaktır.

Hızlı tren ülke sathına yaygınlaştırılacak

Ankara-Afyonkarahisar-İzmir, Ankara-Adana-Gaziantep-Şanlıurfa ve bu hatta bağlantılı olarak Şanlıurfa- Diyarbakır ve Şanlıurfa-Mardin, Ankara-Sivas-Erzurum, Antalya-Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri, İstanbul-Antalya, İstanbul-Bursa-İzmir, Ankara-Çorum-Amasya-Samsun hızlı tren projeleri uygulamaya konulacaktır.

Devlet Demiryolları'nın piyasa koşullarına uyumlu, etkin ve ekonomik hizmet üreten işletmecilik anlayışına kavuşturulması ve diğer ulaşım türleriyle bütünleşmesi sağlanacaktır.

Demiryolunda özel sektör tren işletmeciliği geliştirilecek, özel sektörle ortaklıklara gidilerek başta sanayi bölgelerine olmak üzere demiryolu bağlantı hatları yapılacaktır.

Deniz taşımacılığı güçlendirilecek

Ulaştırma sistemindeki liman alt yapıları, terminal imkânları ve ana ulaşım arter bağlantılarındaki yetersizlikler giderilecektir. İç bölge bağlantıları geliştirilerek limanlar, kombine taşımacılık yapabilen lojistik merkezler haline getirilecektir.

Transit yük taşımacılığı açısından uygun olan limanların kapasitesi artırılacaktır.

Limanların coğrafi tekel konumu dikkate alınarak etkin bir düzenleme ve denetim sistemi oluşturulacaktır.

Çandarlı ve Mersin Konteyner Limanları kullanıma açılacak, Filyos limanı yapımına başlanılacaktır. Liman yönetimindeki dağınıklığın giderilmesini teminen bir liman yönetim modeli oluşturulacaktır.

Deniz taşıma filosunun, kapasitesinin ve verimliliğinin artırılmasına dönük yatırımların teşvik edilmesi, dış ticaret taşımasının milli bayraklı gemiler tarafından yapılarak, filonun deniz taşımacılığından daha fazla pay alması sağlanacaktır.

Gemi inşa sanayinde sürdürülebilir rekabet şartlarının oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Açık deniz platformları yapım ve işletme taleplerinin karşılanması için gerekli üretim altyapısı oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Denizcilik sanayiin milli ve bölgesel ölçekte mekânsal strateji planlamaları tamamlanarak gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Sivil havacılık geliştirilecek, yolcu ve kargo kapasitesi artırılacak

Hava yolu taşımacılığının uluslararası standartlara uygun şekilde hizmet vermesi sağlanacak, bölgesel hava yolcu taşımacılığının geliştirilmesi için maliyet azaltıcı tedbirler alınacak ve hava yolu şirketleri küçük hava meydanı trafiğine ve yolcu profiline uygun filo kapasitesi oluşturması için yönlendirilecektir.

Hava kargo taşımacılığının geliştirilmesi için özendirici tedbirler alınacak, dış ticarete konu ürünlerin taşınmasında yerli hava kargo filosunun payı artırılacak ve bölgemizde yer alan ülkelerin hava kargo pazarından pay alınmasına dönük bir strateji takip edilecektir.

Lojistik merkezler kurulacak

Uluslararası ulaştırma ve enerji koridorları üzerinde yer alan ülkemizin, lojistik ve ulaştırma altyapısı geliştirilerek "bölgesel lojistik merkezi üs" olması sağlanacaktır.

Bu kapsamda yüksek kapasiteli kara, deniz, demir ve hava yolu bağlantıları bulunan organize lojistik bölgeler inşa edilecek, bu bölgeler aracılığı ile sanayi, enerji ve tarımsal üretim havzalarının iç piyasa ve uluslararası piyasalara erişimi sağlanacaktır.

Büyükşehirlerde kent içi ulaşım modelleri geliştirilecek

Büyük şehirlerdeki kentçi ulaşımda toplu taşımayı özendirecek ve talebin yönetilmesini sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilecek, kent merkezlerinin dışına otopark yapılmak suretiyle "**park et-bin**" uygulaması özendirilecektir. Ayrıca istasyon ve iskele gibi toplu taşıma aktarma yerlerinde de otoparklar tesis edilecektir.

Kent içi ulaşımda projelendirme, finansman, uygulama ve işletmeye ilişkin standartlar geliştirilecektir. Belediyelerin metro gibi büyük yatırımları desteklenecektir.

Kent içi ulaşım altyapısının sadece araç odaklı olmaktan çıkartılarak insan odaklı yapılanması sağlanacaktır. Engelli vatandaşların hayatını kolaylaştıracak ulaşım çözümleri getirilecektir.

İstanbul'da; kentin kuzeyine yönelik yerleşim baskıları önlenecek; kentin iki yakasındaki nüfus ve istihdam dengesini sağlayacak ve bu çerçevede Boğaz geçişlerindeki yolculuk talebini azaltacak politikalar uygulanacaktır.

11- TARIM, HAYVANCILIK VE KIRSAL KALKINMA

Tarım sektörü rekabet gücü yüksek bir yapıya kavuşturulacak

Tarım sektörü; üretim, işleme ve pazarlama boyutlarıyla bütüncül bir yapıya kavuşturulacaktır. Yüksek verimlilikte ve kaliteli ürün üreten, teknoloji kullanabilen, ülke insanını besleyebilen ve ihracat kapasitesi yüksek bir düzeye getirilecektir. Doğal kaynakların dengeli kullanımını gözeten, büyümeye sürdürülebilir katkı sağlayan, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.

Tarımsal yapı; fiziksel, teknolojik ve toplumsal boyutlarıyla, çağdaş değişim ve dönüşümlere uygun hale getirilecektir.

"Sözleşmeli üretim modeli" geliştirilerek bir taraftan çiftçilerimizin ürünlerinin gerçek değeri üzerinden pazarlanmasına, diğer taraftan sanayici, tüccar ve ihracatçılara sürekli, kaliteli, yüksek standartta, uygun nitelik ve fiyatta hammadde arzına imkân sağlanacaktır.

Tarımda modern işletmeciliğe dönüşüm sağlanacak, teknoloji yoğun kullanılacak

Tarımda aile işletmeciliği verimli bir yapıya kavuşturularak, modern esaslara göre faaliyet gösteren işletmeciliğe dönüşüm sağlanacak, bu amaçla işletmelerin birleşmeleri teşvik edilecek ve çiftçilerimizin

toplumsal refah ve çağdaş hayat şartlarından hak ettikleri payı almaları temin edilecektir.

İç ticaret hadlerinin sektör aleyhine işlemesini önlemek üzere ürün-girdi fiyatlandırma mekanizmaları oluşturulacaktır.

Kamu tarımsal işletmelerinin, hizmet fonksiyonlarına uygun olarak, özel sektör ile projeye dayalı işbirliğine yönelmeleri sağlanacaktır.

Genetik mühendisliği, bioteknoloji, sulama ve mekanizasyon teknolojilerinden etkin bir biçimde yararlanılacaktır.

Mayınlı araziler mayından arındırılarak tarımsal amaçlı kullanılmak üzere yoksul çiftçilerin kullanımına tahsis edilecektir.

Tarımsal piyasalarda denetim etkinleştirilecek, amaç dışı kullanım ve kaçakçılık önlenecek

Hububat, tütün, et, şeker ve süt piyasalarında denetim etkinleştirilecek, tarımsal ürün ve üretimde kullanılan girdilerin piyasa şartlarında üretiminin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Tarımsal ürün ve gıda kaçakçılığı önlenecektir.

Arazi kaynaklarının fonksiyonel kullanımını engelleyen ve tarımsal üretim kapasitesini sınırlayan; iklim, toprak, su ve arazinin yüzey şartları ile onun kullanımı ve yönetiminden kaynaklanan sorunlar giderilecek, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı önlenecektir.

Gıda güvenliği ve güvenilirliği çağdaş normlara ulaştırılacak

Gıda güvenliği ve güvenilirliği çağdaş normlara ulaştırılacak, tüketicinin korunması ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

Tarımsal ürün ve mamul maddeler akredite laboratuvarlarda analiz edilerek, tüketici sağlığı korunacaktır.

Genetiği bozulmamış ürünlerin korunması ve geliştirilmesine önem verilecektir. Bitki ve hayvan varlığının korunması amacıyla "Gen Bankası"na önem verilecektir.

Organik nitelikli tarımsal üretim ve iyi tarım uygulamaları teşvik edilecek, üretim faaliyetlerinin ülke çapında yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

Üretici birlikleri güçlendirilecek, çiftçi bilinçlendirilecek

Üretici örgütlerinin güçlendirilmesine, tarımsal işletmelerin rekabet güçlerinin artırılmasına ve pazarlama ağlarının geliştirilmesine ağırlık verilecektir.

Tarımsal üreticilerin en kısa zincir ile pazara ulaşımı sağlanacak, üreticilerin daha çok kazanması ve tüketicilerin daha ucuza gıda tüketimi temin edilecektir.

Çiftçilerimizin ürün ve bölge bazında örgütlenerek, üretimden pazarlamaya kadar olan her safhada güçlü bir konum elde etmelerine imkan sağlamak amacıyla "Üretici Birlikleri" etkin hale getirilecektir.

Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri, üretici birliklerinin temelini oluşturacak ve üretici birlikleri özellikle pazarlama konusunda aktif olarak faaliyet gösterecek şekilde yeniden düzenlenecektir.

Tarımsal yayım faaliyetlerine ağırlık verilecek, gönüllü çiftçiler seçilerek modern ve örnek teşkil edecek tarımsal uygulamalar gerçekleştirilecektir.

Toprak ve su kaynaklarının kirletilmesi önlenecek, gübre, ilaç ve su kaynaklarının verimli ve etkin kullanımı hususunda çiftçi bilinçlendirilecektir.

Yüksek kalitede fide ve fidan üretimi desteklenecek

Ülkemiz şartlarına uygun yüksek verim ve kalitede tohum, fide ve fidan üretimi ve geliştirilmesi desteklenecek ve dış bağımlılığa son verilecektir.

Zararlılara karşı biyolojik mücadele yanında alternatif mücadele yollarına öncelik verilirken, çağdaş bitki koruma ve gıda güvenliği dikkate alınarak ekolojik ürünlerin üretimi özendirilecektir.

Dünya üretiminde önemli paya sahip olduğumuz fındık, incir ve kayısı gibi ürünlerin katma değer yaratarak satışı, pazarlanması ve fiyatlarının tespitinde söz sahibi olunabilmesi için gerekli idari, hukuki ve teknik alt yapı oluşturulacak, bu amaçla gerekli yatırımlar yapılacaktır.

Teknik ve ekonomik olarak sulamaya açılabilecek alanların, azamî ölçülerde sulanmasına yönelik altyapı projelerine önem ve öncelik verilecektir.

Tarımsal destekler artırılacak

Tarımsal destekler, ürün arz ve talebini dikkate alan, üretici refahını artıran, girdi maliyetlerini azaltan, üretim maliyeti ve ürün fiyatı dengesini gözeten, afete karşı koruyan, üretimde verimliliği, etkinliği ve kaliteyi artırmayı hedefleyen bir anlayışla yapılandırılarak artırılacaktır.

Tarımsal amaçlı sulamalarda yeni sulama teknolojilerinin kullanılması konusunda çiftçiler ve tarımsal işletmeler desteklenecek, suyun ekonomik kullanılması sağlanırken verimli tarım toprağının tuzlanması önlenecektir.

Tarla içi geliştirme hizmetleri etkinleştirilerek sulama oranı artırılacaktır. Mevcut su iletim ve dağıtım tesislerinde toprak kanallar ile klasik sistemler yenilenerek kapalı sisteme geçiş hızlandırılacak ve tarla içi sulamalarda damla sulama, yağmurlama sulama gibi modern sulama yöntemleri yaygınlaştırılacaktır. Bu amaçla teşvikler artırılacak ve alternatif uygun kredi imkânları getirilecektir.

Hazine arazilerini kiralayan çiftçiler desteklerden yararlandırılacak

Hazine arazilerinde tarımsal üretimde bulunanların tarımsal desteklerden yararlanması sağlanacaktır. Hazine ile olan uyuşmazlıklar giderilecek ve araziler kullanıcılarına uzun vadeli olarak kiralanacaktır.

Tarımsal ürün planlamasına katkı sağlayan alternatif ürün projesi kapsamında yapılan desteklemeler yaygınlaştırılacaktır.

Temel tarımsal girdilerin üzerindeki vergiler kaldırılacak

Çiftçinin başta mazot, gübre ve yem olmak üzere temel girdilere ucuz erişimi sağlanacaktır.

Mazot 1 Lira 75 Kuruş olacak

Bu çerçevede çiftçilerin desteklenmesi amacıyla mazot, gübre, ilaç, tohum, yem ve fide gibi temel tarımsal girdilerin üzerindeki ÖTV ve KDV kaldırılacaktır.

Sulamada ve tarım işletmelerinde kullanılan elektrikten KDV alınmayacak ve çiftçilerimizin ucuz elektrik kullanmaları sağlanacak, elektrik fatura bedellerinin hasat dönemi fatura edilerek tahsili imkânı temin edilecektir.

Tarımda marka ürünler geliştirilecek

Üretimin artırılması, ürünlerin işlenerek kıymetlendirilmesi, iç ve dış piyasalarda pazarlanmasının temin edilmesiyle çiftçilerimizin gelirinin artırılması sağlanacaktır.

Tarımda marka ürünler geliştirilip uluslararası ticaretten daha fazla pay alınması sağlanacaktır.

Ülkemiz için stratejik öneme sahip buğday, mısır, pamuk, soya, ayçiçeği, çeltik, fındık, incir, üzüm, kayısı, zeytin, yerfıstığı ve enerji bitkileri gibi ürünlerimiz için özel destekleme programları geliştirilecek ve bu ürünlere fiyat garantisi verilecektir.

Tarımda arz fazlası ürünlere ihracat ve pazarlama desteği sağlanacak

Verimliliği artırıcı teknoloji kullanımı ve su tasarrufu sağlayıcı sulama yatırımları desteklenecektir.

Ülke çapında "tarımsal havzalar" belirlenecek ve yatırımlar havza bazında bir bütün olarak değerlendirilecektir. Teşvik kapsamında yürütülen yatırımlar "takipli projeler" kapsamında yürütülecek ve sonuçlandırılacaktır.

Tarımsal ihracata sağlanan destekler artırılacak ve özellikle arz fazlası ürünlere ihracat ve pazarlama desteği sağlanacaktır.

"Tarım Kentleri" kurulacak

Tarımsal ürünlerin çeşitlendirilmesi, verim ve kalitenin artırılması, yerinde işlenerek katma değer elde edilmesi ve istihdam sağlanması, marka olarak pazarlanmasına dayalı temel tarımsal yapılanma oluşturularak; yatırım ve teknolojiyi kırsal alanlara yöneltmek üzere, katılımcı kalkınmayı destekleyecek tarım-sanayi entegrasyonunun sağlandığı kırsal cazibe birimleri olan "Tarım Kentleri" kurulacaktır.

Vadeli işlem borsası ve ürün sigortası sistemi etkinleştirilecek

Tarım ürünlerinde fiyat istikrarının sağlanmasında önemli bir araç olan vadeli işlem borsaları etkinleştirilecek, ürün borsaları geliştirilecek ayrıca lisanslı depo kullanımı yaygınlaştırılacak, çiftçimizi ve ürününü risklere karşı korumak amacıyla, ürün sigortası sistemi ve sözleşmeli çiftçilik müesseseleri geliştirilecektir.

Tarım ve sanayi işletmeleri için sanal borsalar kurulacak, alım-satım işlemlerinin bu merkezlerden yapılması teşvik edilecektir.

Hayvancılık destekleri artırılacak

Hayvancılık, alt sektörleriyle birlikte bölgesel bazlı olarak ele alınacak, destekleme politikaları bu çerçevede düzenlenecektir.

Hayvancılığı desteklemek amacıyla bütçeden yapılan destek ödemeleri artırılacaktır.

Hayvancılık desteklerinin, illerin potansiyelleri dikkate alınarak adil ve dengeli bir şekilde verilmesi sağlanacaktır.

Hayvan ıslahı, kaliteli yem ve yem bitkileri üretimi artırılacak, hayvan hastalıkları ve zararlıları ile etkin mücadele edilecek, hayvan ürünleri sanayi ülke genelinde yaygınlaştırılacaktır.

Hayvancılıkta verimlilik ve kalite artışı sağlanacak, et ürünlerinin istikrarlı bir şekilde artırılması amacıyla besi hayvancılığının geliştirilmesi desteklenecektir.

Entegre hayvancılık organize bölgesi oluşturulacak

Kızılırmak Hirfanlı Barajının etrafı 150-200 dönümlük birimlere bölünerek en az 200 büyükbaş hayvan barındıracak besi ve süt hayvancılığı çiftlikleri kurmak üzere özel sektöre verilecektir. Sundurmalı barınaklar kurularak açık besicilikle 750 bin büyük başlık besicilik alanı oluşturulacaktır.

Barajdan alınacak su ile yonca ve benzeri hayvan yemi yetiştirilecektir. Bu büyülükteki besicilik projesi bünyesinde ayrıca yem fabrikası, et ve et ürünleri sanayi, soğuk hava depoları ile deri sanayi kurulması sağlanacaktır.

Kredilerde ipotek sorunu çözülecek, dosya masrafı alınması önlenecek

Ziraat Bankası'nın kredi desteklemelerinde yaşanan ipotek sorununa çözüm getirilecektir. Üreticiden ipotek için ev, arsa, araba gibi başka

varlıklar istenmesinin, ya da memur, emekli gibi kredibilitesi olan kefil aranması uygulamasının önüne geçilecektir.

Ziraat Bankasının üreticilere kullandırdığı sıfır faizli kredi için üreticiden dosya masrafı ya da başka adlar altında ücret ve komisyon alınması önlenecektir.

Hayvancılıkta hibe programlarından yararlanılması kolaylaştırılacak

Hayvancılıkla ilgili hibe programlarındaki kaynağın kullanılmasına kolaylık getirilecek, bu amaçla mevzuat süratle gözden geçirilecek ve gerekli sadeleştirmeler yapılacaktır.

Hibe programına girip girmeyeceği belli olmayan bir proje için üreticilerin yüksek masraf nedeniyle başvuru yapmadıkları dikkate alınarak, bu programlara avam projeler ve yaklaşık keşif ve metrajlarla başvuru yapılması ve projenin programa girmesiyle, hibe sözleşmesi imzalamadan önce uygulama projeleri ve ruhsatların istenmesi, böylelikle başvuruların hızla artması sağlanacaktır.

Yurtiçi belgeli damızlık hayvan yetiştirilmesine önem verilecek

Yurtiçi belgeli damızlık hayvan yetiştirilmesi, sunî tohumlama ve süt hayvancılığına önem verilecektir.

Hayvancılığın en önemli girdisi olan yem bitkileri üretimi teşvik edilecek ve yem bitkileri ile yağlı tohumlu bitki üretimine verilen destekler artırılacaktır.

Hayvan üreticilerinin yem ve kepek başta olmak üzere kullandıkları girdilerdeki KDV yüzde 1'e düşürülecektir.

Meraların etkin kullanımı teşvik edilecektir.

Canlı hayvan kaçakçılığı önlenecektir.

Tarımla ilgili kurumsal yapı yeniden düzenlenecek

Tarım sektöründe faaliyet gösteren KİT'ler, tarım satış kooperatifleri ve bankaların rasyonel çalışmaları sağlanarak tarım sektörünü gerçek anlamda destekleyecek bir yapıya kavuşturulması temin edilecektir.

Tarımsal araştırma enstitüleri ile üniversitelerin işbirliği içinde araştırma, geliştirme ve kontrol faaliyetlerini yürüterek yüksek katma değerli tarımsal ürünler elde edilmesi sağlanacaktır.

Tarımsal veri tabanı oluşturulacaktır.

Et ve Süt Kurumu piyasayı düzenleyecek bir müdahale kurumu olarak etkin bir yapıya kavuşturulacaktır.

Et ve süt ürünlerinde hem üretici hem de tüketicinin mağduriyetini gidermek için öncelikle fiyat denetimi titizlikle yapılacaktır.

Et ve sütte garanti fiyat uygulamasına geçilecektir.

Toprak Mahsulleri Ofisi yeniden yapılandırılacak ve seçilmiş bitkisel ürünler için etkin bir müdahale kurumu olarak görev yapması sağlanacaktır.

Çiftçimizin yerli ve kaliteli tohum çeşitlerine ulaşması sağlanacak, bu amaçla sertifikalık tohum desteği artırılacak, tohum üretiminde Ar-Ge için verilen destek yükseltilecektir.

Tohum üretim ve genetik araştırmalar merkezleri kurulacaktır.

Yerel ve coğrafi şartlar dikkate alınarak gıda ve hayvancılık konularında "İhtisas Merkezleri" oluşturulacaktır.

TİGEM arazi ve işletmelerinin amacına uygun ve verimli şekilde kullanımı sağlanacaktır.

Ormanlar korunacak, orman köylüsünün mağduriyeti giderilecek

Ormanlar çok amaçlı yararlanma, devamlılık, katılımcılık, biyolojik çeşitlilik, uzmanlaşma, su ve yaban hayatının ve ekosistemin

etkin korunması hususları dikkate alınarak işletilecek, korunacak ve geliştirilecektir.

Ormanlarımızın geliştirilmesi, bakım ve koruma hizmetlerinin yaygınlaştırılması, orman yangınlarının önlenmesi, söndürmeye ilişkin sonuç alıcı yöntemler geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ormancılığın desteklenmesi amacıyla, orman köylüsüne ve talep eden gerçek ve tüzel kişilere, belirli şartlar ve sürelerle, bedelsiz arazi tahsis edilerek özel ormancılık geliştirilecektir.

Ormanların doğal gelişim sahaları içinde yerleşmiş ve ormancılık dışında başkaca bir iş yapamayan orman köylülerine, tarımsal üretim yapabileceği arazi tahsisleri yapılarak iskânları temin edilecektir. Bunlardan boşalan alanlar ormanlaştırılarak iskâna yasak bölgeye dönüştürülecektir.

2/B sorunu adil ve hakkaniyete uygun şekilde çözüme kavuşturulacak

Orman kadastrosu ile genel kadastro birleştirilerek, mülkiyet anlaşmazlıklarının giderilmesi temin edilecektir.

Bu kapsamda 2/B sorunu "villa" ile "yayla evi" sahipliğini birbirinden ayıran adil ve hakkaniyetli bir yöntemle çözülecek, büyük kent merkezlerinde ve sahillerde rant dağıtma yolu olarak kullanılmasına izin verilmeyecek, özellikle orman köylüsünün mağduriyetleri giderilecektir.

Kırsal kalkınma programı uygulanacak, her köye kamu görevlisi atanacak

Kırsal yerleşim yerlerinin ekonomik, sosyal ve kültürel yatırımları tamamlanacak, kırsal alan içinde yaşayan vatandaşlarımızın tarımsal, ekonomik ve sosyal refah düzeyinin artırılması ve tüm uğraşlarda aktif olarak yer almaları temin edilecektir.

Kırsal kalkınma çalışmalarında odak, öncü ve destek sektörler belirlenecek ve çalışmalar bu çerçevede şekillendirilecektir.

Kırsal kalkınmanın en önemli unsurlarından olan köylerin ekonomik ve sosyal hayatını desteklemeye yönelik olarak her köye tarım, orman ve hayvancılıkla ilgili kamu görevlileri atanacaktır.

Köy kalkınma planları yapılacak, merkez köyler oluşturulacak, köy sosyal yaşam üniteleri geliştirilecek

Kırsal kesimde yaşayan insanlarımızın refah seviyesini artırmak için kırsal kalkınma projeleri kapsamında köy kalkınma planları yapılacak ve alt yapı yatırımları en kısa zamanda tamamlanacaktır.

Gelişme eğilimi yüksek olan köylerimiz belirlenerek, bu köylerimizin alt yapısı tamamlanacak ve küçük ve dağınık yerleşim birimlerinde yaşayanların yöneleceği "Çekim merkezi" hâline gelmeleri sağlanacaktır.

Köy sosyal yaşam üniteleri geliştirilecektir. Su şebekeleri ve depolama birimleri ile arıtma sistemleri sağlıklı hâle getirilecek, susuz hiçbir yerleşim yeri kalmayacaktır.

12- BÖLGESEL KALKINMA

Ülke genelinde bölge plânları ve il gelişme plânları hazırlanacak

Çağdaş dünya nimetlerinden bütün vatandaşların hakça yararlandığı bir kalkınma modelinin gerçekleştirilmesi bölgesel kalkınma politikamızın esası olacaktır.

Ülkemizin sahip olduğu potansiyel harekete geçirilerek az gelişmiş yörelerde yaşayan halkımızın refah düzeyi yükseltilecek ve bölgeler arası gelişmişlik farkları giderilecektir.

Devletin şefkati ülkenin en ücra köşesindeki vatandaş tarafından hissedilecek, kimse aç ve açıkta bırakılmayacak, adaletle hükmedilecek, huzur ve güven tam olarak sağlanacaktır.

Bölgelerin, illerin ve ilçelerin özellikleri, farklılıkları, gelişmişlik düzeyleri, temel sorunları ve potansiyellerinin belirlenmesine yönelik olarak ülke genelinde bölge plânları ve il gelişme plânları hazırlanacaktır.

Her il ve ilçe için hedef sektörler belirlenecek, yöreye özgü mikro kalkınma modelleri geliştirilecek

Her il ve ilçe için hedef sektörler belirlenecektir. Özellikle küçük ölçekli iller ve ilçeler için "bir il/ilçe bir sektör" prensibinden hareketle hedef alt sektörler somut olarak belirlenecek, devlet-millet işbirliği içinde uygulamaya konulacak projelere destek verilecektir. Teşvik mevzuatı da bu doğrultuda ilçe ve sektör bazlı olarak düzenlenecektir.

Yerel aktör ve dinamikler devreye sokularak yöreye özgü mikro kalkınma model ve projeleri geliştirilecektir.

Az gelişmiş yörelerimizde kilit konumda bulunan kadrolar için nitelikli personelin bölgede çalışmasını özendirici ilave mali ve sosyal haklar sağlanacaktır.

İl yatırım ve kalkınma ofisleri kurulacak

Özel sektörün güçlendirilmesi, girişimcilik ve rekabet ruhunun geliştirilmesi, bölgesel ve makro politikaların ahenk içinde yürütülmesi suretiyle yerel kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için, valiliklerin eşgüdümünde ilgili kamu kurumları, üniversiteler, meslek kuruluşları, sanayi ve ticaret odaları ve sivil toplum kuruluşlarının birlikte çalışmasını sağlayacak "il yatırım ve kalkınma ofisleri" kurulacaktır.

İl Yatırım ve Kalkınma Ofislerince bölge ve il gelişme planları çerçevesinde hazırlanacak "il eylem planları" ile ildeki her yerleşim biriminin sorunları tespit edilerek özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile çözülecektir.

Özel sektör için uygun yatırım ortamı oluşturulacak

Sanayi ve hizmetler alanında potansiyel arz eden orta büyüklükteki iller belirlenerek, fonksiyonel bölge merkezi özelliği taşıyan bu illerin

öncelikle, yol, içme suyu, kanalizasyon, konut ve ulaştırma gibi alt yapı ihtiyaçları süratle giderilecek ve özel sektör için uygun yatırım ortamı oluşturulacaktır. Kırsal alandan büyük kentlere doğru olan göç, bu merkezlerde tutularak yerinde istihdam sağlanacaktır.

Girişimci ile üniversite arasında etkin iş birliği geliştirilecek

Az gelişmiş yörelerimizde bulunan üniversiteler, bulundukları bölgelerin ekonomik ve sosyal kalkınmaları ile ilgili olarak belirli bir görev üstlenecektir. Girişimci ile üniversite arasında etkin iş birliği geliştirilecektir.

Üniversitelerin bölgelerin özelliklerine göre belirli alanlarda uzmanlaşması sağlanacaktır.

Yörede girişimci-üniversite işbirliğini güçlendirmek için gereken alt yapının oluşturulmasını müteakiben üniversiteye yapılacak olan kaynak tahsisinde girişimci-üniversite ilişki düzeyi bir kriter olarak alınacaktır.

Sektörel cazibe merkezleri oluşturulacak

Ülkemizin sahip olduğu imkân ve potansiyelin sektörel haritası çıkartılacak, yatırım teşvikleri, objektif kriterlere göre yerel düzeyde belirlenecek birimler bazında tematik olarak verilecek, belirli yörelerimiz "sektörel cazibe merkezi" haline getirilecektir.

Bir ilde veya bölgede bütün sektörlerin desteklenmesi yerine, o bölgede potansiyeli yüksek ve başka yerlere göre üstün olan sektörlerin desteklenmesi sağlanacaktır.

Yerel potansiyel harekete geçirmek amacıyla az gelişmiş yöreler için risk sermayesi ve kredi garanti fonu sistemi geliştirilecektir.

Bölgesel lojistik ve pazarlama imkânları artırılacak finansmana erişim kolaylaştırılacaktır.

Bölgesel kalkınma projeleri hızla tamamlanacak

GAP, DAP, DOKAP, KOP gibi bölgesel kalkınma projeleri hızla tamamlanarak üretim ve istihdam sağlanacak, bölge insanı yoksulluktan kurtarılacak ve büyükşehirlere göçün de önüne geçilmiş olunacaktır.

13- ESNAF VE SANATKÂR

Esnaf ve sanatkâr kesiminin faaliyetleri desteklenecek

Ekonomide rekabet sağlanarak tekelci oluşumların önlenmesi, istihdam yaratılması, gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesi, yeni girişimcilerin ekonomiye kazandırılması, sosyal barışın korunması, bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi ve yerel potansiyelin harekete geçirilmesi amacıyla esnaf ve sanatkâr kesiminin faaliyetleri desteklenecektir.

Ekonominin ve toplumsal yapının temelini oluşturan esnaf ve sanatkâr kesimi güçlendirilerek faaliyetlerine dinamizm kazandırılacaktır.

Esnaf kesiminin teknoloji kullanma düzeyi ve ürün kalitesi yükseltilecek, verimliliği artırılacak, bilgiye erişimleri kolaylaştırılacak, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri etkinleştirilecek, ana ve yan sanayi ile bütünleşmeleri sağlanacak, elektronik ticaret imkânları geliştirilecek, işletmeler arası işbirliği mekanizmaları tesis edilecek, Ar-Ge faaliyetlerine destek verilecek, istihdam edilen işgücünün eğitim ve beceri düzeyi iyileştirilecek, tahsis edilen kaynaklar artırılacaktır.

Meslek standartları geliştirilecek, esnafa ihtisas kimliği kazandırılacak ve mensubiyet bilinci oluşturulacaktır.

Bankacılık kesiminin reel sektöre mali kaynak yönünden sürekli destek verebilir hale getirilmesi sağlanacaktır.

AVM yasası esnafın haklarını koruyacak şekilde yeniden düzenlenecek

Esnaf ve sanatkârımızı yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakan büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları için asgari işyeri

büyüklüğü standardı getirilecektir. Bu standarda uymayan mevcut şubelerin de bir program dahilinde yerleşim yeri dışına taşınması sağlanacak ve küçük esnaf aleyhine gelişen haksız rekabetin önüne geçilecektir. Bu çerçevede AVM yasası olarak anılan yasa tümüyle yenilenecektir.

Esnaf ve sanatkarın uygun krediye ve dış pazara erişimi kolaylaştırılacak

Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin sermaye yapıları güçlendirilmek suretiyle hazine kaynaklı krediler dışında kalan krediler için de kefalet vermeleri sağlanarak, esnaf ve sanatkarın krediye erişimini engelleyen teminat sorunu tamamen ortadan kaldırılacaktır.

Esnaf ve sanatkarlarımızın ürettikleri malların dış pazarlarda tanıtılmasına ve yeni pazarlar bulunmasına katkı sağlayacak fuarlara katılmaları için özel teşvik sistemleri geliştirilecektir.

Sadece esnaf ve sanatkara özgü destek programı uygulamaya konulacak

Esnaf ve sanatkarların KOSGEB kredi ve desteklerinden etkin bir şekilde yararlanabilmesi için sadece esnaf ve sanatkarlara özgü programlar uygulamaya konulacaktır. Halkbankasının esnaf ve sanatkarı etkin biçimde desteklemesi temin edilecektir.

AB hibe Programları kapsamında uygulanan projelerden esnaf ve sanatkarın daha fazla ve verimli şekilde faydalanmaları ve projelerin sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Her kesimin rahatlıkla ulaşabileceği yerlerde **AHİKENT** merkezleri açılacak, açılan AHİKENT merkezleriyle, bireylerin becerileri doğrultusunda mesleki yeterlilik ve kişisel gelişim gibi ihtiyaçlarını karşılayarak iş edinmelerine ve kendi işlerini gerçekleştirmelerine imkân verecek destek sağlanacaktır.

Çıraklık eğitimi ve mesleki eğitimi özendiren özel destekler uygulanacak

Mesleki eğitimin hem teorik hem de pratik olarak birlikte verilmesi sağlanacak, mesleki eğitim yapan işletmeler ve meslek kuruluşları beşeri, teknik ve mali açıdan desteklenecektir.

Çıraklık eğitimi eğitici, eğitim ortamı ve eğitim programı boyutlarıyla yenilenecek ve geliştirilecektir.

Meslek lisesi veya çıraklık eğitim merkezlerine devam eden gençleri istihdam eden esnaf-sanatkar ve küçük işletmelere vergi ve sigorta primi indirimi ile faizsiz kredi verilmesi gibi teşvik ve kolaylıklar sağlanacaktır.

Yeni işyeri açan esnafa beş yıl süreyle vergi ve prim avantajı sağlanacak

Yeni işyeri açan ve istihdam yaratan esnaf ve sanatkâra o işyerindeki faaliyetleri ile ilgili olarak beş yıl süreyle gelir vergisi muafiyeti getirilecektir.

Yeni işyeri açan esnaf ve sanatkârın kendi adlarına ödedikleri sigorta primlerinin yarısı beş yıl süreyle devlet tarafından karşılanacaktır.

Esnafın, gelirinin vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulanacak

Esnaf ve sanatkârların gelirlerinin vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulaması başlatılacaktır.

Şoför esnafının yenilemek için alacağı ticari araçtan vergi alınmayacak

Geçimini bir tek araçla temin eden şoför esnafının mevcut aracını yenilemek amacıyla alacağı yeni ticari araçtan on yıl kullanmak şartıyla KDV ve ÖTV alınmayacaktır.

Kamyon, otobüs, dolmuş ve taksi şoförlerine yıpranma payı verilecek

Kamyon, otobüs, dolmuş ve taksi şoförlerine, primlerini düzenli ödedikleri çalışma sürelerinin her 4 yılı için bir yıl filli hizmet zammı verilecektir.

Yük ve yolcu taşımacılığı yapan esnafımıza vergisiz akaryakıt verilecek

Akaryakıt kaçakçılığı önlenecek, buradan elde edilecek gelir yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan esnafımıza vergisiz akaryakıt temini için kullanılacaktır.

Şehir içi taşıma sektöründe bulunan esnaf ve sanatkârların elektrikli araç kullanmaları için bir destek programı uygulamaya konulacaktır.

Yetki belgeleriyle ilgili uygulamalar ve ücretler yeniden düzenlenecek

Şoför, minibüsçü, servisçi ve nakliyeci esnafının taşımacılık yapabilmesi için zorunlu olan yetki belgeleriyle ilgili uygulamalar ve ücretlendirmeler, yapılacak yeni düzenlemelerle şoför esnafına yük olmaktan çıkarılacaktır.

Kamyon ve otobüslere takoğraf takılması uygulamasındaki sorunlar giderilecektir.

Korsan taşımacılığa fırsat verilmeyecek

Araçların tescil belgelerinde gösterilen amacın dışında kullanılması etkin denetim yoluyla önlenecek, gerçek nakliyeci esnafının haksız rekabet ile karşı karşıya kalmasına neden olan korsan taşımacılığa fırsat verilmeyecektir.

Esnaf ve sanatkârların geçmiş hizmetlerine borçlanma hakkı verilecek

Esnaf ve sanatkârların, geçmişte vergi mükellefiyeti ve oda kaydı bulunmasına rağmen, kayıt ve tescili olmadığı gerekçesiyle hizmetine saydıramadıkları zorunlu sigortalılık sürelerine borçlanma imkânı verilerek hizmetlerine saydırabilmeleri sağlanacaktır.

Esnaf ve sanatkârlarımızın hastalık ve ayakta tedavi süresinde geçici iş göremezlik ödeneği alabilmeleri konusunda düzenleme yapılacaktır.

Esnaf ve sanatkarın emekli aylıklarından sosyal güvenlik destek primi kesilmeyecek

Esnaf BAĞ-KUR emeklilerinin aylıkları iyileştirilerek, gerçek manada intibak düzenlemesi yapılacak ve emekli aylıkları arasındaki eşitsizlikler giderilecektir.

Esnaf ve sanatkârımızın emekli aylığından sosyal güvenlik destek primi (SGDP) kesilmesi uygulaması kaldırılacaktır.

14- İŞSİZLİKLE MÜCADELE

Rant ekonomisinden üretim ekonomisine geçilecek

İşsizlikle mücadelenin esasını, istihdam odaklı sürdürülebilir büyümenin gerçekleştirilmesi, istihdam edilebilirlik düzeyinin yükseltilmesi ve girişimci odaklı piyasanın tesis edilmesi oluşturmaktadır.

Türkiye'nin sahip olduğu bütün üretim faktörlerinin etkin ve verimli bir şekilde, en üst düzeyde üretim sürecine dahil edileceği tam istihdamı esas alan ekonomi programının uygulamaya konulmasıyla, rant ekonomisinden yatırım-üretim-istihdamı sürekli artırmayı öngören üretim ekonomisine geçilecektir.

Özel teşebbüsün uzun vadeli yatırım kararları alabileceği uygun yatırım iklimi oluşturulacak, küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenecek, doğrudan yabancı sermayenin katma değer ve istihdam yaratmak üzere yapacağı yatırımlar özendirilecektir.

İstihdam dostu yatırımlar ve yerli girdi kullanımı özendirilecek

Marka, kalite ve teknoloji esaslı mal ve hizmet üreten, küresel düzeyde rekabet gücüne sahip olan Türk girişimciliği, istihdam odaklı büyüme stratejisinin lokomotifi olacaktır.

İstihdam dostu yatırımlara ağırlık verilecek, yerli girdi kullanımının gereken ölçüde öne çıktığı teşvik politikaları uygulanacak, sanayi ve hizmetler sektöründe ithalat bağımlılığı azaltılacaktır.

İş ve yatırım ortamı iyileştirilecek

İş ve yatırım ortamı iyileştirilerek yüksek katma değer yaratan ve yüksek verimlilikte faaliyet gösteren girişimcilik desteklenecektir.

Yabancı sermayenin ve yurtiçi yatırımların istihdam artırıcı alanlara yönlendirilmesi temin edilecektir.

Kendi işini kurmak isteyen üniversite ve mesleki eğitim mezunu gençler desteklenecektir.

Dezavantajlı grupların işveren sigorta primi devlet tarafından karşılanacak

Uzun süreli işsizlerin, gençlerin, kadınların ve dezavantajlı grupların istihdamını özendirmek amacıyla "istihdam esaslı" teşvik politikası etkin bir şekilde uygulanacak, işe alınan her ilave işçi için işveren sigorta primi devlet tarafından karşılanmaya devam edilecektir.

Bürokratik işlemlerin sayısı azaltılacak ve süresi kısaltılacak

Yatırım yapma ve işçi çalıştırmaya ilişkin bürokratik işlemlerin sayısı azaltılacak ve süresi kısaltılacak, organize sanayi bölgeleri ile sanayi ve ticaretin yoğun olduğu yerlerde vergi, sigorta ve maliyeye ilişkin bürolar açılarak bu hizmetlerin girişimcinin ayağına götürülmesi sağlanacaktır.

Kayıtdışı işçi istihdamına yol açan mevzuat, maliyet, denetim yetersizliği, bürokrasi gibi hususlarda alınacak tedbirlerle kayıtlılık özendirilecek, kaçak yabancı işçi istihdamını önlemeye dönük uygulamalar etkin hale getirilecektir. Bu çerçevede kaçak yabancı istihdamında uygulanan cezaların caydırıcılığı sağlanacaktır.

Yeni istihdam özendirilecek

İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarının, aktif işgücü programlarının yaygın hale getirilmesinde ve yeni istihdamın özendirilmesinde kullanımı sağlanacaktır.

İşletmelerin kapasite kullanım oranlarının artışıyla birlikte ortaya çıkan ilave işgücü ihtiyacının, mevcut işçilerin haftalık çalışma saatini artırarak fazla mesai ile karşılanması yerine yeni işçi istihdamına yönelmesi teşvik edilecektir.

İşgücü piyasasında güvence göz ardı edilmeksizin istihdam türlerinde ve çalışma sürelerinde esneklik sağlanacaktır.

İşgücünün istihdam edilebilirlik düzeyi geliştirilecek

Eğitim seviyesi yükseltilmek ve vasıf kazandırılmak suretiyle insanımızın istihdam edilebilirlik düzeyi geliştirilecektir.

Eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasında güçlü bir bağ tesis edilecek ve işletmelerin ihtiyacı olan nitelik ve nicelikte insan gücünün yetiştirilmesi sağlanacaktır.

Beşerî sermayemiz istihdam açığı olan sektörlere yönlendirilecek ve eğitim sistemi buna cevaz verecek şekilde düzenlenecektir.

İş ve meslek danışmanlarına istihdam imkânları getirilecek

İş ve meslek danışmanlarına mesleklerine uygun olan alanlarda istihdam imkânları getirilecek ve mağduriyetleri giderilecektir. Yapılacak düzenlemeyle sistemin sürekli yeni mağdurlar üretmesi engellenecektir.

Aktif iş gücü programları etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacak

İşgücünün ortalama eğitim süresi artırılacak, yaşam boyu öğrenme kültürü geliştirilecek, mesleki eğitim standartları yükseltilerek piyasada kabul edilebilirliği artırılacak, özellikle kadınlara dönük mesleki eğitim ve beceri kazandırma programları yaygınlaştırılacak, kendi işini kuracak olanlara girişimcilik eğitimi verilecektir.

Mesleki eğitim, yeniden eğitim, uyum sağlama ve danışmanlık hizmeti sunan özel istihdam büroları desteklenecektir.

Engelliler, yoksullar, uzun süreli işsizler, gençler ve kadınların işgücü piyasasına katılımlarını desteklemek ve iş bulmalarını sağlayacak mesleki vasıf kazandırmak için mesleki eğitim programları uygulanacaktır.

İş gücü piyasası ihtiyaç analizleri doğrultusunda girişimcilik eğitimi, istihdam garantili programlar, mesleki danışmanlık, rehberlik hizmetleri, işletmelerde eğitim seminerleri, iş gücü yetiştirme ve mesleki eğitim kursları gibi aktif iş gücü programları etkinleştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.

Meslek okulları ile sanayi ve KOBİ'ler arasında sıkı bağ kurulacak

Meslek okulları ile sanayi arasındaki akışkanlığın artırılması sağlanacaktır.

Eğitim sistemi ile istihdam piyasasının uyumlaştırılması sağlanacaktır. Bu amaçla üniversite ve sanayi işbirliğini geliştirecek bir mekanizmanın kurulması, yerel ihtiyaçları ve mevcut potansiyeli dikkate alan bölümlerin üniversiteler bünyesinde açılması, meslekî eğitimin kalitesinin

artırılması ve meslek liseleri ile sanayi ve KOBİ'ler arasında da bağ kuracak bir yapının oluşturulması sağlanacaktır.

Mesleki eğitim ile yükseköğretim arasında program bütünlüğü sağlanacak, uygulamalı mesleki eğitime ağırlık verilerek işletmelerin ve mesleki teşekküllerin bu süreçte aktif rol üstlenmesi sağlanacaktır.

15- YOKSULLUKLA MÜCADELE

Güçlü üretim ekonomisi tesis edilecek

İstikrarlı bir ekonomik büyüme ve güçlü üretim ekonomisi tesis edilmek suretiyle; üreten, istihdam yaratan ve üretilen değerden bu süreçte yer alan her kesimin katkısı ölçüsünde adil pay almasını sağlayan, üretim sürecinde yer almayan muhtaçların ise sosyal koruma programlarıyla desteklenmelerini ve yoksulluktan kurtarılmalarını öngören bir sosyal refah düzeni oluşturulacaktır.

Bu amaçla özel teşebbüsün uzun vadeli yatırım kararları alabileceği uygun yatırım iklimi oluşturulacak, küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenecek, doğrudan yabancı sermayenin katma değer ve istihdam yaratmak üzere yapacağı yatırımlar özendirilecektir.

Orta direk canlandırılacak

Sosyal refah politikamızın esasını; öncelikle yoksul insanların yoksulluktan kalıcı bir şekilde kurtarılarak yoksulluk sınırının altında hiçbir vatandaşın bırakılmaması, toplumun refah düzeyinin yükseltilerek vatandaşların yaşam kalitesinin iyileştirilmesi oluşturacaktır.

Ekonomik ve sosyal politikaların, orta direk ile dar ve sabit gelirlileri destekleyecek şekilde ahenk içinde uygulanması ve gelirin dengeli dağılımı sağlanacaktır.

Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve yerel üretim potansiyelinin harekete geçirilmesi için kamu-özel sektör işbirliği geliştirilecektir.

Yoksulların üretici konuma getirilmesi esas olacak

Yoksullukla mücadele yoksulların üretici konuma geçmesini ve kendi kazandıkları ile geçinmesini sağlayıcı nitelikte olacaktır.

Yoksul kesimlere yönelik ekonomik faaliyetler çeşitlendirilerek gelir getirici projeler desteklenecek, kendi işini kuracak girişimcilere finansman, danışmanlık ve pazarlama desteği sağlanacaktır.

Kolay kazanç sağlayan ve istihdam öngörmeyen rant ekonomisine son verilecek ve kaynakların üretimi teşvik edecek şekilde kullanılması sağlanacaktır.

Vergi tabana yayılacak, yoksul kesimin vergi yükü hafifletilecek, uygulanacak transfer politikalarıyla yoksul ve yoksullaşma riski taşıyan kesimin millî gelirden daha fazla pay almaları sağlanacaktır.

Sosyal refahı artıracak destekleyici düzenlemeler yapılacak

Yoksulluktan en fazla etkilenen eğitim düzeyi düşük, tarım ve ormancılıkla uğraşan, kendi hesabına ve yevmiyeli işçi olarak çalışan kesimin yoksulluktan kurtarılması için uygulanacak meslek edindirme ve beceri kazandırma programlarıyla tarım dışı sektörlerde istihdam edilmeleri imkânı sağlanacaktır.

Temel ihtiyaçlar ile eğitim, sağlık ve sosyal hizmetlerin yoksul kesimler için ulaşılabilir ve kullanılabilir olması sağlanacaktır.

Zorunlu eğitimin ve temel sağlık hizmetlerinin gerektirdiği harcamaların aile bütçesine yük oluşturmasına son verilecektir.

Hiç kimse aç ve açıkta bırakılmayacak

Yardıma muhtaç, yaşlı, kimsesiz, güçsüz, engelli ve özel ilgiye muhtaç vatandaşlara yönelik olarak farklı kuruluşlar tarafından yürütülen sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler, çağdaş ve entegre bir sistem olarak yapılandırılacaktır.

Sosyal koruma bilgi sistemi geliştirilerek gerçek yoksulların hakkaniyete uygun bir şekilde sosyal yardım programlarından yararlanması ve hiç bir kimsenin aç ve açıkta kalmaması sağlanacaktır.

Sosyal yardım ve gelir artırıcı önlemlerle gıda yoksulluğu sorunu çözülecektir.

Yoksullaşma riski bulunan kesimlere destek projeleri uygulamaya konulacaktır.

Sosyal yardım uygulamasının etkin olarak denetimi sağlanarak haksız yararlanmaların önüne geçilecek, gönüllülük esasına dayanan yardım programlarının hayırseverleri ve yoksul vatandaşları istismar etmesine fırsat verilmeyecektir. Sosyal yardımlarda hedef doğrudan hak sahiplerine ulaşmak olacaktır.

Bankaların ücretli ve emeklilerin maaş hesaplarına bloke uygulamaları engellenecek, alacakların vasfı ne olursa olsun icra ve haciz uygulamaları hiç kimsenin gelirini asgari ücretin altına düşürecek şekilde uygulanamayacaktır.

Sosyal dayanışma güçlendirilecek

Sosyal yardımların yoksul kesimlere daha etkin bir şekilde ulaştırılması için merkezi idareyle iş birliği içinde; mahallî idarelerin, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri desteklenecektir.

16- SOSYAL KORUMA

a) Sosyal Yardım ve Destekler

Vatandaşımızın aldığı sosyal yardım ve destekler kesilmeyecek

Halen her ne ad altında olursa olsun taşıdığı şartlar itibariyle sosyal yardım ve destek alan hiçbir vatandaşımızın aldığı yardım ve destek kesilmeyecek iktidarımızda da devam edecektir.

Muhtaç ailelere iş imkânı ya da 700 TL "Aile Desteği" verilecek

Muhtaç durumda olan ailelerin en az bir ferdine iş imkânı sağlanacak, iş sağlanana kadar ve ailenin muhtaçlık durumuna göre en çok asgari ücretin yarısı kadar yaklaşık 700 TL olmak üzere "**Aile Desteği**" ödeme programı başlatılarak ailelere sosyal koruma uygulaması yapılacaktır. Bu ödemenin öncelikle ev hanımlarına yapılması esas olacaktır.

65 yaş aylıkları artırılacak, yaşlısı olana sosyal bakım yardımı verilecek

65 yaşını doldurmuş, muhtaç durumdaki kişilere ödenen aylık, 300 liraya yükseltilecektir.

Yaşlısına bakmakla yükümlü olan muhtaç durumdaki ailelere yaşlısını koruyup kollaması ve onun her türlü fiziki, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılaması için "sosyal bakım yardımı" ödemesi yapılacaktır.

Kamu arazileri yoksul vatandaşlarımıza tahsis edilecek

Kamuya ait atıl kırsal arazilerden kullanılabilir olanları, tarımsal üretim ve istihdam amaçlı olarak işsiz ve yoksul vatandaşlara tahsis edilecek ve ücretsiz büyük ya da küçükbaş hayvan verilecektir.

Terörden mağdur olmuş vatandaşlarımıza yardım yapılacak

Sosyal dayanışma amacıyla bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesine ilişkin tedbirlerin yanı sıra, terör olaylarından zarar görmüş vatandaşlarımıza yardım yapılacaktır.

Evi olmayan muhtaç ailelere 250 TL kira yardımı yapılacak

Evi olmayan muhtaç ailelere sosyal konut sağlanacak, konut sağlanamadığı durumda ise 250 TL kira yardımı yapılacaktır.

Yoksullara yönelik, bireysel veya toplu konut yatırımlarında her türlü belediye harç ve vergileri kaldırılacaktır.

"Şartlı Eğitim Yardımı" ve "Şartlı Sağlık Yardımı" artırılacak

İlköğretime ve ortaöğretime devam eden çocukların annelerine yapılan "Şartlı Eğitim Yardımı", muhtaçlık durumları dikkate alınarak en düşük miktar 50 lira olacak şekilde artırılacaktır.

Altı yaş altı bebek ve çocuklar ile hamile veya lohusa annelere "Şartlı Sağlık Yardımı" artırılacaktır.

Dar gelirli ailelerin elektrik giderleri karşılanacak, ilköğretimde beslenme desteği verilecek

200 kwh. elektrik tüketen ve ödeme gücü olmayan hane halklarına ödeme makbuzunu ibraz etmeleri halinde yüzde 75 oranında geri ödeme yapılacaktır.

Öğrencilere ilköğretim süresince beslenme desteği verilecektir.

Muhtaç durumdaki engelli vatandaşların aylıkları yükseltilecek

Muhtaç durumdaki engelli vatandaşlardan; 18 yaşını dolduran ve başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek düzeyde engelli olanların aylıkları 600 liraya, diğer engelli aylığı ve 18 yaş altı engelli yakını aylığı ise 400 liraya yükseltilecektir.

Muhtaç ailelere "HİLALKART" verilecek

Muhtaç durumdaki ailelere aylık temel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri harcama kartları (HİLALKART) verilecektir. Çeşitli adlar altında yapılması öngörülen sosyal destek ödeme tutarı bu kartlara yüklenecektir. Bu kartlar, küçük esnafın desteklenmesi amacıyla sadece ikamet edilen yerdeki esnaftan yapılacak alışverişte geçerli olacaktır.

Yetim ve öksüz çocuklara aylık 100 TL verilecek

Aylık almayan annesi ya da babası veya her ikisi vefat eden çocukların her birine aylık 100 TL verilmek üzere bir yardım programı uygulamaya konulacaktır.

Sosyal hizmet ve yardımlarda hak arama imkanı verilecek

Sosyal hizmet ve yardımlardan yararlanamayan, az yararlanan ya da yardımları kesilenlerin hak arayabilmeleri sağlanacak, bu amaçla sosyal yardım ve hizmetler hakem heyetleri oluşturulacaktır.

b) Gaziler, Şehit Yakınları ve Maluller

Vazife malullerinin mağduriyeti giderilecek

Gazilere ve şehit ailelerine yapılan sosyal tazmin ödemelerinin, onurlu bir hayat sürdürülebilecek düzeyde olması sağlanacaktır.

Ordu vazife malulleri ile polis vazife malullerinin özlük hakları iyileştirilecek, gaziler arasındaki eşitsizlik ve mağduriyetler giderilecektir.

Gazilere, 3600 günde emekli olabilme hakkı verilecek

Gazilere, engelli derecesine bakılmaksızın 3600 günde emekli olabilme hakkı verilecektir.

Ücretsiz seyahat kartlarında yaşanan sorunlar çözümlenecektir.

Malul sayılmayan gazilerin mağduriyetlerini giderecek düzenlemeler yapılacaktır.

Şeref aylığı artırılacak ve tüm gazilere aynı tutarda ödenecek

Şeref aylığı brüt asgarî ücret tutarına yükseltilecek, başka bir geliri olsun, olmasın tüm gazilere aynı tutarda şeref aylığı ödenecek, ölümü hâlinde dul eşinin yanı sıra çocukları ile anne ve babasına da aylık bağlanacaktır.

Şehit yetimlerinin hepsine iş hakkı verilecek

Bütün şehit yetimlerine iş hakkı verilecektir.

Şehit ve gazi çocuklarının anne veya baba mesleğine doğrudan girişi sağlanacak

Gazilerin, şehit ailelerinin ve malûllerin öncelikli olarak işe yerleştirilmeleri, üretime katkıda bulunmaları ve topluma kazandırılmaları sağlanacaktır.

Şehit ve gazi çocuklarının, anne veya babalarının mesleklerini icra etmek istemeleri halinde, gerekli şartları taşıyanların bu mesleklere sınavsız doğrudan intisabı sağlanacaktır.

Şehit ve gazi çocuklarının her kademedeki eğitimini devlet üslenecek

Şehit ve gazi çocuklarının her kademedeki eğitim harcamalarının devlet tarafından karşılanması ve yükseköğretime girişlerinde kendilerine kontenjan ayrılması temin edilecektir.

c) Yaşlılar

Hiçbir yaşlı aç, açıkta ve muhtaç durumda bırakılmayacak

Devleti yaşatmanın yolunun insanı yaşatmaktan geçtiğine, ülkelerin değerinin insanlarına verdiği değerle artacağına ve istikbale güvenle bakabilmek için emekli ve yaşlılara onurlu bir yaşam sürmesinin temin edilmesi gerektiğine inanan Partimiz; hiçbir yaşlıyı aç, açıkta ve muhtaç durumda bırakmayacak, yalnızlığa mahkûm edilerek toplumdan dışlanmasına fırsat vermeyecektir.

Yaşlılara dönük politikalar, onların yaşlılık şartlarını hazırlayan gençlik ve aktif çalışma dönemlerini de kapsayacak şekilde şümullü olacaktır. Yaşlılıkta ekonomik bağımsızlık kazanmanın yolu, yaşlılık öncesindeki hazırlıklı olmaya bağlı olup, herkesin düzgün işlerde süreklilik arz eden bir şekilde istihdamı sağlanacak ve istihdam sürecinde haklarının korunmasına önem verilecektir.

Hasta, engelli ve yoksul yaşlılar korunup gözetilecek ve onların yaşam sevincini artıracak ve yaşam kalitesini koruyacak sosyal politikalar uygulamaya konulacaktır. Yaşlıların istismar ve ihmaline fırsat verilmeyecektir.

Yaşlılara çağdaş standartlarda sağlık, bakım ve yardım hizmeti sunulacak

Yaşlılıkta yaşam kalitesini düşüren hastalık ve bakıma muhtaçlık problemlerine yönelik çözümler getirilecek, yaşlıların sağlık hizmetlerine kolay erişimi sağlanacak, yaşlı sağlık hizmetlerinin standardı yükseltilerek bu hizmetlerden etkin bir şekilde yararlanma temin edilecektir.

Yaşlılara, günlük yaşamını sürdürebilmesi için çağdaş standartlarda bakım ve yardım hizmetleri sunulacaktır.

Belli nüfusun üzerindeki yerleşim birimlerinin tümünde "Yaşlı Bakım Evleri" yapılması sağlanacaktır.

Yalnız yaşayan yaşlıların günlük ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak destek hizmetleri geliştirilecektir. Bu çerçevede, muhtaç durumdaki yaşlılara evlerinde temizlik, günlük bakım, alışveriş gibi konularda destek hizmeti verilecektir. Muhtaç durumdaki yaşlı ve hastalar için bakıcı/refakatçi sistemi geliştirilecektir.

Muhtaç durumdaki yaşlılara yapılan sosyal destek ödemeleri artırılacak, bu ödemelerin sosyal bir hak olduğu gerçeğinden hareketle yapılması sağlanacaktır.

Yaşlıların bilgi ve deneyimleri topluma sunulacak

Yaşlanma dostu istihdam politikaları uygulanacaktır.

Yaşlıların bilgilerini, yaşam deneyimlerini ve becerilerini topluma sunma ve gençlere aktarmaları için gerekli sosyal çevre oluşturarak toplumla bütünleşmelerine, kültür ve spor etkinliklerine katılmalarına ve boş zamanlarını değerlendirmelerine fırsat ve imkân sağlanacaktır.

d) Engelliler

Engellilerin toplumla bütünleşmesi sağlanacak

Engellilerin toplumla bütünleşerek, başkalarının yardımına muhtaç olmadan hayatını idame ettirebilmeleri, eğitimlerine ve sosyal yaşantısına normal olarak devam edebilmeleri için fiziki ve sosyal çevrenin oluşturduğu engellerin ortadan kaldırılması, gerekli eğitim altyapısı ve teknolojik imkânların artırılması esas olacak, imar mevzuatının engelliler ile ilgili hükümleri etkin biçimde uygulanacaktır.

Engelli bakım hizmetleri sosyal bir hak olarak kabul edilecek

Engelli bakım hizmetleri sosyal bir hak olarak kabul edilecek ve sosyal güvenlik sistemi içinde değerlendirilerek tıbbi, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmeti ile ilişki, etkileşim ve işbirliği içinde sürdürülecektir.

Engelli vatandaşların tıbbî ve mesleki rehabilitasyon imkânları artırılacaktır. Mesleki rehabilitasyon aldıkları süre içerisinde engellilere her türlü destek sağlanacaktır.

Engellilere işe yerleştirmede öncelik verilecek, engelli kotaları doldurulacak

Engellilerin öncelikli olarak işe yerleştirilmeleri, üretime katkıda bulunmaları ve topluma kazandırılmaları sağlanacaktır.

Kamudaki engeli kotalarının tamamına atama yapılacaktır.

Engelli çocukların öncelikle aile yanında yetiştirilmesi ve hayata hazırlanması sağlanacak ve engelli çocuğu olan muhtaç durumdaki ailelere sosyal destek ödemesi yapılacaktır.

Epidemiyolojik hastalıklar önlenecek

Bedensel ve zihinsel kısıtlılığa yol açan epidemiyolojik hastalıkların önlenebilmesi amacıyla; koruyucu, önleyici ve erken tanı hizmetleri etkinleştirilecek ve bu hastalıkların teşhis ve tedavisi koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında ücretsiz olacaktır.

Engellilere araç-gereç desteği sağlanacak

Engellilerin günlük hayatını kolaylaştıran araç-gereç ve ortez-protez temininde destek sağlanacak, sağlık kuruluşları engelliler için ulaşılabilir olacaktır.

Yerleşimler engellilerin erişebilirliğini sağlayacak şekilde düzenlenecek

Engelliler için fiziksel çevre düzenlenmesi, Birleşmiş Milletler (BM) Engelli Hakları Bildirgesi, ILO Sözleşmesi ve Engelliler İçin Standart Kurallar yaklaşımı çerçevesinde ele alınarak yerleşimlerin, tüm engellilerin ihtiyaç duydukları her yere rahatça ve kolayca erişebilecekleri biçimde yeniden düzenlenmesi sağlanacaktır.

Konutlar, yollar, kaldırımlar, trafik lambaları, geçitler, otogarlar, havaalanları, tren ve yeraltı treni istasyonları ile toplu ulaşım araçları, toplu

kullanım alanları ve kamu binaları engellilerin kullanımına uygun duruma getirilecektir.

Engellilere ve yaşlılara muhtaç aylığı bağlanmasında kendi geliri esas alınacak

Engellilerin ve yaşlıların muhtaçlığının belirlenmesinde hanenin geliri yerine kişinin kendi gelir durumuna göre muhtaçlık aylığı bağlanması için gerekli düzenleme yapılacaktır.

Doğuştan ya da işe girmeden önce engelli olanlar, malul şartlarından yararlanacak

Engelli bireylerin eşit fırsatlara sahip olmaları amacıyla doğuştan ya da sigortalılıktan önce engelli olup, çalışma gücünün en az yüzde 60'ını kaybedenlerin de malul sayılması ve 1800 gün üzerinden malullük aylığı bağlanması için düzenleme yapılacaktır.

17- SOSYAL GÜVENLİK VE EMEKLİLER

Çağdaş normlarda sürdürülebilir sosyal sigorta sistemi tesis edilecek

Vatandaşların geleceğinden emin olması ve yüksek standartlı bir hayat sürmesi için, bütün nüfusu kapsayacak şekilde nimet-külfet esasına göre işleyen çağdaş normlarda sosyal sigorta sistemi oluşturulacaktır.

Sosyal sigorta sistemi; hukuki boyutu itibariyle "uygulanabilir", mali boyutu itibariyle "sürdürülebilir" ve ilgili taraflarca "kabul edilebilir" bir yapıya kavuşturulacaktır.

Sosyal güvenlik sisteminin bilgi teknolojileri alt yapısı güçlendirilecek, hak kaybını ve mükerrer yararlanmayı önleyen etkili, erişilebilir ve sürdürülebilir hizmet sunan bir yapı oluşturulacaktır.

Sosyal sigorta programları, aktüeryal denge içinde etkili ve özerk bir yapıda yönetilecek, sistemin sürdürülebilirliğini sağlamak için fon yönetimi etkinleştirilecektir.

Hızlı, etkili ve erişilebilir hizmet sunan bir sistem oluşturulacak

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun beşeri, teknik ve idari kapasitesinin güçlendirilmesi ve gelir/gider takibi açısından bilgi teknolojilerinden en etkin şekilde faydalanılması sağlanacak, sosyal güvenlik mevzuatı sadeleştirilecek ve sigorta işlemleri hızlandırılacak, kurumsal etkinlik ve vatandaş memnuniyeti artırılacaktır.

Tamamlayıcı emeklilik sistemlerinin yaygınlaştırılması, zorunlu ya da isteğe bağlı mesleki emeklilik sistemlerinin hayata geçirilmesi hem kamu üzerindeki yükün azaltılabilmesi hem de kişilerin emeklilik dönemi tasarruflarının artırılması açısından yeni bir politika seçeneği olarak değerlendirilecektir.

Emeklilikte yaşa ve prim gün sayısına takılanların mağduriyeti giderilecek

İşe girdiği tarihte tabi olduğu mevzuata göre emeklilik için gereken sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayılarını tamamlayan ancak yaş düzenlemesi nedeniyle emekli olamayanların mağduriyetleri giderilecektir.

Emeklilik için gereken sigortalılık süresi ve yaş şartını tamamlayan ancak prim gün sayısını dolduramayan ve doldurma imkânı da bulunmayan vatandaşlarımıza, borçlanma imkânı verilerek emekli olabilmeleri sağlanacaktır.

Staj ve çıraklık sürelerine borçlanma imkânı verilecek

Staj ve çıraklık süreleri hizmetten sayılmayan vatandaşlarımıza bu süreleri borçlanma imkânı verilerek yaşadıkları mağduriyet giderilecektir

Emeklilere iki aylık asgari ücret tutarında "Emekli Destek Ödeneği" verilecek,

Emeklilere, her yıl Mart ve Eylül ayı içinde "Emekli Destek Ödeneği" adı altında iki aylık net asgari ücret tutarında ödeme yapılacaktır. Böylelikle ortalama bin liranın altında aylık alan emekli kalmayacaktır.

Emekli aylığı zammı, tüketim kalıplarına göre özel bir endeksle belirlenecek

Emekli aylıklarındaki artışların, genel enflasyon endeksi yerine, bu kesimin tüketim kalıplarını ve hayat standardını dikkate alan özel bir endekse göre yapılması sağlanacaktır. Ayrıca, ekonomik büyümenin sağladığı refah artışı emekli aylıklarına yansıtılacaktır.

Emekli aylıklarındaki refah payı yükseltilecek, kesintiler kaldırılacak, aylıkları arasındaki eşitsizlik giderilecek, banka promosyonu alabilmeleri temin edilecektir.

18- ÇALIŞMA HAYATI

Hakların dengeli bir şekilde korunduğu çalışma hayatı tesis edilecek

Toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatlarının sunulduğu, işgücünün niteliğinin yükseltilip etkin kullanıldığı, iş sağlığı ve güvenliği şartlarının iyileştirildiği bir işgücü piyasasının oluşturulması sağlanacaktır.

Başta kadın ve gençler olmak üzere tüm kesimler için nitelikli istihdam imkânları arttırılacak, çalışma şartları iyileştirilecek ve ücret-verimlilik ilişkisi güçlendirilecektir.

Çalışma hayatı işçi ile işveren haklarının dengeli bir şekilde korunması yanında, işin korunmasını da dikkate alan politikalar çerçevesinde tanzim edilecektir.

Özellikle dezavantajlı grupların istihdama katkısı amacıyla güvenceli bir şekilde esnek çalışma yöntemleri uygulamaya konulacak, çalışma hayatı ve sosyal sigorta alanında bu yönde gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Kamuda çalışanlar arasındaki ücret dengesizliğini giderecek, liyakati ve başarıyı esas alan bir ücret sistemi oluşturulacaktır.

Ücretlerin sadece enflasyon oranındaki artışı dikkate alan bir anlayışla belirlenmesi yerine, çalışanların ekonomik büyümeden pay alacağı şekilde belirlenmesi sağlanacaktır.

Net asgari ücret 1400 liraya çıkarılacak

Net asgari ücret, asgari geçim standardı düzeyi dikkate alınarak 1400 liraya yükseltilecektir.

Hane halkı geliri asgari ücret tutarını geçmeyen asgari ücretlilere, belirlenecek büyük şehirlerde 100 lira şehir içi ulaşım desteği verilecektir.

Asgari ücretten vergi alınmayacak, ücretlilerin asgari ücret kadar geliri vergi dışı bırakılacaktır.

Ferdî iş uyuşmazlıklarının; işçi, işveren ve kamu temsilcisinden oluşan bir arabuluculuk sürecinden geçmesi sağlanarak, yargıya gitmeden çözümüne yardımcı olacak düzenlemeler yapılacaktır.

Çalışma hayatında sosyal taraflarla diyalog içerisinde tüm işçiler açısından erişilebilirliğin sağlanacağı, işçilerin kazanılmış haklarının güvence altına alındığı bireysel hesaba dayanan bir kıdem tazminatı sistemi oluşturulacaktır. Sistemin oluşumuna ve yönetimine sosyal tarafların katılımı sağlanacaktır.

Köleliği andıran işçi çalıştırma düzenine son verilecek

Örgütsüzlüğü, güvencesiz çalışmayı, kayıtdışılığı ve kuralsızlığı tetikleyen, insan onuruna yaraşır düzgün iş tanımını yok sayan, çalışma hayatının dengelerini bozan işçi çalıştırma düzenine son verilecektir.

Alt işveren (Taşeron) işçilerinin artan sorunları çözüme kavuşturulacak, çalışma şartları ve ücretleri acilen iyileştirilecek, iş güvencesi, yıllık ücretli izin, fazla mesai ücreti, kıdem tazminatı gibi hakları güvence altına alınacaktır.

Kamuda çalışan taşeron işçiler kadroya geçirilecek

Devletin asli ve sürekli hizmetlerinde çalıştırılan taşeron işçilere kadro verilecektir.

Geçici ve mevsimlik işçilerin mağduriyeti giderilecek

Geçici ve mevsimlik işçilerin yaşadığı sorunlar çözüme kavuşturulacak, emeklilikte aranan prim gün sayısını tamamlayabilmeleri için çalışamadıkları süreler için borçlanma imkânı getirilecektir.

Mevsimlik tarım işçilerinin yaşadıkları sorunlar çözüme kavuşturulacak

Mevsimlik ve kampanya işlerinde çalışan tarım işçilerinin sağlıksız çalışma şartlarına maruz kalmaları önlenecek, ekonomik ve sosyal hakları ile ulaşım, barınma, beslenme, eğitim, sosyal güvenlik ve sağlık alanlarında yaşadıkları sorunları giderilecektir.

Sigortasız çalışma önlenecek

Sigortasız çalışma ve çalıştırma önlenerek aktif sigortalı sayısı artırılacak ve bu suretle hem sistemin sürdürülebilirliği sağlanacak, hem de sigortalının mağdur edilmesi önlenecektir.

Kayıtdışı işçi istihdamına yol açan mevzuat, maliyet, denetim yetersizliği, bürokrasi gibi hususlarda alınacak tedbirlerle kayıtlılık özendirilecektir. Prim teşvikleri kayıtlı istihdamı arttıracak şekilde düzenlenecektir.

Çalışma hayatında kontrolsüz göçten kaynaklanan olumsuzlukların giderilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

Sendikal haklar çağdaş normlara uygun hale getirilecek

Sendikal haklar çağdaş normlara uygun hale getirilecektir. Memur kavramının yeniden tanımlanması ve daraltılmış bir memur kavramı dışındaki çalışanların çağdaş sendikal haklara kavuşturulması temin edilecektir.

Çalışma hayatındaki problemlerin çözümü ve çalışma barışının tesis edilmesi için çalışma hayatındaki çoklu danışma mekanizmaları güçlendirilecek ve tarafların etkin katılımları sağlanacaktır.

Sendikaların sadece ücret sendikacılığı yapmaları yerine; eğitim ve araştırma faaliyetlerine ağırlık vermeleri, iş ortamında ve teknolojide meydana gelen değişmelere uyum sağlayıcı beceri kazandırma programlarına yönelmeleri ve iş barışına katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

Endüstri ilişkilerinde haklara saygı esas alınacak, iş uyuşmazlıklarının iyi niyetli yaklaşımlarla çözümüne önem verilecek, örgütlenme önündeki engeller kaldırılacaktır.

Meslek standartları sistemi etkinleştirilecek

Eğitimin kalitesi ve iş gücünün beceri düzeyini doğrudan etkileyecek ve eğitim ile işgücü piyasası arasında koordinasyonu sağlayacak "Meslek Standartları Sınav ve Belgelendirme Sistemi"nin etkin bir şekilde işlemesi sağlanacaktır.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın sorunları giderilecek

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın hak ve hukukunun korunmasına ve bulundukları ülkelerde karşılaştıkları sorun ve sıkıntıların giderilmesine ilişkin olarak uluslararası hukuk ve devletlerarası ilişkiler çerçevesinde her türlü girişimde bulunulacaktır.

Bu çerçevede, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın bulundukları ülkelerde insan olmaktan kaynaklanan temel hakları kullanmada, ücret ve çalışma şartlarında, eğitimde, işe yerleşme ve iş kurmada, aile

bütünlüğünün tesis edilmesinde o ülke vatandaşlarıyla eşit muameleye tabi olması ve her türlü kazanılmış haklarının korunması sağlanacak, sosyal ve ekonomik dışlanmaya muhatap olmaları önlenecektir.

Vize ve çalışma izinlerine ilişkin sorunlar, alınacak tedbirlerle çözüme kavuşturulacaktır.

İş kazaları önlenecek, iş sağlığı ve güvenliği ön planda tutulacak

İş sağlığı ve güvenliğinin çağdaş normlarda sağlanması için her türlü teknik, hukuki ve idari tedbirlerin alınması sağlanacak ve denetimler etkinleştirilecektir.

Maden ocaklarının işletmesi çağın teknolojik gelişmelerinden yararlanarak yapılması sağlanacak ve işçi sağlığı ve güvenliğinden taviz verilmeyecektir.

İş kazası sonucu oluşan sakatlıkları nedeniyle bağlanan sürekli iş göremezlik gelirinin belli bir gelir düzeyinin altına inmemesi için alt sınır getirilecektir.

İş kazalarının altında yatan kayırma, denetimin etkin olmayışı ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmamasına dönük işletmecilik zafiyetleri yapılacak yasal ve idari düzenlemeler ve etkili bir takip ve denetim ile engellenecektir.

Bu süreçlerde görevlerini ihmal edenlere yönelik caydırıcı müeyyideler Türk ceza Kanunu ve diğer kanunlarda getirilecektir.

İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda düzenleme ve denetleme yapmak üzere "İş Güvenliği Düzenleme ve Denetleme Kurulu" oluşturulacaktır.

19- KADIN, ÇOCUK VE AİLE

Kadının konumu ve aile kurumu güçlendirilecek

Millî ve manevî değerlerin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasında; millî bütünlüğün ve dayanışmanın pekiştirilmesinde aile kurumu büyük önem arz etmektedir.

Türk toplumunun temel taşı olan aile, ekonomik ve sosyal gelişmelerin yol açtığı olumsuz gelişmelere karşı korunacaktır.

Başta kadınlarımızın aile içindeki konumu olmak üzere aile kurumu güçlendirilecek, aile bireyleri arasındaki bağlılığı ve aile bütünlüğünü koruyucu politikalar geliştirilecektir. Aileyi ve sosyal fonksiyonlarını zayıflatıcı unsurlar ortadan kaldırılacaktır.

Her ailenin yeterli ve sürekli bir gelire sahip olması sağlanacak

İstihdam imkânı geliştirilerek her ailenin yeterli ve sürekli bir gelire sahip olması sağlanacaktır. Asgari hayat standardının altında gelir elde eden aileler muhtaçlık düzeyi esas alınarak sosyal koruma programı kapsamına alınacak ve bu çerçevede düzenli sosyal destek sağlanacaktır.

Aile birliğinin korunması amacıyla çalışan eşlerin aynı il içinde görev yapmaları sağlanacaktır.

Toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarına önem verilecek

Toplumsal cinsiyet eşitliği politikalara yerleştirilecek, politika süreçlerinin tüm evrelerinde ve düzeylerinde erkeklerle kadınlar arasındaki eşitlik prensibi dikkate alınacaktır.

Kız çocuklarının okullaşma oranını arttırmaya yönelik teşvik politikaları yaygınlaştırılacaktır.

Eğitimin tüm kademelerindeki yönetici, öğretmen ve öğreticiler toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlendirilecek, ders kitapları ve

eğitim materyallerinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştiren ifadeler yer almayacaktır.

Anne ve babaların birlikte devredilemez "ebeveyn" izni kullanabilmesi yönünde düzenleme yapılacaktır.

Kadının toplumdaki konumu güçlendirilecek

Kadınlara karşı uygulanan her türlü fiili ve hukuki ayrımcılığa son verilecektir.

Başta aile içinden gelenler olmak üzere kadına yönelik şiddet konusunda toplumsal farkındalık güçlendirilecektir.

Şiddet ortaya çıktıktan veya risk oluştuktan sonra mağdurlar için koruyucu hizmetler etkinleştirilecektir.

Kadınların yoğun olarak karşılaştıkları hastalıklara yönelik olarak sağlık kuruluşlarında özel teşhis ve tedavi birimleri yaygınlaştırılacaktır.

Kadınlara sigortalılık öncesi doğumlar için doğum borçlanma hakkı verilecektir.

Kadınların istihdam edilebilirlikleri geliştirilecek

Kadınların eğitim düzeyleri yükseltilecek; kalkınma sürecinde, iş hayatında ve karar alma mekanizmalarında daha fazla rol almaları sağlanarak toplumsal konumları güçlendirilecektir.

Kadınların istihdam edilebilirlikleri geliştirilerek işgücü piyasasında dezavantajlı konuma düşmeleri önlenecek ve çalışma hayatında kadınlara yönelik negatif ayrımcılığa son verilecektir. Kadınların işgücüne katılımı desteklenecektir.

Çalışmayan ev hanımlarına mesleki beceri kazandırılarak aile bütçesine ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

Kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılık son bulacak

Kadınların şiddete maruz kalmasına yol açan kültürel, sosyal, psikolojik ve ekonomik nedenler ortadan kaldırılacak, sivil toplum kuruluşları ve medyanın bu konuda duyarlı hareket etmesi sağlanacaktır.

Kadınların saygınlıklarına gölge düşüren, temel hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, istismarlarına yol açarak toplumda geri planda kalmalarına sebep olan her türlü çağ dışı uygulamalara son verilecektir.

Şiddete maruz kalan kadınlara adli yardım desteği sağlanacak, dava zaman aşımı uygulanmayacak

Şiddete, tacize ve istismara uğrayan kadınlara, yasal yollardan hak araması sırasında adli yardım desteği sağlanacak, dava zaman aşımından ve mahkeme harç ve masraflarından muaf tutulacaklardır.

Kadın sığınma evlerinin fiziki şartları, personel sayıları artırılacak standartları yükseltilecektir.

Girişimci kadınlara yüzde ellisi hibe olmak üzere finans desteği verilecek

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu kaynaklı, kadınlara yönelik iş kurma destek programlarında çift aşamalı bir sistem uygulamaya konulacak, başlangıç kredisi alarak kurdukları işi sağlıklı bir şekilde yürütenlere, işlerini geliştirmeleri için aldıkları kredi tutarında hibe desteği verilecektir.

Evlerdeki eski eşyaların teknolojik ürünlerle yenilenmesine vergi kolaylığı getirilecek

Hanelerde enerji verimliliğini teşvik amacıyla yüksek enerji tasarruflu elektronik eşyaların yurt içinde üretimi ve satışı sağlanacaktır. Belli yaşın üzerindeki elektronik ev eşyalarının değişimi vergi kolaylıkları yoluyla desteklenecektir.

Çocukların gelecekleri teminat altına alınacak

Çocukların hayat kalitesi iyileştirilecek ve geleceklerinin teminat altına alınması sağlanacaktır.

Çocukların kültür, sanat, spor, folklor, okuma ve araştırma alışkanlığı kazandırıcı faaliyetlere yönelmelerini sağlayıcı programlar hazırlanacaktır.

Korunmaya muhtaç çocukların ailesinin yanında korunup yetişmesi desteklenecek ve koruyucu aile sistemi teşvik edilecektir. Ayrıca, korunmaya muhtaç çocuklar için alternatif bakım modelleri geliştirilecek; ekonomik yoksunluk içinde olan ailelerin 0-12 yaşları arasındaki çocuklarının, korunma altına alınmadan, kreş ve çocuk kulübü gibi gündüzlü bakım hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanacaktır.

Çocuklar her türlü zararlı yayınlara karşı korunacak

Çocuklar; şiddet, cinsellik ve istismar içeren, madde bağımlılığını ve sigara kullanımını özendiren yazılı, görsel ve internet ortamındaki her türlü zararlı yayınlara karşı korunacaktır. Aileler, medya okur-yazarlığı ve internetin doğru kullanımı konusunda bilinçlendirilecektir.

Çocuklar ailelerinden gelenler de dahil, her türlü hak ihlaline karşı korunacaktır.

Her türlü çocuk istismarı önlenecek, çocuğa karşı suçlarda cezalar ağırlaştırılacak, zaman aşımı kaldırılacak

Çocukların çalıştırılması ve her türlü çocuk istismarı önlenecektir. Zorla çalıştırma, dilendirme, kapkaç yaptırma, terör eylemlerinde kullanma gibi gayrı ahlaki ve yasa dışı baskılara ve şiddete maruz kalan çocuklar devletin etkin koruması altına alınacak ve her türlü ihtiyaçları devlet tarafından karşılanacaktır.

Yazılı ve görsel medya aracılığıyla çocuk evliliklerinin önüne geçebilecek, töre cinayetlerine mani olacak bir bilinçlendirme yoluna gidilecektir.

Çocuklara karşı işlenen; kaçırma, alıkoyma, taciz, istismar, suça azmettirme gibi suçlara ağırlaştırılmış cezai müeyyideler getirilecek, çocuğa karşı işlenen suçların zaman aşımına uğraması önlenecek, harç ve diğer mahkeme masraflarından muaf tutulacaktır.

20- EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

Demokrat ve erdemli nesiller yetiştirilecek

Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevî ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, yeni gelişmelere açık, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacıdır.

Çocuklarımıza dini inanç, etnik köken ve felsefi düşüncelerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliği sağlanacak, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda eğitilmesi esas olacaktır. Eğitim politikaları yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanacaktır.

Öğretim programları düşünme ve öğrenmeyi öğretmeye odaklı, bilgiye erişen, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri geliştirilmiş, ekip çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınacaktır. Eğitimin her kademesinde müfredatın milli ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olacaktır.

Öğrencilerin farklı zeka türlerine göre altyapılarını, gelişme potansiyellerini dikkate alan çoklu öğrenim teknikleri uygulanacak bütün öğrencilerin farklı alanlarda yüksek başarı çizgisini yakalaması hedeflenecektir.

Türkçe'nin iyi öğretilmesine önem verilecek

Eğitimin her kademesinde eğitim dili Türkçe olup, Türkçe dışında başka bir dilde ana dilde eğitim yapılamaz. Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi öğretilmesine önem verilecektir.

Eğitim sistemi yeniden yapılandırılacak

Eğitim sistemi; bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış, uluslararası rekabet yeteneğine sahip teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün yetiştirilmesini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır. Bu çerçevede; eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânları nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara yükseltilecektir.

Milli birlik ve bütünlüğün sağlanması, vatandaş ile devlet arasındaki yakınlaşma ve çeşitli ön yargıların giderilmesinde önemli katkılar sağladığını düşündüğümüz din eğitiminin okullarda devlet eliyle verilmesi sağlanacaktır.

Sınav sistemleri örgün eğitim programlarına paralel hale getirilecek, dershanelerin, ilk ve orta öğretim kurumlarının işlevlerini üstlenmesi önlenecektir. Dershanelerin özel okullara dönüşmesi teşvik edilecektir.

Özel okullar akademik başarı performanslarına göre, öğrenciler ise gelir seviyeleri ve başarı performanslarına göre farklı teşvik unsurları ile desteklenerek nitelikli ve adil bir eğitim hizmet sunumu gerçekleştirilecektir.

Sınıf mevcutları yirmi beş öğrencinin altına indirilecek

Eğitimin tüm kademelerinde ve özellikle kentlerde sınıf mevcutları yirmi beş öğrencinin altına indirilecek ve zorunlu şartların dışında ikili eğitim uygulamasına son verilecektir.

Anaokulundan üniversiteye kadar bütün eğitim kurumları ile kütüphanelerin internet erişimi kolay ve ucuz hale getirilecektir. Bilgi teknolojilerinin eğitim amacıyla üretim ve kullanımı teşvik edilecektir. Eğitim programlarına ilişkin milli yazılım üretimi sağlanacaktır.

Okul öncesi eğitim temel eğitim kapsamına alınacak

"Temel eğitim" hedefimiz, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılarak zorunlu temel eğitimin kademeli olması ve süresinin artırılmasıdır. Ayrıca eğitimin her kademesinde etkin yönlendirme yapılarak öğrencilerin, kabiliyetlerine uygun alanlara yönlendirilmesidir.

Okul öncesi eğitim 4-5 yaş grubundaki nüfus için tedricen zorunlu hale getirilerek zorunlu eğitimin süresi 13 yıla çıkartılacaktır.

Bu çerçevede, milli bütünlük bilincinin geliştirilmesi, ahlaki ve manevi değerlerin güçlendirilmesi ve sosyalleşmenin sağlanması için okul öncesi eğitim yaygınlaştırılacak ve bu yaş grubundaki nüfusun daha erken yaşta örgün eğitim programı kapsamına alınması sağlanacaktır.

Fiziki mekan, insan gücü ve program imkanları geliştirilerek 4-5 yaş gurubunu kapsayan okul öncesi eğitim kademesinde yüzde yüz okullaşmanın temini için özel sektörün imkânlarından da azami ölçüde istifade edilecektir.

Milli ve manevi içerik zenginliğine sahip araç ve gereçler kullanılacak

Çocuklarımızın manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemesine yardımcı olacak milli içerik zenginliğine sahip yayın, film ve benzeri eğitim araç ve gereçlerinin üretimi desteklenecek, kullanımı sağlanacaktır.

Türklüğün ve İslam'ın milli ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana, Hacı Bayram-ı Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulacaktır.

Öğrencilere bilgisayar destekli tanıma ve yönlendirme hizmeti verilecek

İlköğretimde bilgisayar destekli "rehberlik" yoluyla öğrenciyi tanıma teknikleri geliştirilecek ve yetenek ağırlıklı değerlendirme yöntemleriyle etkin bir yönlendirme yapılacak, kabiliyetlerin ortaya çıkarılmasına ve

mesleğe yönlendirmeye yardımcı olması amacıyla seçmeli derslere ağırlık verilecektir.

Aileler rehberlik ve danışmanlık hizmetleriyle çocuklarını yönlendirmede gerekli eğitim ve bilgiye sahip kılınacaktır.

Üstün zekâlı-yetenekli çocukların eğitimine özel önem verilecek

Üstün zekâlı ve üstün yetenekli öğrencilerin özel eğitim imkânlarına kavuşturulması sağlanacak, bu öğrencilere yönelik stratejik bir kariyer planlaması ve yönlendirme sistemi geliştirilecektir.

Yüksek başarı gösteren ortaöğretim öğrencilerinin ilgi, istek ve yeteneklerine göre devlet bursu ile üniversite öğrenimine devam etmeleri sağlanacaktır.

Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin tanımlanması, sınıflandırılması, özel eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması ve denetlenmesi ile eğitim programlarının günün ihtiyaçlarına göre yeniden değerlendirilmesi sağlanacaktır.

Özel eğitim hizmetleri okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim ve yetişkinleri kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır. Özel eğitim öğretmeni ve yardımcı personeli yetiştirilmesine önem verilecektir.

Mesleki eğitime ağırlık verilecek

Ekonominin ihtiyacı olan ara insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla örgün ve yaygın meslekî-teknik eğitime ve beceri kazandırıcı eğitime ağırlık verilecek, eğitim programları meslek standartlarına dayalı olarak yeniden düzenlenecektir.

İstihdam edilebilirliği artıran mesleki eğitimin orta öğretim içindeki payı yükseltilecektir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları ile meslek yüksek okulları arasında program bütünlüğü sağlanacaktır. İş hayatı ile meslekî ve teknik eğitim arasında ilişki, iletişim ve etkileşim geliştirilecektir.

Sanayinin ihtiyaç duyduğu insan gücünün, yine sanayinin talepleri doğrultusunda yetiştirilebilmesi için mesleki eğitim programlarının içeriklerinin belirlenmesinde, eğitim hizmet sunumunda, rehberlik ve yönlendirmesinde, sanayi ve ihtisas bölgelerinin, odaların etkinliği artırılacaktır.

Hayat boyu öğrenme anlayışı hâkim kılınacak

Hayat boyu öğrenme anlayışı çerçevesinde e-öğretim dahil olmak üzere her türlü yaygın eğitim imkânları geliştirilecek, fertlerin seçme, planlama ve programlama, ayırt edebilme, analiz ve sentez yapabilme, eleştirel ve yaratıcı düşünme yeteneklerinin geliştirilmesi ve yenilikleri öğrenmesi sağlanacak, gençlere beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri yaygınlaştırılacaktır.

Yurt dışındaki Türk çocuklarına milli kimliklerini koruyan bir eğitim sağlanacak

Yurt dışındaki Türk çocuklarının milli kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için sağlanan eğitim imkânları artırılacaktır.

Ortaöğretimde program türü esas alınacak

Orta öğretim; program türünü esas alan, yatay ve dikey geçişlere imkân veren, çağdaş rehberlik ve yönlendirme hizmetiyle üniversite sistemine etkin geçişi sağlayan bir yapıya kavuşturulacaktır.

Üniversiteye giriş sınavı kaldırılacak

Üniversite giriş sınavı kaldırılacak, bunun yerine, ilköğretim ve orta öğretimde etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak, uygulanacak müfredat ile orta öğretim başarısını ve orta öğretim sonunda yapılacak "Olgunlaşma sınavını" esas alan ve fırsat eşitliğini ve adaleti gözeten üniversiteye geçiş sistemi uygulamaya konulacaktır.

Yükseköğretim dünya üniversiteleri ile rekabet edebilen seviyeye getirilecek

Üniversitelerin; ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmesi esas olacaktır.

Üniversitelerin eğitim, araştırma ve geliştirme, toplumu bilgilendirme gibi geleneksel fonksiyonları yanında bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıda olmaları temin edilecektir.

Üniversitelerin bulundukları yörelerin potansiyellerine de uygun şekilde uzmanlaşmaları sağlanacaktır.

Etkin bir kalite değerlendirme ve denetim sistemi oluşturularak özel üniversite kurulması teşvik edilecektir.

Üniversite öğretim elemanı ve bilim adamının yurt içinde yetiştirilmesi için, üniversitelerin yüksek lisans ve doktora programlarında ihtisaslaşması sağlanacak ve akademik insan gücü için üniversitelerimizi cazip hale getirmek amacıyla gerekli teknik ve akademik altyapı oluşturulacaktır.

Yükseköğretim sistemi demokratikleştirilecek

Yükseköğretim sistemi daha demokratik ve üretken bir yapıya kavuşturulacak, öğrenci, kurum ve akademik kadrolar arasında gerekli iş birliği ve uyum sağlanacaktır.

Yüksek Öğretim Kurulu; düzenleme, yönlendirme, koordinasyon, planlama ve denetimden sorumlu bir yapıya dönüştürülerek yeniden yapılandırılacak; üniversiteler idari ve mali açıdan özerk ve hesap verebilir hale getirilecektir.

Üniversitelerde rektör seçimleri demokratik esaslara bağlanacak ve iki kademeli seçim uygulanacaktır. En yüksek oyu alan iki adaydan ikinci

kademe oylamaya katılarak yüzde 50'nin üzerinde oy alan adayın atanması sağlanacaktır.

Tüm akademik atama ve yükselmelerin objektif kriterlere bağlanması sağlanacaktır.

Üniversitelerdeki demokratik katılım ve örgütlenme kanalları çeşitlendirilecek ve teşvik edilecektir.

Öğretmenlere 3600 ek gösterge verilecek

Öğretmenlerin 3600 ek göstergeden yararlanmaları sağlanacaktır.

Çağın bilgileriyle donanımlı öğretmen ve öğretim üyesi yetiştirilecek, bu meslekler cazip hale getirilecektir.

Öğretmenlerin, ek ders ücretleri ile tazminatları yükseltilecek

Öğretmenin kendisini ve öğrencilerini en iyi şekilde yetiştireceği ortam hazırlanacaktır. Öğretmenlerin terfiinde başarı esas olacak, değerlendirme yapılırken velilerin ve okul yönetiminin değerlendirmesi ile öğrencilerin başarısı dikkate alınacaktır.

Öğretmenlerin, ek ders ücretleri ile eğitim ve öğretim tazminatları yükseltilecek, eğitime hazırlık ödeneği artırılarak eğitim kurumlarında çalışan tüm personele de yansıtılacaktır.

Öğretmenlerin özür grubu tayinleri ile ilgili sorunları çözüme kavuşturulacaktır.

Kadrosu olmadan çalışan sözleşmeli ve geçici öğretmenler daimi kadrolara geçirilecektir.

Öğretmenler arasındaki kademelendirmeye bağlı olarak oluşan ücret farklılaştırmasından yararlanmamış olan emekli öğretmenlerin mağduriyetini giderecek intibak düzenlemesi yapılacaktır.

Atanmayı bekleyen öğretmenlerin tamamı kademeli olarak atanacak

Atanmayı bekleyen öğretmenler sorununun çözüme kavuşturulması için öncelikle öğretmen ihtiyacı olan hiçbir okul bırakılmayacak, derslik ihtiyacı tamamlanacak ve atanamamış tüm öğretmenlerin atamaları kademeli olarak yapılacaktır.

Orta vadede ise ülkemizin öğretmen ihtiyacı yıllara göre ve alanları itibariyle tespit edilerek, eğitim fakültelerinin ve pedagojik formasyon programı ile öğretmen olma imkanı veren diğer yüksek öğretim programlarının alacağı öğrenci sayılarının ve yeni açılacak programların belirlenmesi için planlama yapılacak ve uygulamaya konulacaktır.

"Eğitim Destek Hesabı" oluşturulacak

Eğitime katkı amacıyla her çocuk için ailesi tarafından yapılacak katkının yüzde ellisine kadar oranda devletin katkıda bulunmasıyla bir eğitim hesabının açılmasını, biriken miktarın özellikle yükseköğretim aşamasında kullanılmasını öngören, aynı zamanda tasarrufu teşvik eden bir "Eğitim Destek Hesabı" oluşturulacak, devlet aile işbirliği ile eğitime güçlü bir destek mekanizması geliştirilecektir.

21- GENÇLİK

Geleceğimizin teminatı olan gençliğe çağdaş imkânlar sağlanacak

Gençliğe yapılacak yatırım, Türkiye'nin geleceği için en önemli yatırım olacaktır. Gençlik sorunlarına yaklaşımımız ekonomik, toplumsal, kültürel ve psikolojik yönlerden bütünlük arz edecektir. Araştırma, planlama ve uygulama aşamalarında çeşitli meslek elemanlarının yanında sosyolog, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarından yararlanılacaktır.

Gençlerin eğitim, sağlık, istihdam, sosyal güvenlik ve serbest zamanlarının değerlendirilmesiyle ilgili sorunları çözüme kavuşturulacaktır.

Gençlerin çağın şartlarına, ekonomik ve sosyal hayata hazırlamasına önem verilecek

Gençlerin fırsat eşitliği çerçevesinde eğitim imkânlarından yararlanmaları sağlanarak eğitim düzeyi yükseltilecek ve aldıkları eğitimin onları çağın şartlarına, ekonomik ve sosyal hayata hazırlamasına önem verilecektir.

Gençler, ilköğretim ve orta öğretim kademesindeki yönlendirme çerçevesinde ve yetenekleri ölçüsünde istedikleri bölümde yüksek öğretime devam etme imkânına kavuşturulacaklardır.

Üniversite öğrencilerinin kendileri ile ilgili kararlara katılımını sağlayacak platformlar oluşturulması ve okul yönetimi, öğretim elemanı ve öğrenci arasındaki diyalogu sağlayacak verimli mekanizmalar geliştirilecektir.

Her öğrenciye 10 bin liraya kadar yükseköğrenim kupanu verilecek.

Her öğrenciye öğrenim süresince ve başarılı olmak kaydıyla 10 bin liraya kadar yükseköğrenim kuponu verilecek, işe girince faizsiz olarak 4 yılda tahsil edilecektir.

Diplomalı işsizlik önlenecek ve iş bulma tesadüflere bırakılmayacak

Eğitim-istihdam ilişkileri dinamik bir yapıya kavuşturulacak, ihtiyaçlara uygun bir insan gücü planlaması yapılarak diplomalı işsizlik önlenecek ve iş bulma tesadüflere bırakılmayacaktır.

Gençlik problemlerini ve gençliği daha yakından tanımaya yönelik araştırma ve tanıtma çalışmalarına hız verilecek ve gençliğin yüksek potansiyel gücü faydalı alanlara yönlendirilecektir.

Yeterli barınma imkânı sağlanarak hiçbir öğrenci açıkta bırakılmayacak

Orta öğretim ve yükseköğretimde okuyan gençlerin burs ve kredi imkânları geliştirilecek, çağdaş standartlarda barınma imkânları oluşturulacak, hiçbir öğrenci açıkta bırakılmayacaktır. YURT-KUR'un kapasite ve mevcut fiziki yapıların yetersizliği sorunlarına acil çözüm getirilecek, mevcut yurtların modernizasyonu süratle tamamlanacaktır.

Üniversite kayıtları ile aynı anda yurt yerleştirmeleri de yapılacak, talep eden her öğrenciye yurt ya da yurt şartlarıyla barınma imkânı temin edilecektir.

Yoksul öğrencilerin kamu yurtlarında öncelikli olarak barınmaları sağlanacaktır.

Evlenen gençlere 10 bin TL, faizsiz ve 2 yıl vadeli evlilik kredisi verilecek

Evlenecek ihtiyaç sahibi gençlerin evliliklerinin daha başlangıcında ekonomik sıkıntı yaşamamaları için kamu bankaları aracılığıyla 10 bin TL tutarında, 2 yıl vadeli ve faizsiz evlilik kredisi alabilmeleri imkânı sağlanacaktır.

Engelli gençlerin eğitimlerine devam edebilmeleri için fizikî ve sosyal çevrenin oluşturduğu engeller ortadan kaldırılacak

Yurtlar, kütüphaneler ve okuma salonları, bilgisayar ve internet kullanımının ve sosyal faaliyetlerin gerçekleştirilebileceği kültür merkezleri ve çağdaş mekânlar hâline getirilecektir. Orta ve yükseköğretimde öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri için gerekli imkân sağlanacaktır.

Engelli gençlerin eğitimlerine devam edebilmeleri için fizikî ve sosyal çevrenin oluşturduğu engeller ortadan kaldırılacak, gerekli eğitim alt yapısı ve teknolojik imkânlar artırılacaktır.

Çalışan gençlere meslekî ve teknik eğitim desteği verilecek

Çalışan gençlerin bilgi ve beceri eksikliklerinin giderilmesi amacıyla Çıraklık Eğitim Merkezleri verimli, etkin ve cazip hâle getirilerek sanayinin ihtiyaç duyduğu teknik iş gücünün bu merkezlerden temin edilmesi sağlanacaktır.

Gençlerin çalışma şartları, eğitimine devam etmesine ve sosyal faaliyetlere katılmasına imkân verecek şekilde düzenlenecektir.

İşsiz ve geliri olmayan gençler, ailelerinin sağlık sigortasından yararlanacak

Aile içi gelirin kişi başına düşen aylık tutarı asgari ücretten az olan işsiz gençlerimiz ailelerinin sağlık sigortasından yararlandırılacaktır.

Gençliğin milli değerlerle donatılması sağlanacak

Gençliğin; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı hedefleyen unsurlara karşı milli değerlerle donanımlı olarak yetişmeleri sağlanacaktır.

Gençleri suça iten sebepler ortadan kaldırılacak, suç işlemiş ve hüküm giymiş gençler potansiyel suçlu olmaktan çıkarılarak yeniden topluma kazandırılacaktır.

Gençler kötü alışkanlıklardan korunacak

Sigara, alkol ve her türlü uyuşturucu madde kullanımına, kumar ve benzeri alışkanlıklara, fuhuş, anarşi ve teröre karşı gençleri korumak ve bilinçlendirmek amacıyla; aile müessesesinin güçlendirilmesine, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri sosyal ve kültürel ortamların oluşturulmasına önem verilecek, spor ve sosyal faaliyet imkânları geliştirilecektir.

Gençlik merkezleri kurulacak

Gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, kişisel yeteneklerini keşfedebilecekleri, çeşitli sosyal ve kültürel imkânlardan ve bilimsel bir anlayışla yürütülen rehberlik hizmetlerinden yararlanabilecekleri "Gençlik Merkezleri" kurulacaktır. Bu amaçla farklı kurum ve kuruluşlar tarafından kurulmuş olan mevcut altyapı ortak ve etkin bir şekilde hizmet verecektir.

Gençliğe idealist rol modeller sunulacak

Kolay para kazanmaya eğilimli, niteliksiz, birikimsiz, erdem yoksunu insanların gençliğe örnek gösterilmesinin önüne geçilerek, sinema ve televizyon gibi popüler araçlar vasıtasıyla çalışkan, azimli, vatansever, ufuk sahibi ve ahlaklı insanların ideal olarak sunulması sağlanacak, bu yolda özendirici ve teşvik edici düzenlemeler yapılacaktır.

Genç girişimci desteği oluşturulacak

Projesi uygun bulunan gençler için devlet bankalarından faizsiz kredi imkânı tanınarak gençlerin ticari hayata katılımları desteklenecektir.

Yurtdışında yaşayan Türk gençliği için gençlik kampları oluşturulacak

Yurt dışında yaşayan Türk gençliğinin askerlik, yurda uyum, yabancılaşmadan korunma ve ülke bağlarının kuvvetlendirilmesi önemle ele alınacak, oluşturulacak gençlik kamplarında gençlerimizin sosyal, sportif ve kültürel açıdan gelişmeleri sağlanacaktır.

Bu kamplara yurt dışında yaşayan Türk gençleri ile Türk dünyası gençliğinin katılımı sağlanacaktır.

22- SPOR

Her alanda sporcu yetiştirmek için gerekli alt yapı tesis edilecek

Türk toplumunun her ferdinin, özellikle gençliğin beden ve ruh sağlığını geliştirmek için milli bir spor politikası uygulanacaktır.

Milli spor politikamız doğrultusunda gerekli insan gücünün yetiştirilmesine ağırlık verilecek, mevcut eğitim-öğretim kurumları iyileştirilerek, yeterli tesis ve öğretim elemanına sahip olanlar 'Spor Bilimleri Fakültesi'ne dönüştürülecek, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine hız kazandırılacaktır.

Sporda başarı kadar sevgi, ahlak, disiplin, azim ve gayret gibi erdemler ile toplumsal kaynaşmaya katkının ön plana çıkartılması, her alanda sporcu yetiştirmek için gerekli fiziki, teknolojik ve insan gücü alt yapısının tesis edilmesi milli spor politikamızın esasını oluşturmaktadır.

Türk Sporunu Geliştirme Projesi hayata geçirilecek

Uygulamaya koyacağımız "**Türk Sporunu Geliştirme Projesi**" ile spor seferberliği başlatılarak sporda atılım gerçekleştirilecektir. Proje çerçevesinde sporcu yetiştirme ve geliştirme planları ivedilikle uygulamaya konulacaktır.

Projenin temel amacı; çocuklarımızı ve gençlerimizi her türlü zararlı alışkanlıklardan uzak tutarak, erdemli, bedenen ve ruhen sağlıklı bir nesil olarak yetişmelerine katkı sağlamak, spor yapma imkânlarını artırarak spora yönlendirmek suretiyle çocuklarımızı teknolojik oyun ve eğlencelere bağımlılıktan kurtarmak, sosyal ilişkilerini geliştirmek ve sporcu kaynağı oluşturmaktır.

Çocuklarımızın mümkün olduğu kadar erken yaşlarda spora yönlendirilmeleri, yetenek ve becerilerinin olduğu dallarda spora katılımları ve yetiştirilmeleri sağlanacaktır. Sporcu seçimi ve yönlendirilmesi amacıyla öncelikle çocuklarımızın bilimsel metotlarla fiziksel uygunluk normları

ortaya çıkarılarak bedensel özellikleri tanınacak, ayrıca spor yapabilecekleri alanlarla ilgili düşük maliyetli tip projeler hayata geçirilecektir.

Spor etiği ile bağdaşmayan durumlarla mücadele edilecek

Sporda şiddet, şike, doping ve benzeri spor etiği ile bağdaşmayan yapılarla mücadele edilecek, bu yönde caydırıcı yasal ve idari düzenlemeler yapılacaktır.

Yerel yönetimler ve gönüllü kuruluşların amatör spor faaliyetleri desteklenecek, özel sektör kuruluşlarının spora daha fazla destek olması özendirilecektir.

Geleneksel sporlarımız geliştirilecek, sporcu sağlığına özen gösterilecek

Modern spor dalları ile birlikte, geleneksel sporların da geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler alınacak, yağlı güreş ve cirit uluslararası hale getirilecektir.

Okullardaki spor faaliyetlerinde, sadece fiziksel gelişimi hedeflemekle kalmayıp, öğrencilere sosyal, ruhsal, zihinsel ve ahlaki niteliklerin de kazandırılması ve geliştirilmesi sağlanacaktır.

Sporcunun sağlığına önem verilecek, bu amaçla spor hekimliği yaygınlaştırılacaktır.

Spor tesisleri tam kapasite kullanılacak

Spor alan ve tesislerinin kurulmasında çok amaçlılık ve yöresel özellikler dikkate alınacak, mevcut tesislerin tam kapasite ile kullanılmaları sağlanacaktır.

Kış sporlarına elverişli merkezlerin yeterli altyapısı oluşturularak uluslararası tanıtımı yapılacaktır.

Sporun tüm branşlarına katılım artırılacak

Çocuklarımızın erken yaşlarda sporla tanışmaları sağlanacak. Tüm branşlarda lisanslı sporcu sayısı artırılacaktır.

Milli takımlar düzeyinde rekabet edebilirliği sağlayacak fiziki, teknik, insan gücü, hukuki ve finansman alt yapısı temin edilecek. Bu kapsamda öncelikle kulüpler düzeyinde başarının artırılmasına dönük sporcu yetiştirilmesine önem verilecektir.

Müsabakalara daha fazla seyirci gelmesi için güvenliğin tesisi, biletlere kolay erişim ve rahat ulaşım gibi imkânlar artırılacaktır.

Atanamayan beden eğitimi öğretmenlerine yeni istihdam alanı açılacak

"Spor Parkları" projesi ile çocuklarımızın evlerinden kolaylıkla ulaşabileceği alanlara güvenli semt sahaları, minik spor tesisleri ve altyapısı yapılacak, bu tesislerin gönüllülerce yapılması teşvik edilecek, bu amaçla kampanyalar düzenlenecektir. Böylelikle okul takımlarına ve amatör kulüplerimize sporcu kaynağı oluşturulacak, profesyonel takımlarımıza ve milli takımımıza sporcu yetiştirilecektir.

Beden eğitimi öğretmenleri bu spor parklarında çalıştırılacak, böylelikle kadrosuzluk nedeniyle atanamayan beden eğitimi öğretmenlerine de istihdam imkanı sağlanacaktır.

Türk dünyası dostluk ve kardeşlik oyunları düzenlenecek

Türk dünyası dostluk ve kardeşlik oyunları düzenlenecek, spor yoluyla Türk dünyası dostluk ve kardeşliği pekiştirilecektir.

Her branşta uluslararası spor organizasyonlarının ve olimpiyat oyunlarının ülkemizde düzenlenebilmesi için gerekli yatırımlar yapılacak ve bu konudaki faaliyetler desteklenecektir.

Kentlerde spor yapılabilecek kolay ulaşılabilir nitelikte ve yeterli alanlar yaygın hale getirilecektir.

Kamu kurumlarına ait spor tesislerinin atıl kalması önlenecek, üye kayıt sistemi oluşturularak buraların tam zamanlı kullanımı sağlanacaktır.

Spor kulüpleri yasası çıkartılacak

Amatör ve profesyonel spor kulüpleri yasası çıkartılarak spor kulüplerinin dernekler yasası ile yönetimine son verilecektir.

23- KÜLTÜR VE SANAT

Türkçenin yaygın, doğru ve güzel kullanımı sağlanacak.

Milleti millet yapan temel unsurlardan biri dildir. Millî kimliğimizin vazgeçilmez bir öğesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas olacaktır.

Her türlü basın-yayın, reklam, film, tiyatro eserleri ile günlük ve ticari hayatta kullanımlarda Türkçe'nin yozlaşmasına ve tahribine yol açan uygulamalara fırsat verilmeyecektir.

Türkçe'nin, eğitimde, öğretimde, sanatta, kültürde, bilimdeve medyada doğru kullanılması sağlanacaktır.

Türk kültür merkezleri yaygınlaştırılacak

Türk dili araştırmalarına önem verilecek, Türkçenin uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve tele-iletişim dili olarak kullanılabilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Türkiye Türkçesinin öğretimi ve Türk kültürünün tanıtımı amacıyla başta Türk Cumhuriyetleri ve Avrupa ülkeleri olmak üzere yurt dışında Türk kültür merkezlerinin yaygınlaştırılması ve etkin bir şekilde hizmet sunumu sağlanacaktır.

Bilişim teknolojilerinde kullanılan her türlü cihaz ve yazılımlarda Türkçe'nin kullanımı sağlanacaktır.

Türk devlet ve topluluklarıyla ilişkiler "dilde, fikirde ve işte birlik" esasına dayandırılacaktır. İktisadî ve kültürel iş birliği geliştirmenin temel unsuru olarak, Türkçe konuşulan ülke ve topluluklara yönelik dil ve kültür araştırmalarına önem verilecek, Türkçenin bütün lehçeleriyle anlaşılabilir ve kullanılabilir olması için şartlar oluşturulacaktır.

Millî kültür korunacak, geliştirilecek ve tanıtılacak

Farklı kültürler karşısında, özellikle yeni nesillerin kültür şokuna uğramasına ve kimlik bunalımına düşmesine mani olacak; kaliteli ve ihtiyaca cevap veren eserler ortaya konmasına yönelik millî kültür değerlerinin millete tanıtılması ve benimsetilmesini sağlayacak çalışmalar yapılacaktır.

"Millî kültür endüstrisi" oluşturulacak

Türk ilim, kültür ve düşünce tarihinin bütün zenginliğiyle ortaya çıkarılması amacıyla araştırmalar yapılacaktır.

Türk kültürü ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla "**millî kültür endüstrisi**" oluşturulacaktır.

Millî kültür değerlerimizin yıpratılması sonucunu doğuran; kültürel değerler kargaşasına sebebiyet veren, kültür hayatımız ile ilgili temel millî mutabakatları bozan, kayıtsızlık ve düşmanlık örneği uygulamalar önlenecektir.

Uluslararası kültürel iş birliği programları geliştirilerek, Türk kültürünün çevre kültürler için cazibe merkezi hâline gelmesi sağlanacaktır.

Sanata ve sanatçıya önem verilecek

Görsel, işitsel, dramatik, pratik ve tüm sanat dallarının geliştirilmesi, faaliyet alanlarının yaygınlaştırılması temin edilecek, bu amaçla sanat ve sanatçılar desteklenecektir.

Sanatçıların milli değerlerle barışık ve onu özümseyen bir anlayış içinde toplumsal ortak değerler etrafında kenetlenmeye yönlendirmesi amacıyla topluma rol model olmaları temin edilecektir.

Sanatçı, her devrinde ve her yaşında korunacaktır.

Sanat ve zanaatlarımızın korunması, sosyal ve ekonomik fayda sağlanması ve kültürel değerlerimizin üretilen mal ve hizmetlere yansıtılabilmesi amacıyla, tasarımlara aktarılması sağlanacaktır. Bu suretle unutulmaya yüz tutmuş kültürel değerler yaşatılacak ve gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde ulaştırılacaktır.

Geleneksel Türk sanatları ve folkloru korunacak, geliştirilecek ve tanıtılacaktır. Ata yadigârı eserlerin bakımı, tamir ve muhafazası; Türk mimarîsinin, musikisinin, tiyatrosunun, sinemasının, edebiyatının, mutfağının korunması ve geliştirilmesi bir devlet politikası hâline getirilecektir.

Milli Birlik ve Bütünlük Projesi gerçekleştirilecek

Milliyetçi Hareket Partisi; Türk milletinin birliğini ve beraberliğini koruyarak, toplumsal huzursuzluk alanlarının cepheleşmeye dönüşmesini önlemeyi ve herkesin inancına saygı duyarak birlikte yaşama ideali etrafında kenetlenip toplumsal sıkıntı ve sorunları çözmeyi amaçlamaktadır.

Hazırlayacağımız **"Milli Birlik ve Bütünlük Projesi"** kapsamında milli ve manevi değerlerimizin toplumsal çatışma konusu yapılmaması, etnik, inanç ve mezhep temelinde ayrışma yaşanmaması için Alevi İslam inancını benimseyen vatandaşlarımızın inanç ve kültür temelli sorunları Alevi inanç önderleri, Alevi İslam'ın çatı kuruluşları ve akademik çevrelerin katkı ve katılımıyla çözüme kavuşturulacaktır.

Bu amaçla öncelikle, Cemevi gerçeği siyasi kaygılardan uzak, cami-cemevi karşıtlığına dönüştürülmeden kabul edilecek ve inanç ve kültür hayatının bir unsuru olan Cemevlerine devlet yardımı yapılacaktır. Diyanet İşleri Başkanlığı Alevi İslam inancını da bünyesinde temsil edecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır.

Aleviliğin öncelikle nitelikli eğitim ve kadro ihtiyacını karşılamak amacıyla "Türkiye Alevilik Araştırmaları Merkezi" kurulacaktır.

Alevi inanç önderlerinin akademik seviyede eğitilmesi için İlahiyat Fakültelerinde "Tasavvuf İlimleri Bölümü" kurulacaktır. Milli Eğitim Bakanlığınca din derslerinin müfredatına, doğrudan Alevi toplumunun katılımıyla şekillenmiş doğru, objektif ve bilimsel bilgiler dahil edilecek, bu amaçla "Özel İhtisas Komisyonu" kurulacaktır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı ve ilgili kuruluşların işbirliği ile Alevi İslam inancının ve tarihi-kültürel şahsiyetlerinin envanteri ve külliyatı çıkarılacak, varsa yabancı dilde olanlar Türkçeye çevrilecek ve yayınlanacaktır.

Tarihi ve kültürel müşterekler öne çıkarılacak

Toplumun tarihi ve kültürel müşterekleri öne çıkarılacak, tarihi ve bilimsel belgeler ve gerçekler kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

Farklılıkların öne çıkarılması yerine ortak değerlerin bütünleştiriciliğinde millî bir bakış açısının kamuoyuna yansıtılması; bu kapsamda müşterek değerlerimizin din adamları, eğitimciler, sosyologlar, kanaat önderleri, medya kuruluşları tarafından anlatılması ve işlenmesi sağlanacaktır. Dış destekli sivil toplum kuruluşları ve medya organlarının yıkıcı ve ayrıştırıcı faaliyetlerine mani olunacaktır.

Ekonomik teşvikler, sosyal projeler, eğitim politikaları geliştirilerek halkın refahının yükseltilmesi temin edilecektir. Ülkemizin her yerinde fizikî altyapının geliştirilmesi, okullaşma oranının artırılması, nitelikli eğitim kadrolarının ülke ihtiyaçlarına uygun şekilde yetiştirilmesi ve görevlendirilmeleri sağlanacaktır.

İstismara yol açan gelir dağılımındaki adaletsizliğin ortadan kaldırılması ile bölgesel ekonomik ve sosyal farklılıkların giderilmesine öncelik verilecek, sosyal yapı üzerindeki bölücü, ayrıştırıcı etkilerin yok edilmesi sağlanacaktır.

Tarihî eserlerimiz topluma kazandırılacak

Asırlardan beri millî kültürümüzün temel değerleri olma niteliğini koruyan her sahadaki yazılı eserlerin yok olması önlenecek, bu eserler bugünkü yazı ve konuşma diliyle toplumumuza kazandırılacaktır.

Osmanlı Arşivinin tasnifi, düzenlenmesi ve tümüyle günümüz literatürüne kazandırılması sağlanacaktır.

Bilimsel araştırma ve incelemelerin ışığında tarihi gerçeklerin ortaya çıkarılması ve Türk tarihine ilişkin çarpıtma ve iftiraların önüne geçilebilmesi amacıyla arşivlerin ilim adamlarınca incelemesi sağlanacaktır.

Türk vakıf eserleri ortaya çıkartılacak, korunacak ve yaşatılacak; vakıflar devletçe desteklenip var oluş amacına uygun hale getirilecektir.

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın Türkiye ile bağları güçlendirilecek

Yurt dışındaki vatandaşlarımızın millî kültür değerlerimizden kopmalarını önleyici ve benliklerini koruyucu tedbirler alınacak, içinde yaşadıkları toplumla çatışmaya düşmemelerine de özen gösterilecektir.

Kitle iletişim araçlarının kültürel değerlerimizin yaşanmasında ve yaşatılmasında toplumsal sorumluluk içinde yayın yapmaları sağlanacaktır.

Kültürel değerlerimizin yaşanması ve yaşatılması amacıyla kültür merkezleri, bilimsel araştırma kurumları ve müzeler yaygınlaştırılacak, bu birimlere erişim kolaylaştırılacak ve gençlerin müzelerden ücretsiz yararlanması sağlanacaktır.

İlgili ülkelerle işbirliği içinde Türk Dünyasının tüm kütüphane, müze ve arşivlerindeki kültür eserleri tespit ve konularına göre tasnif edilerek yararlanılabilir hale getirilmesi için proje başlatılacaktır.

"Milli çizgi film endüstrisi" geliştirilecek

Çocukların kişiliklerinin oluşumu ve kültürel değerlerin özümsenmesi açısından "milli çizgi film endüstrisi" geliştirilecek ve üretilecek filmlerin dış satımı yoluyla kültürümüzün tanıtılması sağlanacaktır.

Çocukların bilgisayar oyunları vasıtasıyla yabancı kültürlerin etkisinde kalmasının önlenmesi için milli bilgisayar oyunları yazılım endüstrisi teşvik edilecektir.

24- SAĞLIK

Hayatı anlamlı ve değerli kılan bir sağlık sistemi tesis edilecek

Yaşam kalitesini ve yaşama sevincini geliştiren, insan ömrünü uzatan, vatandaşın ve hizmet sunanların memnuniyetini esas alan, hayatı anlamlı ve değerli kılan bir sağlık sistemi tesis edilecektir.

Sağlık politikalarının belirlenmesi ve uygulanması ile sağlık hizmetlerinin sunulması, finansmanı, düzenlenmesi ve denetlenmesinden sorumlu yapıların yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde tanımlanacaktır. Görev, yetki ve sorumluluk karmaşasını önleyecek kurumsal düzenlemeler yapılacaktır.

Sağlık Bakanlığı temel, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerini sunan, sağlığın geliştirilmesi konusunda farkındalığı artıran, tedavi hizmetlerinin standartlarını belirleyen bir yapıya kavuşturulacaktır.

Koruyucu ve temel sağlık hizmetleri ücretsiz olarak sunulacak

Koruyucu sağlık hizmetleri ve temel sağlık hizmetleri, eşitlik ve hakkaniyet prensiplerine uygun olarak; kolay ulaşılabilir, kullanılabilir ve hasta haklarına saygılı bir şekilde devlet tarafından ücretsiz olarak sunulacaktır.

Birinci basamak sağlık hizmet birimleri güçlendirilecek ve aile hekimliği kademesinin etkin bir şekilde hizmet vermesi sağlanacaktır.

Kırsal kesimde ise mobil hizmet sunacak donanımlı sağlık ekipleri tüm ülke genelinde etkin bir şekilde görev yapacaktır.

Sağlık hizmetlerinde sürekliliği ve erişilebilirliği sağlamak amacıyla sağlık insan gücünün ülke genelinde dengeli dağılımını temin edecek bir istihdam ve ücret politikası uygulanacaktır.

Koruyucu sağlık programları uygulamaya konulacak

Bulaşıcı olmayan hastalıklardan korunma sağlanacak, kalp-damar hastalıkları, kanser, diyabet, kronik solunum yolları hastalıkları gibi ölüm nedenlerinin ilk sıralarında yer alan bulaşıcı olmayan hastalıkların gelişimine neden olan risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik koruyucu sağlık programları uygulamaya konulacaktır.

Tüm aile hekimlerinin uzmanlık eğitimi alması sağlanacak, halen aile hekimi olarak hizmet sunan pratisyen hekimlerin ise kendi çalıştıkları illerdeki eğitim kurumlarında gerekli şartlar oluşturularak eğitim almaları sağlanacaktır.

Hastanelerin yönetim kapasitesi geliştirilecek

Hastanelerin teknolojik altyapısı ve insan gücü imkânları iyileştirilecek, yönetim kapasitesi geliştirilecektir.

Hastanelerde muayene, laboratuvar hizmetleri ve ameliyat randevuları bilgisayar ortamında verilecek ve sağlık personelinin randevu sistemine müdahalesi kesinlikle önlenecektir.

Laboratuvar hizmetleri ve yüksek maliyetli tıbbi teknoloji ve benzeri hastane imkânlarının hastaneler arasında ortak kullanımına fırsat veren bir sistem geliştirilecektir.

Hastaneler tam gün – tam kapasite çalışacak

Hastanelerde; hasta yatağı, donanım ve insan gücü kapasitesinden daha iyi yararlanılması, hasta taleplerinin zamanında karşılanması ve hizmet bekleme süresinin asgari düzeye indirilmesi için "tam gün-tam kapasite çalışma" sağlanacaktır. Bu kapsamda hizmet veren personelin özlük haklarında iyileştirme yapılacaktır. Her ne ad altında olursa olsun, ücret tarifesinde yer almayan ayrıca bir ödemenin yapılmasına fırsat verilmeyecektir.

Sağlıkta istihdam kargaşası sona erecek, vekil ve sözleşmeliler kadroya alınacak

Sağlık Bakanlığı bünyesinde istihdam kargaşası sona erdirilecek, aynı işi yapan sağlık çalışanları aynı mali ve sosyal haklara kavuşturulacaktır.

Sözleşmeli, vekil gibi adlarla çalışan ebe ve hemşireler asli kadrolara geçirilecektir.

112 sağlık çalışanlarının mali ve sosyal hakları ile çalışma şartlarına ilişkin sorunları çözüme kavuşturulacaktır.

Sağlık çalışanlarının özlük hakları ve çalışma şartları iyileştirilecektir.

Sağlık çalışanlarının ek ödemeleri emekliliklerine yansıtılacak

Sağlık çalışanlarına yapılan ek ödemeler prim matrahına alınmak suretiyle emekliliklerine yansıtılması sağlanacaktır.

Çalışanların iş yerlerindeki fiziksel, kimyasal ve biyolojik zararlı maddelere maruz kalmaları önlenerek meslek hastalıkları ile etkin bir şekilde mücadele edilecektir.

Tehlikeli ve riskli tüm iş yerlerinde ilk yardım sağlık merkezleri bulundurulması sağlanacaktır.

Sağlık çalışanlarına çalışma sürelerinin her bir yılı için 90 gün fiili hizmet süresi zammı (yıpranma payı) hakkı verilecektir.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet önlenecek

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet eylemlerinin önlenmesi için her türlü hukuki, idari ve sosyal tedbirler etkin bir şekilde uygulanacaktır.

Özel sağlık kurumları teşvik edilecek

Sağlıkta kamu özel ortaklığı ile yürütülen projelerin, fayda-maliyet analizleri ve karşılaştırmaları titizlikle yapılacak, kamu yararı gözetilerek projeler gözden geçirilecektir.

Özel sağlık kurumları teşvik edilecek, sağlık turizminin geliştirilmesi için sağlık serbest bölgeleri oluşturulacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumu, Sağlık Bakanlığı ve özel kesim sağlık hizmeti sunucuları, hizmetin ve hizmetten yararlananın standartlarını, usul ve esaslarını müşterek olarak belirleyecektir. Sistemin istismarını önlemeye dönük etkin kamusal denetimin yanı sıra öz denetim mekanizmaları da geliştirilecektir.

Sağlık harcamalarında vatandaşın yükü hafifletilecek

Koruyucu sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve aile hekimliği sisteminin güçlendirilmesiyle birlikte vatandaşların katlanmak zorunda kaldığı ek ücret ve katılım payı uygulaması kaldırılacaktır.

Sağlık hizmetlerinde, ilaç ve tıbbi malzemelerin fiyatlandırılmasında maliyet ve kalite kontrolünde Sosyal Güvenlik Kurumu'nun aktif rol üstlenmesi sağlanacaktır.

Tüm vatandaşlar hastane ve hekim seçme hakkına sahip olacaktır.

Hasta yataklarının ülke sathında dengeli dağılımı sağlanacaktır.

İlaç harcamalarını artıran, ilaçlara karşı direnci güçlendiren ve ilaç yan etkileri üzerinden sağlık kaybına da yol açan gereksiz ilaç tüketimi önlenecektir.

İlaç takip sistemi geliştirilerek "akıllı ilaç kullanımı" hususunda sağlık personeli için bir ilke ve hastalar için davranış kalıbının oluşması sağlanacaktır.

İlaç fiyatlandırma sistemindeki vatandaşı mağdur eden uygulamaların kaldırılması, ilaç ve tıbbi malzemelerin üretim veya ithalatından hastada kullanım aşamasına kadar etkin bir kontrol mekanizması oluşturulması, sağlıklı bir reçete ve fatura kontrol sistemi uygulanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

İlaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimine destek verilecek

Yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceleyen, bunun için uygun Ar-Ge iklimi yaratan, üretim süreçlerinin ihracat, kamu alım politikaları ve üretim teşvikleri ile desteklendiği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisi geliştirilecektir.

İlaç ve tıbbi cihazların kalitesini, kullanımını ve bunlara yönelik harcamaların etkinliğini kontrol edecek etkin mekanizmalar oluşturulacaktır.

Tıp eğitiminde çağdaş standartlar yakalanacak

Tıp eğitiminin çağdaş standartlara göre yapılması, sağlık personelinin mesleğe hazırlık amacıyla donanımlı sağlık tesislerinde belirli sürelerle hizmet vermesini müteakip ihtiyaç duyulan yerlerde görevlendirilmesi sağlanacaktır.

Hastanelerde çalıştırılan tıp fakültesi son sınıf öğrencileri sosyal güvenlik kapsamına alınacak ve asgari ücretin yarısından az olmamak üzere ücret ödemesi yapılacaktır.

Acil yardım hizmetleri etkinleştirilecek

Acil vakalara süratle müdahale edilebileceği acil servis ağı kurulacak, acil yardım hizmetlerinin ektin, hızlı ve kaliteli bir şekilde sunulması için insan gücü, fiziki donanım ve araç-gereç imkânları geliştirilecektir.

Trafik kazalarının yoğun olduğu güzergâhlarda hizmet vermek üzere tam donanımlı hava ve yer ambulans hizmetleri geliştirilecektir.

e-sağlık bilgi sistemi oluşturulacak

Bütün sağlık kurumlarının elektronik erişiminin sağlandığı ve bireysel sağlık verilerinin yer aldığı e-sağlık bilgi sistemi oluşturulacak, bu sistem kanalıyla hastaların ev ortamında izlenmesi sağlanacaktır.

Mükerrer ve gereksiz kullanımların önüne geçilmesi amacıyla bilişim teknolojileri ve veri alt yapısından yararlanılacak, sağlık harcamalarının daha verimli bir çizgiye çekilmesi için sağlık sigortacılığının kullanımı etkinleştirilecektir.

25- KENTLEŞME VE KONUT

Sağlıklı, yaşanabilir, doğayla uyumlu kentler oluşturulacak

Kentleşme politikamız; yerleşimlerin afete duyarlı olması, doğal, tarihi ve kültürel varlıkları koruması ve yaşatması, kentlilik kültürünün oluşturulmasına katkı sağlaması, su kaynaklarının ve çevrenin korunması, planlı, çağdaş altyapılı yaşanabilir kentler inşa edilmesi, yerel kalkınmanın sağlanması, hizmetlere erişimin kolaylaştırılması ve kentte yaşayan vatandaşın hayat kalitesinin artırılmasını amaçlamaktadır.

Eğitim, sağlık, sosyal hizmet, kültür, ulaşım ve kentsel altyapı hizmetlerinin; hızlı, güvenli, zamanında, ucuz ve erişilebilir bir şekilde sunulması diğer politikalarla birlikte sağlıklı kentleşmenin bir gereği olacaktır.

Üst ölçekli planlar yapılarak yerleşim alanları tespit edilecek

Türkiye coğrafyasını kapsayacak bir çalışma yapılarak; fay hatları, dere yatakları kıyı şeritleri, tarım alanları ve doğal yapılar gibi imara uygun olmayan alanlar tespit edilerek yerleşime kapatılacaktır.

Üst ölçekli planların tamamlanması suretiyle konut, sanayi, turizm, tarım ve benzeri amaçlarla yer seçiminde yaşanan karmaşa giderilerek düzenli kentleşmenin alt yapısı oluşturulacaktır.

Altyapısı tamamlanmış konut ve sanayi bölgeleri oluşturulacak

Yaşanabilir kentlerin oluşturulabilmesi için, ulaşım altyapısı tamamlanmış, çağdaş donanımlı konut alanları yanında gerekli altyapıya sahip, endüstri, teknoloji ve sanayi bölgeleri ile mali ve ticari merkezler oluşturulacaktır.

Kent yönetim bilgi sistemi oluşturularak, kentin coğrafi, beşeri ve fiziki yapısı ile ulaşım, haberleşme ve diğer hizmet ihtiyaçlarına yönelik planlamaların yapılması, afetlere karşı duyarlı "akıllı kentlere" geçiş sağlanacaktır.

Kent planlarının; gelecek nesillere sağlıklı bir çevre ve şehir altyapısı bırakmanın yanında, kültürel ve doğal yapıya uygun, yaşanabilir bir çevreyle uyumlu yerleşimler oluşturmayı temin etmesi esas olacaktır.

Kent içi taşıma sistemleri entegre bir şekilde kurulacak, ulaşım ve trafik altyapısı insanların gitmek istedikleri yere en kısa zamanda ucuz, güvenli ve konforlu bir şekilde ulaşmalarını sağlayacak bir yapıda planlanacaktır.

Kentlerde dikey yapılanma durdurulacak

Kentlerimizde yaygınlaşan dikey yapılanmalara son verilecek, kent estetiğini dikkate alan, tarihi ve kültürel dokuyu yansıtan bir yapılaşma ve mimari tercih edilecektir.

Kentlerin kimliğini yansıtan ve tarihi değeri olan yapılar ve eski yerleşimler korunarak gelecek nesillere geçmişten izler bırakılması temin edilecektir.

Kentlerimizin ön plana çıkan ve kentin kimliği ile özdeşleşen tarih, kültür, ürün, doğal kaynak ve insan gibi değerleriyle markalaşmaları sağlanacaktır.

İmar rantının peşkeş çekilmesine son verilecek

İmar yetkisinin, şehir rantları oluşturmaya ve kamu kaynaklarını peşkeş çekmeye fırsat verecek şekilde kullanılması önlenecektir. Kentsel gelişmenin sonucu olarak ortaya çıkan imar rantlarının belirli ellerde toplanması önlenecek ve vergilendirilmesi sağlanacaktır.

İmar planlarının değiştirilme süreci zorlaştırılacak, alenileştirilecek ve rant esaslı siyasî kararlar olmaktan çıkartılacaktır.

Sanayileşme ve göç nedeniyle kentlerdeki yığılmanın ve çarpık yapılaşmanın önlenmesi için kentleşme hızı ile arsa arzı ilişkisi kurulacaktır.

Vatandaşın mağduriyetine sebep olan imar planlama ve değişikliklerindeki keyfi uygulamalara son verilecektir.

Kentlerde kültürel yozlaşmanın önlenmesi için, millî kültürün temel belirleyiciliği çerçevesinde kent ve kentlilik kültürü oluşturulmasına önem verilecektir.

Herkes insanca yaşayabileceği bir konuta sahip olacak

Herkesin insanca yaşayabileceği bir konutunun bulunmasının, insan haklarının bir gereği olduğuna inanmaktayız.

Dar ve sabit gelirli vatandaşların konut edinebilmesi için uygun yöntemler ve finansman modelleri uygulamaya konulacaktır. Muhtaç ve kimsesizler için devlet eliyle sosyal konutlar üretilecektir. Konutlar yapılana kadar da kira yardımı yapılacaktır.

Vatandaşlarımızın hayat tarzları ve özgün nitelikleri ile yerleşimlerin özellikleri dikkate alınarak ihtiyaçlar doğrultusunda farklı sosyal konut üretimi gerçekleştirilecektir.

Ülkemizin gayrimenkul envanteri çıkartılarak mevcut yapılar nitelik ve nicelik boyutu itibariyle tanımlanacak ve bu doğrultuda kentleşme ve konut politikalarına yön verilecektir. Mevcut konut stokuna ilişkin nitelikler yükseltilecektir.

Konut üretim süreçleri etkin bir denetime tabi tutulacak

Konut ve her türlü bina üretiminde güneş enerjisi ve gün ışığından daha fazla yararlanılmasına dikkat edilecek, ısı yalıtımını ve depreme dayanıklılığı esas alan teknoloji ve standart malzeme kullanımı sağlanacak; sağlıklı, güvenli, kaliteli ve ekonomik konut üretimine önem verilecek, zemin etüdü aşamasından iskân ruhsatı aşamasına kadar etkin denetim yapılacaktır.

Gecekondu bölgeleri ıslah edilerek, bu bölgelerin kent merkezleriyle sosyal ve ekonomik açıdan bütünleşmesi sağlanacaktır.

Yapı denetimi ve sigorta sistemi etkinleştirilecektir.

Devlete ait araziler arsa haline dönüştürülerek arsa spekülasyonu önlenecek ve bu suretle konut maliyetleri düşürülecektir.

Afetin etkisini en aza indirecek tedbirler alınacak

Her türlü yapılaşmanın coğrafi ve jeolojik etütleri tamamlanmış, başta deprem olmak üzere sel, heyelan ve diğer doğal afetlere karşı güvenli alanlarda kurulması sağlanacak, mevcut yerleşimlerde ise bu doğrultuda kentsel dönüşüm projeleri uygulanacaktır.

Kırsal kesimde afete maruz bölgelerdeki yerleşimlerin süratle afet açısından daha güvenli alanlara taşınması sağlanacaktır.

Arazi kullanımı ve imar planlarında risk önceliğine göre alanlar belirlenerek riskli bölgelerde yapılaşmayı önleyecek düzenlemeler yapılacaktır. Bina üretiminde depreme dayanıklılığı esas alan teknoloji ve standart malzeme kullanımı sağlanacaktır.

Kentsel dönüşüm uygulamaları afet öncelikli hale getirilecek, başta deprem olmak üzere sel ve heyelana dönük olarak insan hayatını önceliğine alan bir anlayış hâkim kılınacaktır.

Afet farkındalığı oluşturulacak

Afet öncesinde, anında ve sonrasında uygulanması zorunlu olan afete hazırlık, acil müdahale yöntemleri ve davranış şekilleri eğitim kurumları ve kitle iletişim araçları vasıtasıyla vatandaşlara anlatılacak, afet farkındalığı oluşturulacaktır.

Afete maruz kalmadan önce hukuki, fiziki ve beşeri tüm alanlarda hazır durumda olunarak doğal afetlerin zararlarının en aza indirilebilmesi temin edilecektir.

Kentsel dönüşüm sürecinin her aşamasında yerleşim yeri sakinlerinin söz hakkı olacak

Kentsel dönüşüm öncesinde, ilgili yerleşim yerinde yaşayanların da sürece dâhil edilmesi sağlanacak ve karar alma aşamalarında etkili olmaları temin edilecektir. Dönüşüm çalışmalarının her aşaması, yerleşim yeri sakinlerinin bilgisi dahilinde şeffaflık içinde yürütülecektir.

TOKİ'nin kimliksiz, şehircilik ve plancılık ilkelerine aykırı yapılaşmalar yerine estetik değer ve kültürel kimlik taşıyan yapılar inşa etmesi sağlanacaktır.

26- ÇEVRE

İnsanlarımızın temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşaması sağlanacak

Çevre politikamızın esası herkesin temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının teminine dayanmaktadır.

Bu doğrultuda çevre sorunlarını; kalkınma–çevre koruma ikilemi yerine, akılcı bir koruma, kullanma ve geliştirmeyi öngören sürdürülebilir kalkınma modeli ile aşarak, gelecek nesillere temiz, doğal ve kültürel değerleri korunmuş, yaşanabilir bir çevrenin intikalini sağlayacak politikalar hayata geçirilecektir.

Doğal, tarihî ve kültürel değerler korunacak

Doğal, tarihî ve kültürel değerlerin kirlenmesini, tahrip edilmesini ve yok olmasını önlemek için, çevre konusuna bilimi ve aklı esas alan, tarih, kültür, inanç ve millî menfaatlerimizle çatışmayan bir bakış açısıyla yaklaşılacaktır.

Ekonomik ve sosyal politikalar ile çevre politikası arasında uyum sağlanacak, kalkınma gerçekleştirilirken insan sağlığı, ekolojik denge, kültürel, tarihî ve estetik değerler korunacaktır.

Çevre duyarlılığı kazandırılacak

Tabii zenginliklerimize toplum olarak sahip çıkma anlayışının kuvvetlenmesi için, çevre duyarlılığı geliştirilecek, bunun için medyanın toplumsal sorumlulukla yayın yapması sağlanacak ve eğitim müfredatı zenginleştirilecektir.

Yatırım projelerinin yer seçiminde çevre duyarlılığına önem verilecek, yatırımlarda çevre dostu teknoloji kullanımı teşvik edilecektir.

Turizm, sanayi, tarım ve şehirleşmenin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için, çevre düzeni planlarının ülke sathında tamamlanması sağlanacaktır.

Çevre sorunları kirlenmenin ortaya çıkmasından sonra çözümü aranan sorunlar olarak değil, genel kalkınma planının bir unsuru olarak önceden belirlenen kıstaslar çerçevesinde ele alınacaktır.

Taş ocağı ve maden aramaları tamamlandıktan sonra çalışma yapılan alanların ağaçlandırılması zorunlu olacaktır.

Çevre zabıtası, çevre ihtisas mahkemesi ve çevre bilgi sistemi oluşturulacak

Çevre denetiminde etkinliği sağlamak üzere çevre zabıtası ve çevre ihtisas mahkemeleri kurulacaktır.

Çevre bilgi sistemi oluşturulacaktır.

Meteorolojik ölçüm istasyonları çevre kirliliğine ilişkin ölçümleri de yapabilecek şekilde geliştirilerek, oluşturulacak veri tabanı, yeni tesislerin projelendirme aşamasında kullanıma sunulacaktır.

Kentler, kırsal yerleşimler ve doğal çevre temiz ve yaşanabilir hale getirilecek ve gelecek nesillere intikal ettirilecektir.

Bütüncül çevre politikaları izlenecek

Kıyı, deniz, akarsu, göl, yapay göl ve diğer sulak alanların çevresi ile eko sistemlerin tamamını bütünlük içinde ele alan kıyı alanı planlaması ve yönetimi uygulanacak, su, hava, toprak ve denizi birlikte dikkate alan entegre çevre politikaları geliştirilecektir.

Verimli tarım toprakları korunacak, amaç dışı kullanımı ve erozyon önlenecektir.

Tabii zenginliklerimize toplum olarak sahip çıkma anlayışının kuvvetlenmesi ve çevre duyarlılığının geliştirilmesi için eğitime ve kamuoyunun bilgilendirilmesine önem verilecektir.

Biyolojik çeşitlilik korunacak

Ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların araştırılması, korunması ve ekonomik değer kazandırılması sağlanacaktır.

Biogüvenlik ve genetiği değiştirilmiş organizmalar konusundaki risklerin en aza indirilmesi için tarım, çevre ve teknoloji politikaları birlikte ele alınacaktır.

Su kaynaklarının kullanımında etkinlik sağlanacak

Mevcut su sağlama tesislerindeki kayıp ve kaçaklar önlenerek ülke kaynaklarının etkin kullanımı sağlanacaktır.

Yer altı ve yer üstü su kaynaklarının kirlilikten korunması, hidrolojik dengeyi gözetecek şekilde kullanılması ve atık suların arıtılarak tarım ve sanayide kullanımı teşvik edilecektir.

Atık su arıtımına ve katı atıkların ekonomik bir değer olarak geri dönüşümünü sağlayacak yatırımlara önem ve öncelik verilecek ve bu amaçla sanayi kuruluşlarıyla belediyeler özendirilecektir.

Su havzaları korunacak, su kaynakları kontrol altında tutulacak, sulama kanalları ve diğer suyollarındaki su kayıplarını önleyici sistemler geliştirilecektir.

Yaban hayatının korunmasına özen gösterilecek

Ulaşım altyapılarında yaban hayatının devamlılığı da dikkate alınacaktır.

Genel ve devlet avlağı uygulamasından özel avlak uygulamasına geçilerek yaban hayatının geliştirilmesi sağlanacaktır.

27- TURİZM

Turizm çerçeve kanunu çıkartılacak

Turizm sektöründeki başıboşluğu gidermek ve yapısal sorunları çözmek için; başta Turizm Teşvik Kanunu, İş Kanunu, Kıyı-Kenar Kanunu olmak üzere sektörle ilgili diğer kanunlardaki değişiklikleri de kapsayan bir turizm çerçeve kanunu ivedilikle çıkartılacaktır. Kamu ve özel sektör işbirliği ile yeni bir Turizm Strateji Belgesi ve Turizm Eylem Planı hazırlanacak ve uygulamaya konulacaktır. Bu kapsamda alt düzenleyici mevzuat da süratle hayata geçirilecek ve Türk turizminin ivme kazanması ve emsallerine oranla sıçrama yapması sağlanacaktır.

Bu çerçevede Kültür ve Turizm Bakanlığı yeniden yapılandırılacak, koordinasyon eksiklikleri giderilecek, dünya turizminden çok daha fazla pay alınması sağlanacaktır.

Türk turizminin özgünlüğü korunacak

Ülkemizin doğal, tarihi, kültürel ve diğer zenginlikleri; çevreye duyarlı, tarihe saygılı, özgünlüğünü muhafaza eden ve sürdürülebilirliğini sağlayacak bir anlayışla, yüksek katma değer yaratacak şekilde değerlendirilecektir.

Dört mevsim turizm potansiyeli harekete geçirilecek

Ülkemizin zengin turizm potansiyelini gereğince değerlendirmek için tanıtım ve pazarlama konularına etkinlik kazandırılarak potansiyelin dört mevsim kullanılması sağlanacaktır.

Bu çerçevede, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlayacak sektörün tamamını kapsayan bir yapılanmaya gidilecektir.

Ülkemizin turizmi çeşitlendirilecek, dünya turizm pazarında belli yörelerimizin markalaşması sağlanacaktır.

Konaklama biçimleri çevre esnafını güçlendirecek, yerel ekonomiye azami katkı sağlayacak biçimde çeşitlendirilecektir.

Müşteri çeşitlendirmesine gidilecek

Geleneksel pazarların yanı sıra, yeni pazarlara açılmayı ve yeni bir Türkiye imajı oluşturmayı amaçlayan, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve eşgüdümü öngören uzun vadeli bir turizm politikası uygulanacaktır.

Değişen tüketici tercihleri dikkate alınarak, bugüne kadar yeterince değerlendirilmemiş bölgelerde turizmin gelişmesi sağlanacaktır.

Üst gelir grubuna hitap eden turizm türleri teşvik edilecek tarihi mekanlar ören yerlerinin korunması, restorasyonu ve ziyarete açılmasına öncelik verilecektir.

Turizm bölgelerinde imar planları gözden geçirilecek imar rantı ve istismarını çevre ve tarihi kültürel dokunun korunmasına öncelik verilecektir.

Turizm sektöründe işgücü kalitesi artırılarak, nitelikli turizm personeliyle turiste daha yüksek standartlarda hizmet sunumuna önem verilecektir.

Alternatif turizm zenginliği sağlanacak

Turizme tematik zenginlik kazandırılacak ve bu çerçevede deniz turizmi, yat turizmi, kuruvaziyer turizmi, tarih ve müze turizmi, mağara turizmi, kış turizmi, golf turizmi, dağ turizmi, sağlık turizmi, inanç turizmi, kongre turizmi, doğa turizmi, kuş gözlem turizmi gibi alternatif turizm alanları geliştirilecektir.

Jeolojik miras araştırılacak, korunacak ve bunların toplu bulunduğu yerlerde jeoparklar kurulması teşvik edilecektir. Kırsal kalkınmaya da hizmet etmek üzere ekoturizm ve jeoturizm desteklenecektir.

Turizm potansiyelini iyi değerlendirmek için tanıtım ve pazarlama konularına etkinlik kazandırılarak, dünya turizm gelirleri pastasından daha fazla pay alınması sağlanacaktır.

Sağlık turizmi yaygınlaştırılacak

"Serbest Sağlık Bölgeleri" oluşturularak, yatırım ve istihdam imkânı sağlanacak, sağlık turizmi gelirlerimiz artırılacaktır. Bu çerçevede, özellikle turizm bölgelerindeki kamu arazi ve tesisleri bedelsiz tahsis edilecektir. Yurt dışındaki özel sağlık kuruluşlarının bu bölgelerde kurulacak şirketlere ortaklığının desteklenmesi suretiyle de doğrudan yabancı sermaye girişi ve talep sürekliliği sağlanacaktır.

28- GÜVENLİK VE SAVUNMA POLİTİKASI

a) Asayişin Tesisi

Toplumsal huzur ve güven tesis edilecek

Ülkemizin her yerinde toplumsal huzur ve güven ortamı sağlanacaktır. Devlet, yasalardan aldığı yetkiyi kollayıcı ve müşfik bir anlayış içinde kullanarak vatandaşını koruyacak ve onların güven içinde olduğunu hissetmesini temin edecek bir ortam tesis edecektir.

Ülkemizin hiçbir alanında devlet otoritesinin dışında otorite tesis edilmesine müsamaha gösterilmeyecek, izin verilmeyecektir.

Jandarmanın asli fonksiyonundan uzaklaştırılarak etkisizleştirilmesine ve siyasi baskı aracı olarak kullanılmasına imkân veren düzenlemeler kaldırılacaktır.

Önleyici kolluk hizmetine ağırlık verilecek

Asayişsizliğe zemin hazırlayan unsurlar ortadan kaldırılacaktır. Suçun teşebbüse dönüşmeden engellenmesi için istihbarat hizmetleri etkinleştirilecek, vatandaşlarımızın güvenlik güçlerine yardımcı olmasını sağlayacak yöntemler geliştirilecek, yardımcı olan vatandaşların güvenliği ve gizliliği teminat altına alınacaktır.

Özellikle büyük kentlerde yaşanan asayiş olaylarını önlemek için önleyici kolluk hizmetine ağırlık verilecek, vatandaşın can ve mal güvenliğine ilişkin tehditleri ortadan kaldıracak tedbirler alınacaktır.

Bu kapsamda, gece görev yapacak gerekli teknik donanıma sahip güvenlik görevlileri istihdam edilecek, güvenlik kamera sistemi yaygınlaştırılacak, özellikle büyük şehirlerde 24 saat süreyle denetim ve kontrol sağlanacaktır.

Kaçakçılık ve göç nedeniyle oluşan güvenlik zaafı giderilecek

Kaçakçılık ve organize suç örgütleri konusunda sınırlardan itibaren mülki sınırlara tabi olmayan karma kolluk kuvveti uygulaması başlatılacaktır.

Göç nedeniyle oluşan sağlıksız yapı ve kentleşmeden kaynaklanan güvenlik sorunları ortadan kaldırılacaktır. Bu çerçevede hırsızlık, kapkaç, şiddet, yaralama ve öldürme olayları ile madde bağımlıları, suç işlemeye eğilimli kişilerden kaynaklı asayişsizliklerin önlenmesi amacıyla "kent timleri" oluşturulacak, olay gerçekleşmeden engellenmesi sağlanacaktır.

Suç işleyen ve suça meyilli çocukların varsa aileleriyle işbirliği yapılarak eğitilmeleri, meslek edindirilmeleri suretiyle, ailesi olmayanların ise korunmaya alınması ve rehabilite edilmesi suretiyle topluma kazandırılmaları sağlanacaktır.

Türkiye; önemli sayıda sığınmacının ülkemizde bulunmasının oluşturduğu yüksek ekonomik maliyet yanında, kentlerde oluşan hırsızlık, soygun, isyan, dilencilik, salgın hastalıklardaki yayılma, uyuşturucu kullanımı, fuhuş, çocuk yaşta evlilik, yasa dışı işçilik, kontrolsüz kira artışı gibi önemli sosyal problemlerle de karşı karşıyadır. Bu durum bir yandan başta kadın ve çocuklar olmak üzere sığınmacıların sağlıksız şartlarda yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaları sonucunu doğururken, diğer yandan Türk halkının ekonomik, sosyal ve psikolojik hayatını olumsuz etkileyen bir hale gelmiştir.

MHP; hem sığınmacıların yaşadığı sıkıntıların azaltılması, hem de toplumsal tahribata yol açan bu yapının süratle onarılmasına dönük politikalar uygulamaya koyacaktır. Bu kapsamda öncelikle acil durum yönetimine ilişkin politikalar gözden geçirilecek, güvenlik ve sağlık tedbirleri artırılacak, yerel yönetimlerin ve odaların aktif

şekilde devreye sokulması sağlanacak, diplomasinin imkânlar seferber edilecektir. Ülkemize yönelik toplu göçlerin kaynağında çözülmesi, ilave mülteci akınının durdurulması, ülkemize kabul edilenlerin öncelikle geldikleri ülkeye sınır olan alanlarda ikametleri sağlanacaktır. Yurt içine dağılımları kayıt altında ve belirlenen yerlere yapılabilecek, gittikleri yerlerde yeme içme barınma ve giyinmelerini sağlıklı şartlarda temin edecek mekanizmalar oluşturulacak, kendileri Türkiye'de kaldıkları süre içinde Türk milletinin misafirleri olarak ağırlanacaklardır. Öte yandan sığınmacılardan şartları uygun olanların süratle vatanlarına kavuşturulmaları sağlanacak, uygun şartların oluşmasını temin etmek üzere uluslararası girişimlere derhal başlanacaktır.

Diğer taraftan yoksulluk başta olmak üzere zulüm ve baskı düzeninden kaynaklı uluslararası düzeyde kontrolsüz göç ve insan kaçakçılığının yarattığı insani dramların önüne geçmek için BM başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar nezdindeki girişimlere destek verilecek, ülkemizde ise etkili bir sınır güvenliği ile gerekli hukuki, idari ve güvenlik tedbirleri hayata geçirilecektir.

Trafik kazalarına sebep olan faktörler giderilecek

Büyük can ve mal kaybına yol açan trafik terörünün önlenmesine yönelik olarak; karayollarının uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi, sürücü hatalarının önlenmesine ilişkin eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, trafik denetim ve cezalarının etkinleştirilmesi ve otokontrol sisteminin geliştirilmesi sağlanacaktır.

b) Terörle Mücadele

Milletimiz terör belasından kurtarılacak

Terörü ve şiddeti bir yöntem olarak benimseyen ve amacına ulaşmak için bunları meşru gören anlayışı, Türkiye Cumhuriyetinin bekasına, milletimizin huzuruna, güvenliğine ve insanlığa ciddi bir tehdit olarak görmekteyiz.

Terörü, insanımızın can ve mal güvenliğini, milli birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden en büyük tehlike olarak kabul eden Partimiz, terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken milli bir politika olarak ele alacaktır. Bu kapsamda terör belasından ülkemizi kurtarmak için etkili, sonuç alıcı ve çok boyutlu politikalar uygulanacaktır.

Günlük siyasî kaygılardan arındırılmış uzun vadeli ve istikrarlı millî ve etkin bir terörle mücadele politikası geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Terörle mücadelede vatandaşla terörist birbirinden ayrılacak

Teröristi merkeze alan mücadele anlayışı yerine, terörle mücadele "top yekün mücadele" olarak ele alınacaktır. Terörle ve teröristlerle mücadele güvenlik kuvvetleri aracılığı ile yapılacak, "vatandaşla" terörist mutlaka birbirinden ayrılacaktır. Terörle mücadele sırasında haksızla haklı, suçsuzla suçlu ayırt edilecek ve mücadele hukuk devletinin yöntemleriyle kararlı bir şekilde sürdürülecektir.

Terörün bitirilmesi için devletin güvenlik güçleriyle meşru zeminlerde ve tüm ülke sathında etkili bir mücadele verilecektir. Terörle mücadelede teknolojik imkânlardan en ileri düzeyde yararlanılacak ve istihbarat ağının güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Terörle mücadele, güvenlik birimlerinin yürüttüğü mücadelenin yanı sıra, istismar edilen ve bu nedenle terörü besleyen unsurların ortadan kaldırılmasına dönük olarak ekonomik, sosyal, psikolojik, idari, demografik ve kültürel etkenlerin ortadan kaldırılması temelinde yürütülecektir. Bu amaçla, geniş kapsamlı bir ekonomik ve sosyal kalkınma programı, gerekli mali destek ve kaynaklarla uygulamaya konulacaktır.

Terörü destekleyen iç ve dış unsurlarla etkin mücadele edilecek

Terörü ve teröristi övmek, teröristi vatandaşın temsilcisi olarak göstermek, terörist taleplerini vatandaş talepleri olarak takdim etmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden siyasi bölücülük yapmak, etnik ve dini tahriklerde bulunarak teröre suni bir taban

oluşturmaya çalışmak terörü destekleyici eylemler olarak değerlendirilecektir.

Siyasi, lojistik ve finans boyutu itibariyle terörün uluslararası desteklerine karşı etkili tedbirler alınacaktır. Teröre finansman desteği sağlayan uyuşturucu, akaryakıt, insan kaçakçılığı ile etkili mücadele edilecektir.

Terör kartını Türkiye'ye karşı bir tehdit aracı olarak kullanan ve milli birliğimizi hedef alan tahriklerde bulunan unsurlara karşı etkili bir caydırıcılık icra edilmesi için bütün imkânlar kullanılacaktır.

Ülkemizi tehdit eden terörle mücadele başka ülkelerin inisiyatifine bırakılmayacak

Terörle uluslararası ölçekte mücadelede, uluslararası hukukun sağladığı haklar çerçevesinde yürütülecek ve ülkemizi tehdit eden terör hiç bir ülkenin inisiyatifine bırakılmadan yok edilecektir.

Bu çerçevede nereden gelirse gelsin, hangi ülke ya da gücün kollaması ve desteğiyle, hareket etmiş olursa olsun, yurt içinde ve yurt dışındaki terör odakları bertaraf edilecek, bunlara teknik kapasite, silah ve finansman sağlayan unsurlarla her zeminde kararlı bir şekilde mücadele edilecektir.

Terörle mücadelede etkili yöntemler uygulanacak

Terörle mücadelede sonuç alınması öncelikle terörist unsurların etkisiz hale getirilmesine bağlıdır. Bu nedenle güvenlik güçlerinin kışla ve karakola hapsedilmesi uygulamasına son verilecektir.

Terörle mücadelede teknolojik imkânlardan en ileri düzeyde yararlanılacak ve istihbarat ağının güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Terör örgütüne devletle pazarlık yapma ya da tehdit etme cesareti veren tüm girişimler engellenecektir.

Terörle mücadelede etkinlik sağlamak üzere kurumlar arası yetki, sorumluluk karmaşası giderilerek güvenlik ve istihbarat birimlerine etkinlik kazandırılacaktır.

Irak ve Suriye sınırı başta olmak üzere fiziki ve teknolojik sınır güvenlik sistemi tesisine öncelik verilecektir.

Halkla ilişkilere ve toplumsal bilinçlendirme faaliyetine önem verilecek

Terörle mücadelede, kamuoyunu bilgilendirme ve aydınlatmaya, psikolojik ve sosyo kültürel önlemlere öncelik verilecektir.

Toplumun kültürel müşterekleri öne çıkarılacak, beşeri yapı ve folklora ilişkin tarihi ve bilimsel kayıtlar ve gerçekler kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

Devlete, güvenlik güçlerine ve halka yönelik haksız ithamlar sona erdirilerek kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi sağlanacak, devletle vatandaş kucaklaştırılacaktır.

Ülke güvenliği bu güne kadar olduğu gibi sadece belli teşkilatların görevi olarak algılanmayıp topyekûn tüm toplum, kamu ve özel sektörün paylaştığı bir sorumluluk alanı haline getirilecek bu amaçla toplumu bilinçlendirici faaliyetler yapılacaktır.

Sosyal yapı üzerindeki bölücü, ayrıştırıcı etkilerin yok edilmesi sağlanacaktır.

İhtiyaç duyulan yasal ve idari düzenlemeler yapılacak, teşkilatlanma ve koordinasyon eksikliği giderilerek etkin işleyen bir kurumsal yapı tesis edilecektir.

Terörle müzakereye derhal son verilecek, terörün uluslararası desteği engellenecek

Terörle müzakereye derhal son verilecek, etkili bir mücadele yöntemi ihdas edilecektir. Yürütülecek kararlı bir mücadele ile bölücü terör, uluslararası uzantıları dahil olmak üzere en kısa sürede kesin olarak bitirilecektir.

Milli güvenliğimizi tehdit eden her terör örgütü ile mücadele kapsamında örgütlerin içeriden ve dışarıdan elde ettikleri finansman, insan

gücü ve lojistik destek engellenecektir. Bölgesel tehditler de dikkate alınarak dış politika ile birlikte güvenlik politikaları geliştirilecektir.

Vatandaşlarımız bölücü örgütün tasallutundan kurtarılacak

Ekonomik teşvikler, sosyal projeler, eğitim politikaları geliştirilerek halkın refahının yükseltilmesi temin edilecektir.

Terörün yoğun olduğu yerlerde yaşayan halkın terör örgütünün kontrolünden çıkarılması, devlet varlığının bölgede hissettirilerek halka güven duygusunun aşılanması sağlanacaktır.

Müşterek değerlerimizin din adamları, eğitimciler, sosyologlar, kanaat önderleri, medya kuruluşları tarafından anlatılması ve işlenmesi, farklılıklar yerine ortak değerlerin öne çıkarılması suretiyle millî bir bakış açısının kamuoyuna yansıtılması, dış destekli sivil toplum kuruluşları ve medya organlarının yıkıcı ve ayrıştırıcı faaliyetlerine mani olunması sağlanacaktır.

Fizikî altyapının geliştirilmesi, okullaşma oranının artırılması temin edilecek, nitelikli eğitim kadrolarının bölgenin ihtiyaçlarına uygun şekilde yetiştirilmesi ve görevlendirilmeleri sağlanacaktır.

Belirli ve etkili bir denetim mekanizması altında hak eden bireylere işlemek şartıyla toprak tahsis edilecektir.

Terörün yoğun olduğu yerlerde görev yapacak olan kamu çalışanlarının liyakatli kişilerden seçilmesi, bölgenin sürgün yeri olmaktan çıkartılması temin edilecektir. Çalışanların can ve mal güvenliği ne pahasına olursa olsun sağlanacaktır. Diyanet veya Milli Eğitim Bakanlığı yoluyla bölgedeki halkın din eğitimi ihtiyacını karşılayacak örgün ve yaygın eğitim kurumlarının teşkilatlanması sağlanacaktır.

c) Savunma Politikası

Güçlü ve caydırıcı ordu tesis edilecek

Türkiye'nin jeo-stratejik konumu, tarihî ve kültürel mirasından doğan yükümlülükleri, bölge ve dünya barışının tesisinde üstleneceği rol nedeniyle güçlü ve caydırıcı bir savunma sistemi tesis edilecek ve sürdürülebilir kılınacaktır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin görevini çağın şartlarına uygun ve başarılı bir biçimde yerine getirebilmesini, hareket kabiliyetinin artırılmasını ve caydırıcılığının yükseltilmesini teminen, askeri modernizasyon programı başlatılarak silâh, teçhizat ve ileri teknoloji kullanma kabiliyeti bakımından dünyanın en güçlü ordularından birisi olması sağlanacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ileri teknolojiyi kullanmada ihtisas sahibi uzman personel istihdamı yaygınlaştırılarak hareket kabiliyeti artırılacaktır.

Askeri savunmada asimetrik, politik ve ekonomik güvenlik anlayışlarını da dikkate alan ön alıcı bir yaklaşımla milli çıkarlarımızı sınırlarımızın ötesinden başlayarak koruyacak "yeni stratejik güvenlik" anlayışına geçilecektir.

Üye olunan uluslararası güvenlik ortaklıkları ve müttefik ilişkilerinden medet ummak yerine ülkemizin kendi dinamik ve değerlerinden hayat bulan milli bir savunma yapılanması esas alınacaktır.

Yerli savunma sanayi geliştirilecek

Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah ve teçhizat yönünden dışa bağımlılığını azaltarak ihracat kapasitesi yüksek, bağımsız ve yerli bir harp sanayinin gelişmesi ve yerli müteşebbisin de silah ve askeri teçhizat üretimine yatırım yapması için gerekli teşvikler sağlanacaktır.

Savunma sanayi stratejik bir sektör olarak öne çıkarılacak

Malzeme teknolojileri, elektronik harp, havacılık, uzay ve uydu teknolojileri, ağ merkezli savaş, insansız hava araçları, güdüm ve kontrol teknolojileri gibi savunma sanayi teknolojilerinin Ar-Ge çalışmaları ve üretimi desteklenecektir.

Savunma sanayinde bilgi güvenliğini sağlamak amacıyla "milli yazılım" sistemi geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Havacılık ve uzay kurumu kurulacak

Savunma ve güvenlik alanında uzayın imkânlarından yararlanmak için havacılık ve uzay teknolojilerine ağırlık verilecek, "**havacılık ve uzay kurumu**" kurulacaktır.

Uzun menzilli füze sistemi yanında anti füze sistemi geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Savunma sanayi teknoloji üreten bir yapıya kavuşturulacak

Savunma sanayimiz teknoloji transfer eden değil, teknoloji üreten bir yapıya kavuşturulacaktır. Savunma sanayi, lojistik ihtiyaçlarda dışa bağımlı olmaktan büyük ölçüde kurtarılacaktır.

Savunma harcamalarının öncelikle milli tedarik sistemi içinde yapılması sağlanacaktır. Tedarik ihtiyacının belirlenmesinde ilgili birimlerin eşgüdüm içinde karar almasına önem verilecektir.

Ölçek ekonomisinin sağladığı avantajlardan yararlanılarak savunma sanayinin, milli ihtiyaçlara dönük üretimin yanı sıra dış satıma dönük üretim yapması da sağlanacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin saygınlığı korunacak, yönetim yapısı etkinleştirilecek

Türk Ordusunun saygınlığının, günlük polemik konuları ile iç ve dış kamuoyunda yıpratılmasına fırsat verilmeyecektir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin muharip yapısı, insan gücü, teknoloji ve organizasyon açısından güçlendirilerek yeniden yapılandırılacak, modernize edilecek, bölgesel ve küresel anlamda caydırıcılık kabiliyeti artırılacaktır.

Siber savaş ve elektronik güvenlik komutanlığı kurulacak

Yeni teşkilatlanma modelinde "**Siber Savaş ve Elektronik G**üvenlik **Komutanlığı**"na da yer verilecektir.

Eğitim-teşkilatlanma ve donatma alanlarında görev tanımına uygun uzmanlaşma yanında asimetrik tehdit ağırlıklı değişikliklere gidilecektir.

Belli uzmanlık gerektiren görevler ile asimetrik tehdide yönelik görevlerde profesyonel ağırlıklı, diğer görevlerde ise yükümlü askerliği esas alan bir sistem esas alınacaktır.

İdari ve sosyal tesisler sivil ağırlıklı hale getirilecektir.

d) Güvenlik Birimleri ve Güvenlik Çalışanları

Güvenlik birimleri arasında etkili bir eşgüdüm sağlanacak

Toplumsal huzur ve milli güvenliğimizle ilgili her türlü asimetrik tehdide karşı güvenlik birimlerinin, hukuki, idari, teknik ve insan kaynakları bakımından yeterli donanıma sahip olmasını temin edecek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Kurumsal yapılanmada, istihbarat faaliyetlerinde, bilgi akışında ve suçla mücadelede birimler arasında etkili bir eşgüdüm sağlanacaktır.

İç güvenlik alanındaki kurumların yetki ve sorumlulukları yeniden tanımlanmak suretiyle, hizmetin uyum içinde yerine getirilmesi sağlanarak, çağdaş yöntemlerle çalışır hale getirilecektir.

Sınır ve kıyı güvenliği, gerektiğinde sınır ötesi tedbirlere de başvurularak sağlanacaktır.

Güvenlik personelinin mali ve sosyal hakları ile çalışma şartları iyileştirilecek

Güvenlik güçlerinin saygınlığının tesisi için tedbirler alınacak, mali ve sosyal hakları görev ve sorumlulukları ile uyumlu hale getirilecek, güvenlik personelinin atama ve terfilerinde liyakat esas olacaktır.

Güvenlik personelinin çalışma şartları iyileştirilecek, çalışma saatleri kısaltılacaktır.

Polislerin ek göstergesi 3600'e yükseltilecek

Emniyet hizmetleri sınıfında çalışan yönetici personelin ek göstergeleri yeniden düzenlenecek, üniversite veya yüksek okul mezunu emniyet mensuplarının ek göstergesi 3600'e yükseltilecektir.

Emniyet çalışanlarının çalışma şartları ve özlük hakları iyileştirilecek

Emniyet çalışanlarının çalışma süreleri, fazla mesaileri ve emekliliğe yansıyan hakları yeniden düzenlenecek, çalışma şartları mutlaka dünya standartlarına kavuşturulacaktır.

Özel güvenlik görevlileri en az 2.100 TL aylık alacak

Özel güvenlik sektörünün meslek standartları ve etik kuralları oluşturulacaktır.

Hizmet sunumuna ilişkin aksaklıklar giderilecek ve sektörün etkin denetimi yapılacaktır.

Özel güvenlik görevlilerinin özlük hakları iyileştirilecek, vasıf sahibi olan ve ceza hukuku uygulamasında devlet memuru sayılan bu personelin aylık ücretleri standarda bağlanacak ve en düşük aylığın net asgari ücretin yüzde elli fazlasından az olmaması sağlanacaktır.

Kamuda asli güvenlik hizmeti yürüten özel güvenlik görevlileri kadroya geçirilecektir.

Astsubayların intibakları yapılacak, hakları verilecek

Astsubay okullarının yüksekokul seviyesine çıkarılmakla birlikte gerekli intibakları yapılmayan astsubayların ve emeklilerinin intibakları yapılarak eksik kalan hakları verilecektir.

Uzman jandarma ve uzman erbaşların tüm mağduriyetleri giderilecek

Uzman Jandarma ve Uzman Erbaş kanunu günün şartlarına göre yeniden düzenlenecek ve uzman jandarma ve uzman erbaşların özlük, mali ve sosyal hakları iyileştirilecektir.

29- DIŞ POLİTİKA

a) Dış Politika Anlayışımız, Temel İlke ve Hedeflerimiz

Onurlu, basiretli, çok yönlü, "milli çıkar odaklı" bir dış politika izlenecek

Türkiye'nin, huzur ve istikrarın teminatı "Bölgesel Lider Ülke" olması, uzun vadede ise uluslararası güvenliğe, barışa ve adalete katkıda bulunacak "Küresel Güç" konumuna gelmesi Partimizin dış politika vizyonudur.

Dış politika anlayışımız; Türkiye'nin uzun ve köklü bir devlet geleneğine sahip, güçlü bir ülke olduğu gerçeğinden hareketle tarihî, sosyal ve kültürel unsurları da dikkate alan çok boyutlu bir temele dayanmaktadır.

Jeo-stratejik konumu, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Orta Doğu'dan Orta Asya'ya uzanan coğrafyadaki ülkelerle paylaştığı ortak tarihi ve kültürel değerler ile Batı dünyası ile ilişkilerinin temelini oluşturan demokratik kazanımlar, ülkemizin çok önemli stratejik birikimleridir.

Dünya siyasetinde itibarlı, etkili ve belirleyici bir güç olmak için Türkiye'nin bu birikimlerinin ve bütün milli güç kaynaklarının seferber edilmesi sağlanacaktır.

Bu kapsamda onurlu, basiretli, şahsiyetli ve çok yönlü bir dış politika izlenecektir. MHP'nin uzun vadeli "Küresel Güç Türkiye" hedefinin en önemli unsurlarından birisi, çok yönlü bir dış politika anlayışının egemen kılınması ve sürdürülebilmesidir.

Türkiye'nin milli güvenliğini ve milli çıkarlarını korumak ve geliştirmek; çevremizde barış, istikrar ve güvenlik kuşağı oluşturmak; başta komşularımız olmak üzere bütün ülkelerle karşılıklı saygı ve yarara dayalı ilişkiler kurmak; mevcut sorunları Türkiye'nin hak ve çıkarları korunarak uluslararası hukuk çerçevesinde adil ve kalıcı çözümlere kavuşturmak dış politikamızın temel hedefleri olacaktır.

Partimiz; Türkiye'nin dostluğunu, işbirliğini ve katkısını talep eden ve eşit şartlarda diyalog kurmak ve çalışmak isteyen her devletle peşin hükümsüz ve adil bir ilişki geliştirmek taraftarıdır.

Devletlerin bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı göstermek ve içişlerine karışmamak, uluslararası ilişkilerde temel ilkelerimizdir. Başta komşularımızla olmak üzere ilişkilerimize bu ilkeler yön verecektir.

Türkiye meşruiyetin yanında olacak

Türkiye her şart altında uluslararası hukuk ve meşruiyetin yanında olacaktır. Diğer devletlerce de bu yaklaşımın benimsenmesi, ilişkilerin gelişmesinin vazgeçilmez ön şartı olacaktır.

Türkiye'ye karşı hasmane politikalar izleyen ve milli çıkarlarımızı hedef alan ülkelere karşı, uluslararası hukuk ve meşruiyet çerçevesinde gereken caydırıcı politikalar uygulanacaktır.

Bu anlayış ve ilkeleri esas alan politikalarımız sayesinde, sorunların çözülmesi, dostane ilişkiler kurulup ilerletilmesi, bölgesel iş birliğine yönelik oluşumlara uluslararası camianın etkili bir üyesi olarak dâhil olunması, anlaşmazlıkların barışçı yollardan çözülmesi için bölgesel ve küresel düzeyde barış, istikrar ve refaha katkıda bulunulması sağlanacaktır.

Türkiye'nin jeo-stratejik konumuna, ekonomik açıdan da stratejik bir boyut kazandırmak için ülkemizin; Doğu-Batı ve Kuzey-Güney ekseninde hava, deniz ve kara taşımacılığı ile haberleşme alanlarında küresel bir köprü ve koridor olması yanında Orta Asya ve Hazar Havzası enerji kaynaklarının dış piyasalara ulaştırılmasında bir enerji köprüsü ve terminali olması durumu stratejik üstünlüğe dönüştürülecektir.

b) Huzurun ve İstikrarın Teminatı "Bölgesel Lider" Türkiye

Bölgesel sorunların çözülmesi, barış, güvenlik ve istikrarın temini için gayret edilecek

Türkiye'yi çevreleyen bölgenin güvenlik, refah ve istikrarı milli çıkarlarımız açısından hayati önem taşımaktadır.

Bölgemizde barış ve istikrarın tesisi, bölge ülkeleriyle ilişkilerimizin her alanda güçlendirilmesi, bu ülkelerin bağımsızlıkları ve toprak bütünlüklerinin korunması, ekonomik ve sosyal refah düzeylerinin artırılması ve demokratikleşme süreçlerinin ilerletilmesi için her türlü desteğin sağlanması, bölgemize yönelik öncelikli dış politika hedeflerimizdir.

Türkiye, merkezinde yer aldığı Kafkasya–Balkanlar–Orta Doğu üçgeninde barış ve güvenliği tehdit eden sorunların çözümünde öncülük yapacaktır.

Son dönemde Irak ve Suriye'de yaşanan çatışmalar ve siyasi gelişmeler Türkiye için ciddi bir endişe kaynağıdır.

Irak politikamıza, Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması; Irak'taki Türkmen varlığının meşru hakları ve güvenliğinin haleldar olmaması ve Irak topraklarında Türkiye için güvenlik tehdidi oluşmaması yön verecektir. Irak topraklarından ülkemize yönelen terör tehdidi ve saldırıları karşısında, Türkiye uluslararası hukuktan kaynaklanan tüm haklarını kullanacak ve her türlü tehdidi bertaraf edecektir.

Güney komşumuz olan Suriye'de 2011'den beri yaşanmakta olan iç savaşın kalıcı bir uzlaşıyla sonlandırılması gerekmektedir. MHP yönetimindeki "bölgesel güç Türkiye", Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunması, barış ve istikrara kavuşması için üzerine düşeni yapacak, iç savaşın sona erdirilmesinden sonra Suriye'nin refah ve istikrara kavuşturulmasının yanı sıra demokratikleşme ve kalkınma sürecine katkı yapacaktır. Türkiye'nin istikrarını ve vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini tehdit eden Suriye kaynaklı oluşumların önüne geçilecektir.

Partimiz; Irak ve Suriye'de savaşın zulmüne muhatap kalan ve kimliği-aidiyeti ne olursa olsun her insana Türkiye'nin yardım elini uzatmasını gerekli görmektedir. Irak ve Suriyeli sığınmacıların sağlıklı bir şekilde vatanlarına kavuşturulmaları bu konudaki politikamızın esasını oluşturacaktır. Ancak sığınmacılar ve mülteciler sorununun uluslararası niteliğinden hareketle, getirilecek çözümün de uluslararası olması gerekmektedir. Bu anlamda iktidarımızda Türkiye'de misafirimiz oldukları süre içinde sığınmacıların malî yükünün Birleşmiş Milletler ve müttefiklerimiz vasıtası ile paylaşılması için tüm diplomatik imkânlar seferber edilecektir.

Mısır ile olan ilişkilerimiz kademeli olarak normalleştirilecektir. Çok eskiye dayanan ilişkilerimizin olduğu İran, Türkiye için önem taşıyan bir diğer komşumuzdur. İran'ın nükleer faaliyetleri sebebiyle içinde bulunduğu durumun devam ettirilebilir olmadığına, bununla birlikte barışçıl ve insani amaçlı nükleer kapasite odaklı bir yaklaşımın her ülke bakımından kabul edilebilir olduğuna inanan Partimiz, İran ile olan ilişkilerimizi, dostane komşuluk, yakın diyalog ve işbirliği içinde sürdürmeyi istemektedir.

Arap–İsrail itilafı ve Filistin sorununun barışçı yollarla adil ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması ve Filistin'in bağımsız bir devlet olarak tanınarak milletler camiasında yer alması için destek verilecektir.

c) Uluslararası Barış ve Adaletin Savunucusu "Küresel Güç" Türkiye

Uluslararası iş birliğine önem veren etkin bir dış politika izlenecek

MHP uluslararası terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, insan kaçakçılığı, silahlanma, küresel ısınma, yasadışı göç gibi küresel sorunların çözümü ve küresel barış ve adaletin sağlanması için Türkiye'nin somut desteğini sunma vizyonu taşımaktadır.

MHP, dış politikasında, terörle mücadele gibi sınır aşan sorunların çözümü amacıyla uluslararası işbirliği ve koordinasyona özel bir önem atfetmektedir.

Türkiye, MHP'nin "**Küresel Güç Türkiye**" hedefi doğrultusunda öncelikle ülkemizde sağlanacak sosyal, siyasi ve ekonomik başarılardan güç alarak evrensel barışa katkı veren bir ülke haline gelecektir.

Başta BM olmak üzere uluslararası kuruluşların tüm ülkelerin daha adil bir şekilde temsil edildiği, daha etkin, daha şeffaf, demokratik ve uzlaşmacı bir yapının oluşturulması gerektiğine inanmaktayız. Uluslararası barış ve istikrara zarar veren birçok gelişmenin, anılan kurumların bu anlayışa hizmet etmeyen ve acil reform gerektiren mevcut yapılarıyla yakından ilgili olduğunu düşünmekte, bu anlayışla iktidarımızda barış ve güvenliğin tesis edilmesini kolaylaştırmak adına uluslararası toplumla yakın işbirliği yapmayı öngörmekteyiz.

MHP; bölgesel ve küresel konularda, ikili ve çok taraflı ilişkilerde sergileyeceği örnek tutumu sayesinde Türkiye'yi dünya barışına önemli katkı sağlayan ülkelerinden birisi haline getirecek, köklü bir geleneğe sahip devletimize ve milletimize layık olduğu itibarı yeniden kazandıracaktır.

d) Türk Dünyası İle İlişkiler

Türk dünyası, dış politikamızın ayrıcalıklı ilgi alanı olacak

Türkiye dünyanın neresinde olursa olsun tüm soydaşlarımızın ve vatandaşlarımızın hak ve hukukunun korunması için gayret gösterecektir.

Kıbrıs, Kafkasya, Balkan ülkeleriyle ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile ilişkilerimiz her alanda geliştirilecek ve derinleştirilecektir.

Partimiz; Ortadoğu'daki gelişmeleri Türkmen varlığının güvenliğini, huzurunu ve refahını esas alan bir öncelikle değerlendirmektedir.

Bu bölgede barış, güvenlik ve istikrarın korunması ve geliştirilmesi için kapsamlı siyasi ve ekonomik işbirliği projeleri hayata geçirilecektir.

Türkiye dışındaki soydaş ve akraba topluluklarla, uluslararası hukuk ve devletlerarası ilişkilere yön veren esaslar çerçevesinde yakından ilgilenilecek ve gerekli kurumsal işbirliği yapılanmaları öncelikle oluşturulacaktır.

Kafkasya ve Orta Asya Türk dünyası ile ilişkilerimizin; egemen eşitlik, ortak çıkar ve karşılıklı yarar temelinde her alanda geliştirilmesi ve stratejik derinlik kazandırılması temel hedefimizdir.

Bu amaçla kapsamlı bir siyasi–ekonomik işbirliği programı hazırlanacak ve ilgili ülkelerle istişare yapılarak bunun ortak eylem planına dönüştürülmesi için somut girişimlerde bulunulacaktır.

Bu kapsamda, bu alanlardaki ortak çalışmaların kurumsallaştırılması için "Türk Dünyası Genel Konseyi" oluşturulmasına öncülük edilecektir.

Diğer sektörlerle birlikte enerji sektöründe de Bağımsız Türk Cumhuriyetleri ve Türk toplulukları ile yakın işbirliği sağlanacak, milli enerji ajansları ve ülkelerimiz arasında "Türk Dünyası Enerji Konseyi" kurulacaktır.

"Türk Dünyası Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Merkezi" her yönden desteklenecek ve etkin bir şekilde çalışması sağlanacaktır. Böylece Türk

dünyası ile ilişkilerimiz bilim ve teknoloji alanında da geliştirilecek, "Türk Dünyası Bilim ve Teknoloji Veri Tabanı" oluşturulacaktır.

Ayrıca Türk dünyası ve yurtdışında yaşayan Türklerle ilişkilerin koordinasyonu ile ilgili kurumları da çatısı altında toplayacak "Türk Dünyası Bakanlığı" kurulacaktır.

e) Kıbrıs

Siyasi çözüm adı altında Kıbrıs Türklüğünün haklarından feragat edilmeyecek

Kıbrıs, Türkiye'nin en önemli milli davasıdır. Türkiye'nin Kıbrıs üzerinde kurucu antlaşmalardan kaynaklanan vazgeçilemeyecek ve tartışılamayacak ahdi hak ve yükümlülükleri bulunmaktadır. Siyasi çözüm kapsamında Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinin aşındırılması ya da olumsuz etkilenmesi hiçbir şart altında kabul edilmeyecektir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan soydaşlarımızın uzun yıllardır büyük bir sabır ve feragatle sürdürdüğü onurlu mücadeleyi, Türkiye her şart altında desteklemeye devam edecektir. Türkiye, Kıbrıslı soydaşlarının varlığını tehdit eden hiç bir yaklaşımın yanında olmayacaktır.

Partimiz, Kıbrıs'ta tek gerçekçi uygulanabilir ve yaşayabilir çözümün; iki bölgeli, iki milletli ve iki devletli bir ortaklık yapılanmasına dayanması gerektiğine inanmaktadır. Böylesi bir çözüm için tek taraflı iyi niyetimizin yeterli olmadığı defaâtle ortaya çıkmış olduğundan, hem Rum yönetiminin hem de AB'nin bu konuya artık iyi niyetli ve yapıcı bir şekilde yaklaşması beklentimizdir.

Rum tarafının uzlaşmaz tutumunda Avrupa Birliği'nin kendileri lehine takındığı tutumun önemli bir etken olduğunu düşünen Partimiz, AB ile yürütülecek müzakere sürecinde Kıbrıs Türkünün menfaatlerini sonuna kadar savunmaya devam edecek, Kıbrıs'ın AB üyeliğine ön şart olarak ileri sürülmesine bedeli ne olursa olsun karşı çıkacaktır.

f) Avrupa Birliği

AB Türkiye için kader meselesi olarak görülmeyecek

Avrupa Birliği ile ilişkilerimiz, başta Kıbrıs sorunundan kaynaklanmak üzere, AB'nin samimiyetsiz tutumu nedeniyle bugün rayından çıkmıştır. Bazı önde gelen AB yetkilileri ve Avrupalı siyasetçilerde, AB ile yürütmekte olduğumuz müzakere sürecinin Türkiye'nin tam üyeliği ile sonuçlanamayacağı şeklinde bir görüş hâkimdir. Böylesi bir sonuç, Türkiye tarafından kabul edilemez bir nitelik taşımaktadır.

Partimiz AB ile ilişkileri Türkiye için bir "kimlik ve kader sorunu" olarak görmemektedir. Türkiye, ne pahasına olursa olsun AB'nin yörüngesinde sürüklenmeye mahkûm ve muhtaç değildir.

AB'nin Türkiye'nin milli birliği ve bütünlüğü; terör ve bölücülük; Kıbrıs, Yunanistan ve Ermenistan gibi temel dış politika sorun alanlarındaki yaklaşımının Türkiye'nin çıkarlarına zarar vermemesi kaydıyla katılım müzakerelerinin sürdürülmesi ve tam üyelik dışındaki yaklaşımların kabul edilmemesi politikamızın esasını oluşturacaktır.

Öte yandan AB ile mevcut Gümrük Birliği ilişkisinin asimetrik özelliğinin giderilerek, Türkiye'yi ilgilendiren ticaret politikaları alanlarında ülkemizin de söz hakkına sahip olacağı yeni kurumsal mekanizmalar oluşturulması için gerekli girişimler yapılacaktır.

g) Amerika Birleşik Devletleri

ABD ile ilişkilerimiz eşitlik ve karşılıklılık temelinde yürütülecek

ABD ile ilişkilerimizin; ekonomik, siyasi ve güvenlik boyutlarıyla her iki tarafın karşılıklı çıkarlarına hizmet edecek şekilde, eşitlik ve karşılıklılık temelinde yürütülmesi esas olacaktır.

İkili ilişkilerimizin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi her iki ülkenin çıkarlarına hizmet edecek ve küresel çapta olumlu yansımaları olacaktır.

ABD ile NATO çerçevesinde ve ikili düzeyde bölgesel ve küresel sorunlardaki işbirliğimiz, milli çıkarlarımız doğrultusunda şekillendirilecektir.

h) Rusya Federasyonu

Bölgesel sorunların çözümünde Türkiye ile Rusya'nın işbirliği belirleyici bir unsur olacak

Kuzey komşumuz ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü çerçevesinde bölgesel düzeyde önemli bir müttefikimiz olan Rusya ile ilişkilerimize önem atfetmekteyiz. Balkanlar, Karadeniz ve Kafkasya bölgesindeki yıllanmış sorunların çözümünde Türkiye ile Rusya'nın işbirliği belirleyici bir unsur olacaktır.

Rusya ve komşusu olduğu ülkelerle barış, istikrar ve bölgesel işbirliğini hedef alan ilişkilerin ve ortak ekonomik projelerin geliştirilmesi için çok yönlü politikalar izlenecektir. Bu çerçevede, bölgesel sorunların çözümünde etkisiz kalan KEİ'nin yeniden işlevsel hale getirilmesi için çaba sarf edilecektir.

Kırım'ın Rusya tarafından ilhak edilmesi ve Kırım Türklerinin sürgün, imha, inkâr ve asimile edilme girişimlerine karşı soydaşlarımızın hak ve hukuku kararlılıkla savunulacak, Rusya ile akılcı ve adil bir çözüme ulaşılmasına çalışılacaktır.

ı) Yükselen Güçler

Dünya siyasetinde önemi artan ülkelerle hangi coğrafyada olursa olsun yeni işbirlikleri geliştirilecek

MHP, dünya siyasetinde önemi giderek artan ülke ve bölgeleri yakından takip etmek ve yeni işbirliği mekanizmaları kurarak çok boyutlu ve çok taraflı ilişkiler geliştirmek amacındadır. Bu çerçevede, Japonya ve Çin başta olmak üzere Doğu Asya ülkeleriyle kapsamlı ilişkiler geliştirebilme-

sine yönelik girişimlerde bulunacaktır. Benzer şekilde; Hindistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Brezilya ve Meksika gibi ülkelerle ilişkilerimizin derinleştirilmesi de dış politikamızın önemli bir gündem maddesi olacaktır.

Başta tarihî ve kültürel bağlarımız olan Kuzey Afrika ülkeleri ile olmak üzere, tüm Afrika ülkeleriyle diplomatik, siyasî, ekonomik, ticarî, sosyal ve kültürel ilişkiler geliştirilecek ve derinleştirilecektir.

Bu ilişkiler, uzun vadede Türkiye'yi küresel bir güç haline getirme hedefi taşıyan Partimizin tüm kıtalarda güvenilir dostluklar kurma vizyonunun ve çok boyutlu dış politika izleme anlayışının somut bir göstergesi olacaktır.

30- KAMUOYUNU AYDINLATMA

Kamuoyu her konuda ve her zaman doğru bilgilendirilecek

Her türlü bilgi kirliliğinin ve bilgi istismarının kolaylıkla yapılabildiği, bilgi güvenliğinin ihlal edildiği Türkiye'de, kamuoyunu aydınlatmayı ve doğru bilgilerle donatmayı ilkeli, dürüst ve ahlaki siyaset anlayışımızın gereği olarak görmekteyiz.

Her konuda, kamuoyunu yönlendirmeye çalışmadan ve istismar etmeden, olayların idrakini milletin kendi takdirine bırakarak vatandaşlarımıza doğru bilgiler aktarılacaktır.

Bilgi güvenliğini temin edecek hukuki ve teknolojik tedbirler süratle uygulamaya konulacaktır.

Vatandaşlarımızın doğru bilgi alma hakkı önündeki kısıtlar kaldırılacak

Temiz, ilkeli ve şeffaf siyaset anlayışımızın gereği olarak vatandaşlarımızın "bilgi alma hakkı" sağlıklı bir şekilde yerine getirilecek ve bu şekilde vatandaşların doğru tercihler kullanmasına zemin hazırlanmış olacaktır.

Algı operasyonları yoluyla insanımızın doğru bilgi alma hakkını kısıtlayan her türlü engel kaldırılacak, insanımızın özgürce düşünen ve sağlıklı kararlar verebilen özgür bireyler haline gelmesini sağlayacak iklim oluşturulacaktır.

Güçlü ve sağlıklı bir halkla ilişkiler düzeni oluşturulacak

Partimizin çeşitli konulardaki görüş, düşünce ve faaliyetlerini duyurmak, ülkemizde ve dünyada meydana gelen olayları Türkiye merkezli olarak yorumlayarak milletimizin sağlıklı bir biçimde bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, erişilebilir ve hızlı her türlü iletişim araçlarının kullanılmasının yanında, yüz yüze iletişime önem ve öncelik verilecektir.

Bu çerçevede özellikle terörle mücadelede etkili yöntemlerle kamuoyunu bilgilendirme ve aydınlatma faaliyetinde bulunulacaktır.

Vatandaşlarımızla kurulacak sağlıklı iletişim kanalları vasıtasıyla icraatların tanıtılması da sağlanacaktır.

Başbakan, bakan ve kamu görevlilerinin vatandaşı azarladığı, kötü muamelede bulunduğu, çirkin sözler sarf ettiği halka tepeden bakan çağ dışı anlayışa son verilecek, insanı önceliğine alan bir anlayış, kamuoyunu aydınlatma politikamızın da esasını oluşturacaktır.

Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü gibi kavramlarla milli ve manevi değerlerimizin istismar edilerek devletin ve milletin yararına olmayan işler için kılıf yapılmasına fırsat verilmeyecek, bu yönlü her girişim karşısında Partimiz; milletin huzur ve refahı ile devletin ve milletin bekası için her zaman, her yerde ve kiminle ilgili olursa olsun doğru bilgileri paylaşarak vatandaşlarımızın yol göstericisi olacaktır.

Kamuoyunu yanıltma amaçlı bilgilendirme anlayışı ortadan kaldırılacak

Kamuoyu adına hükümeti denetlemesi gerekirken bağımsızlığı, tarafsızlığı ve etik ilkeleri bir yana bırakarak yalan gündemler belirleme, baskı oluşturma ve kamuoyunu yanıltma işlevi gören medya ve diğer iletişim

araçlarının bilgilendirme anlayışı tüm unsurlarıyla bertaraf edilecektir.

Bu kapsamda medyanın ve sivil toplum kuruluşlarının kamuoyunu doğru bilgilendirme ve kamuoyu adına hükümeti denetleme görevini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesini sağlayacak tedbirler alınacak, düzenlemeler yapılacaktır.

Denetleyici kurumların işlevleri yanında kamuoyu denetimi ile öz denetim mekanizmalarının sağlıklı işlemesi temin edilecektir.

G

GELECEĞİN
BİRLİKTE İNŞASI

Türk siyaset hayatında, **"Önce Ülkem ve Milletim, Sonra Partim"** ilkesi çerçevesinde ve demokratik sorumluluk kültürüne sahip bir anlayışla siyaset yapan Milliyetçi Hareket Partisi, milletinden aldığı destek ile **"Lider Türkiye"**nin inşasını gerçekleştirecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi Türk siyaset sahnesinde yer aldığı günden bu yana olduğu gibi gelecekte de Türkiye'nin ve Türk milletinin bekasının teminatı olmaya devam edecektir.

Partimiz; siyasi sahnedeki varlığı ile nasıl ki geçmişte demokratik standartların yükseltilmesine ve uzlaşı kültürünün tesis edilmesine katkı sağlamışsa, gelecekte de siyaset kurumunun saygınlığının, demokratik değerlerin ve hukukun üstünlüğünün garantörü olacaktır.

Hedefimiz; Türkiye ve dünya dinamiklerini müdrik bir vizyon ile çağı Türkçe algılayıp yorumlamak, milleti yüceltme ve devleti ebed-müddet kılma ülküsüyle geleceğin **"Küresel Güç Türkiye"**sini inşa etmektir.

Bu ülkünün gerçekleşmesi milli birlik ve beraberliğin tesisi ile milli birlik ve beraberliğin tesisi ise ortak değerler ve geçmiş üzerinde bina edilen bir "millet" anlayışı ve müşterek bir gelecek yürüyüşü ile mümkün olabilecektir.

Türk milleti, Türk-İslam geleneğinin ve görkemli bir medeniyetin mirasını yaşayan, yaşatan ve nesilden nesile taşıyarak tarih ve kültür potasında buluşturan bir milletin; Türkiye ise, bu mirası barındıran toprakların adıdır.

Türk milletinin ortak bir geleceğe yürüyebilmesi, millet fertleri arasındaki zengin ortak değerlerin öne çıkartılması ile doğru orantılı

olacaktır. Bugün Türkiye'nin en çok ihtiyaç duyduğu şey, ayrıştırılan milletin bütünleşmesi ve zedelenen kardeşlik hukukunun yeniden tesis edilmesi suretiyle güçlü Türkiye'nin inşası için ortak bir yürüyüşü temin edecek milli uzlaşmanın ve milli heyecanın sağlanmasıdır.

Bizim yönetimimizdeki Türkiye'de tüm toplum kesimleri ve aktörleri arasındaki uzlaşmanın temel dinamikleri; milli ve manevi değerler, çağdaş demokratik ilkeler, hukukun üstünlüğü ve insan haklarını esas alan kural, kurum ve **"yönetim üslubu"** olacaktır.

Ortak bir kararlılıkla varılabilecek ve sürdürülebilir kılınacak olan **"Küresel Güç Türkiye"** öngörüsü, kökleri Türk milletinin tarihi ve kültürel gerçekliklerine dayanan ve geleceği kucaklayan bir anlayışın ifadesi ve Türkiye merkezli yeni bir medeniyet ve yeni bir dünya tesis etmeyi kendisine siyasi misyon olarak kabul eden Milliyetçi Hareket'in uzun vadeli stratejik hedefidir.

Söz konusu misyon Türkiye'yi küresel güç ve lider ülke konumuna taşıyacak, bütün mazlum milletlerin de hür ve onurlu bir şekilde yaşaması için gerekli iradeyi ortaya koyacaktır. Milliyetçi Hareket Partisi, bu kararlılığı sağlayabilecek yegâne siyasi güçtür.

Bu gücü oluşturan temel dinamik ise; siyasi sistemin demokratikleşmesini, toplumsal değerlerin siyasi merkezde temsilini, kardeşlik ve dayanışma kültürünün hâkim kılınmasını, uzlaşmayı ve milletimize mutlak güveni esas alan, manevi temelleri "**yaşa ve yaşat**" ilkesi olan **"Türk Milliyetçiliği"** anlayışımızdır.

İnanıyoruz ki Türk milleti, sahip olduğu tarihi tecrübe ve kültürel derinliğe, demokratik evrensel kazanımları da katarak yeniden büyük bir sentez yaratma imkan ve potansiyeline sahiptir.

Kendi milli ve tarihi değerleri ile barışık, sorun çözme kabiliyeti olan, kalkınmış, etkin bir devlet düzeni kurmuş ve devletler camiasında saygın konuma gelmiş güçlü bir Türkiye; 21'inci yüzyılda dünya siyasetinde ve ekonomik hayatında söz sahibi olacaktır.

Böylesi bir Türkiye'nin yakın ve uzak çevresindeki hiçbir gelişme, Türkiye'nin güvenlik ve huzurunu tehdit edemeyecek ve Türkiye'nin haklarını yok sayamayacaktır.

Bölgesel barış ve güvenliğin tesisi Türkiye'nin ulusal çıkarları ile doğrudan ilgili olacağından, Türkiye'ye rağmen hiçbir küresel ya da bölgesel aktör, barış ve güven ortamını tehdit edemeyecektir.

Türkiye merkezli medeniyet projesi; dünyada demokratik standartların yükseltilmesini, refahın artırılmasını, insan hak ve hürriyetlerinin teminat altına alınmasını, adaletin hakim kılınmasını, barış ve huzurun tesis edilmesini, çatışma ve gerilimlerin yok edilmesini, yoksulluğun kökünün kazınmasını, insanca yaşamanın erdemlerinden tüm insanlığın nasibini almasını sağlayacaktır.

Türk milletinin başlatacağı medeniyet yürüyüşü; manevi köklerini Türk-İslam kaynaklarında bulacak, kültürel temellerini kadim değerlerimiz üzerine kuracak, ihtiyaç duyduğu enerjiyi ise Türk milletinin büyüme, ilerleme, çağlar üzerinden sıçrama ve yeryüzüne adalet taşıma idealleri̇nden alacaktır

Bu yürüyüş, öncelikle Türkiye'yi kendisine güvenen, kendi gücüyle ayakta duran, başı dik, karnı tok ve özgür bireylerin yaşadığı onurlu bir ülke hâline getirme yürüyüşüdür. Küreselleşme olgusunun insani bir nitelik kazanmasını ve adaletli hale gelmesini hedefleyen insan merkezli bir yürüyüştür.

Sayılan bu üst hedeflere ulaşmış bir Türkiye'de; siyasi, sosyal ve ekonomik istikrar sağlanmış, kronik sorunlar çözülmüş, ortak milli ve manevi değerler ekseninde buluşulmuş, milli birliğin siyasi, sosyal ve kültürel temelleri güçlendirilmiş, zengin ortak değerlerin bütünleştiriciliğinde milli şuur oluşturulmuş ve bin yıllık kardeşlik hukuku yüceltilmiş olacaktır.

Türkiye küresel düzeyde söz sahibi, siyasi, ekonomik ve diplomatik alanda belirleyici bir güç olacak; silahlı kuvvetleri dünyanın en güçlü ve caydırıcı üç ordusundan biri konumuna gelecek; insani gelişmişlik düzeyi

bakımından en üst sıralarda olacaktır. Bilime, teknolojiye, insanlık yararına gelişmelere katkı yapacaktır. Dünyanın her yerinde yüksek teknolojili "Türk Malı" markalı ürünler yer alacak ve bunlar en çok tercih edilen ürünler olacaktır.

"Küresel Güç Türkiye"nin devlet ve insan hayatında hâkim kıldığı evrensel ve insani ilke ve değerleri benimseme iradesini ortaya koyabilen ve Türkiye'nin açtığı barış şemsiyesinin altında yer almayı arzulayan ülkeler, bu birliktelikten güç kazanacaklar ve aynı zamanda bu yapıya güç katacaklardır.

2053'te 100 milyonu aşan nüfusu, 50 milyona ulaşan istihdamı, 3,2 trilyon dolara varan ihracatı, 10 trilyon doları yakalayan Gayrı Safi Yurtiçi Hasılası ve 100 bin doları bulan kişi başına milli geliri yanında Türkiye ve Türk milleti; yüzyılları bulan mazlum milletlerin sömürülmesinin ve demokrasi, insan hakları ve adalet adına sürdürülen zorbalık düzeninin bitirilmesini sağlayacak medeniyet inşasıyla, İstanbul'un fethinden 600 yıl sonra yeniden bir **"Çağ"** açacaktır.

Milliyetçi Hareket'in uzun vadeli Türkiye vizyonuna ulaşma yolunda tek başına iktidarı hedef alan; "**Toplumsal Onarımı ve Huzurlu Geleceği"** tesis etmeye dönük "**Seçim Beyannamesi",** Türk milletinin sağduyusuna takdim edilmektedir.

İnanıyor ve güveniyoruz ki Milliyetçi Hareket Partisi, **7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak Milletvekili Genel Seçiminde Cenab-ı Allah'ın izni ve milletimizin teveccühü ile tek başına iktidara gelecek ve Türk milletine hizmet için ülke yönetimini üstlenecektir.**